

T.C.
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ
GELENEKSEL TÜRK EL SANATLARI ANASANAT DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

KONYA ETNOGRAFYA MÜZESİNDE BULUNAN LADİK HALILARI
VE GÖRSEL ÇÖZÜMLEMELERİ

Hazırlayan
Fikret KAYMAK

Danışman
Prof. Nuray YILMAZ

İZMİR -2012

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “**Konya Etnografya Müzesi’nde Bulunan Lâdik Hahları ve Görsel Çözümlenmeleri**” adlı çalışmanın, tarafımdan, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

. .2012

Fikret KAYMAK

TUTANAK

Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü' nün/...../..... tarih vesayılı toplantısında oluşturulan jüri, Lisansüstü Öğretim Yönetmeliği'ninmaddesine göre Geleneksel Türk El Sanatları Anasanat Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Fikret KAYMAK'ın “ Konya Etnografya Müzesinde Bulunan Ladik Halıları ve Görsel Çözümlenmeleri ” konulu tezi/projesi incelenmiş ve aday/...../..... tarihinde, saat’ da jüri önünde tez savunmasına alınmıştır.

Adayın kişisel çalışmaya dayanan tezini/projesini savunmasından sonra dakikalık süre içinde gerek tez konusu, gerekse tezin dayanağı olan anabilim dallarından jüri üyelerine sorulan sorulara verdiği cevaplar değerlendirilerek tezin/projeninolduğuna oy.....ile karar verildi.

BAŞKAN

ÜYE

ÜYE

YÖK DOKÜMANTASYON MERKEZİ TEZ VERİ FORMU

Tez/Proje No:	Konu Kodu:	Üniv. Kodu:
☐ Not: Bu bölüm merkezimiz tarafından doldurulacaktır.		
Tez/Proje Yazarının		
Soyadı: KAYMAK Adı: Fikret		
Tezin/Projenin Türkçe Adı: Konya Etnografya Müzesinde Bulunan Ladik Halıları ve Görsel Çözümlenmeleri		
Tezin/Projenin Yabancı Dildeki Adı:		
Tezin/Projenin Yapıldığı		
Üniversitesi: D.E.Ü.	Enstitü: G.S. E.	Yıl: 2012
Diğer Kuruluşlar:		
Tezin/Projenin Türü:		
Yüksek Lisans: ☒		Dili: Türkçe
Doktora: ☐		Sayfa Sayısı: 234
Tıpta Uzmanlık: ☐		Referans Sayısı: 27
Sanatta Yeterlilik: ☐		
Tez/Proje Danışmanlarının		
Unvanı: Prof.	Adı: Nuray	Soyadı: YILMAZ
Türkçe Anahtar Kelimeler:		İngilizce Anahtar Kelimeler:
1-Lâdik Halısı		1- Lâdik Carpet
2-Halı		2- Carpet
3-Türk halısı		3- Turkish Carpet
4-Konya Etnografya Müzesi		4- Konya Ethnography Museum
5- Orta Anadolu Halıları		5- Middle Anatolian Carpets
Tarih: . . 2012		
İmza:		
Tezimin Erişim Sayfasında Yayınlanmasını İstiyorum: Evet ☒ Hayır ☐		

ÖZET

Konya Müzesi, 1901 yılında Müze-i Hümâyun'un Konya şubesi olarak kurulmuştur ve 1927'de Mevlânâ Müzesi'ne çevrilmiştir. Daha sonra bu müzeden ve Mevlânâ Dergâhı'ndan getirilen etnografik eşyalar birleştirilerek, 6 Aralık 1975'te Konya Etnografya Müzesi adıyla Meram semti Sâhibata Caddesi üzerinde bulunan iki katlı betonarme bir yapıda ziyarete açılmıştır. Müzede 6000'in üzerinde eser bulunmaktadır. Halılar müzenin en fazla dikkat çeken eserlerindedir. Bu halıların başında Beyşehir Eşrefoğlu Camii'nden gelen XIII. yüzyıl yıldızlı halı parçası, yine aynı camiden gelen bir XV. yüzyıl halısı ile bazı Kula, Lâdik, Karapınar ve Gördes halıları gelir.

Müze'de bulunan bu halıların çoğu hakkında akademik bir çalışma yapılmamıştır. Halılar hakkında bütün bilinen, envanter defterlerinde bulunan hangi devre ait olduğu, nereden ve ne zaman müzeye geldiği gibi bilgiler bulunmaktadır. Ancak bu bilgiler yetersizdir. Günümüze kalan bu halıların hangi malzemeyle ve ne şekilde yapıldığını anlamak için akademik boyutta ciddi bir çalışmaya ihtiyaç duyulmaktadır. Bunların yanı sıra bu çalışma, halılarda kullanılan renklerin motifler üstünde ve halı genelindeki dağılımları, kullanılan motiflerin genel özellikleri, uyulan kompozisyon şekilleri hakkında daha net bilgilere ulaşmayı hedeflemektedir.

Bütün bunlar dikkate alınarak seçilen “Konya Etnografya Müzesinde Bulunan Ladik Halıları ve Görsel Çözümlemeler” adlı tez çalışmasında 25 adet halı teknik, hammadde ve tasarım özellikleri bakımından incelenip değerlendirilmiştir.

ABSTRACT

Ethnography Museum of Konya was established as Müze-i Hümayun at 1901 and transformed to Mevlânâ Museum at 1927. The ethnographic belongings which has been brought from Mevlânâ Dervish Lodge was opened to visit in the name of "Ethnography Museum of Konya" in 6th of December, 1975. The museum which has been settled at Sâhibata Street in Meram settlement, Konya serves in a two-story reinforced-concrete construction; the exhibition hall is on the ground floor. There are many pieces over 6000 in the museum. The carpets are the most attractive pieces of the museum. At the top of this list, there is a piece of gilded carpet of 13th century which came from Beyşehir Eşrefoğlu Mosque, in addition 15th-century carpet came from the same mosque and also some Kula, Lâdik, Karapınar and Gördes carpets.

There is not any academic studies about most of these carpets in the museum. All the information about these carpets is just their era written in the inventory, also from whom and where they come to this museum. However, this information is insufficient. There is a critical need of academic studies to discover that how these carpets which are remained to present-day were produced, what the conditions were and also what kind of necessity caused to be produced. In addition, this study could be beneficial to understand the meticulous preferences of colors in the carpets, the source of inspirations of motives by determining the similarities of carpets which were produced in different regions and also helps to interpret by understanding the cultural impacts between these pieces which were produced by different societies.

25 carpets which are chosen by considering all these situations are examined and evaluated in "Lâdik Carpets in Ethnography Museum of Konya and Their Visual Analyses" due to their techniques, raw materials and design specialties.

ÖNSÖZ

Kaynaklara göre ortaya çıkışı 17.yüzyılda dayanan Lâdik halıları yurt içinde ve yurt dışında birçok müzede sergilenmektedir. Lâdik halılarının birçok örneği ile bu konuda zengin çeşitlilik sunan Konya Etnografya Müzesi bu müzelerin en başında gelir. Ama Müze'deki bu halıların birçoğu incelenmemiş ve hakkında akademik bir çalışma yapılmamıştır. Bu yüzden Konya Etnografya Müzesindeki Lâdik halılarının teknik ve tasarım incelemesinin yapılıp, bu halıların katalogunun oluşturulması için "Konya Etnografya Müzesinde Bulunan Lâdik Halıları ve Görsel Çözömlmeleri" adlı tez konusu seçilmiştir.

Seçilen "Konya Etnografya Müzesinde Bulunan Lâdik Halıları ve Görsel Çözömlmeleri " adlı bu tez çalışmasının oluşturulmasında bana büyük yardımı olan danışmanım Prof. Nuray YILMAZ'a, tezin düzenlenmesinde desteğini esirgemeyen Arş. Gör. Bahadır ÖZTÜRK'e teşekkür ederim.

Müzede yapılan çalışmalarım sırasında bana yardımcı olan müze görevlisi Lütfi ÖNEL'e ve müze çalışanlarına, yaptığım incelemeler sırasında bana teknik ekipman desteği sağlayan arkadaşım Elvan ÜNLÜ'ye, maddi ve manevi desteği ile beni yalnız bırakmayan anneme teşekkür ederim.

Fikret KAYMAK

İÇİNDEKİLER
KONYA ETNOGRAFYA MÜZESİNDE BULUNAN LADİK HALILARI
VE GÖRSEL ÇÖZÜMLEMELERİ

YEMİNMETNİ.....	ii
TUTANAK	iii
YÖK DÖKÜMANTASYON MERKEZİ TEZ VERİ FORMU	iv
ÖZET.....	v
ABSTRACT.....	vi
ÖNSÖZ.....	vii
İÇİNDEKİLER.....	viii
KISALTMALAR.....	xi
ÇİZİMLER LİSTESİ.....	xii
ŞEMA ve TABLOLAR LİSTESİ.....	xvi
FOTOĞRAFLAR LİSTESİ.....	xvii
GİRİŞ.....	1

1. BÖLÜM
LÂDİK HALICILIĞI

1.1. Lâdik Halıçığı ve Tarihçesi.....	8
1.2. Lâdik Halılarının Özelliği ve Geçirdiği Evreler.....	11
1.2.1. 17.yy Lâdik Halıları.....	11
1.2.2. 18.yy Lâdik Halıları.....	16
1.2.3. 19.yy Lâdik Halıları.....	21
1.2.4. 20.yy Lâdik Halıları.....	25

2. BÖLÜM

KONYA ETNOGRAFYA MÜZESİ'NDE BULUNAN LADİK HALILARININ TEKNİK, TASARIM ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ

2.1. Konya Etnografya Müzesi'nde Bulunan Lâdik Halılarının Teknik ve Tasarım Özellikleri.....	26
2.1.1. 821 Envanter Numaralı Halı.....	26
2.1.2. 820 Envanter Numaralı Halı.....	33
2.1.3. 847 Envanter Numaralı Halı.....	39
2.1.4. 822 Envanter Numaralı Halı.....	45
2.1.5. 2029 Envanter Numaralı Halı.....	51
2.1.6. 2030 Envanter Numaralı Halı.....	57
2.1.7. 2184 Envanter Numaralı Halı.....	63
2.1.8. 2174 Envanter Numaralı Halı.....	69
2.1.9. 1526 Envanter Numaralı Halı.....	75
2.1.10. 5340 Envanter Numaralı Halı.....	81
2.1.11. 5897 Envanter Numaralı Halı.....	87
2.1.12. 5880 Envanter Numaralı Halı.....	93
2.1.13. 5837 Envanter Numaralı Halı.....	99
2.1.14. 5833 Envanter Numaralı Halı.....	105
2.1.15. 5727 Envanter Numaralı Halı.....	111
2.1.16. 5720 Envanter Numaralı Halı.....	117
2.1.17. 6169 Envanter Numaralı Halı.....	123
2.1.18. 6170 Envanter Numaralı Halı.....	130
2.1.19. 6171 Envanter Numaralı Halı.....	136
2.1.20. 6174 Envanter Numaralı Halı.....	142
2.1.21. 6175 Envanter Numaralı Halı.....	149
2.1.22. 6188 Envanter Numaralı Halı.....	155
2.1.23. 6295 Envanter Numaralı Halı.....	161
2.1.24. 6294 Envanter Numaralı Halı.....	167
2.1.25. 6296 Envanter Numaralı Halı.....	173

2.2. Konya Etnografya Müzesi'nde Bulunan Lâdik Halhların Değerlendirilmesi.....	179
2.3. Uygulama çalışmaları.....	197
SONUÇ.....	210
KAYNAKÇA.....	216
ÖZGEÇMİŞ	

KISALTMALAR

- a.g.e.:** Adı geçen eser
a.g.m.: Adı geçen makale
Arş. Gör.: araştırma görevlisi
b.k.z.: Bakınız
cm.: Santimetre
Çev.: Çeviren
dm.: Desimetre
Env. No: Envanter Numarası
NO: Numara
Prof.: Profesör
S: Eserin toplam sayfa sayısı
s.: Alıntı yapılan sayfalar
VGM.: Vakıflar Genel Müdürlüğü
yy.: Yüzyıl

ÇİZİMLER LİSTESİ

Şekil 1	Halının dokuma yönünün belirlenmesi.....	5
Şekil 2	Halının dokuma yönüne göre bölümleri.....	30
Şekil 3	821 envanter numaralı halının kompozisyon şeması.....	31
Şekil 4	821 envanter numaralı halının bordürünü oluşturan motifler.....	32
Şekil 5	821 envanter numaralı halının zeminini oluşturan motifler.....	36
Şekil 6	820 envanter numaralı halının kompozisyon şeması.....	37
Şekil 7	820 envanter numaralı halının bordürünü oluşturan motifler.....	38
Şekil 8	820 envanter numaralı halının zeminini oluşturan motifler	42
Şekil 9	847 envanter numaralı halının kompozisyon şeması.....	43
Şekil 10	847 envanter numaralı halının bordürünü oluşturan motifler.....	44
Şekil 11	847 envanter numaralı halının zeminini oluşturan motifler	48
Şekil 12	822 envanter numaralı halının kompozisyon şeması.....	49
Şekil 13	822 envanter numaralı halının bordürünü oluşturan motifler.....	50
Şekil 14	822 envanter numaralı halının zeminini oluşturan motifler	54
Şekil 15	2029 envanter numaralı halının kompozisyon şeması	55
Şekil 16	2029 envanter numaralı halının bordürünü oluşturan motifler	56
Şekil 17	2029 envanter numaralı halının zeminini oluşturan motifler	60
Şekil 18	2030 envanter numaralı halının kompozisyon şeması.....	61
Şekil 19	2030 envanter numaralı halının bordürünü oluşturan motifler	62
Şekil 20	2030 envanter numaralı halının zeminini oluşturan motifler.....	66
Şekil 21	2184 envanter numaralı halının kompozisyon şeması	67
Şekil 22	2184 envanter numaralı halının bordürünü oluşturan motifler	68
Şekil 23	2184 envanter numaralı halının zeminini oluşturan motifler	72
Şekil 24	2174 envanter numaralı halının kompozisyon şeması	73
Şekil 25	2174 envanter numaralı halının bordürünü oluşturan motifler	74
Şekil 26	2174 envanter numaralı halının zeminini oluşturan motifler	78
Şekil 27	1526 envanter numaralı halının kompozisyon şeması	79
Şekil 28	1526 envanter numaralı halının bordürünü oluşturan motifler	80
Şekil 29	1526 envanter numaralı halının zeminini oluşturan motifler.....	84
Şekil 30	5340 envanter numaralı halının kompozisyon şeması	85
Şekil 31	5340 envanter numaralı halının bordürünü oluşturan motifler	86

Şekil 32	5340 envanter numaralı halının zeminini oluşturan motifler	90
Şekil 33	5897 envanter numaralı halının kompozisyon şeması	91
Şekil 34	5897 envanter numaralı halının bordürünü oluşturan motifler	92
Şekil 35	5897 envanter numaralı halının zeminini oluşturan motifler	96
Şekil 36	5880 envanter numaralı halının kompozisyon şeması	97
Şekil 37	5880 envanter numaralı halının bordürünü oluşturan motifler.....	98
Şekil 38	5880 envanter numaralı halının zeminini oluşturan motifler.....	102
Şekil 39	5837 envanter numaralı halının kompozisyon şeması.....	103
Şekil 40	5837 envanter numaralı halının bordürünü oluşturan motifler.....	104
Şekil 41	5837 envanter numaralı halının zeminini oluşturan motifler.....	108
Şekil 42	5833 envanter numaralı halının kompozisyon şeması.....	109
Şekil 43	5833 envanter numaralı halının bordürünü oluşturan motifler	110
Şekil 44	5833 envanter numaralı halının zeminini oluşturan motifler	114
Şekil 45	5727 envanter numaralı halının kompozisyon şeması	115
Şekil 46	5727 envanter numaralı halının bordürünü oluşturan motifler	116
Şekil 47	5727 envanter numaralı halının zeminini oluşturan motifler	120
Şekil 48	5720 envanter numaralı halının kompozisyon şeması	121
Şekil 49	5720 envanter numaralı halının bordürünü oluşturan motifler.....	122
Şekil 50	5720 envanter numaralı halının zeminini oluşturan motifler.....	127
Şekil 51	6169 envanter numaralı halının kompozisyon şeması	128
Şekil 52	6169 envanter numaralı halının bordürünü oluşturan motifler	129
Şekil 53	6169 envanter numaralı halının zeminini oluşturan motifler.....	133
Şekil 54	6170 envanter numaralı halının kompozisyon şeması	134
Şekil 55	6170 envanter numaralı halının bordürünün oluşturan motifler.....	135
Şekil 56	6170 envanter numaralı halının zeminini oluşturan motifler.....	139
Şekil 57	6171 envanter numaralı halının kompozisyon şeması	140
Şekil 58	6171 envanter numaralı halının bordürünü oluşturan motifler.....	141
Şekil 59	6171 envanter numaralı halının bordürünü oluşturan motifler.....	143
Şekil 60	6174 envanter numaralı halının kompozisyon şeması	146
Şekil 61	6174 envanter numaralının bordürünü oluşturan motifler	147
Şekil 62	6174 envanter numaralının zemini oluşturan motifler	148
Şekil 63	6175 envanter numaralı halının kompozisyon şeması.....	152

Şekil 64	6175 envanter numaralı halının bordürünü oluşturan motifler.....	153
Şekil 65	6175 envanter numaralı halının zeminini oluşturan motifler.....	154
Şekil 66	6188 envanter numaralı halının kompozisyon şeması	158
Şekil 67	6188 envanter numaralı halının bordürünü oluşturan motifler.....	159
Şekil 68	6188 envanter numaralı halının zeminini oluşturan motifler.....	160
Şekil 69	6295 envanter numaralı halının kompozisyon şeması	164
Şekil 70	6295 envanter numaralı halının bordürünü oluşturan motifler.....	165
Şekil 71	6295 envanter numaralı halının zeminini oluşturan motifler	166
Şekil 72	6294 envanter numaralı halının kompozisyon şeması	170
Şekil 73	6294 envanter numaralı halının bordürünü oluşturan motifler	171
Şekil 74	6294 envanter numaralı halının zeminini oluşturan motifler	172
Şekil 75	6296 envanter numaralı halının kompozisyon şeması	176
Şekil 76	6296 Envanter Numaralı halının bordürünü oluşturan motifler	177
Şekil 77	6296 Envanter Numaralı halının zeminini oluşturan motifler	178
Şekil 78	İncelenen halılarda kullanılan bordürler.....	182
Şekil 79	İncelenen halılarda kullanılan bordürler	183
Şekil 80	İncelenen halılardaki geometrik motiflerden oluşan ince bordürler....	185
Şekil 81	İncelenen halılardaki geometrik şekillerden oluşan bitkisel motifli ince bordürler	186
Şekil 82	İncelenen halıların zeminlerinde görünen motifler	190
Şekil 83	İncelenen halıların zeminlerinde görünen motifler.....	191
Şekil 84	İncelenen halıların zeminlerinde görünen motifler	192
Şekil 85	İncelenen halıların zeminlerinde görünen motifler	193
Şekil 86	İncelenen halıların zeminlerinde görünen motifler	194
Şekil 87	İncelenen halıların zeminlerinde görünen motifler	196
Şekil 88	Tasarım 1,1	199
Şekil 89	Tasarım 1,2	200
Şekil 90	Tasarım 2,1	202
Şekil 91	Tasarım 2,2	203
Şekil 92	Tasarım 3,1	205
Şekil 93	Tasarım 3,2	206

Şekil 94 Tasarım 4,1.....	208
Şekil 95 Tasarım 4,2	209

ŞEMA VE TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Konya etnografya müzesinde bulunan Ladik halılarının düğüm sıklığı kalitelerine göre kendi içinde gruplandırılması.....	180
Tablo 2 Ana bordürlerin, görüldükleri halılara göre gruplandırılması.....	184
Tablo 3 İnce bordürlerin, görüldükleri halılara göre gruplandırılması.....	187
Tablo 4 zemindeki motiflerin, görüldükleri halılara göre gruplandırılması.....	196
Tablo 5 Tasarımı yapılan halıların teknik özellikleri	197

FOTOĞRAF LİSTESİ

Fotoğraf 1 Halılarda düğüm sıklığı kalitesini belirlemek için oluşturulan cetvel	4
Fotoğraf 2 Transilvanya halısı olarak adlandırılan seccade	9
Fotoğraf 3 17.yy Ladik halısı	12
Fotoğraf 4 17.yy Lâdik (direkli) halısı.....	14
Fotoğraf 5 17.yy. Karapınar- Lâdik halısı,	16
Fotoğraf 6 18.yy Lâdik halısı,	17
Fotoğraf 7 18.yy Lâdik halısı,	18
Fotoğraf 8 19.yy Lâdik halısı,	19
Fotoğraf 9 Televizyon Göbek olarak adlandırılan Lâdik halısı.....	22
Fotoğraf 10 19.yy Lâdik halısı,	23
Fotoğraf 11 20. yy. Lâdik halısı, özel koleksiyon	24
Fotoğraf 12 Ladik'te ticari amaçla üretilen İran tipi halı örneği.....	26
Fotoğraf 13 821 Envanter Numaralı Lâdik Halısı	29
Fotoğraf 14 820 envanter numaralı halı	35
Fotoğraf 15 847 envanter numaralı halı	41
Fotoğraf 16 822 envanter numaralı halı	47
Fotoğraf 17 2029 envanter numaralı halı	53
Fotoğraf 18 2030 envanter numaralı halı	59
Fotoğraf 19 2184 envanter numaralı halı	65

Fotoğraf 20	2174 envanter numaralı halı	71
Fotoğraf 21	1526 envanter numaralı yastık halısı.....	77
Fotoğraf 22	5340 envanter numaralı halı	83
Fotoğraf 23	5897 envanter numaralı halı	89
Fotoğraf 24	5880 envanter numaralı halı	95
Fotoğraf 25	5837 envanter numaralı halı.....	101
Fotoğraf 26	5833 envanter numaralı halı	107
Fotoğraf 27	5727 envanter numaralı halı	113
Fotoğraf 28	5720 envanter numaralı halı	119
Fotoğraf 29	6169 envanter numaralı halı	126
Fotoğraf 30	6170 envanter numaralı halı	132
Fotoğraf 31	6171 envanter numaralı halı	138
Fotoğraf 32	6174 envanter numaralı halı	145
Fotoğraf 33	6175 envanter numaralı halı	151
Fotoğraf 34	6188 envanter numaralı yastık halısı.....	157
Fotoğraf 35	6295 envanter numaralı halı	163
Fotoğraf 36	6294 envanter numaralı halı.....	169
Fotoğraf 37	6296 envanter numaralı halı	175
Fotoğraf 38	822 envanter numaralı halı ile Camii mihrabının kompozisyon özelliklerindeki dikkat çekici benzerlik	188
Fotoğraf 1	847 envanter numaralı halının zemin kompozisyonu ile Çifte Minareli Medresenin eyvanı.....	212
Fotoğraf 2	820 envanter numaralı halı ve Sitte Melik Türbesi, Divriği.....	213

GİRİŞ

Anadolu halıcılığının ilk örnekleri, 11.yüzyılda Anadolu'ya gelen Selçuklu İmparatorluğu'nu oluşturan Türk boylarına dayandırılmaktadır.¹ Kaynaklarda Türk halıcılığının iki dönemde incelendiği görülmektedir. Birinci dönem Selçuklu dönemi ve ikinci dönem Osmanlı dönemidir.²

Türk halılarına ait ilk örnekler, kaynaklarda 13. ve 14.yy Anadolu Selçuklu dönemine tarihlendirilmektedir.³ Elimizdeki gerçek Türk düğümlü halıların, ilk kez Anadolu Selçukluların başkenti Konya'da bulunmuş olması, çok önemli bir temellendirme olanağı sağlamaktadır. Anadolu'da Türk halı sanatı, 13.yüzyıldan 19.yüzyıla kadar düzenli ve sürekli bir gelişme göstermiş, her gelişmede ise yeni yeni halı tipleri ortaya çıkmıştır. Bu gelişme zincirinin ilk büyük halkası ise, Anadolu Selçuklu dönemi halıları olmuştur. Büyük ebatlardaki bu Anadolu Selçuklu halıları, merkez olan Konya'da dokunmuştur.⁴

Kaynaklara göre 14.yüzyılın başlarında Anadolu Selçuklu devletinin dağılmasından sonra, Beylikler döneminde de halıcılığın devam ettiği görülmektedir.⁵

Zamanla başkentlik özelliğini kaybeden Konya, yarattığı büyük sanat eserlerini unutmayıp, daha küçük fakat bölgesel özelliği olan halılarını dokumaya başlamıştır. Geniş bir bölgeye yayılmakta olan Konya halıları, orta Anadolu halıcılığı adıyla tanınmaktadır. Bu genelleme içine giren Sille, İnce, Kiçi Muhsine, Ereğli,

¹Bekir Deniz, "Osmanlı Dönemi Halıları", **Osmanlı Cilt:11**, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, 1999, 381 s.; Elvan Anmaç, "XIX.Yüzyıl Sonu XX.Yüzyıl Başı Batı Anadolu Ticari Halıcılığı", **Osmanlı Cilt: 3**, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, 1999, 522 s.; Kurt Erdmann **Der Türkische Teppich Des 15. Jahrhunderts (15. Asır Türk Halısı)**, Çeviren: Haldun Taner, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, Maarif Basımevi, 1957, 83-87 s.

² Elvan Anmaç, **a.g.e.**, s.522; Kurt Erdmann **Der Türkische Teppich Des 15. Jahrhunderts (15. Asır Türk Halısı)**, Çeviren: Haldun Taner, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, Maarif Basımevi, 1957, 83-87 s.

³ Şerare Yetkin, **Türk Halı Sanatı**, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, Ankara, 1991,35-87s.

⁴ Fulya Bodur, "Halıcılık Tarihine Kısa Bir Bakış ve Konya Halıları" Vakıflar Dergisi, sayı: 25, Ankara 1995s. 107

⁵ Yetkin, **a.g.e.**,35-87s.; Deniz, **a.g.m.**, s.13

Kırşehir, Mucur, Karapınar, Karaman, Obruk ve Lâdik gibi merkezler dokudukları halıları ile ünlüdür.⁶

Kaynaklardan edinilen bilgilere göre Lâdik 1990'lı yıllara kadar bu civardaki en önemli halı dokuma merkezlerindedir. Elde edilen bilgilere göre Lâdik'te günümüze kadar üç farklı tipte halı dokunduğu görülmektedir. Bu halıların bir gurubu evlerde ihtiyacı karşılamak üzere tek mihraplı seccade olarak dokunan geleneksel yapıdaki köy halılarıdır. Diğer bir grup ise; halkın yan halı dediği üç parçadan oluşan taban halıları ile yatak örtüsü ve yastık olarak tasarlanan küçük boyutlardaki halılardır. *Son grup halılar ise ticari olarak üretilen büyük ebatlardaki 60x60 ile 26x26 düğüm sıklığı kalitesinde değişen İran, İsfahan tipi olarak adlandırılan, madalyonlu, bitkisel motifli taban halılarıdır.*⁷ Bu halı grubu bazı teknik özellikleri, hammaddesi ve kompozisyon özellikleri açısından Lâdik'te dokunan yöresel özellikteki halılardan tamamen farklı, sipariş sahibinin isteği doğrultusunda tasarlanarak ticari amaçlı üretilen, İran ve Isparta halısı gibi taklit halılardır.

Bu tezde üstünde durulan asıl halı tipi, başlangıcından 1990'lı yıllara kadar üretilen geleneksel yapıdaki seccade halılarıdır. Bu halıların kompozisyon özellikleri ile o yörede bulunan Selçuklu mimarisindeki mihrap ve eyvanların genel hatları arasındaki bezerliğe vurgu yapılmıştır. Ayrıca bu tezin, Selçuklu mimarisinin sanatsal özellikleri ile bu yörede dokunan seccade halılarının kompozisyon özellikleri arasındaki ilişkiyi tüm ayrıntıları ile ortaya koyacak daha kapsamlı bir çalışmaya temel oluşturması da düşünülmüştür.

Çalışma konusu olan Lâdik halılarının günümüze kalan örnekleri, yurt içindeki ve yurt dışındaki çeşitli müze ve özel koleksiyonlarda yer almaktadır. Zengin bir halı-kilim koleksiyonu bulunan Konya Etnografya Müzesinde, en eskisi 17.yy. ve en yenisi 20.yy. olarak tarihlenen Lâdik halılarından çok çeşitli örnekler bulunmaktadır. O yüzden bu çalışma Konya Etnografya Müzesi'ndeki Lâdik Halılarının incelenmesi şeklinde sınırlandırılmıştır.

⁶Bodur, **a.g.e.**, s.108

⁷ H. Melek HİDAYETOĞLU, Meral AKAN, "Konya'da Cumhuriyet Döneminde Dokuma Faaliyetleri", Arış , sayı 5, Mart 2011, s 65

Konya Etnografya Müzesi, Sâhibata caddesi üzerinde bulunan iki katlı betonarme bir yapıda hizmet vermektedir; teşhir salonu zemin kattadır. Koleksiyonlarının nüvesini, 1901 yılında Müze-i Hümayun'un Konya şubesi olarak kurulan ilk müze ile 1927'de Mevlânâ Müzesi'ne çevrilen Mevlânâ Dergâhı'ndan getirilen etnografik eşyalar teşkil eder. Müze 6 Aralık 1975'te Konya Etnografya Müzesi adıyla ziyarete açılmış ve sonraki yıllarda Türk-İslâm Sanatları Müzesi diye de anılmıştır. Müzede halen 6000'in üzerinde eserbulunmaktadır.⁸

Büyük bir salonda sergilenen etnografik eserler arasında kadın kıyafetlerini oluşturan bindallı, salta, cepken, kaftan, işlik ve şalvarlar başta gelir; onları bohçalar, peşkirler, yağlık ve mendiller, uçkurlar, yazmalar, yemeniler, çoraplar, keseler ve eldivenler takip eder. Bu bölümde sergilenen kadın süs eşyalarından oyalar, gümüş gerdanlık, hamail, bilezik, kaşbastı, tepelik vb ürünlerdir. Halılar da müzenin en fazla dikkat çeken ürünleri arasındadır. Beyşehir Eşrefoğlu Camii'nden gelen XIII. yüzyıl yıldızlı halı parçası, yine aynı camiden gelen bir XV. yüzyıl halısı ile bazı Kula, Lâdik, Karapınar ve Gördes halıları bunların başlıcalarıdır.

Çalışmanın amacı Konya Etnografya Müzesinde bulunan Ladik halılarını gerek teknik açıdan, gerek tasarım açısından inceleyip belgelemektir. Bu bağlamda öncelikle müze yetkilileri ile bir ön görüşme yapılmış ve bunun sonucunda Ladik halılarının incelenmeye uygun durumda olduğu bilgisi alınmıştır.

Yapılacak olan çalışmanın başlığı “Konya Etnografya Müzesi’nde Bulunan Ladik Halıları ve Görsel Çözümlenmeleri” olarak belirlenmiş ve araştırma için Vakıflar Genel Müdürlüğünden (VGM) B.16.0.KVM-4.42.00.155.01/1772 sayılı yazı ile izin alınmıştır.

Araştırmanın amacına uygun geçici bir plan hazırlanmış ve bu plan doğrultusunda müzeye gidilerek envanter defterlerinden Ladik halıları tespit edilmiştir. Tespit edilen Ladik halılarının envanter bilgileri ve buldukları raf numaraları kaydedildikten sonra halılar üstünde teknik incelemeler yapılmıştır.

Yapılan incelemede halının ebatları, saçak boyu ve durumu, kilim örgüsü boyu ve durumu, çözgü ipliklerinin özellikleri ve renkleri, atkı ipliklerinin özellikleri, rengi ve düğüm aralarındaki sıra adedi, ilme ipliklerinin özellikleri ve renkleri, düğüm sıklığı kalitesi, halının dokuma yönü, halıda bulunan dokuma hataları ve halının son durumu hakkında tespitlerde bulunulmuştur.

⁸ Mehmet Önder, “Mevlana Şehri Konya”, Güven Matbaası, Ankara 1971, s. 405-406

Teknik incelemede halıyı oluşturan ipliklerin kat adedi ve büküm yönü belirlenmiştir. Düğüm sıklığı kalitesi tespit edilirken 10cm. X 10cm. bir cetvel kullanılmıştır. Bu cetvelle, incelenen halının değişik yerlerinden 10cm endeki ve 10cm boydaki toplam düğüm adedi tespit edilip ortalama değerlere ulaşılarak düğüm sıklığı kalitesi belirlenmiştir.(bkz fotoğraf: 1)

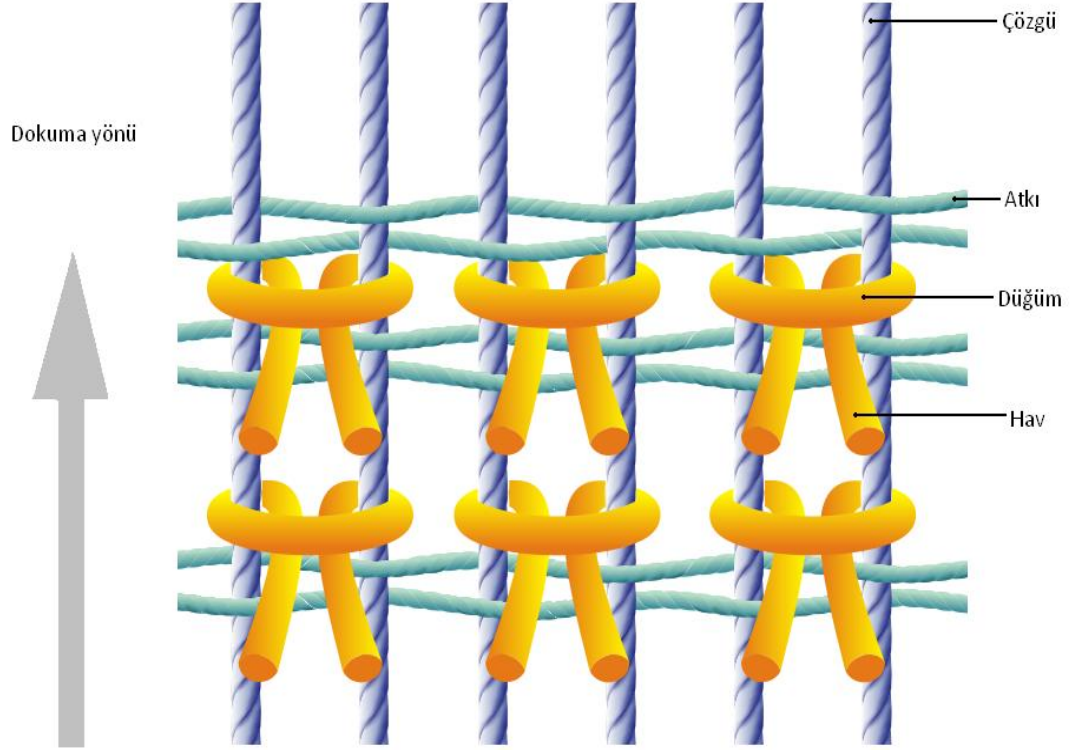
Fotoğraf 3 Halılarda düğüm sıklığı kalitesini belirlemek için oluşturulan cetvel (Fikret Kaymak)

Dokuma yönü, halının ön yüzünde bulunan ilmeler incelenerek tespit edilmiştir. *Çözgü ipliklerine bağlı bulunan ilmelerin hav uçları dokumanın başlangıcını, düğümün bulunduğu taraf ise dokuma yönünü işaret eder.*⁹(bkz şekil1)

Halıların kompozisyonu, motif dizilimi ve teknik özellikleri dokuma yönüne göre halının başladığı alt kenar esas alınarak incelenmiş ve bu şekilde anlatılmıştır. *Dokumanın başladığı kenardaki bordürlere alt ana bordür ve ince bordürler, Halının dokuma yönüne doğru dik eksenin her iki tarafında bulunan bordürlere*

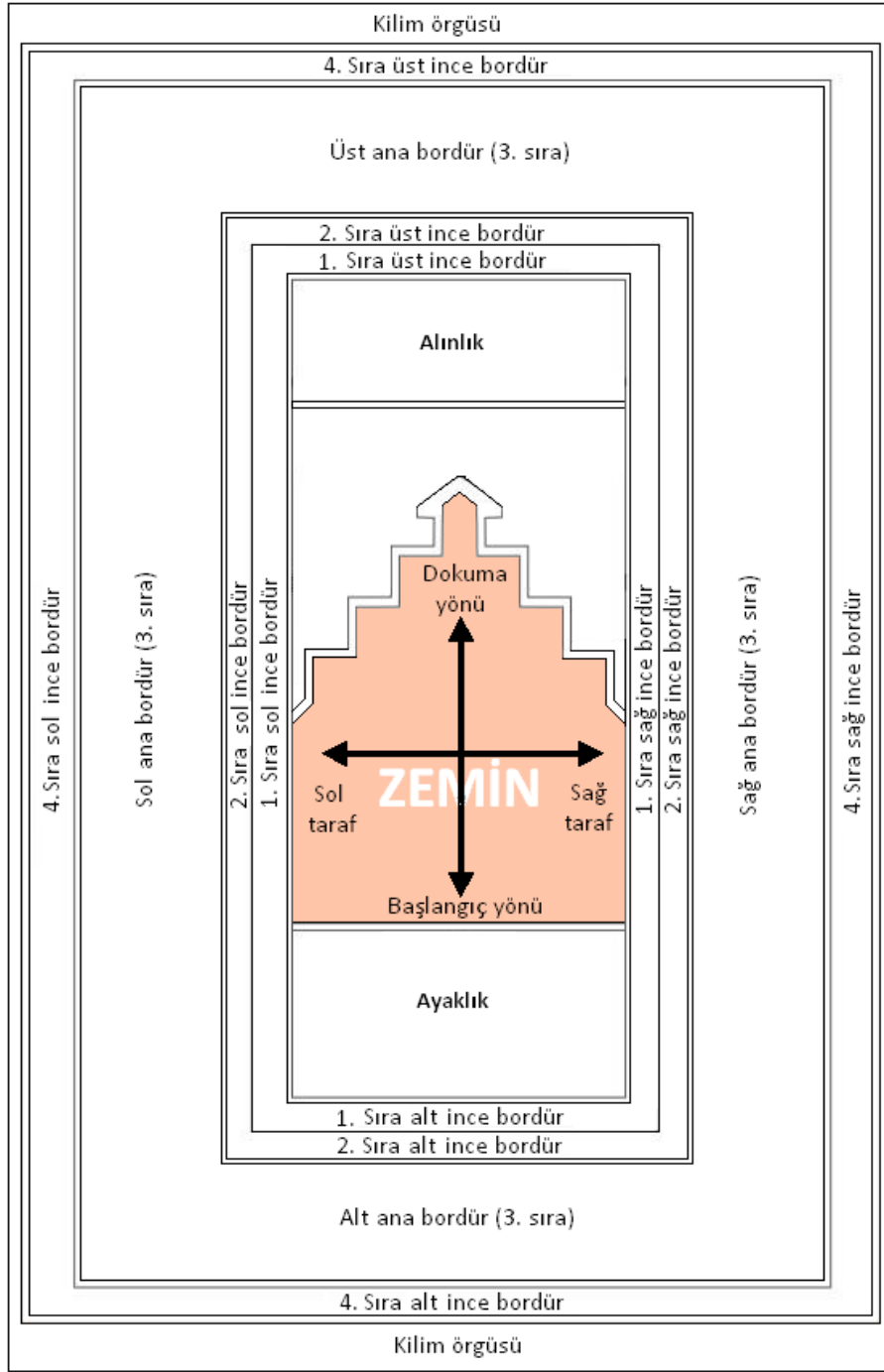
⁹ Bahadır, Öztürk''Türk ve İslam Eserleri Müzesi'nde Bulunan Anadolu Selçuklu Dönemi Halılarının Tasarım Özellikleri ve Restitüsyon Çalışması'' (Yayınlanmamış Sanatta Yeterlilik Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, İzmir 2011), s.59

sağ/sol ana bordür ve ince bordürler, dokumanın bitiş kısmında kalan bordürlere ise üst ana bordür ve ince bordürler olarak tanımlama getirilmiştir¹⁰. (bkz şekil 2)

Şekil 1 Halının dokuma yönünün belirlenmesi (Çizim: Fikret Kaymak)

¹⁰ Öztürk, a.g.e., , s.58

Şekil 2 Halının dokuma yönüne göre bölümleri¹¹

Elde edilen bu bilgilerin de yardımıyla bu tez iki bölümden oluşturulmuştur. Birinci bölümde elde edilen kaynaklar ışığında Lâdik Halıcılığı ve Tarihçesi ana başlığı altında Lâdik halıları 17. yüzyıldan 20.yüzyıla kadar geçirdiği değişimleri de göz önünde bulundurularak dört farklı kronolojik dönemde incelenerek özellikleri

¹¹ B. Öztürk, a.g.e., s.58, **Halının dokuma yönüne göre bölümleri**'nden uyarlanmıştır.

hakkında bilgiler verilmiştir. İkinci bölümde ise incelenen her halının teknik, tasarım özellikleri anlatılmış ve incelenen tüm halılar hakkında genel bir değerlendirme yapılmıştır. 17.yy dan 1990'lı yıllara kadar üretilmiş çok çeşitli örneğin bulunduğu Müzedeki bu halılar, elde edilen kaynaklardaki halılarla da karşılaştırılarak tasarım açısından geçirdiği değişimin hangi açılardan gerçekleştiği vurgulanmıştır.

İncelenen her halının teknik özellikleri anlatılmadan önce halıyla ilgili müze envanter bilgileri hiç değiştirilmeden aktarılmıştır. Teknik ve tasarım özelliklerinin anlatılmasından sonra halının son durumu hakkında bilgi verilmiş ve incelenen her halının dokuma yönüne göre düz bir şekilde bir de fotoğrafı sunulmuştur. İncelenen halının motifleri bir çizim programında tekrar oluşturularak, bordür motifleri ve zemin motifleri olarak ayrı ayrı gruplandırılmıştır. Ayrıca incelenen halıların bölümlerini gösteren kompozisyon şeması da oluşturulmuştur.

Son olarak da Lâdik halılarının özgün tasarım anlayışına bağlı kalarak düzenlemiş dört adet yeni özgün Lâdik halısı önerisi ikişer adet renk varyasyonları ile birlikte “Uygulama Çalışmaları” alt başlığında sunulmuştur.

1.BÖLÜM

LÂDİK HALICILIĞININ TARİHÇESİ VE GEÇİRDİĞİ EVRELER

1.1. Lâdik Halıçığı ve Tarihçesi

Kaynaklara göre Lâdik halıları XVII. yy. sonlarından itibaren yaygınlaşmaya başlamıştır. Bu gelenek daha sonraki dönemlerde de devam etmiş, günümüze kadar süregelmiştir. Bugün merkezde ve yörede dokunan tüm halılar "Lâdik halısı" ismiyle anılmaktadır.¹²

Lâdik, Selçuklular zamanında, halıcılık alanında altın çağını yaşayan Konya gibi ünlü bir merkezin yakın komşusudur: Lâdik'in o dönemdeki durumu iyi bilinmemekle beraber, kaynaklar, "İbni Batuta'nın, Konya civarında Lâdik kumaşlarını övdüğünden" söz etmektedir.¹³ Yine 1850 yıllarında Anadolu'yu gezen Charles Texier'in ifadesinden, bu yıllarda da Lâdik'te, "örtü, halı ve aba" gibi dokumalar yapıldığı, sadece halı dokunan bir merkez değil, kumaş da imal edilen bir yer olduğu anlamaktayız.¹⁴

XVII. ve XVIII. yüzyıllarda Osmanlı devletinin siyasi ve ekonomik açıdan duraklama ve gerileme devrini yaşadığı bir dönemdir. Buna karşılık Anadolu-Türk halıcılığında bu yüzyıllar bir yükselme çağıdır: Gördes, Kula, Uşak, Kırşehir gibi halı merkezlerinin yanında Lâdik halıları da bu dönemde ortaya çıkmış, söz konusu merkezler gibi gelenekselliğini XIX. yy. sonlarına kadar sürdürmüştür.¹⁵

Lâdik halıları çoğunlukla Kula ve Gördes gibi Anadolu köylerinde seccade olarak tasarlanır. Konya'nın kuzey batısında yer alan birkaç Anadolu kasabasında kasabanın adlarıyla birlikte anılarak üretilir.¹⁶

¹²DENİZ, **a.g.m.**, s. 13. Not: J.I.Maritz., *Le Tapis Turc*, Fribourg, 1976, s.46'da Lâdik halılarını XVI.yy.a; A.Hopf., *Tahis D'Orient*, Paris, 1961, s.12-13'de; *Alte Anatolische Teppiche*, A us Dem Museum Fur Kunstgeverbe in Budapest, Graz, 1974'de XVII.yy'a tarihlemektedir. O. Aslanapa, *Türk Halı Sanatı*, İst. 1972, s. 12'de ve O.Aslanapa., *Türk Sanatı*, İst. 1985, s.356'da ise, XVII.yy. sonlarına tarihlemektedir. Biz de sayın O.Aslanapa'nın görüşüne katılıyoruz. Çünkü 1640 tarihli narh defterinde Kula ve Gördes halılarından söz edildiği halde, Lâdik halılarından bahsedilmemektedir. Bu da XVII. yy. başlarında Lâdik halılarının yaygınlaşmadığını göstermektedir. Bu konuda bkz. S. Kütükoğlu, *Osmanlılarda Narh Müessesesi ve 1640 Tarihli Narh Defteri*, İst. 1983. s.177-185.

¹³ Gönül ÖNEY, *Anadolu Selçuklu Mimarisinde Süsleme ve El Sanatları*, Ankara 1978, s.135

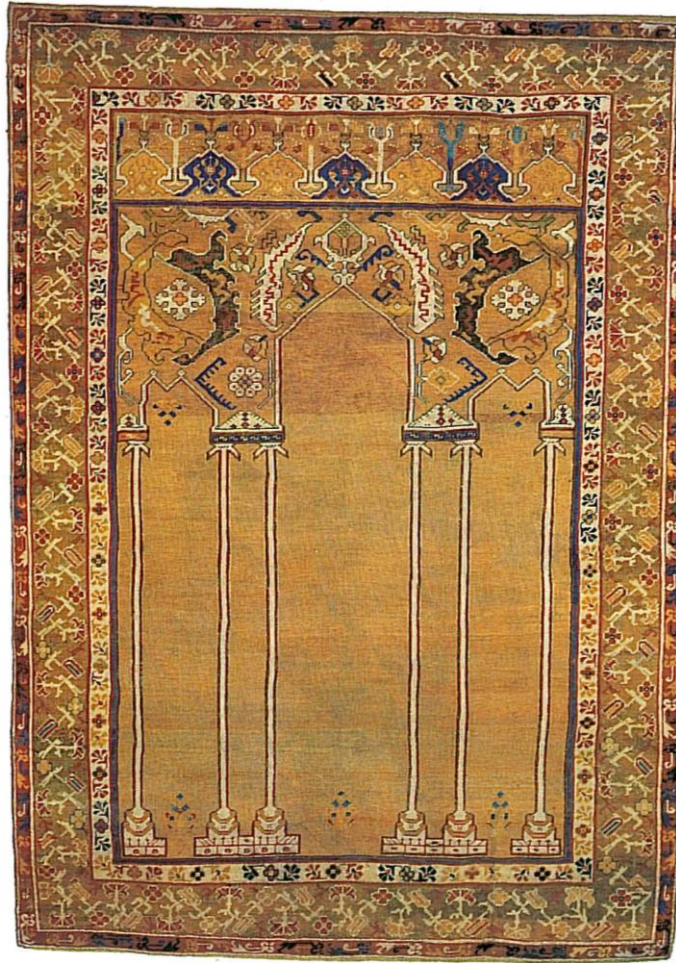
¹⁴ DENİZ, **a.g.m.**, s. 15

¹⁵ DENİZ, **y.a.g.m.**, s. 13

¹⁶ Murray L. Eiland, "Oriental Rugs", *Brown and Company Boston* 1981, s. 151

Lâdik'te XIX. yy. sonlarına kadar seccade tipi halılar dokunmuştur. Benzer halı tipleri aynı çağlarda Orta Anadolu'daki tüm halı merkezlerinde, Batı Anadolu'da Gördes ve Kula'da da üretilmiştir. Halıların renkleri ise, yine İç Anadolu'da Selçuklulardan beri süregelen kırmızı, mavi, kahverengi, yeşil gibi koyu tonlardır.¹⁷

Üç nişli mihraplar sütunlu veya sütunsuz olur. Çok canlı olan renkler, mihrap zemininde kırmızı ve ya koyu mavi, bordürlerde sarı, mor ve nadiren yeşil olarak görülür. Bu cins seccadeler Transilvania kiliselerinde çok bulunduğu için o isimle altında da tanınırlar.¹⁸ (bkz fotoğraf: 2)

Fotoğraf 4 Transilvanya halısı olarak adlandırılan seccade (Halı, 2000, issue 119, s.85)

Transilvanya kiliselerinden dünya müze ve koleksiyonlarına dağılan Anadolu seccadelerin çoğu 17.yüzyıldandır¹⁹

¹⁷ DENİZ, a.g.m., s. 13

¹⁸ Fevzi HALICI, "Ladik Seccadeleri", Antika, sayı: 2 Mayıs, 1985, s.9

¹⁹ Oktay ASLANAPA, "Türk Halı Sanatının Bin Yılı" Eren Yayıncılık ve Kitapçılık Ltd. Şti. İstanbul 1987, s. 160

Lâdik seccadeleri ve diğerk Konya bölgesi halılarının düz bordürlerinde görülen kıvrık dal motifi, Uşak bordürlerinden gelmedir. Diğerk Uşak halılarından gelen S kıvrımları, kûfi taklidi süslemelerle dörtlü yaprak ve baklava motifi de vardır. Sonraları Uşak halılarından gelen çeşitli motifler, Konya bölgesi halı ve seccadelerinde etkili olmuştur.²⁰

1.2. Lâdik Halılarının Özelliğı ve Geçirdiğı Evreler

Kaynaklara göre ²¹ Lâdik halılarının ortaya çıkışından yaygınlaşmasına ve buradan da günümüze kadar gerek sanatsal özelliklerinde gerekse teknik ve hammaddesinde sürekli olarak bir değışim yaşamıştır.

Lâdik halılarının ortaya çıkışı konusunda her hangi bir bilgiye rastlanamamıştır. Ayrıca Lâdik halılarının sanat tarihi ve halkbilim bağlamında nitelik ve nicelikleri ile gösterdikleri plastik özellikler kesin bulgularla belirlenmemiştir. Lâdik halıları; kopuk, birbirini izlemeyen bilgilerin verildiğı kitaplar, Lâdik seccadeleri yanı sıra yolluk fotoğraflarını içeren halılar hakkında genel bilgiler sunan birkaç makale kanalıyla tanıtılmağı çaba harcanmıştır.²²

Elimizdeki bu kaynaklar ışığında Lâdik halılarını sanatsal, teknik ve hammadde özellikleri açısından kronolojik dört farklı dönemde incelemek mümkündür.

²⁰ Aslanapa , **y.a.g.e.**, s. 159

²¹ Oktay Aslanapa "Türk Halı Sanatı" bölgesel göçler sonucunda oluşan etkileşimini dikkat çekiyor; Fevzi HALICI, **a.g.e.**,s.9'da ekonomik nedenlerden dolayı olan değışimden söz ediyor, Bekir DENİZ, **a.g.e.**, s. 15'te gerek batılı şirketlerin gerekse yerli halı tüccarların yörede başka tipte halılar dokutturmaları sonucu ortaya çıkan yozlaşmadan bahseder.

²² H. Örcün BARIŞTA. "Sarayönü ve Lâdik'te Bulunan Türk Halılarından Bazı Örnekler" Vakıflar Dergisi, sayı: 25, Ankara 1995, s.211

1.2.1. 17.yy Lâdik Halıları

“17.yy.da Lâdik (Konya), halıcılık açısından, Anadolu'nun önemli merkezlerinden biri haline gelmiştir. Genellikle seccade tipinde dokunan halılar kırmızı, kahverengi, mavi, lacivert, yeşil ve beyaz renkleriyle karakteristiktir.²³

Özellikle, İstanbul Türk ve İslam Eserleri Müzesi, İstanbul Vakıflar Halı Galerisi ve Konya Mevlâna Müzesi'nde sergilenen, Avrupa'da çeşitli müze ve koleksiyonlarda bulunan, ayrıca, kaynaklarda XVII. yy.a tarihlenen Lâdik halıları genellikle seccade tipindedir.²⁴ Yün malzemeyle, Türk düğüm tekniğiyle dokunmuşlardır. Kök boya ve doğal boyalarla renklendirilmiştir. Halı zemini çoğunlukla kırmızı, kenar suları kahverengi, mavi ve beyazdır.²⁵

Lâdik halılarının 17.yy. örneklerinde zemin genellikle iki bölüme ayrılır. Altta ve ya üstte tek yönlü, bazen bir, bazen de üç dilimli mihrap yer alır. Merdiven halinde daralarak yükselen mihrap tepe noktasında eli belinde motifi ile son bulur. Mihrabın içi boş bırakılır ve ya hayat ağacı motifi ile süslenir.(bkz fotoğraf: 7) Bazı örneklerde çiçek buketinden meydana gelen bir kandil motifi görülür.(bkz fotoğraf: 3)

²³ Bekir DENİZ, “Türk Dünyasında Halı ve Düz Dokuma Yayımları” Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları, Ankara 2000, s. 45

²⁴ 17. Yüzyıla tarihlenen halılar için bkz. Alte Anotolische Teppiche, Res. 7,8,9,10,21. Turkish Rugs The Rachel B.Stevens Memorial Collection, Washington, D.C. 1972,s.40. A.Hopf., Ay.Es.s.12.

²⁵ DENİZ, a.g.m s. 14

Fotoğraf 5 17.yy Lâdik halısı Konya Etnografya Müzesi (Fikret Kaymak)

Mihrabın tepeliğinde üsluplaştırılmış bitki ve çiçek motifleri ile hançer yapraklar bulunur. Anadolu Türk halılarında, mevcut örneklere göre, ilk kez mihrap içinde, halının dokunduğu tarih yazılır. Mihrabın altında ve ya üstünde, uçları ok gibi sivri zeminler üzerinde, uzun saplı, çiçek ve yaprakları bulunan çiçek motifleri yer alır.²⁶

Mihrabın altında veya üstünde ince bir kuşakla ayrılan bölüm yer alır. Bu kısmın içerisi, bugün halıcılar arasında "sümbül" adı verilen, halkın "ıhlamur" ve "haşhaş" dediği, yan yana dizilmiş, sayıları beş altıyı geçmeyen, uzun saplı, yaprakları ve çiçeği bulunan desenlerle doldurulur. Eli belinde motifine benzer desenlerin üstüne oturan "sümbüller" mihrabın altında verildiğinde, mihrap üstündeki boş alan (köşe), içlerinde simetrik yerleştirilmiş ve üsluplaştırılmış ibriklerin de bulunduğu geometrik desenlerle bezenir. "Sümbüllerin" mihrap üzerinde verildiği örneklerde ise, geometrik karakterli bu motifler köşeliği tamamen doldururlar.²⁷ Sümbül olarak bilinen desenler aynı devre ait Kırşehir halılarını da etkilemiştir.²⁸

Söz konusu yüzyıldaki örneklerde halı zemini biri dar, diğeri geniş iç içe iki bordürle kuşatılmaktadır. Dar su üzerinde küçük şaşırtmalı çiçekler, geniş kenar suyunda, günümüzde halkın "top lale", halıcıların "Lâdik gülü" adını verdiği, lâle ve top çiçek motiflerinin alternatif dizilişiyile ortaya çıkan bir desen bulunur. Bazen "Lâdik gülü" yerine bir ters bir düz yerleştirilmiş çiçekler de görülür. Daha sonra, şaşırtmalı küçük çiçeklerle bezenmiş bir kuşakla halı iç zeminine geçilir.²⁹

²⁶ DENİZ, a.g.e, s. 45

²⁷ DENİZ, a.g.m, s. 14

²⁸ DENİZ, a.g.e.,s. 45

²⁹ DENİZ, a.g.m., s. 14

Fotoğraf 6 17.yy Lâdik (direkli) halısı.(Spuhler-Knig-Wolluman)³⁰

17.Yüzyıl Lâdik halılarının en çok tanınan motiflerinden birisi de, halkın "direkli" diye isimlendirdiği, halıcıların "marpuçlu Lâdik" adını verdikleri örneklerdir: Bu halıların geniş kenar suyunda birbiri ardına dizilen, içleri çiçeklerle bezenmiş altıgenler yer alır. Zeminde bazen dört, bir kısmında da altı sütunçe ile taşınan üçlü bir mihrap nişi bulunur. Sütunçelerin üstü "sümbül" motifleriyle, sümbüllerle mihrap nişi arasında kalan bölüm de üslûplaştırılmış hayvan motifleriyle süslenir. Daha üstte de ardi arda dizilmiş hayvan figürleri görülür.³¹ (fotoğraf: 4)

³⁰ DENİZ, a.g.m. , s. 14

³¹DENİZ, a.g.m. , s. 14

1.2.2. 18. yy Lâdik Halıları

18.yy.dan itibaren halkın direkli halı dediği, mihrabın iki, dört ve ya altı sütunçe ile taşındığı örnekler de görülür. Birkaç dilimli verilen mihrap nişinin köşeleri de, klasik Osmanlı döneminin, çok kullanılan süslemesi haçer yapraklarla doldurulur. Özellikle yabancı kaynaklarda, bu tür halıların nerede dokunduğu iyi bilinmediği için, bu halılara ‘‘XVII-XVIII. yy. Anadolu halısı’’ gibi yakıştırma bir isim verilir. 20.yy. başlarına kadar dokunan bu tür halılar, Lâdik halılarının etkisiyle, çevredeki Karaman, Karapınar gibi, bu günün ilçelerinde de dokunmuştur. Ancak, anılan bu merkezlerde, günümüzde halk arasında, halen Karapınar direkli Ladiği, Lâdik halısının adıyla birlikte anılır. Bu halılar Lâdik’in orijinal örneklerinden renk ve desenlerindeki küçük farklılıklarla ayrılır. Bu tür motifli örnekler, bu tarihlerden sonra tamamen ortadan kaybolur.³²(fotoğraf:5)

Gördes ve Kula halılarının sütunçeleri daha çok çiçek demeti halinde işlenir ve süsleyici bir karaktere sahiptir. Lâdik halılarının sütunçeleri ise mimari bir özellik taşır. Karapınar, Kırşehir ve Aksaray yöresinin örnekleri ise Lâdik halılarıyla aynı özellikleri taşır. Bugün, yapım merkezleri ayırt edilemediği için, kaynaklarda "Ortaya da Doğu Anadolu halısı" olarak gösterilen bu örnekler belli ki aynı çağda tüm Konya Ovası'nda, bu arada Lâdik'te de dokunmuştur. (fotoğraf: 5-6). 18. Yüzyıla gelindiğinde önceki dönemin halı şeması değişmez³³ ancak, desenlerde bozulma başlar: "Lâdik gülü" yerine, onu hatırlatan top çiçekler ortaya çıkar. "Sümbüller" çok yapraklı ve büyük çiçekli işlenir. Yüzyılın sonlarına doğru gerçekçi bir lâle görünümü kazanır. "Direkli halılarda" sütunceler daha zarifleşir. Köşe bölümündeki hayvan figürleri adeta çizgici bir üslûba bürünür. Lâdik dışındaki bölgelerde dokunanlarda ise, sütunceler kaba işlenir ve hayvan motifleri verilmez. Halının kenar bordüründeki altugenler sekizgene dönüşür. Mihrap iki katlı imiş gibi bir görünüm kazanır. Aynı yüzyılın sonlarında ve bunu takip eden dönemde mihrabı taşıyan sütunceler kaybolur. Mihrap çiçeklerle süslü düz zemin üzerine oturur halde tasvir edilir.³⁴(fotoğraf:7).

³² DENİZ, a.g.e., s. 45-46

³³ 18.yy. örnekleri için bkz. E.Gans Ruedin, Le Tapis de L'Amateur, Fribourg, 1975,s.64-67. F.spuhler- H.Konig-M. Volkmann, Alte Orientteppiche, München, 1978,s.67.

³⁴ DENİZ, a.g.m., s. 14

Fotoğraf 7 17.yy. Karapınar- Lâdik halısı, Vakıflar İH Müzesi (<http://www.turkelhalilari.gov.tr/>)

Fotoğraf 8 18.yy Lâdik halısı, özel koleksiyon (<http://www.turkelhalilari.gov.tr/>)

Fotoğraf 9 18.yy Lâdik halısı, özel koleksiyon (<http://www.turkelhalilari.gov.tr/>)

Fotoğraf 10 19.yy Lâdik halısı, Konya Etnografya Müzesi (Fikret Kaymak)

Lâdik halıları 18.yy.dan itibaren değişmeye başlar.³⁵

1.2.3. 19 yy Lâdik Halıları

19. Yüzyılda Lâdik halılarının tipi değişmez. Ancak, "Lâdik gülü" dışındaki bitkisel desenler süsleyici bir karakter kazanır. İnce dal ve yapraklardan oluşan motifler tüm halı yüzeyini kaplar. Sarı ve yeşil renkler çoğalır (bkz. fotoğraf: 8). Aynı yüzyılın sonlarına doğru seccade tiplerinin yanı sıra, bugün halk arasında "çift halı" veya "köy halısı" diye isimlendirilen, genellikle sedir üzerine ya da taban halısı yerine yan yana serilen halılar ortaya çıkar. Bu örneklerde genel renk ve karakter değişmemekle birlikte, yan yana üç veya dört göbek bulunur. Kare şekilli bu göbekler kendi içinde sekizgenlere bölünür, her birinin içi lâle, sümbül gibi üslûplaştırılmış bitkisel desenlerle bezenir.³⁶

Erken dönemden itibaren Lâdik halılarının kenar bordürünü süsleyen "Lâdik gülü" deseni 19.yy. sonlarına kadar Konya Ovası'ndaki tüm halı merkezlerinde kullanılmıştır. 19. yüzyıldan itibaren bu etki Kırşehir halılarına da geçmiş, yörenin ortak modeli haline gelmiştir. Günümüzde yöredeki bazı merkezlerde ve Kayseri halılarında da kullanılmaktadır. Kayseri de bu tür desenli halılara "Lâdik modeli halı" denilmektedir. Yine aynı merkezde, erken dönemde Lâdik halılarının köşeliğini dolduran geometrik desenler ve ibrik motifi de uygulanmaktadır. Bu desene Kayseri'de "pafta" denilmekte, bu tür desenli halılara da "paftalı halı" adı verilmektedir.³⁷ Anılan senelerde, Lâdik halılarında mihrabın altında veya üstünde işlenen "sümbül" motifleriyle, bunların üstüne oturdukları Elibelinde motifine benzer süslemeler aynı çağlarda Kırşehir, Aksaray, Karapınar gibi halı merkezlerinde de uygulanmıştır.³⁸

Lâdik halılarının 18-19. yüzyıldaki istikrarlı gelişimi o dönemde Karaman, Karapınar, Aksaray, Kırşehir gibi merkezleri de etkilemiş, "Lâdik halısı" modeli, tüm Konya Ovası'nda dokunmaya başlanmış, bir süre sonra da "Karapınar Lâdiği, İnce Lâdiği" gibi desenler ortaya çıkmıştır. Bu nedenle yabancı kaynaklarda merkez gösterilmeden, Konya çevresinde imal edilen her halıya, "Lâdik halısı" demek moda

³⁵ DENİZ, a.g.e.,s. 46

³⁶ DENİZ, a.g.m.,s. 15

³⁷ DENİZ, a.g.m., , s. 15

³⁸ Bekir,DENİZ, "Kırşehir Halıları", Arkeoloji-Sanat Tarihi Dergisi, C.III,E.Ü.Edebiyat Fakültesi Yayını, İzmir, 1984,s.25-81. B. Deniz,, "Aksaray Müzesi Halıları". 3. Ulusal El Sanatları Sempozyumu Bildirileri, 23-25 Kasım 1983. İzmir-1984.S.93-107.

haline gelmiştir. Sözelimi, "Hataplı Karapınar halısı" ³⁹ Karapınar ve Keçimuhsine (Keçimusla) çevresinin, kenar bordürleri "akrep" motifine benzer desenlerle süslenen halılar da İnce'nin modeli olduğu halde, yanlış şekilde, Lâdik halısı diye tanıtılmaktadır.⁴⁰

19.yy. Lâdik'te ortaya çıkan çift halılarda (köy halısı) zemin karelere, bunların da sekizgenlere bölünüşü ve içlerinin üslûplaştırılmış çiçek desenleriyle süslenmesi aynı senelerde Aksaray, Karaman, Karapınar, Sille yörelerinde dokunan halılarla benzerlikler taşır. Aynı geometrik şemalı ve değiştirilmiş desenlerle süslü halılar günümüzde Aksaray - Kutluköy'de "uç göbekli halı", Karapınar - Arısama'da "televizyongöbek", Sille'de "çift halı" adıyla dokunmaya devam etmektedir.⁴¹ (bkz fotoğraf: 9)

Kazım Dirik, 1939 yılında yayınladığı kitabında, "*Lâdik; Konya civarında bir kasabadır. Buranın kadim seccadeleri pek meşhur ve nadirdir. Atikiyat itibariyle Lâdikler, Gördes ve Kula halılarından sonra ikinciliği alır. Orta Anadolu'nun antikacılıkta en yüksek eseri Lâdik'tir. Bir Lâdik halısını diğerlerinden ayıran evsaf şunlardır: Halının etrafı zambak resimleri ihata eder. Bazılarının ayak kısmında haşhaş resimleri vardır. Dokunuş yumuşak, kuvvetli ve yünlerde renkler parlak, havları oldukça orta, başlıca renkleri kırmızı, sarı, krem rengi ve koyu mavidir. 100 cm. murabbaında 1000-1400 düğüm bulunur. 2.00x110, 140x100cm. ebadındadır*"⁴² şeklinde, Lâdik halılarının o yıllardaki durumu hakkında bilgi vermektedir.

³⁹ Karapınar Halıları hakkında geniş bilgi için bkz. F.Bodur., "KarapınarHalıcılığı". Türk Dünyası Araştırmaları, Türk Halıları özel Sayısı, s.32, Ekim 1984.s. 73-81.

⁴⁰DENİZ, a.g.e., s. 15. Yanlış örneklendirme için bkz. J.I.Maritz., Ay. E s. Ay. S a. A.Hopf., Ay.Es. s.14.

⁴¹DENİZ, a.g.e., s. 15

⁴² Kazım DİRİK, "Eski ve Yeni Türk Halıcılığı" 1938 s.84

Fotoğraf 11 Televizyon Göbek olarak adlandırılan Lâdik halısı, özel koleksiyon
(<http://www.turkelhalilari.gov.tr/>)

19. yy.ın sonlarında Lâdik halılarında yeşil renkler çoğalır. Lâdik gülü desenleri değişmemekle birlikte, mihrabın altında ve üzerinde yer alan sümbül desenlerinin sayısı azalır.⁴³

Fotoğraf 12 19.yy Lâdik halısı, özel koleksiyon (Fikret Kaymak)

⁴³ DENİZ, a.g.e., s. 15

1.2.4. 20. yy Lâdik Halıları

Lâdik halıları gelenekselliğini 19.yy. sonlarına kadar sürdürmüş, bu tarihten sonra duraklama dönemine girmiştir. 1950 yıllarında bazı kişi ve kuruluşların Lâdik'e özgü motiflerin dışında halı dokutturmalarıyla benliğinden kopmaya başlamıştır. (bkz. fotoğraf:11)

Lâdik'te 1960-1970 senelerinde kurulan halıcılık kooperatifi ve şirketlerin para kazanmak amacıyla İran tekniği ve modeline yönelmesiyle de, daha önce hiç olmazsa çevre köylerde sürdürülen "Lâdik tipi" dokumalar tamamen ortadan kalkmıştır.

Günümüz Lâdik halıları, erken dönem örneklerinin aksine, büyük boyutlu, sentetik boyalı, İran düğüm ve desenlidir. Kısacası, Lâdik'te bugün "Lâdik halısı" yoktur. Geleneksel Lâdik halıcılığı Lâdik dışında, Konya'ya bağlı Karaman, Karapınar, İnce gibi merkezlerle, Aksaray'a bağlı Konya yakınındaki bazı köylerde sürdürülmektedir.⁴⁴

Fotoğraf 13 20. yy. Lâdik halısı, özel koleksiyon (<http://www.turkelhalilari.gov.tr/>)

⁴⁴ Bekir DENİZ, a.g.m., s. 17

Lâdik, evlerde ihtiyacı karşılamak üzere ve yöre insanının köy halısı olarak adlandırdığı geleneksel tipteki halıların dışında, büyük çaplı ticari halı üretiminin yapıldığı önemli bir merkezdir. Yörede dokuma üretiminde yer alan kişilerden alınan bilgilere göre 1960'lı yıllarda hayvancılık alanında faaliyet gösteren kooperatif, 1975 yılından sonra halıcılık alanında çalışmalar yapmıştır. Bu kooperatif kanalı ile yöre halkının "halevi" olarak adlandırdığı atölyelerde 10–12 yıl süre ile halı üretilmiştir. Kooperatif bünyesinde 200–250 adet tezgâh bulunduğu belirtilmiştir. Kooperatifte dokunan halıların desenleri ve iplikleri Kaplanlar Halıcılık Şirketinden ve Sümer Halı A.Ş. den temin edilmiştir. Aynı zamanda Konyalı halı firmalarından Çekirdekçi Halıcılıktan da iplik alındığı ve halı satıldığı ifade edilmiştir. Halıların çözgü ve atkısı pamuk, ilme iplikleri yün malzemelidir. Bu dönemde 1 m2 den 13 m2'ye kadar büyüklükteki ve 40x50 kalitede halılar dokunmuş ve pazarlanmıştır. Bu halılar İran, İsfahan tipi olarak adlandırılan, madalyonlu, bitkisel motifli taban halılarıdır⁴⁵. (Bkz. Fotoğraf: 12). Kaynaklardan edinilen bilgilere göre 1920'li yıllardan 1990'lı yıllara kadar Lâdik'te bu tipte halılar üreten birçok imalathane ve evlerde üretim yapan bir çok tezgâh bulunmaktaydı.

Fotoğraf 14 Lâdik'te ticari amaçla üretilen İran tipi halı örneği

⁴⁵ H. Melek HİDAYETOĞLU, Meral AKAN, "Konya'da Cumhuriyet Döneminde Dokuma Faaliyetleri", Ariş, sayı 5, Mart 2011, s 65

2. BÖLÜM

KONYA ETNOGRAFYA MÜZESİNDE BULUNAN LADİK HALILARININ TEKNİK, TASARIM ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ

2.1. Konya Etnografya Müzesinde Bulunan Lâdik Halılarının Teknik ve Tasarım Özellikleri

2.1.1. 821 Envanter Numaralı Halı

Müze Envanter Bilgileri

Envanter no	:.....	821
Varsa Eski Nosu	:.....	619
Adı	:.....	Halı Seccade
Cinsi	:.....	Yün
Devri ve Yeri	:.....	17.yüzyıl- Ladik
Ölçüleri	:.....	109 X 173 cm
Alındığı Tarih ve Yer	:.....	9-1.Teşrin- 1926
Geliş Şekli	:.....	Nakil
Nereden ve ya Kimden	:.....	Mevlana dergahından
Kıymeti	:.....	25.000 TL
Yayımlandığı Yer	:.....	-
Ayniyat Tarih ve No	:.....	12/56
Eserin Tanımı	:.....	Tamamen yün malzemeden dokunmuştur. Dört kenarında dıştan içe doğru sırasıyla kahve renkli zeminli stilize bir gül bir lale motifi dolgulu dar bordür , sarı zeminli karakteristik bir gül ve bir lale motifi dolgulu geniş bordür, çiçekli sarmaşık dalı dolgulu dar bordür bulunmaktadır. Mihrap üstündeki bölümde dört kaide üzerinde yedi adet yapraklı lale motifi vardır. Mihrap zeminli kırmızı renkli olup kademeli olarak çengellerle daralmaktadır. Mihrap boşlukları mavi renk zeminli olup stilize bitkisel motif dolguludur. Dokumada kırmızı, lacivert, sarı, beyaz, yeşil, açık mavi, kahverengi tonları kullanılmıştır. Kısa kenarlarda yıpranmalar dört kenarda da değişik boyutlarda eksikler, bütün yüzeyde yer yer erimeler vardır. Kumaş üzerine dikilerek astarlanmış ve sağlamlaştırılmıştır.

Teknik İnceleme Bilgileri

Müzedeki yeri	: Halı ve kilim deposu, raf no: 175
Ebatları(en X boy)	: 111 X 175 cm
Düğüm sıklığı	: 46 X 32
Düğüm türü	: Gördes düğümü
Çözüğü hammaddesi	: Yün.
Çözüğü iplik büküm yönü ve kat adedi	: Z2S ⁴⁶

⁴⁶ S Büküm: İpliğin saat yönünde eğrilerle oluşan büküm. Z Büküm: İpliğin saat yönünün tersine eğrilerle büküm verilmesi. Z2S: 2 kat Z büküm ipliğin S büküm verilerek eğrilmesi. Ksnyia Makro, "Analysis of Carpet Structure", **The Atlas of Rugs and Carpet**, Edited: David Black, Tiger Book International, London, 1994, 21 s.

- Çözü iplik renkleri** : Açık kahverengi iplik kullanılmıştır.
- Atkı hammaddesi** : Yün.
- Atkı iplik büküm yönü ve kat adedi** : 1Z⁴⁷
- Atkı iplik renkleri** :Krem(doğal yün rengi) iplik kullanılmıştır ve atkılar iki sıra halinde atılmıştır.
- İlme hammaddesi** : Yün.
- İlme iplik büküm yönü ve kat adedi** : Z2S
- İlme iplik renkleri** : Kiremit rengi, krem(doğal yün rengi), turuncu, sarı, açık kahverengi, koyu kahverengi, açık yeşil, lacivert, vişne rengi, yağ yeşili renklerinde iplikler kullanılmıştır.
- Kenar örgüsü** : Yaklaşık 1 cm.
- Kilim örgüsü** : Yaklaşık 2,5 cm
- Saçak boyu ve durumu** : 10cm (halının üst kısmındaki saçaklar), alt kısmındaki saçaklar hasarlı, net bir ölçü alınamıyor.
- Kompozisyon özellikleri** : Halı, üç sıra bordür, bordürlerin çevrelediği mihrap şeklinde düzenlenmiş zemin ve ayaklık kısımlarından oluşur.

Mihrap zemini kırmızıdır ve zeminde herhangi bir motif bulunmamaktadır ancak düz kenarlarında stilize çiçek motifleri sıralanmıştır. Mihrap kademeli bir şekilde daralarak tepe noktasına ulaşır. Tepe noktasında hilal şeklinde geometrik bir motif bulunmaktadır. Mihrabın üstünde kalan alanın zemini laciverttir. Bu alanın her iki tarafında geometrik şekillerden oluşan motifler, karanfile benzeyen stilize çiçek motifleriyle hançer yaprakları andıran stilize bitki motifleri simetrik bir şekilde yer almaktadır. Halının alınlık kısmında geometrik şekillerden oluşturulmuş dört adet kaide, bu kaidelerin üstündeki ve aralarındaki girintilerde de yedi adet stilize bitkisel motifler bulunmaktadır. Birinci bordürün her iki yanında birer sıra süslü çubuk yer alır. Bu bordürün zemini yağ yeşili rengine olup içinde kıvrımlı dallar ile birlikte stilize çiçek ve yaprak motifleri yer alır. Ana bordürün zemini krem renklidir. Bordürün içi stilize bitkisel motifler ile geometrik şekillerden oluşan iki farklı motif gurubunun alternatif dizilimiyle oluşmaktadır. Bu motifler sağ ya da sol yönlü olup bir sonraki tekrarında bir öncekinden farklı yöndedir. Ancak bu sıralanış şekline ana

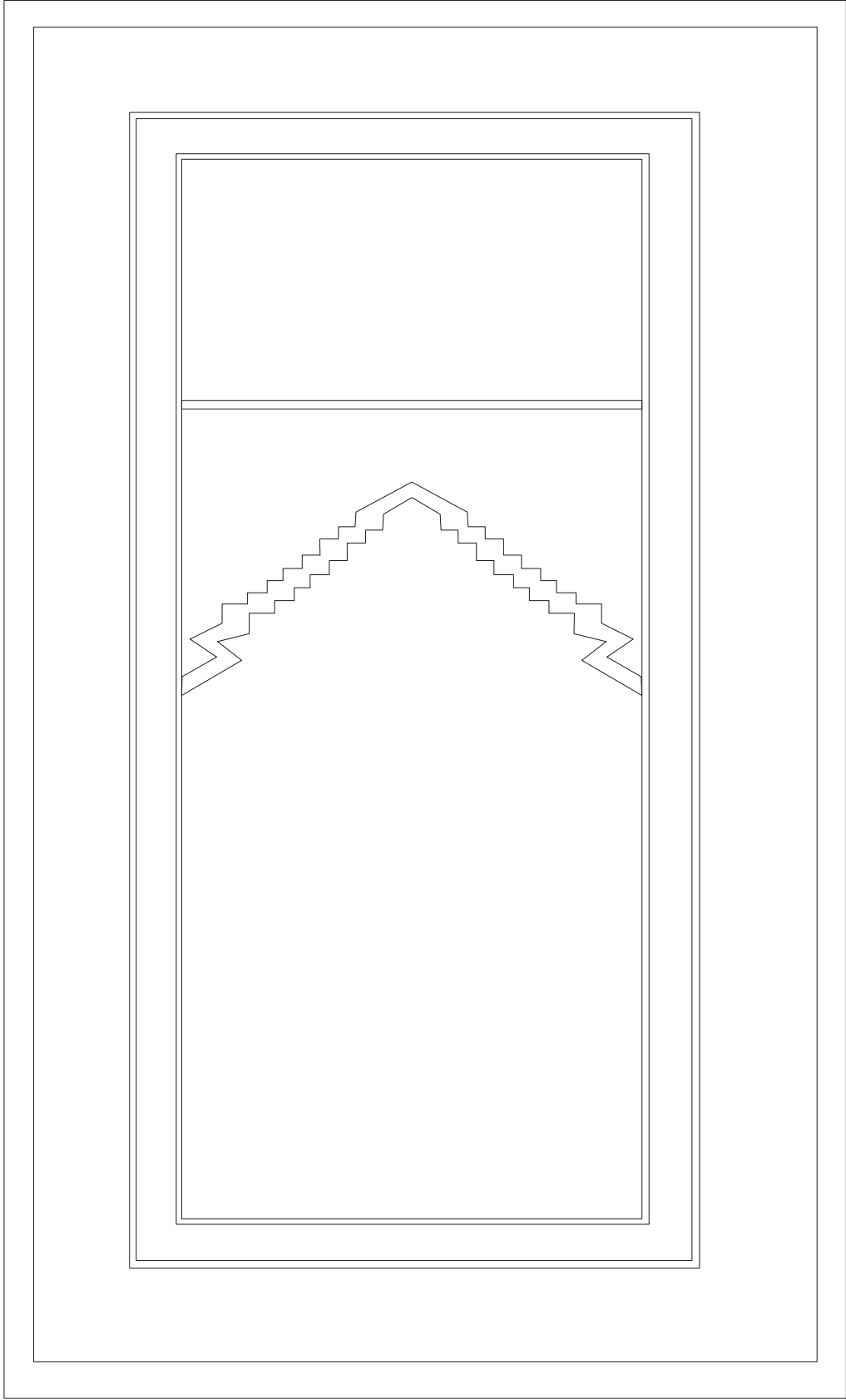
⁴⁷ Z Büküm: Tek kat ipliğin saat yönünün tersine eğrilerek büküm verilmesi. K. Makro, y.a.g.e. 21

bordürün kısa kenarlarında uyulmamış motifler sağa dönük dokunmuştur. En dıştaki bordürün zemini yağ yeşili renginde olup, altıgenlerin içine yerleştirilmiş geometrik motifler ile stilize bitki motiflerinin birbirine bağlantılı ve alternatif bir şekilde sıralanışıyla bezenmiştir.

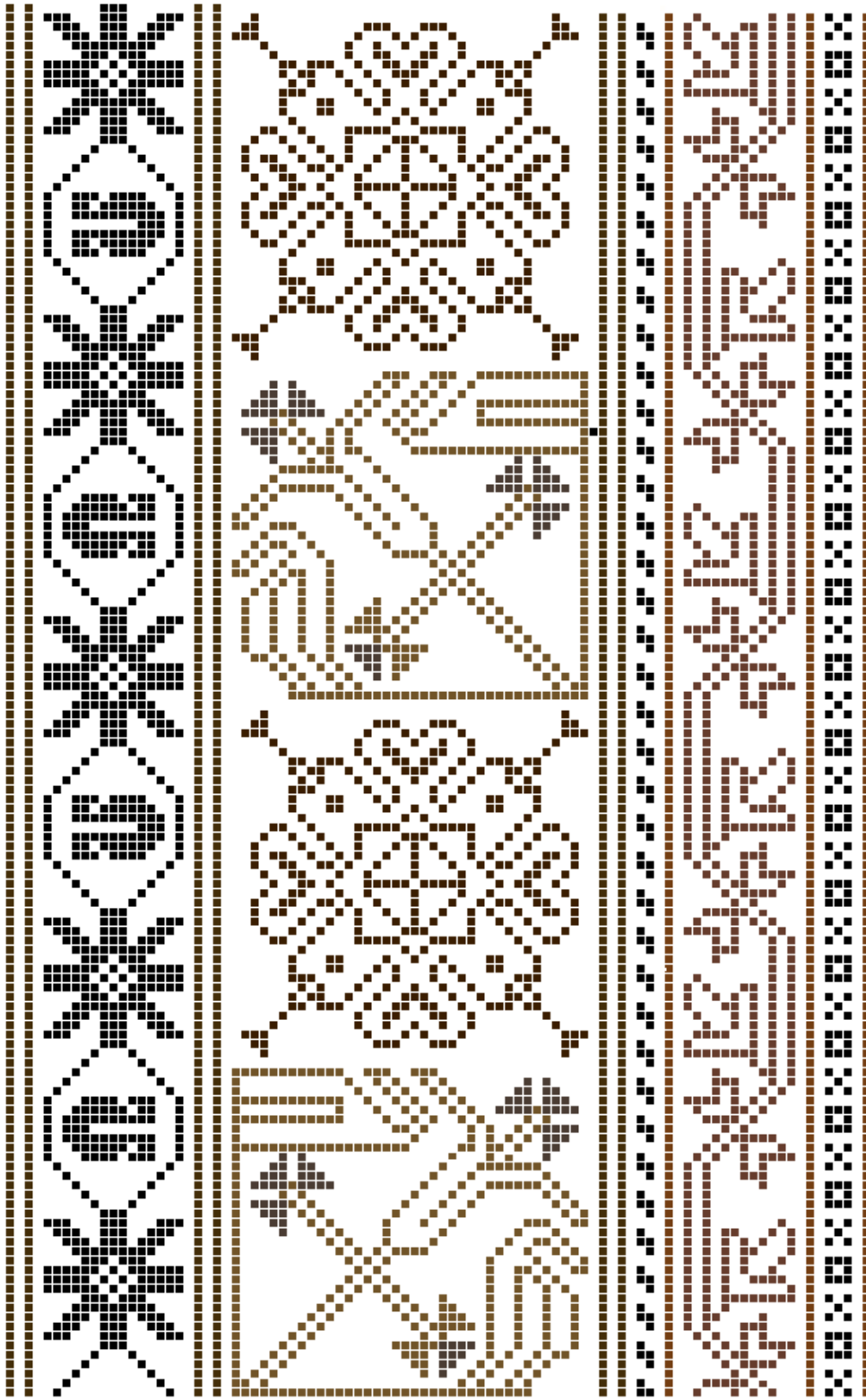
Durumu : Halı bütün durumdadır ancak sağ kenarındaki en dış bordürün 30 cm. uzunluğundaki bölümü eksiktir. Ayrıca üst kenarın sol tarafında 12 cm. uzunluğunda ve 6 cm. genişliğinde eksik bir kısım bulunmaktadır. Halının kısa kenarlarında bulunan saçakların ve kilim örgülerinin büyük bir bölümü aşınarak yok olmuştur. Halının hav yüzeyinde aşınmalar ve renklerinde solmalar gözlenmektedir. Ayrıca uzun kenarların çeşitli yerlerinde kilim örgülerinin sökülmüş olduğu görülmektedir.

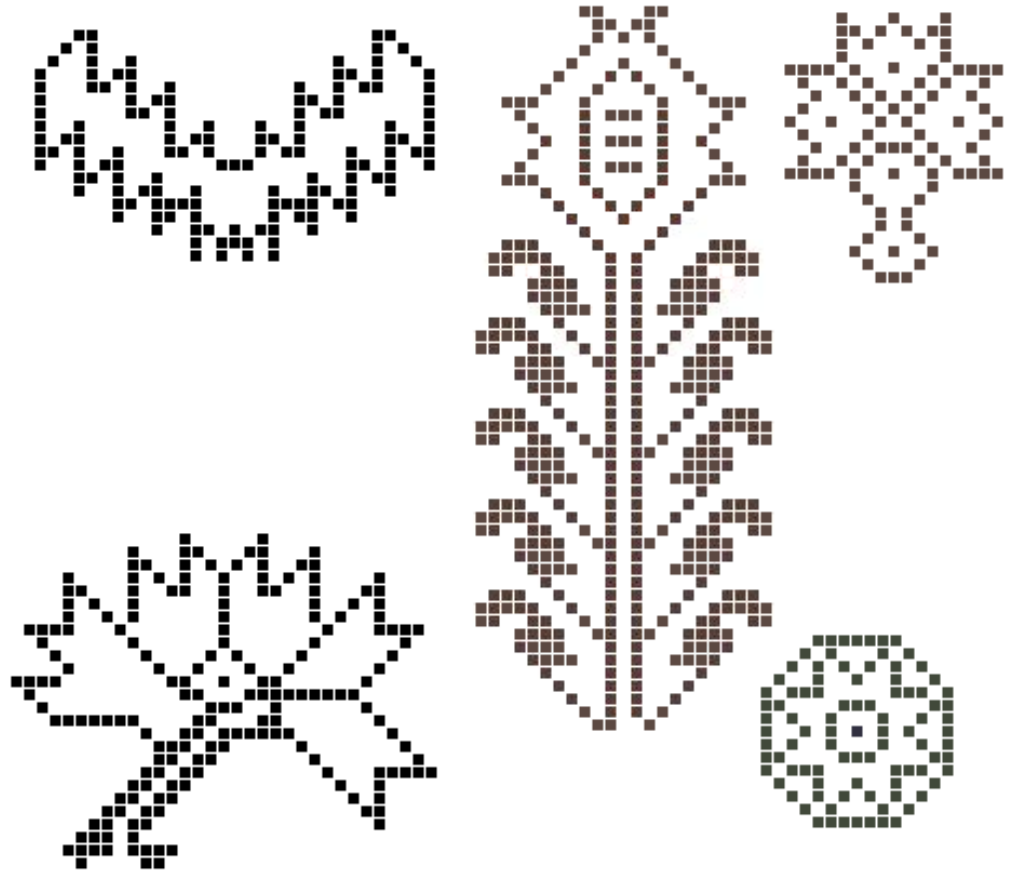
Fotoğraf 15 821 Envanter Numaralı Halı (Fikret Kaymak)

Şekil 3 821 envanter numaralı halının kompozisyon şeması(Çizim: Fikret Kaymak)

Şekil 4 821 envanter numaralı halının bordürünü oluşturan motifler(Çizim: Fikret Kaymak)

Şekil 5 821 envanter numaralı halının zeminini oluşturan motifler (Çizim: Fikret Kaymak)

2.1.2. 820 Envanter Numaralı Halı

Müze Envanter Bilgileri

Envanter no	:.....	820
Varsa Eski Nosu	:.....	618
Adı	:.....	Halı Seccade
Cinsi	:.....	Yün
Devri ve Yeri	:.....	17.yüzyıl- Ladik
Ölçüleri	:.....	115 X 168 cm
Alındığı Tarih ve Yer	:.....	9-1 teşrin-1926
Geliş Şekli	:.....	Nakil
Nereden ve ya Kimden	:.....	Mevlana dergahından
Kıymeti	:.....	25000 TL (1983)
Yayımlandığı Yer	:.....	-
Ayniyat Tarih ve No	:.....	12/55
Eserin Tanımı	: Tamamen yün malzemeden dokunmuştur. Dört kenarında sırasıyla dıştan içe doğru' sarı zeminli dar bordürde 'S' şeklinde sarmaşık dalı kenar suyu, kırmızı zeminli geniş bordürde 'S' şeklinde çengelli su aralarında geometrik desenli ve çengelli stilize çiçek motifleri bulunmaktadır. Mihrap çevresinde biri çiçek dolgulu, biri yapraksız 's' kıvrım dallı iki dar bordür bulunmaktadır. Mihrap üstünde üç çengelli kaide üzerinde beş adet yapraklı lale motifi vardır. Mihrap zemini beyaz renkli olup iki direk ile üç bölüme ayrılmıştır. Mihrap yan boşlukları lacivert zeminli bitkisel bezeme dolguludur. Dokumada kırmızı, mavi, beyaz, yeşil, sarı, kahverengi, açık pembe, renkli yün iplikler kullanılmıştır. İki kısa kenarında yıpranmalar vardır. Bez üzerine dikerek astarlanmış ve sağlamlığı artırılmıştır.	

Teknik inceleme bilgileri

Müzedeki yeri	: Halı ve kilim deposu, raf no:
Teşhirde	
Ebatları(en X boy)	: 113 X 162 cm
Düğüm sıklığı	: 32 X 40
Düğüm türü	: Gördes düğümü
Çözü hammadde	: Yün.
Çözü iplik büküm yönü ve kat adedi	: Z2S
Çözü iplik renkleri	: Krem(doğal yün rengi).
Atkı hammadde	: Yün.
Atkı iplik büküm yönü ve kat adedi	: 1Z
Atkı iplik renkleri	: Açık kahverengi iplik kullanılmıştır ve atkılar iki sıra kimi yerlerde üç sıra halinde atılmıştır.
İlme hammadde	: Yün.
İlme iplik büküm yönü ve kat adedi	: Z2S

İlme iplik renkleri	: Kiremit rengi, kırmızı, pembe, mavi, koyu mavi, lacivert, koyu kahverengi, krem rengi ve yağ yeşili.
Kenar örgüsü	: Yaklaşık 1cm.
Kilim örgüsü	: Kilimlik kısmı hasarlı olduğundan dolayı net bir ölçü alınamıyor.
Saçak boyu ve durumu	: Yok
Kompozisyon özellikleri	: Halı üç sıra bordür, mihrap ve alınlık ile düzenlenmiş zeminden oluşmaktadır.

Zemini krem rengi olan en dıştaki bordürün içinde ‘‘S’’ şeklinde kıvrılarak ilerleyen stilize yaprak ve çiçek motifleri bulunur. Ana bordürün zemini kırmızıdır. Stilize edilmiş dal motifi ‘‘S’’ şeklinde kıvrılarak bordür boyunca uzanır ve aralarında stilize bitkisel motiflerle geometrik motifler bulunur. En içteki bordür kahverengi zeminlidir. İçinde ise stilize edilmiş, dört yapraklı çiçek motifleri bordür boyunca sıralanır. Ayrıca mihrabı çevreleyen, içinde kıvrılarak ilerleyen, zikzak şeklinde motifi bulunan dar bir bordür bulunmaktadır.

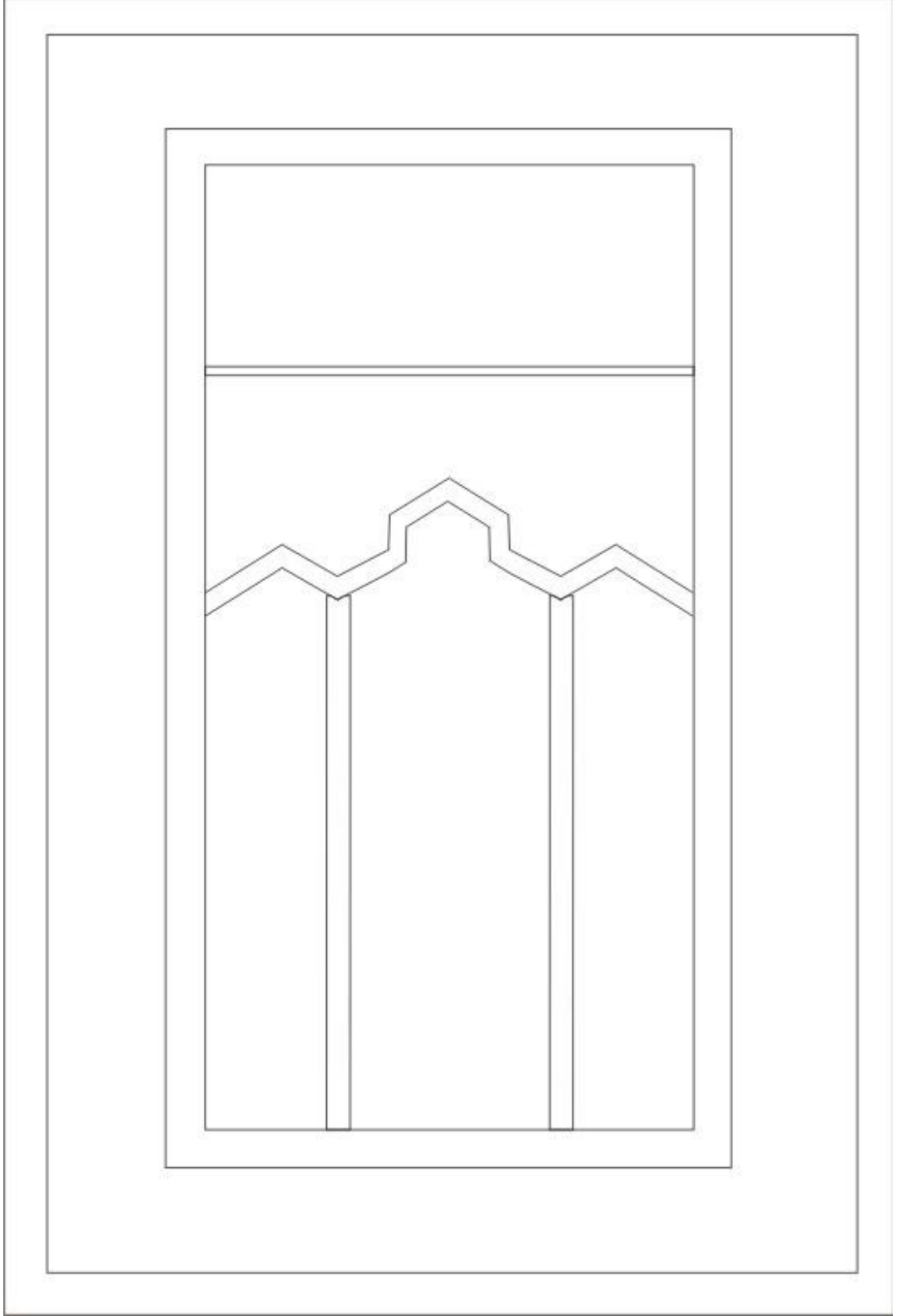
Halının mihrabı iki sütunun ayırdığı üç bölümden oluşur. Her mihrabın tepe kısımlarında üç adet hilali andıran geometrik motif bulunmaktadır. Mihrap üst kısmında ise stilize hançer yaprak, stilize çiçek motifleri ve geometrik şekillerden oluşan motif gurubu bulunmaktadır. Halının alınlık kısmında geometrik şekillerle oluşturulmuş kaideler üstünde, dokuma yönünde dik duran beş adet lale şeklinde stilize çiçek motifleri vardır.

Durumu : Halı bütün durumdadır. Ayrıca müzede sergilemek amacıyla bir kumaşa dikilerek sabitlenmiştir. Bu yüzden halının dokuma yönü, düğüm sıklığı ve atkı adedi halının ön yüzünden tespit edilebilmiştir. Saçak kısımları hasarlıdır ve her iki kilim örgüsünde aşınmadan dolayı eksikler vardır. Halı genelindeki havlarda aşınmalar ve renklerinde solmalar vardır. Bordürlerin köşe dönüşlerinde desen hataları⁴⁸ bulunmaktadır.

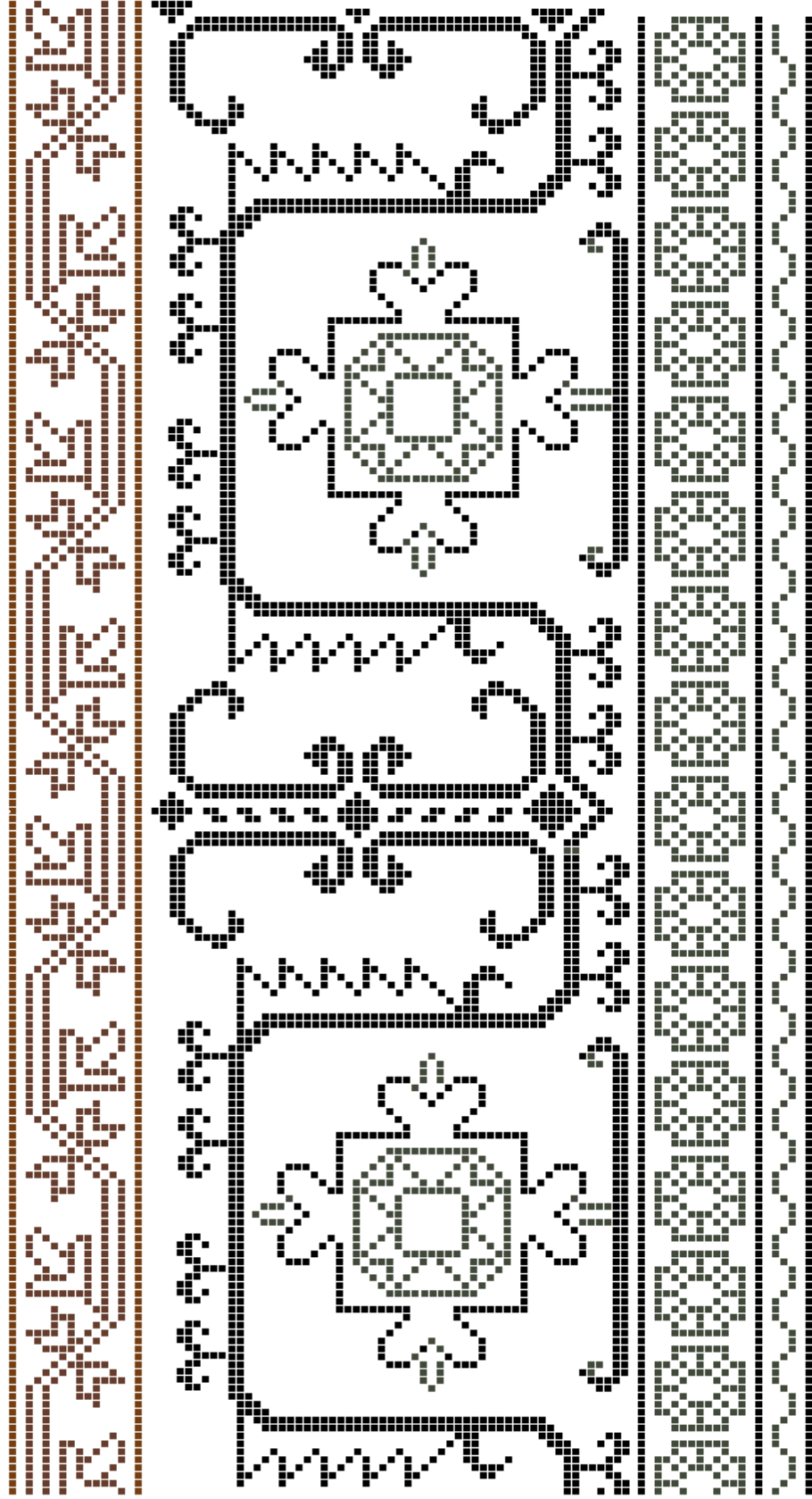
⁴⁸ **Desenden kaynaklanan hatalar:** Desen hatası, desenin alt sıra üzerine aynen aktarılmasıdır. Desen hataları: Çözüğünün tezgâha düzgün gerilmemesi, desene göre çözgü tel sayısı hesabı yapılmaması, halı kalitesine göre 10 cm enine kaç çözgü çifti giriyorsa, eşit aralıklarla düzenlemesinin yapılmaması, gevşek çözgü tellerinin bağlanmaması, dokunacak desenin bordür ile iç zemin desen hesaplarının doğru yapılmaması, desenin dokuyucuya iyi anlatılmamasından dolayı dokuyucunun desene ters başlaması, çözgüde orta(hak orta) telin sayılarak tam tespit edilmemesi, leventlerin iki başı arasında çap farkı olması sonucu meydana gelir. İsmail Öztürk, **Dokumaya Giriş**, Mor Fil Yayınları, Ankara, 2007, s.11

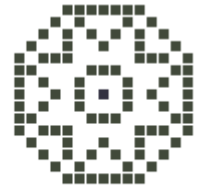
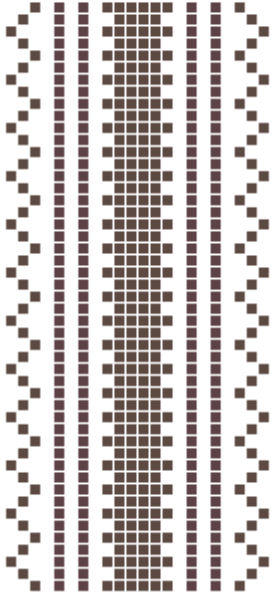
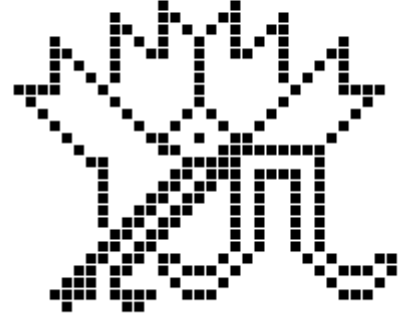
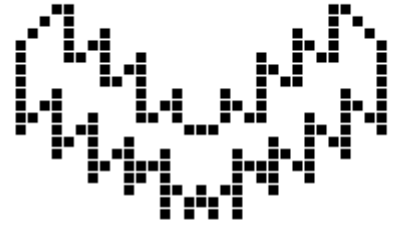
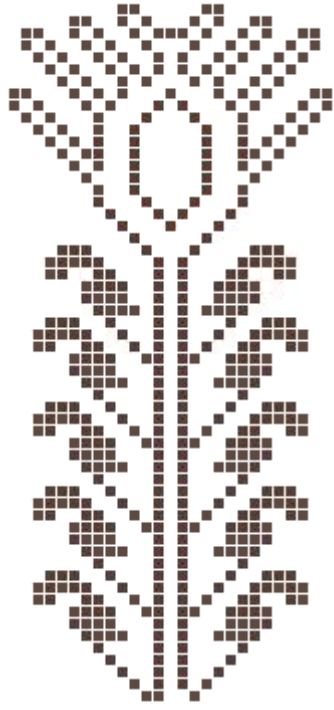
Fotoğraf 16 820 envanter numaralı halı (Fikret Kaymak)

Şekil 6 820 envanter numaralı halının kompozisyon şeması(Çizim: Fikret Kaymak)

Şekil 7 820 envanter numaralı halının bordürünü oluşturan motifler (Çizim: Fikret Kaymak)

Şekil 8 820 envanter numaralı halının zeminini oluşturan motifler(Çizim: Fikret Kaymak)

2.1.3. 847 Envanter Numaralı Halı

Müze Envanter Bilgileri

Envanter no	:.....	847
Varsa Eski Nosu	:.....	575
Adı	:.....	Halı Seccade Parçası
Cinsi	:.....	Yün
Devri ve Yeri	:.....	17.yüzyıl- Ladik
Ölçüleri	:.....	82 X 116 cm
Alındığı Tarih ve Yer	:.....	9-1. Teşrin-1926
Geliş Şekli	:.....	Nakil
Nereden ve ya Kimden	:.....	Mevlana dergahından
Kıymeti	:.....	8 000 TL (1983)
Yayımlandığı Yer	:.....	-
Ayniyat Tarih ve No	:.....	12/82
Eserin Tanımı	: Tamamen yün malzemeden dokunmuştur. İç kenarda kırmızı zeminli stilize gül motifi dolgulu geniş bordür içte şerit şeklinde beyaz renkli ince zincir motifli bordür bulunmaktadır. Mihrap bölümü üstünde dört kaide üzerinde sekiz adet yapraklı lale motifi vardır. Mihrap yeşil zeminli olup ikiyeşerli sütunlarla üç bölüme ayrılmıştır. Sol başta tek direk vardır. Sağ baştaki direk eksik olup kaidesi görünmektedir. Mihrap kenar boşlukları kırmızı renk zeminli ve çengel motifli dal bezeme dolguludur. Dokumada kırmızı, yeşil, beyaz, mavi, sarı, siyah renkli yün ipler kullanılmıştır. Sağ uzun kenar tamamen eksik, diğer üç kenarda değişik boyutlarda eksikler, yüzeyde değişik boyutlarda delikler ve erimeler renklerde solmalar vardır. Kahverengi kumaş üzerine dikilerek astarlanmıştır.	

Teknik inceleme bilgileri

Müzedeki yeri	: Halı ve kilim deposu, raf no:
Teşhirde	
Ebatları(en X boy)	: 84 X 112 cm
Düğüm sıklığı	: 40 X 28
Düğüm türü	: Gördes düğümü
Çözü hammadde	: Yün.
Çözgü iplik büküm yönü ve kat adedi	: 2SZ ⁴⁹
Çözgü iplik renkleri	: Pembe
Atkı hammadde	: Yün.
Atkı iplik büküm yönü ve kat adedi	: 1Z
Atkı iplik renkleri	: Kiremit rengi iplik kullanılmıştır ve atkılar iki sıra halinde kimi yerlerde üç sıra halinde atılmıştır.
İlme hammadde	: Yün.

⁴⁹ 2SZ. İki ayrı tek kat "S" bükümlü ipliklerin bir araya getirilip "Z" büküm yönü kazandırılarak oluşturulan iplik türüdür.

İlme iplik büküm yönü ve kat adedi	: 2Z ⁵⁰
İlme iplik renkleri	:Kiremit rengi, kırmızı, mavi, koyu kahverengi, açık kahverengi, krem rengi, yeşil renklerinde ve iplikler kullanılmıştır.
Kenar örgüsü	: Yok
Kilim örgüsü	: Yok
Saçak boyu ve durumu	: Yok
Kompozisyon özellikleri	: Halı, bir ana bordür, altı sütunun üç bölüme ayırdığı bir mihrap ve mihrabın üst kısmında yer alan alınlıktan oluşmaktadır.

Bordürün zemini kiremit rengindedir ve birbirini tekrarlayan stilize çiçek motifleri tek sıra halinde bordür boyunca sıralanır. Halının mihrap zeminin rengi yeşildir, mihrabın üstündeki alan ile alınlığın zemini kiremit renkli olup bu alanlarda geometrik şekiller ile oluşturulmuş stilize hayvan motifleri ve bitkisel motifler yer almaktadır. Mihrabın üst kısmından başlayarak alt bordüre dek uzanan sütunlar birer kaide üstünde son bulur. Ortadaki niş aralığında ikişer, sol taraftakinde bir adet sütun bulunur ancak sağ tarafta bulunan sütunun sadece kaidesi mevcuttur. Kaidelerin aralarında ikişer adet stilize bitkisel motifler bulunmaktadır. Halının alınlık kısmında halının boyuna dik uzanan, yan yana sıralanmış, stilize bitkisel motifler görülmektedir. Halının zeminini çevreleyen tek sıra çubuk zeminle bordürü birbirinden ayırmaktadır.

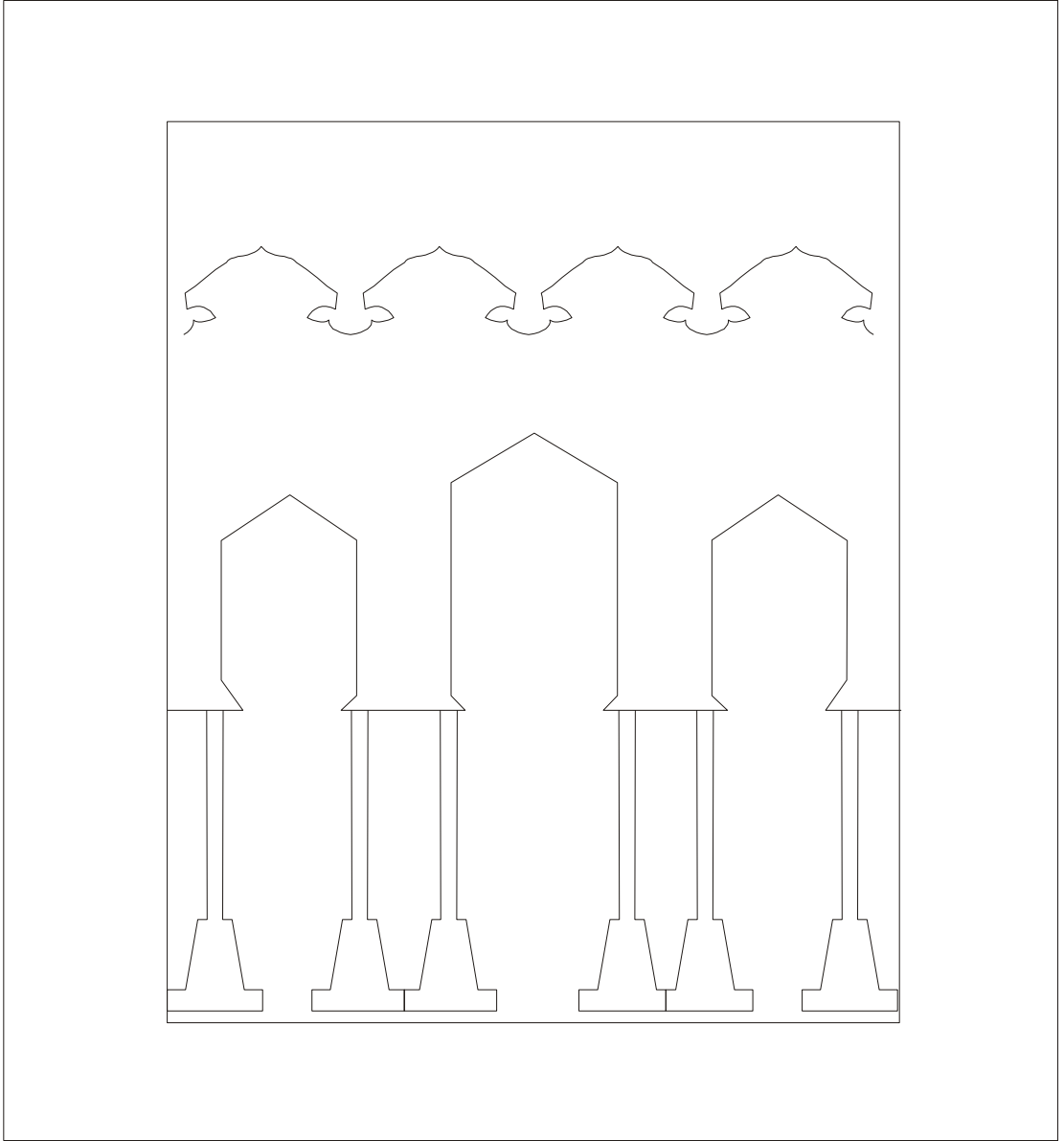
Durumu : Halının sağ tarafındaki bordür tamamen yok olmuştur. Mihrabın sağ tarafındaki sütunun büyük bir kısmı eksiktir ve ayrıca bu kaidenin sadece bir bölümü bulunmaktadır. Üstte ve altta bulunan bordürlerin büyük bir kısmı tahrip olmuştur. Sol kenardaki bordürün ise sol alt köşesi eksiktir. Zeminin havlı yüzeyinde aşınmalar tespit edilmiştir, zararlı böcek saldırısı sonucunda olduğu tahmin edilen çözümlü kopuklukları ve irili ufaklı delikler bulunmaktadır.

Halı sergilemek ve sağlamlaştırmak amacıyla bir beze dikilerek sabitlenmiştir. Bu yüzden halının teknik incelemesi halının ön yüzünden yapılmıştır.

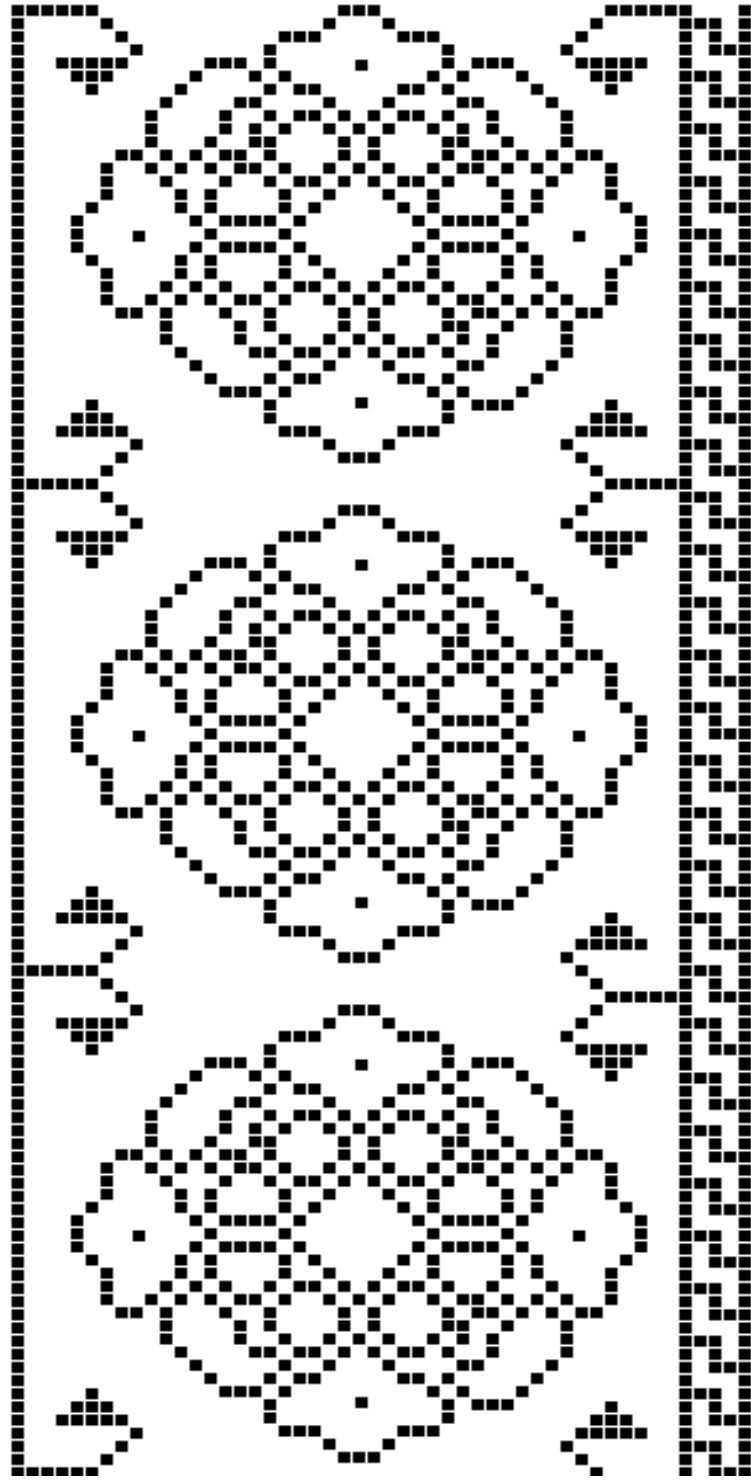
⁵⁰ 2Z: İki ayrı tek kat Z büküm ipliğın, tekrar büküm verilmeden bir arada kullanılması.

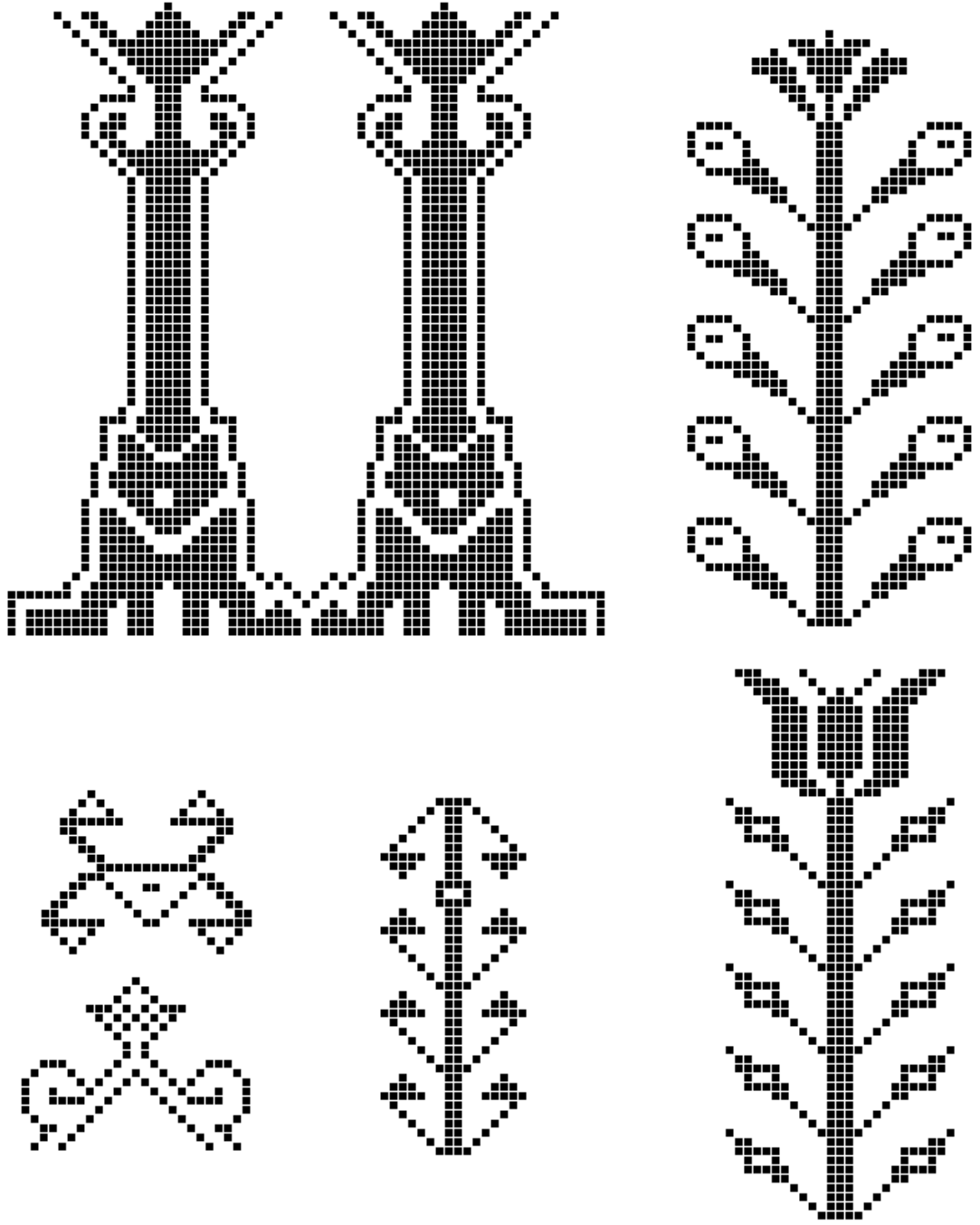
Fotoğraf 17 847 envanter numaralı halı (Fikret Kaymak)

Şekil 9 847 envanter numaralı halının kompozisyon şeması(Çizim: Fikret Kaymak)

Şekil 10 847 envanter numaralı halının bordürünü oluşturan motifler (Çizim: Fikret Kaymak)

Şekil 11 847 envanter numaralı halının zeminini oluşturan motifler (Çizim: Fikret Kaymak)

2.1.4. 822 Envanter Numaralı Halı

Müze Envanter Bilgileri

Envanter no	:.....	822
Varsa Eski Nosu	:.....	633
Adı	:	Halı Seccade Parçası
Cinsi	:.....	Yün
Devri ve Yeri	:.....	Osmanlı - Ladik
Ölçüleri	:.....	118 X 124 cm
Alındığı Tarih ve Yer	:.....	13.04.1923- Konya
Geliş Şekli	:.....	nakil
Nereden ve ya Kimden	:.....	Akşehir'den
Kıymeti	:.....	10.000 TL
Yayımlandığı Yer	:.....	-
Ayniyat Tarih ve No	:.....	12/57
Eserin Tanımı	:	Tamamen yün malzemeden dokunmuş halı seccadenin üst dar bordürü ve altta tabanlık bölümü eksiktir. Uç kenarında mavi zeminli stilize gül motifli geniş bordürün dışında köşeli sarmaşık dalı, içinde köşeli çiçek dalı ve en içte köşeli çiçekli dar bordürler bulunmaktadır. Mihrap zemini kırmızı renkli olup üst kısmı kademeli olarak daralıp kenarı çengelli stilize ay motifi ile son bulmaktadır. Mihrap yan boşluklarında yıldız, rozet ve yaprak motifleri vardır. Mihrap içinde alt ve üstte iki stilize ibrik motifi arasında yanlara açılar dallar ucunda stilize rüzgar gülü motifleri vardır. Üstteki ibrik motifi üzerinde Arap harfleriyle "Ceraaziyel Ahir 1251" yazısı vardır. Dokumada mavi, yeşil, kırmızı, siyah, sarı renkli yün ipler kullanılmıştır. Bütün yüzeyde renklerde solmalar, erime ve ezilmeler, değişik boyutlu delikler olup yıpranmış durumdadır.

Teknik inceleme bilgileri

Müzedeki yeri	: Halı ve kilim deposu, raf no: 73
Ebatları(en X boy)	: 114 X 125 cm
Düğüm sıklığı	: 45 X 25
Düğüm türü	: Gördes düğümü
Çözü hammadde	: Yün.
Çözü iplik büküm yönü ve kat adedi	: Z2S
Çözü iplik renkleri	: Krem(doğal yün rengi), iplik kullanılmıştır.
Atkı hammadde	: Yün.
Atkı iplik büküm yönü ve kat adedi	: 1Z
Atkı iplik renkleri	: Açık kahverengi iplik kullanılmıştır ve atkılar iki sıra halinde atılmıştır.
İlme hammadde	: Yün.
İlme iplik büküm yönü ve kat adedi	: 2Z

İlme iplik renkleri	: Kiremit rengi, açık mavi, koyu mavi, koyu kahverengi, krem rengi, açık yeşil, koyu yeşil ve sarı.
Kenar örgüsü	: Yaklaşık 1cm.
Kilim örgüsü	: Kilimlik kısmı hasarlı olduğundan dolayı net bir ölçü alınamıyor.
Saçak boyu ve durumu	: Yok
Kompozisyon özellikleri	: En dışta bir ince, ortada bir ana bordür, iç kısımda da iki ince bordür ve bu bordürlerin çevrelediği mihrap zemini halının genel kompozisyonunu oluşturur.

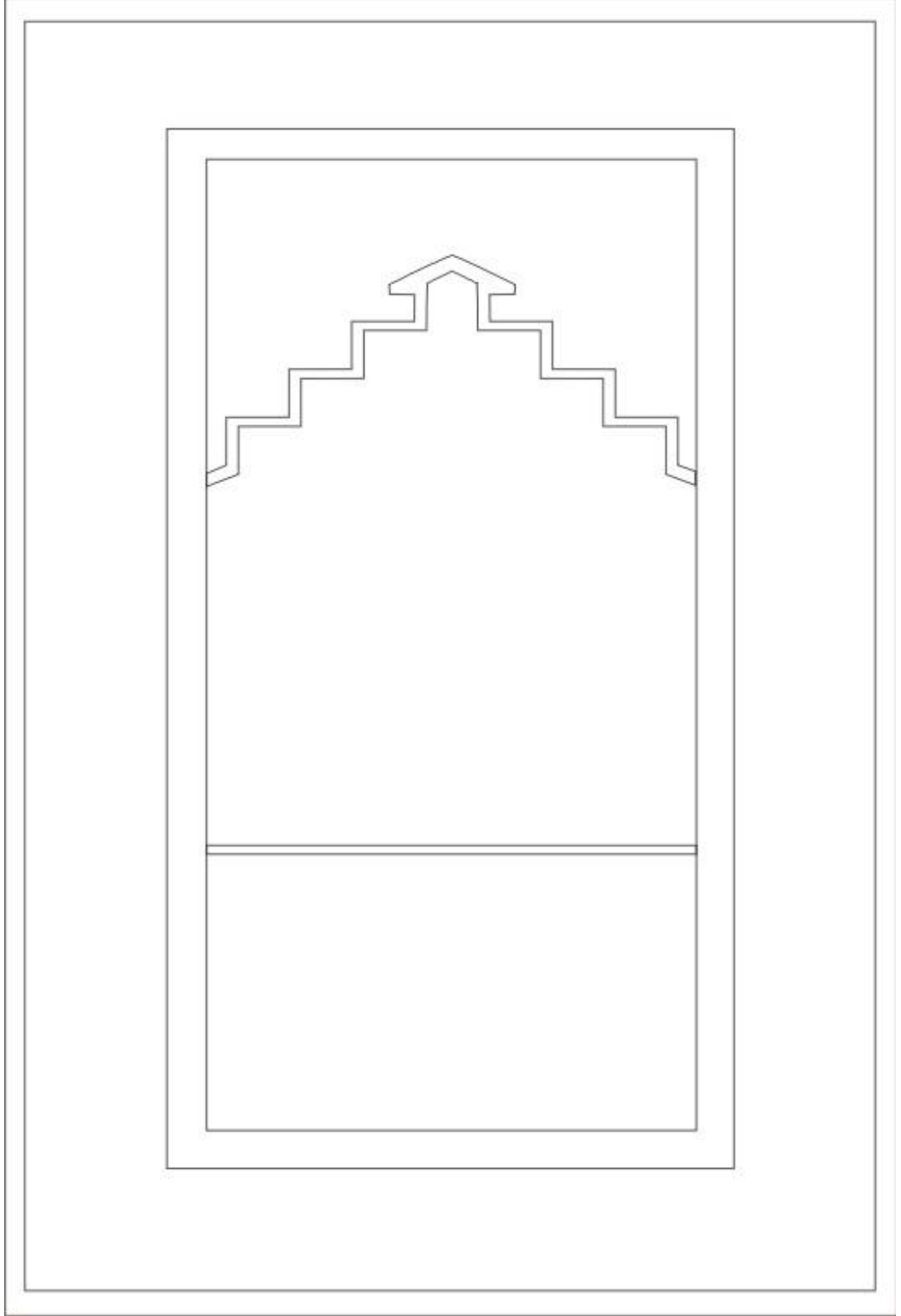
Halının en dışındaki bordür kırmızı zeminlidir ve içinde kıvrımlı dallar üstüne yerleştirilmiş stilize bitkisel motifler bulunmaktadır. Ana bordürün zemini yeşil renklidir. Motifleri ise stilize bitkisel motifler ile geometrik şekillerden oluşan iki farklı motif gurubunun sıralanışıyla oluşturulmuştur. Bu motifler sağ yada sol yönlü olup bir sonraki tekrarında bir öncekinden farklı yönde dokunmuşlardır. Ancak bordürün üst kısmında bu motifler hep sağa doğru dokunmuşlardır. İkinci bordürün zemini sarıdır ve stilize bitkisel motifler, kıvrımlı ince dal üzerinde sıralanarak zemini çevreler. Ayrıca iki tarafında da birer sıra süslü çubuk bulunmaktadır. Birinci sıradaki ince bordür mavi zeminli olup zikzak şeklinde kesintisiz ilerleyen motiften oluşur.

Halının zemini tek mihraplıdır ve mihrap kademeli bir şekilde her iki taraftan daralarak yükselir. Ayrıca kademelerin üst köşelerinde kanca şeklinde birer motif vardır. Kemerin tepe kısmında hilal şeklinde geometrik bir motif bulunmaktadır. Mihrabın üst kısmındaki alanın zemini yeşil olup, bu alanda stilize hançer yapraklar ve stilize bitkisel motifler yer alır. Mihrabın zemin rengi kırmızıdır. Geometrik şekillerden oluşturulmuş dallar üzerinde stilize bitkisel motifler ve stilize ibrik motifleri yer alır. Ayrıca mihrabın üst kısmının hemen altında Arapça harfleri ile “*Ceraaziyel Ahir 1251*” yazısı bulunmaktadır.

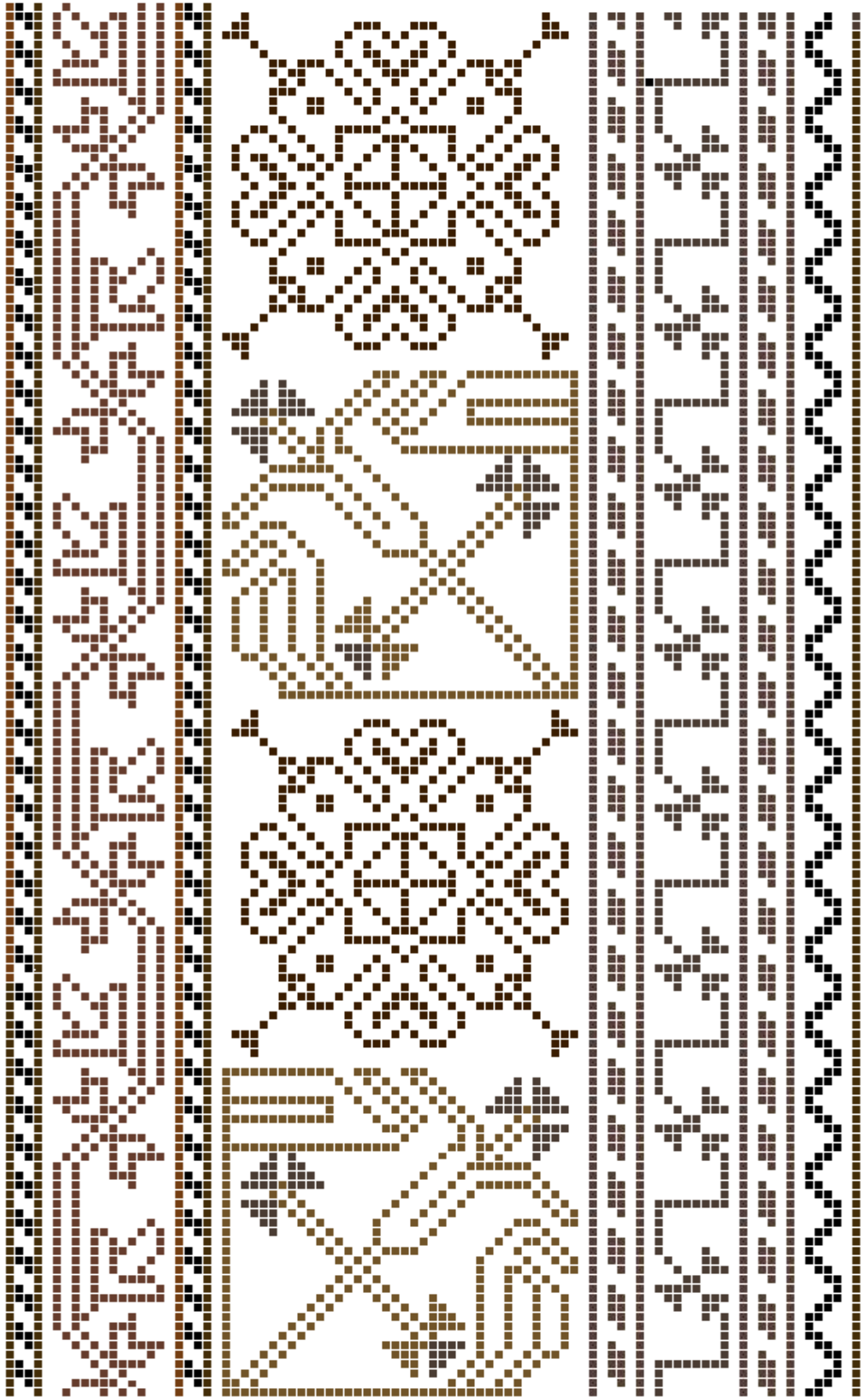
Durumu : Halının ayaklık kısmına kadar olan alt kenarı eksiktir. Sağ üst kısmında halının hem enine hem de boyuna doğru 20 cm. bir yırtık, sol taraftaki bordürün orta kısmında ise 10 cm. yırtık bulunmaktadır. Halının genelindeki havlarında aşınmalar varır ve böcek saldırısı sonucunda olduğu tahmin edilen kimi motifler halı yüzeyinden yok olmuştur. Halının renklerinde de solmalar vardır.

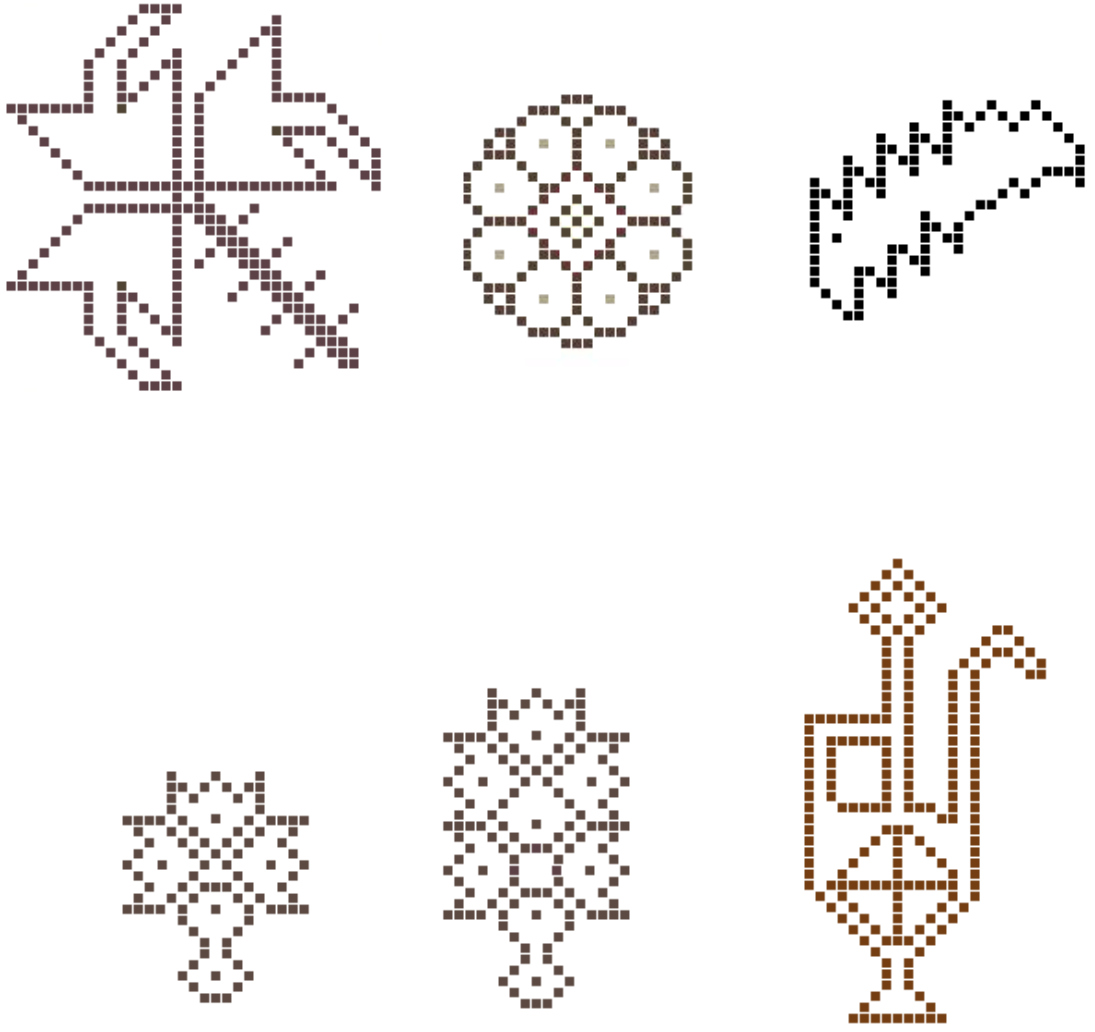
Fotoğraf 18 822 envanter numaralı halı (Fikret Kaymak)

Şekil 12 822 envanter numaralı halının kompozisyon şeması(Çizim: Fikret Kaymak)

Şekil 13 822 envanter numaralı halının bordürünü oluşturan motifler (Çizim: Fikret Kaymak)

Şekil 14 822 envanter numaralı halının zeminini oluşturan motifler (Çizim: Fikret Kaymak)

2.1.5. 2029 Envanter Numaralı Halı

Müze Envanter Bilgileri

Envanter no	:.....	2029
Varsa Eski Nosu	:.....	367
Adı	:.....	Halı Seccade
Cinsi	:.....	Yün
Devri ve Yeri	:.....	Osmanlı- Ladik
Ölçüleri	:.....	110 X 118 cm
Alındığı Tarih ve Yer	:.....	09.10.1926 Konya
Geliş Şekli	:.....	Nakil
Nereden ve ya Kimden	:.....	Mevlana dergahından
Kıymeti	:.....	25 TL
Yayımlandığı Yer	:.....	-
Ayniyat Tarih ve No	:.....	-
Eserin Tanımı	: Tamamen yün malzemeden dokunmuştur. Dört kenarında dıştan içe doğru sırasıyla bir kısmı bordo bir kahverengi zeminli bir sıra çiçek motifli dar bordur, mavi zeminli stilize çınar yaprağı şeklinde içleri bitkisel dolgulu geniş bordur, sarı zeminli stilize karanfilli sarmaşık motifli dolgulu dar bordur bulunmaktadır. Orta zeminde tabanlık bölümünde üç adet stilize ters lale motifi, mihrap boşluğunda kırmızı zemin düz olup çengel motifleri ile mihrap şekli düzenlenmiş, mihrap üst boşluğu sarı zeminli olup stilize rüzgar gülleri ve karşılıklı stilize ibrik motifleri vardır. Her iki kısa kenarı yıpranmış olup eksikler vardır. Bütün yüzey yıpranmış durumda olup ezilmeler, renklerde solmalar vardır. Uzun kenarının bir kısmında eksikler vardır. Dokumada sarı, mavi koyu kırmızı, mavi,yeşil, kahverengi turuncu renkli yün iplikler kullanılmıştır.	

Teknik inceleme bilgiler

Müzedeki yeri	: Halı ve kilim deposu, raf no: 27
Ebatları (en X boy)	: 110 X 188 cm
Düğüm sıklığı	: 33 X 27
Düğüm türü	: Gördes düğümü
Çözü hammadde	: Yün.
Çözü iplik büküm yönü ve kat adedi	: Z2S
Çözü iplik renkleri	: Açık kiremit rengi çözü kullanılmıştır.
Atkı hammadde	: Yün.
Atkı iplik büküm yönü ve kat adedi	: 1Z
Atkı iplik renkleri	: Açık kahverengi iplik kullanılmıştır ve atkılar iki sıra halinde atılmıştır.
İlme hammadde	: Yün.
İlme iplik büküm yönü ve kat adedi	: 2Z

İlme iplik renkleri : Mavi, koyu kırmızı, koyu mavi, sarı, turuncu, krem, kontur çizgilerinde siyah, ve yağ yeşili renklerinde iplikler kullanılmıştır.

Kenar örgüsü : Yaklaşık 2 cm.

Kilim örgüsü : 3cm (halının sol alt kısmında sadece 10cm genişliğinde kilim örgüsü bulunmaktadır.)

Saçak boyu ve durumu : Saçak kısımları hasarlı olduğu için net bir ölçüm yapılamıyor.

Kompozisyon özellikleri : Halı, bir ana bordür ve onun her iki yanında bulunan iki ince bordür ile mihrap şeklinde düzenlenmiş zeminden oluşmaktadır.

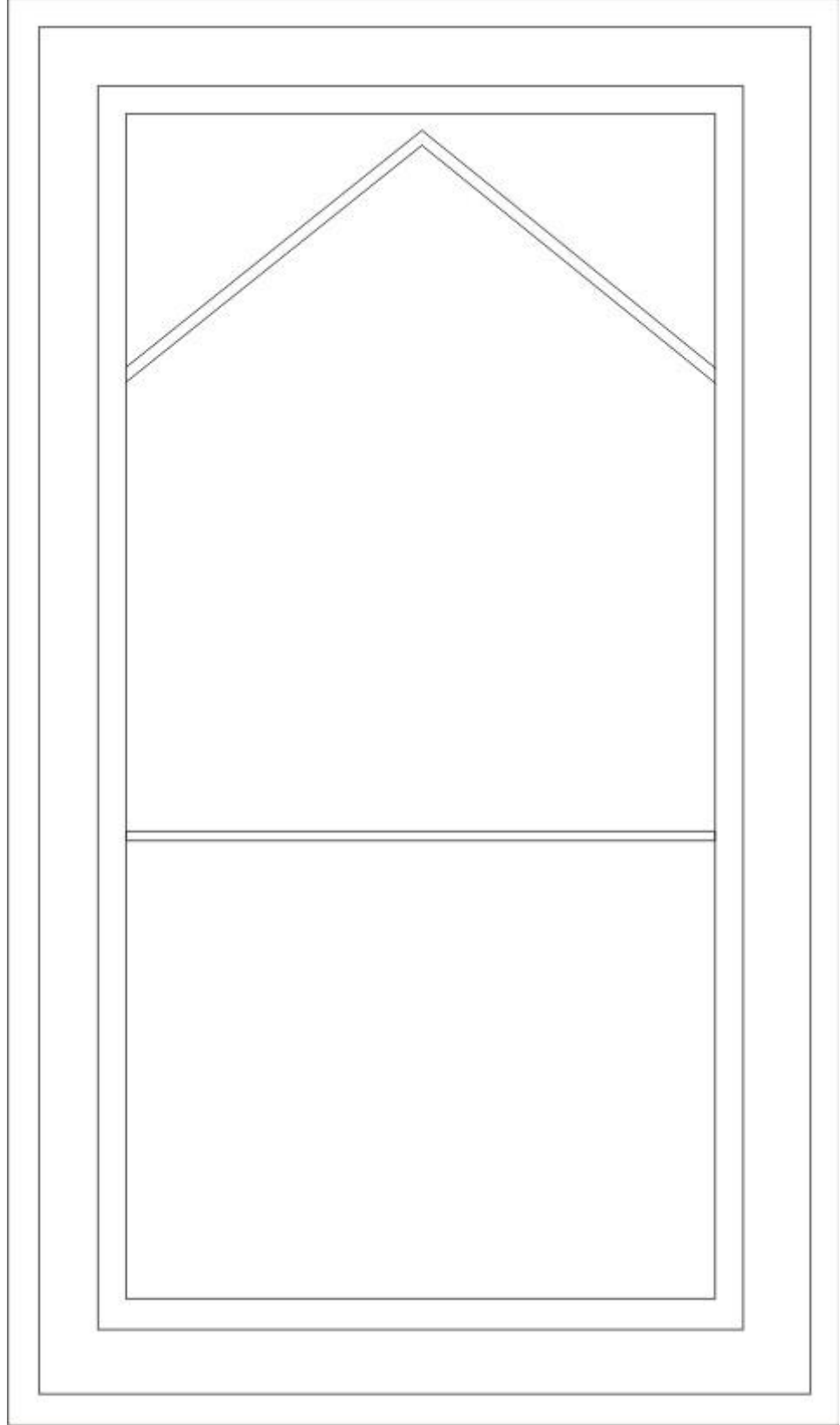
Lacivert zeminli ana bordür, içindeki altıgen şeklindeki geometrik motiflerin sıralanışı ile oluşmaktadır. Ancak mihrabın alt kısmındaki kenarında geometrik motifler yerine bordür genelindeki motif bütünlüğüne aykırı düşen stilize bitkisel motif bulunmaktadır. En dıştaki ince bordürün zemini turuncudur ve sarı, kırmızı, krem, lacivert renklerinde stilize çiçek motifleri bulunmaktadır. En içteki ince bordür sarı zeminli olup "S" şeklinde kıvrılarak ilerleyen, etrafında stilize çiçek motiflerinin bulunduğu kıvrımlı dallardan oluşur.

Halının mihrabı kırmızı zeminlidir ve içinde her hangi bir motif yoktur. Mihrap ise her iki taraftan basamaklar halinde yükselir ve tepe kısmında geometrik bir motif oluşturarak son bulur. Basamakların üst kısımlarında kanca şeklinde motifler bulunmaktadır. Mihrabın üst kısmı sarı zeminli olup bu kısmı geometrik motifler ve karşılıklı duran stilize ibrik şeklinde iki motif doldurur. Mihrabın ayaklık kısmında halı yönüne ters duran, geometrik şekillerden oluşturulmuş kaide üstünde yer alan, lale şeklinde üç adet stilize bitkisel motifler bulunmaktadır.

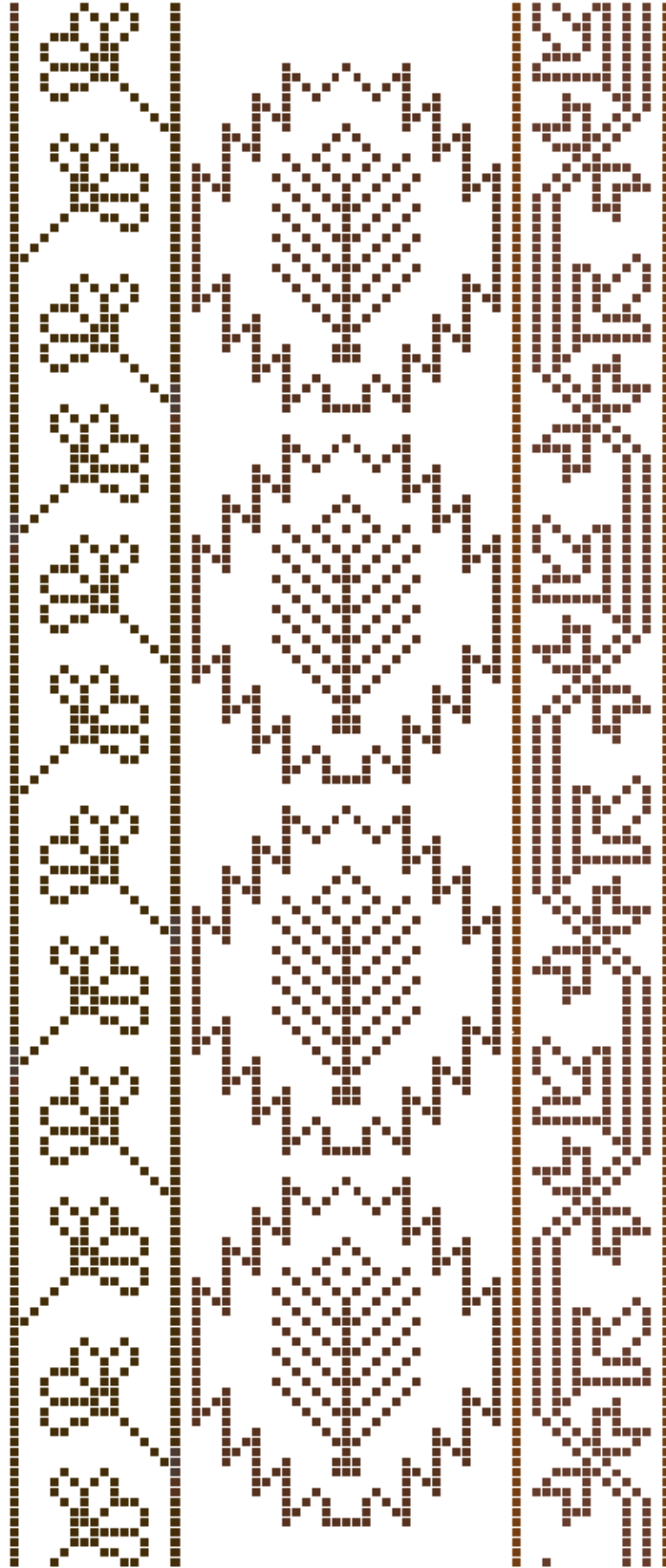
Durumu : Halı bütün durumdadır. Ancak üst kenardaki dış bordürün sol kısmı ile alt kenardaki dış bordürün orta kısımları aşınarak yok olmuştur. Sağ kenarındaki kenar örgüsünün büyük bir kısmı sökülüştür. Saçakları tamamen aşınmış durumdadır. Renklerinde solmalar ve havlarda aşınmalar vardır. Halının bordür köşelerinde desen hataları görülmektedir.

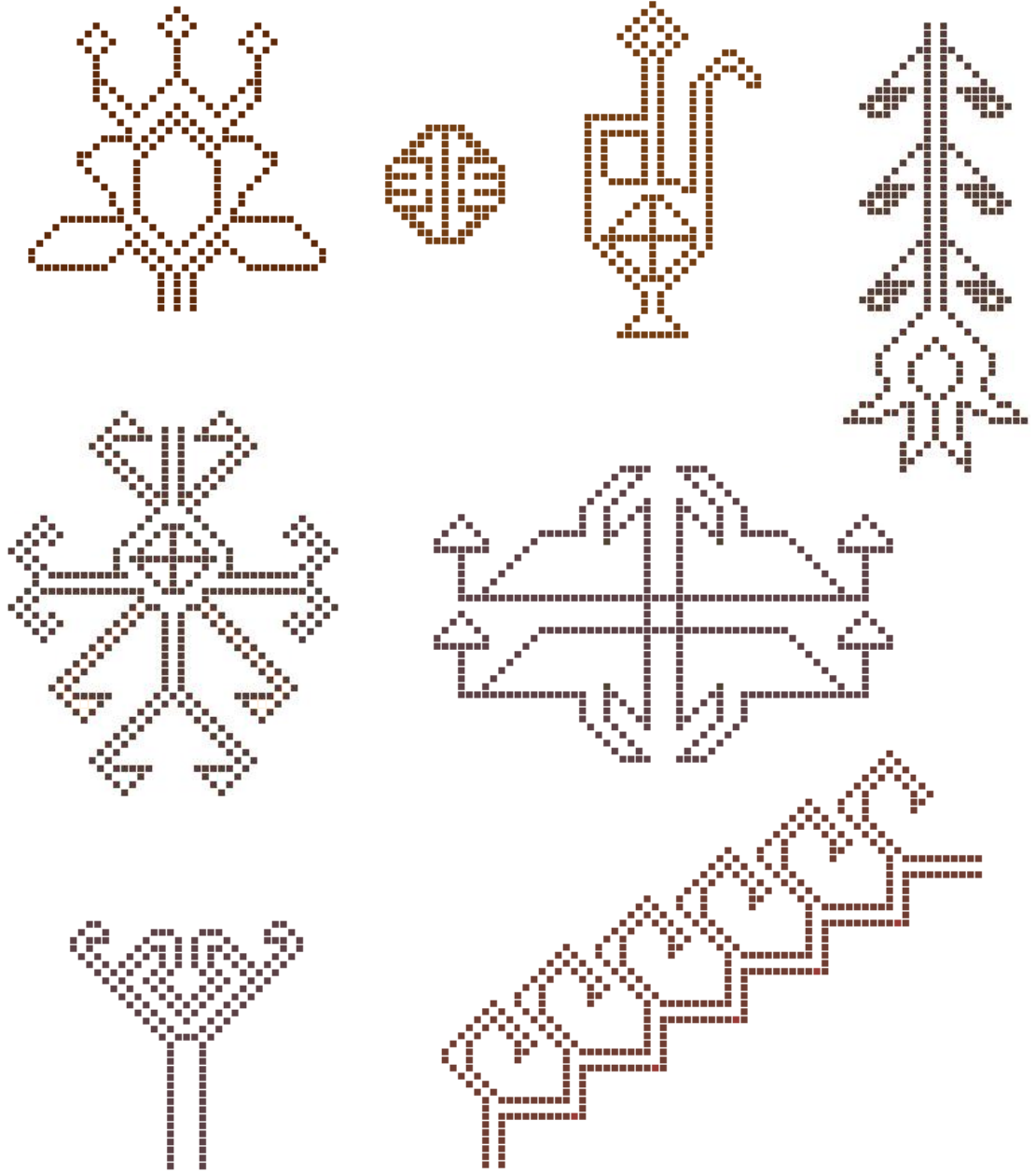
Fotoğraf 19 2029 envanter numaralı halı (Fikret Kaymak)

Şekil 15 2029 envanter numaralı halının kompozisyon şeması (Çizim: Fikret Kaymak)

Şekil 16 2029 envanter numaralı halının bordürünü oluşturan motifler(Çizim: Fikret Kaymak)

Şekil 17 2029 envanter numaralı halının zeminini oluşturan motifler(Çizim: Fikret Kaymak)

2.1.6. 2030 Envanter Numaralı Halı

Müze Envanter Bilgileri

Envanter no	:.....	2030
Varsa Eski Nosu	:.....	365
Adı	:.....	Halı Seccade
Cinsi	:.....	Yün
Devri ve Yeri	:.....	Osmanlı - Ladik
Ölçüleri	:.....	106 X 161 cm
Alındığı Tarih ve Yer	:.....	31.03.1975 - Konya
Geliş Şekli	:.....	nakil 09.10.1926
Nereden ve ya Kimden	:.....	Mevlana dergahından
Kıymeti	:.....	25 TL
Yayımlandığı Yer	:.....	-
Ayniyat Tarih ve No	:.....	-
Eserin Tanımı	: Tamamen yün malzemeden dokunmuştur. En dışta yarısı mavi yarısı mor zeminli köşeli çiçekli sarmaşık dalı motifli dar bir bordür,turuncu renk zeminli stilize gül motifli geniş bir bordür, açık kahverengi zeminli dört yapraklı çiçek dolgulu dar bir bordür olmak üzere üç bordür bulunmaktadır.Mihrap nişi kırmızı zeminli olup, kademeli ve çengel motiflidir. Mihrap alınlığında stilize lale motifleri vardır. Dokumada kırmızı, mavi, turuncu, beyaz, sarı, yeşil, mor ve kahverenkli yün ipler kullanılmıştır. Kısa kenarlardaki saçaklar yıpranmıştır. Renklerde solmalar vardır.	

Teknik inceleme bilgileri

Müzedeki yeri	: Halı ve kilim deposu, raf no: 61
Ebatları (en X boy)	: 106 X 161 cm
Düğüm sıklığı	: 36 X 20
Düğüm türü	: Gördes düğümü
Çözü hammadde	: Yün.
Çözü iplik büküm yönü ve kat adedi	: Z2S
Çözü iplik renkleri	: Krem rengi(doğal yün rengi)
Atkı hammadde	: Yün.
Atkı iplik büküm yönü ve kat adedi	: 1Z
Atkı iplik renkleri	: Açık kahverengi ve atkılar iki sıra halinde atılmıştır.
İlme hammadde	: Yün.
İlme iplik büküm yönü ve kat adedi	: 1Z
İlme iplik renkleri	: Kırmızı, mavi, turuncu, krem(doğal yün rengi), sarı, koyu yeşil, yağ yeşili, mor ve kahverengi
Kenar örgüsü	: Yaklaşık 1,5 cm.

Kilim örgüsü : 3cm

Saçak boyu ve durumu : Saçak kısımları hasarlı olduğundan net bir ölçü alınamıyor.

Kompozisyon özellikleri : Halı, bir ana bordür ve iki ince bordürün çevrelediği mihrap şeklinde düzenlenmiş zeminden oluşmaktadır.

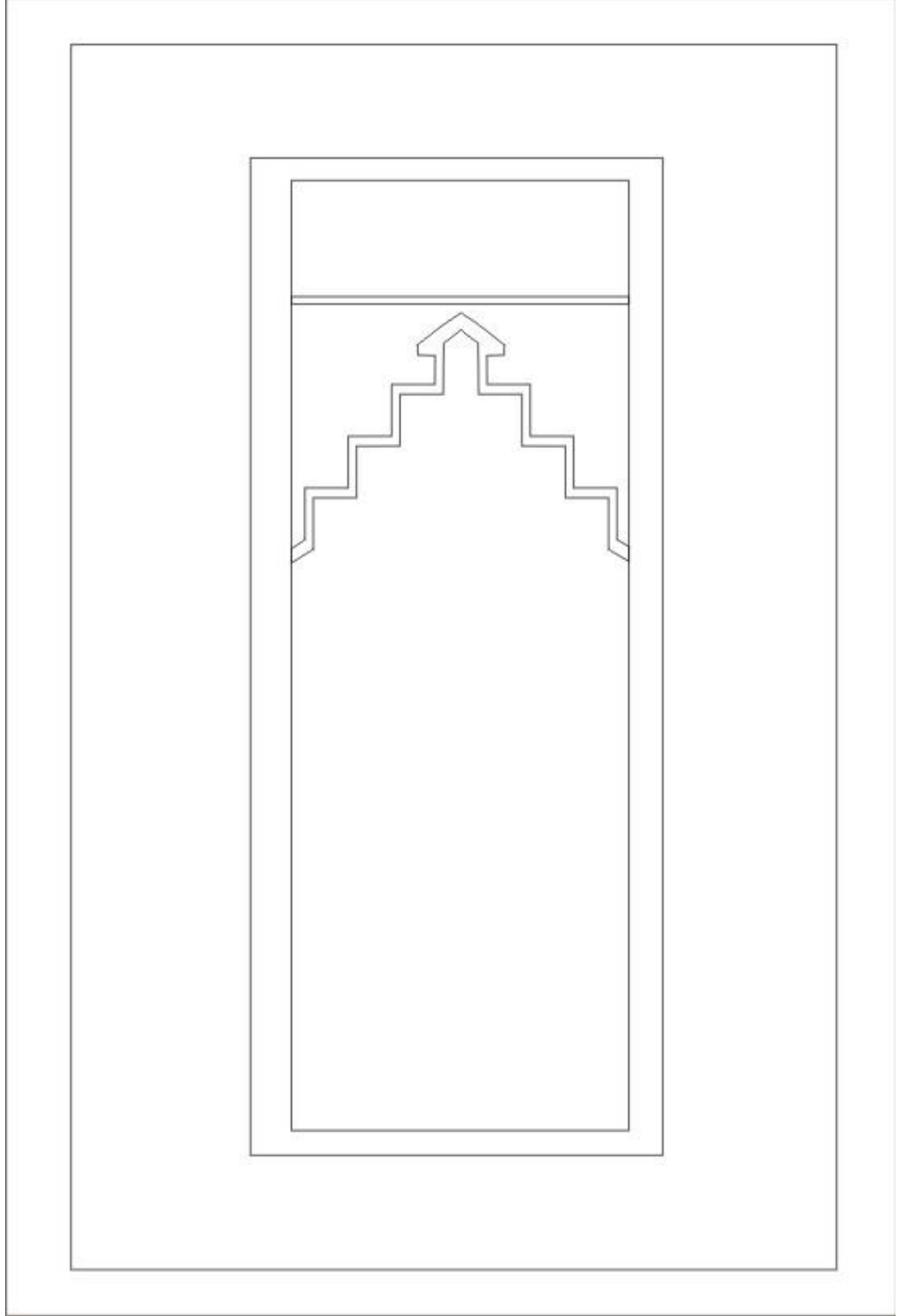
Halının en dışındaki ince bordürün zemini lacivert renkli olup içi ‘S’ şeklinde kıvrılarak ilerleyen ve üstünde stilize çiçek, yaprak motifleri bulunan dallar ile bezenmiştir. Ana bordür turuncu zeminlidir ve bordürün uzun kenarlarında üst üste dizili, kısa kenarlarında yan yana dizili stilize çiçek motifleri bulunmaktadır. Ana bordürün uzun kenarlarındaki motifleri şerit şeklinde başka geometrik motifler ayırmaktadır. En içteki bordür yağ yeşili zeminli ve içi dört yapraklı stilize çiçek motifleri ile doldurulmuştur.

Mihrap üç kademeli basamak şeklinde yükselerek tepe noktasına ulaşır. Zemini kırmızı renklidir ve düz kenarında sıralı stilize çiçek motifleri bulunmaktadır. Mihrabın üst kısmındaki alanda iki adet lale şeklinde motif bulunmaktadır.

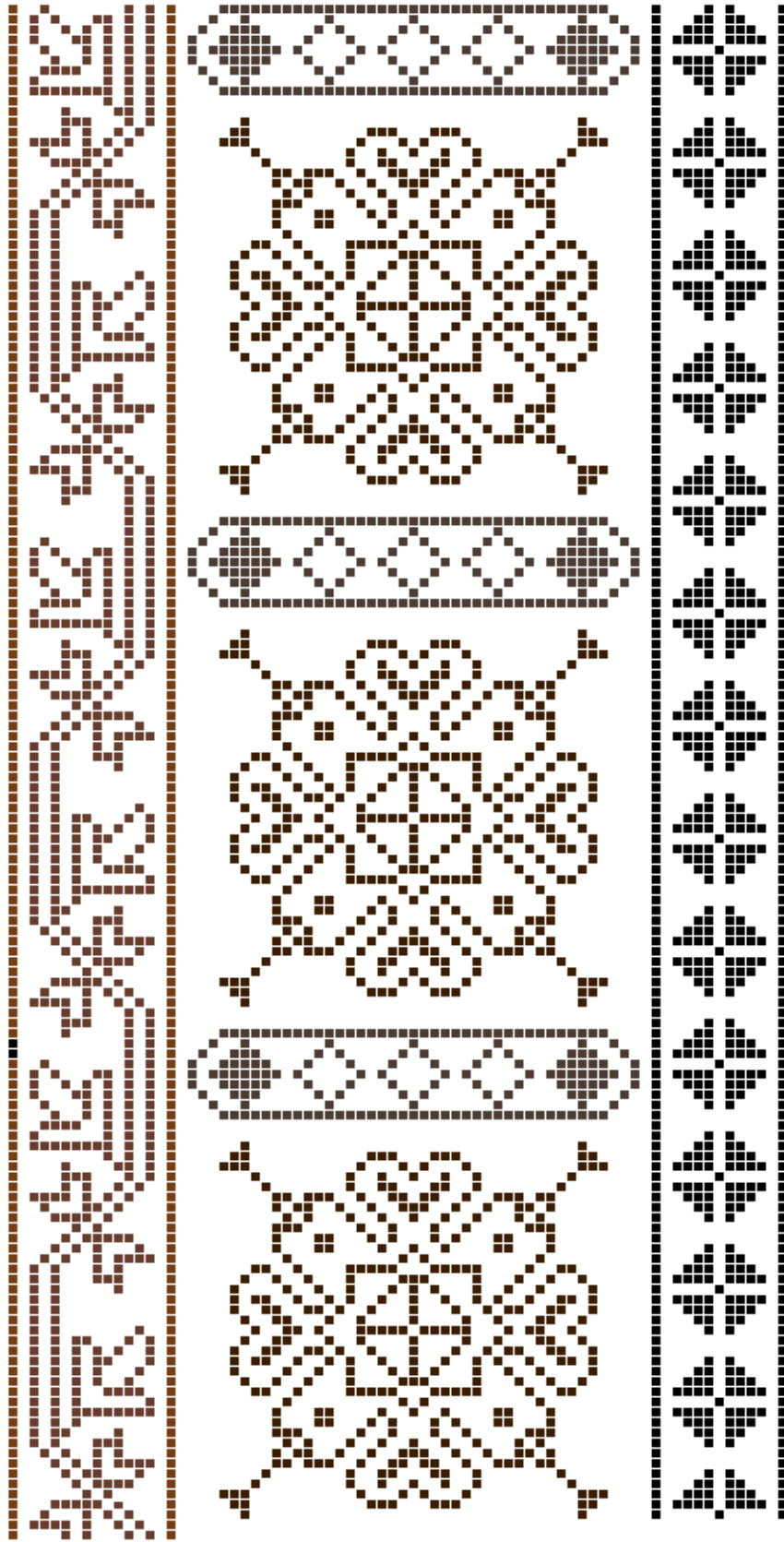
Durumu : Halı bütün durumdadır. Fakat kısa üst kenardaki kilim kısmı ve her iki kenarındaki saçakları aşınarak yok olmuştur. Havlarında aşınmalar ve renklerde solmalar vardır. Bordür motiflerinin köşe dönüşlerinde dönüşü kesintisiz sağlamak kaygısından kaynaklandığı tahmin edilen motif deformasyonu vardır.

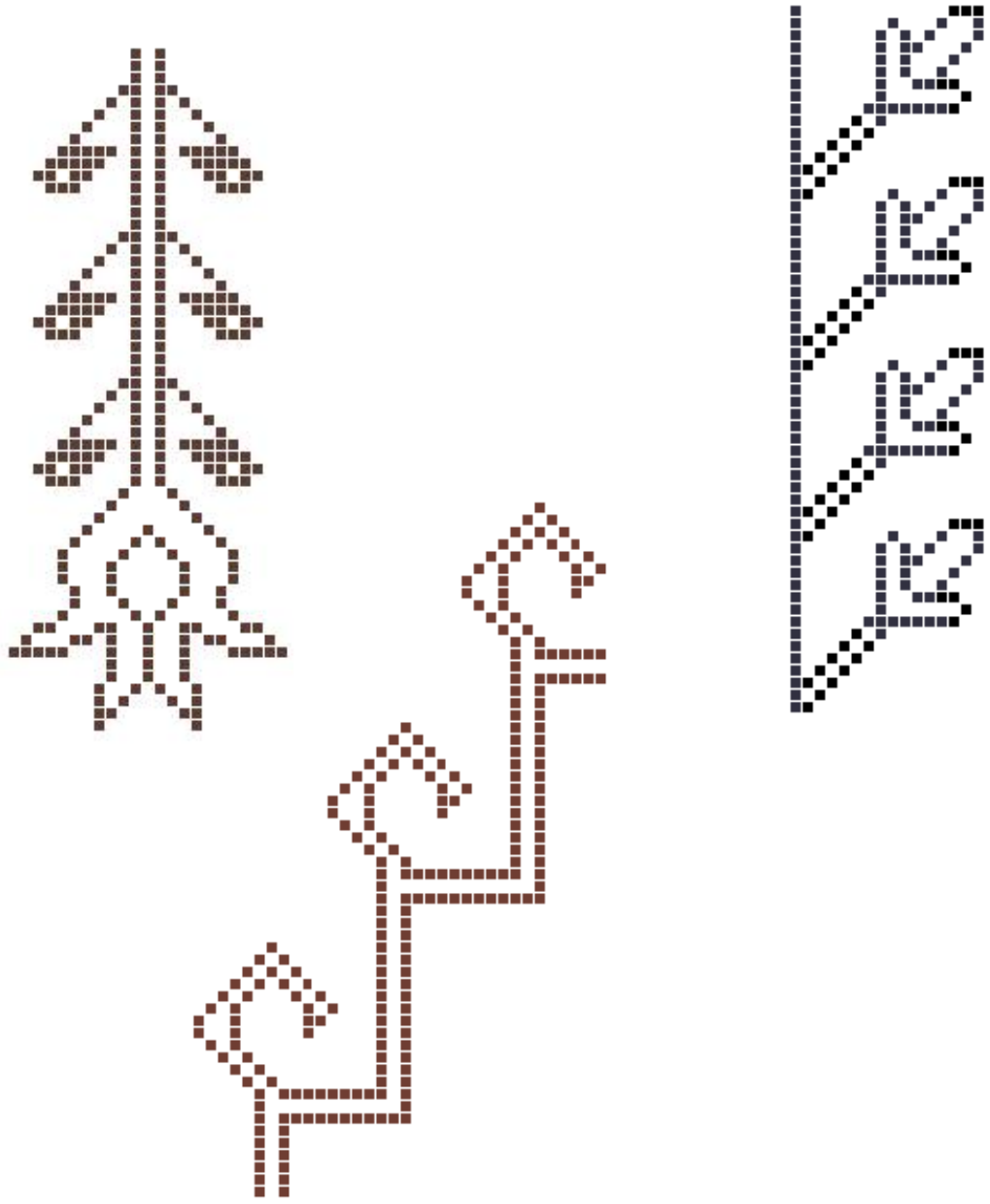
Fotoğraf 20 2030 envanter numaralı halı (Fikret Kaymak)

Şekil 18 2030 envanter numaralı halının kompozisyon şeması (Çizim: Fikret Kaymak)

Şekil 19 2030 envanter numaralı halının bordürünü oluşturan motifler (Çizim: Fikret Kaymak)

Şekil 20 2030 envanter numaralı halının zeminini oluşturan motifler (Çizim: Fikret Kaymak)

2.1.7. 2184 Envanter Numaralı Halı

Müze Envanter Bilgileri

Envanter no	:.....	2184
Varsa Eski Nosu	:.....	369
Adı	:	Halı Seccade
Cinsi	:.....	Yün
Devri ve Yeri	:.....	20.yüzyıl- Ladik
Ölçüleri	:.....	107 X 182 cm
Alındığı Tarih ve Yer	:.....	31.03.1975 - Konya
Geliş Şekli	:.....	Nakil
Nereden ve ya Kimden	:.....	Mevlana dergahından
Kıymeti	:.....	18TL
Yayımlandığı Yer	:.....	-
Ayniyat Tarih ve No	:.....	-
Eserin Tanımı	:	Tamamen yün malzemeden dokunmuştur. Üç kenarında kırmızı zeminli zikzak motifli dolgulu dar bordür vardır.Alt kısa kenarında bu bordür eksiktir. Dört kenarında dışta mavi zeminli geniş bordür stilize gül ve lale motifleri ile doldurulmuştur. İçte beyaz zeminli uzun kenarlarda çengel ve eşkenar dörtgen motifli kısa kenarlardan alt tarafta zikzak, üst tarafta çiçekli zikzak motifli dolgulu dar bordür bulunmaktadır. Tabanlık kısmında taba rengi zemin üzerinde üç adet stilize ters lale ve iki adet hayat ağacı motifleri ile çengel motifli dolgular vardır. Kırmızı zeminli mihrap kademeli ve çengel motifleri ile daraltılmıştır. Mihrap iç kenarında sıralı stilize karanfil motifleri vardır. Mihrap üst kenar boşluklarında yeşil zemin üzerinde bir mavi, bir kırmızı stilize ibrik ve üç adet rüzgar gülü motifli vardır. Dokumada kırmızı, mavi, yeşil,sarı, beyaz, kahverengi renkli yün iplikler kullanılmıştır. Kısa kenarlarından birinde eksik diğeri kilim dokuma şeklinde olup bütün yüzeyde ezilmeler, havlarda dökülmeler, renklerde solmalar vardır.

Teknik inceleme bilgiler

Müzedeki yeri	: Halı ve kilim deposu, raf no: 64
Ebatları (en X boy)	: 107 X 182 cm
Düğüm sıklığı	: 30 X 24
Düğüm türü	: Gördes düğümü
Çözü hammaddesi	: Yün.
Çözü iplik büküm yönü ve kat adedi	: Z2S
Çözü iplik renkleri	: Açık kiremit rengi iplik kullanılmıştır.
Atkı hammaddesi	: Yün.
Atkı iplik büküm yönü ve kat adedi	: 1Z
Atkı iplik renkleri	: Açık kahverengi iplik kullanılmıştır ve atkılar iki sıra halinde atılmıştır.
İlme hammaddesi	: Yün.
İlme iplik büküm yönü ve kat adedi	: 2Z

İlme iplik renkleri	: Koyu yeşil, açık yeşil, kiremit rengi, sarı, krem(doğal yün rengi), koyu kahverengi ve kırmızı
Kenar örgüsü	: Yaklaşık 1,5 cm
Kilim örgüsü	: 3cm
Saçak boyu ve durumu	: Hasarlı olduğu için net bir ölçü alınamıyor.
Kompozisyon özellikleri	: Halı zemininde bir mihrap ile kenarlarında iki ince, bir de aralarında geniş olmak üzere üç sıra bordürden oluşmaktadır.

En dıştaki ince bordürün zemin rengi kırmızıdır ve bordürün içini ‘‘S’’ şeklinde kıvrılarak devam eden geometrik motifler doldurur. En içteki bordürün uzun kenarlarında stilize bitkisel motifler yer alır ancak kısa kenarlarındaki motifler bu motiflerden farklıdır. Üstteki kısa kenarda kıvrımlı ince dal üzerine stilize yaprak ve çiçek motifleri bulunurken alttaki kısa kenarda ise zikzak şeklinde ilerleyen, kiremit rengi ve yeşilden oluşan geometrik motif sırası yer alır.

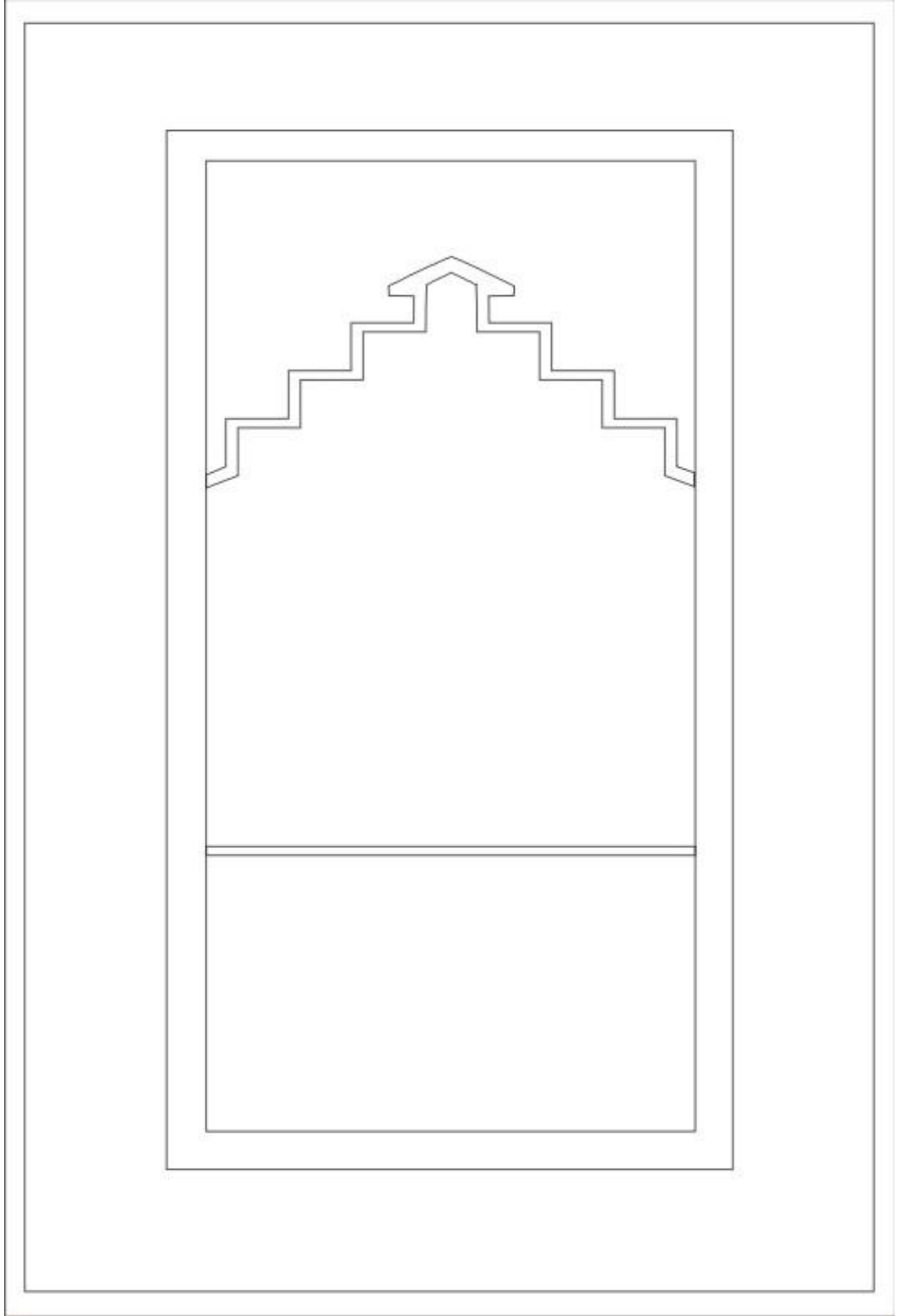
Halının mihrabı kademeli şekilde üste doğru daralarak yükselir. Zemini kırmızı renkli olup düz kenarlarında stilize çiçek motifleri sıralıdır. Ayaklık kısmında halı yönüne ters duran üç adet lale şeklinde çiçek motifi ve bu motiflere bağlı bulunan geometrik motifler vardır. Halının alınlık kısmında ise ibrik şeklinde karşılıklı duran iki motif ve geometrik şekillerden oluşan motifler bulunmaktadır.

Durumu : Halı bütün durumdadır. Halının alt kısmındaki ana bordüre kadar olan kısım aşınarak yok olmuştur. Üst kısa kenarında bulunan kilim örgüsü ve saçakların büyük bir kısmı hasarlıdır. Havların genelinde aşınma ve renklerinde solma vardır. Halının sol kenarında dokuma hatasından kaynaklanan kenar farklılıkları vardır.⁵¹

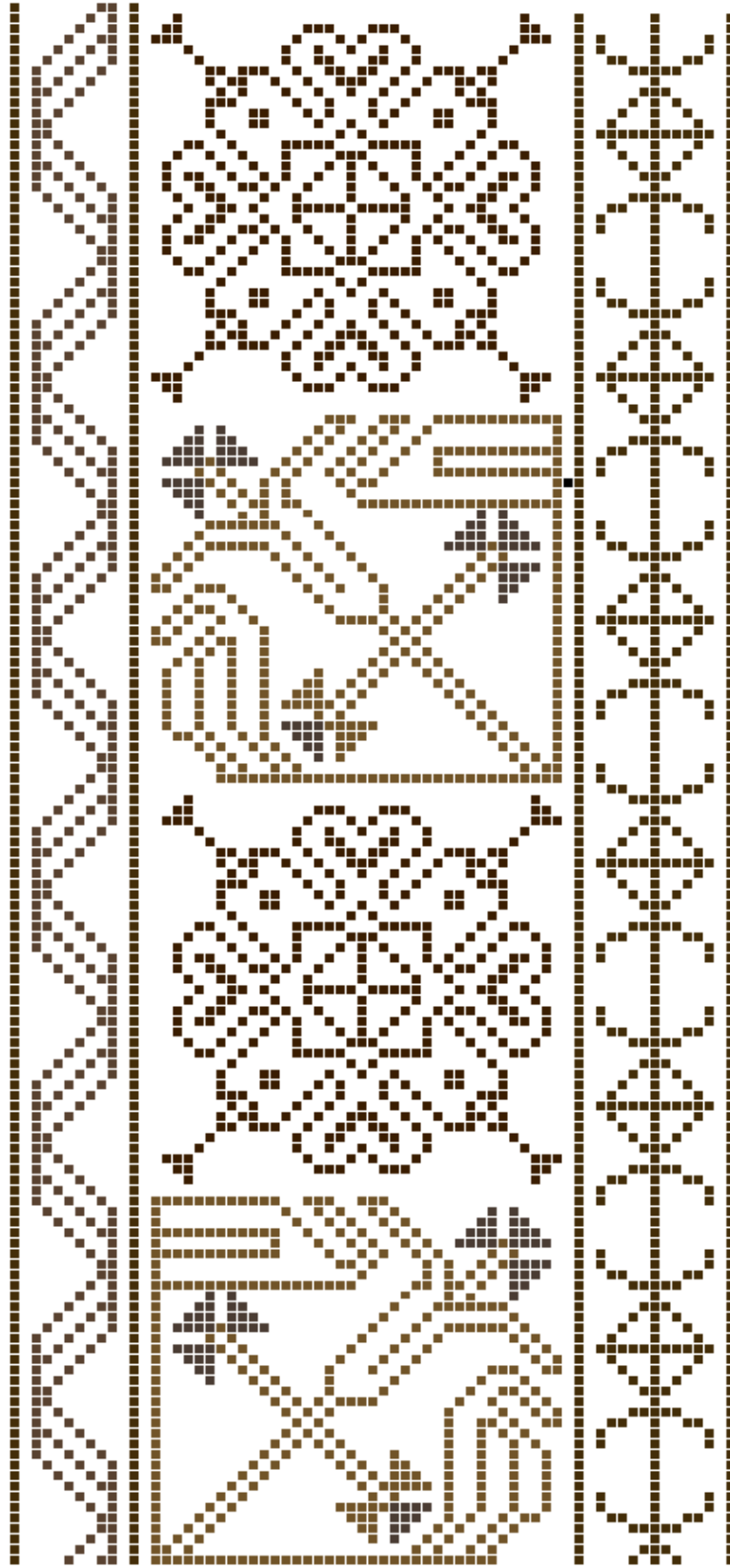
⁵¹ **Kenar farklılıkları:** Tezgâh dengesinin bozukluğu, çözgü tellerinin eşit gerginlikte olmaması, çözgüye üst leventte gerekli açıklığın verilmemesi gibi aktarma hataları ya da düzensiz kirkitlemeyle kenarlarda oluşan çizgisel deformasyon ile oluşan uzunluk farklılıklarıdır. Halı ıslatılıp gerilir ve bu şekilde kurutulursa kısmen ve tamamen düzelebilir. Fakat ilk yıkamada ya da kullanım süreci içinde tekrar eski haline dönmeye başlar. Öztürk, a.g.e., 74-75 s.

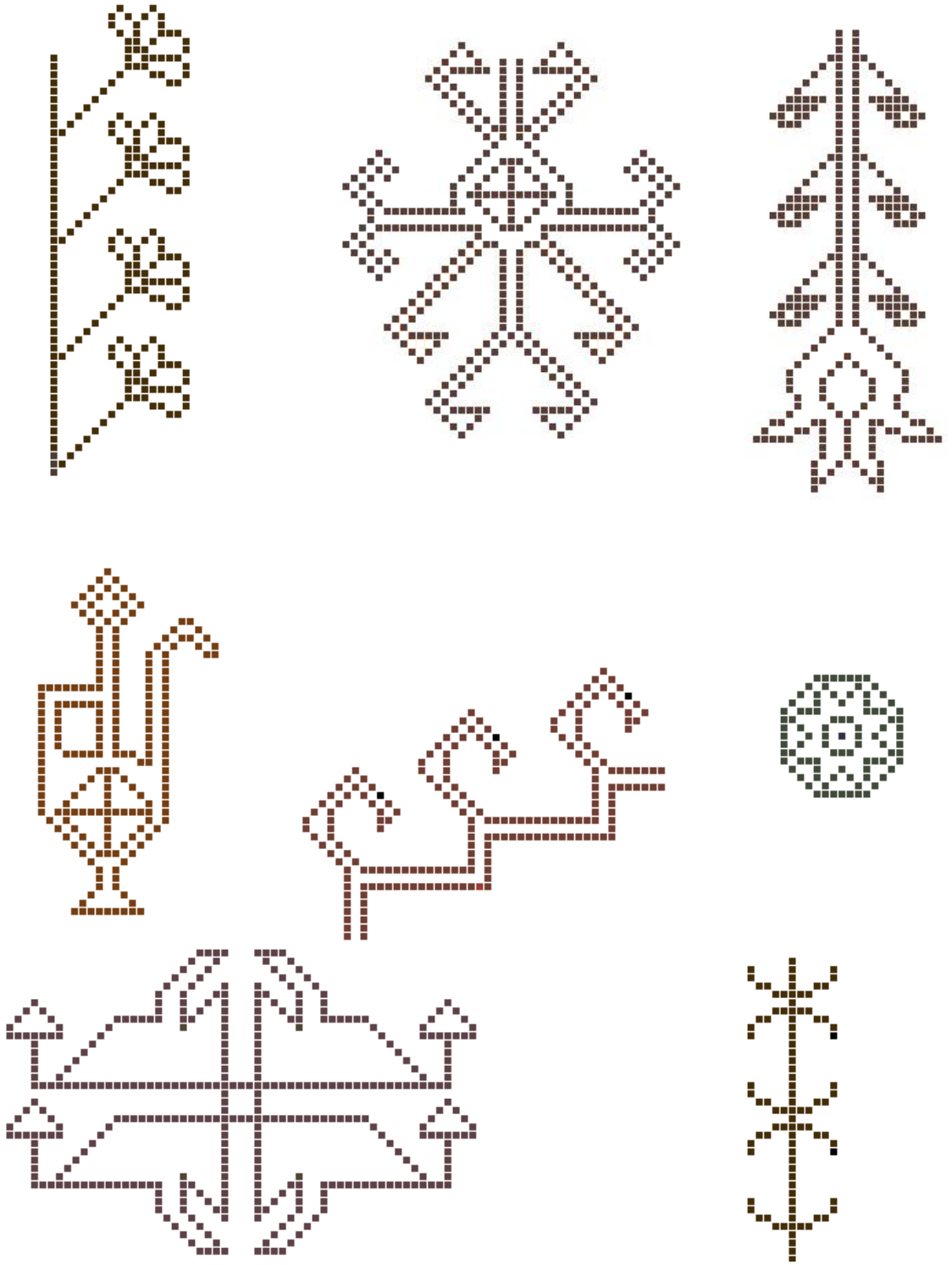
Fotoğraf 21 2184 envanter numaralı halı (Fikret Kaymak)

Şekil 21 2184 envanter numaralı halının kompozisyon şeması (Çizim: Fikret Kaymak)

Şekil 22 2184 envanter numaralı halının bordürünü oluşturan motifler (Çizim: Fikret Kaymak)

Şekil 23 2184 envanter numaralı halının zeminini oluşturan motifler (Çizim: Fikret Kaymak)

2.1.8. 2174 Envanter Numaralı Halı

Müze Envanter Bilgileri

Envanter no	:.....	2174
Varsa Eski Nosu	:.....	-
Adı	:.....	Halı minder
Cinsi	:.....	Yün
Devri ve Yeri	:.....	20.yüzyıl- Ladik
Ölçüleri	:.....	120 X 142 cm
Alındığı Tarih ve Yer	:.....	29.01.1976- Konya
Geliş Şekli	:.....	Satın alma
Nereden ve ya Kimden	:.....	Kemal Köylüoğlu
Kıymeti	:.....	2000 TL
Yayımlandığı Yer	:.....	-
Ayniyat Tarih ve No	:.....	29.01.1976 16/23
Eserin Tanımı	: Tamamen yün malzemeden dokunmuştur. Dört kenarında dıştan içe doğru sırasıyla ince kırmızı bir şerit, mor zeminli dört yapraktan oluşan stilize karanfil kompozisyonu dolgulu geniş bordur, turuncu zeminli uzun kenarlarda farklı kısa kenarlarda farklı düzenlenmiş zikzak motifli dolgulu dar bordur, beyaz zeminli bitişik sekizgenler içinde stilize koçboynuzu motifli dolgulu bordur ve en içteki kenarda beyaz bir kenarda bordo şerit bulunmaktadır. Ortada kırmızı zemin üzerinde kenarları kademeli baklava dilimi şeklinde göbek ve içinde stilize dört yapraklı karanfil vardır. Köşelerde dört adet stilize ibrik motifli ile orta boşluklarda koç boynuzlu Sekizgenler ve tarak motifli kompozisyonlar serpiştirilmiştir. Dokumada kırmızı, mor, beyaz,sarı, turuncu, bordo, renkli yün iplikler kullanılmıştır. Bütün yüzeyde ezilmeler, yıpranmalar, kenarlarda yırtıklar, renklerde solmalar vardır. Bir kısa kenarı dikilmiş diğer kısa kenarı sökülüştür.	

Teknik inceleme bilgiler

Müzedeki yeri	: Halı ve kilim deposu, raf no: 53
Ebatları (en X boy)	: 116 X 138 cm
Düğüm sıklığı	: 26 X 26
Düğüm türü	: Gördes düğümü
Çözü hammadde	: Yün.
Çözü iplik büküm yönü ve kat adedi	: S2Z
Çözü iplik renkleri	: Pembe
Atkı hammadde	: Yün.
Atkı iplik büküm yönü ve kat adedi	: S2Z
Atkı iplik renkleri	: Krem (doğal yün rengi) iplik kullanılmıştır ve atkılar iki sıra halinde atılmıştır.
İlme hammadde	: Yün.
İlme iplik büküm yönü ve kat adedi	: 2S

İlme iplik renkleri	:Turuncu, sarı, kırmızı, vişne rengi, kahverengi, krem ve açık mavi renkli iplikler kullanılmıştır.
Kenar örgüsü	: 1cm
Kilim örgüsü	: Yok
Saçak boyu ve durumu	: Yok
Kompozisyon özellikleri	: En dışından içe doğru bir ana bordür ve iki ince bordür ile zeminde dörtgen şeklindeki geometrik madalyon motifi halının genel kompozisyonunu oluşturmaktadır.

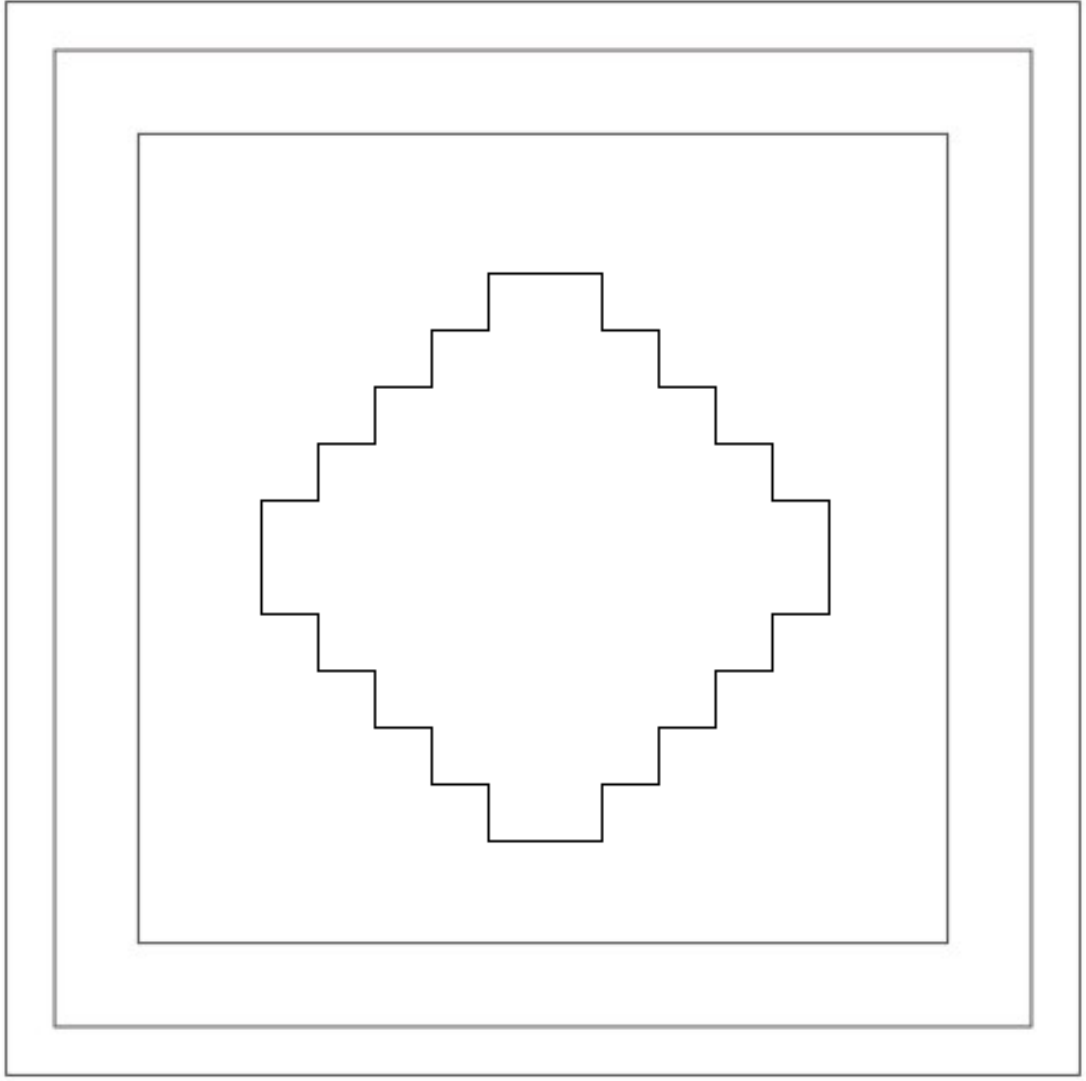
En dıştaki ana bordürün zemini mor renklidir. Bordürün içi çınar yaprağını andıran geometrik motiflerin sıralanışıyla oluşturulmuştur. Ortadaki ince bordür turuncu zeminli olup içinde zikzak şeklinde kıvrılarak ilerleyen geometrik bir motif sırası bulunmaktadır. En içteki bordür sarı, turuncu, mor renklerinde geometrik motiflerin sıralanışıyla oluşturulmuştur ve zemini vişne rengindedir.

Halını zemini kırmızı renklidir. Baklava dilimi şeklinde fakat kenarları basamaklı olan dörtgen madalyon halının zeminini kaplar. Madalyonun merkezinde ana bordürdeki motiften bulunmaktadır. Zemin köşelerindeki alanlarda ise stilize ibrik şeklinde dört geometrik motif ve hemen yanlarında tarağı andıran dörtgen motifler bulunmaktadır.

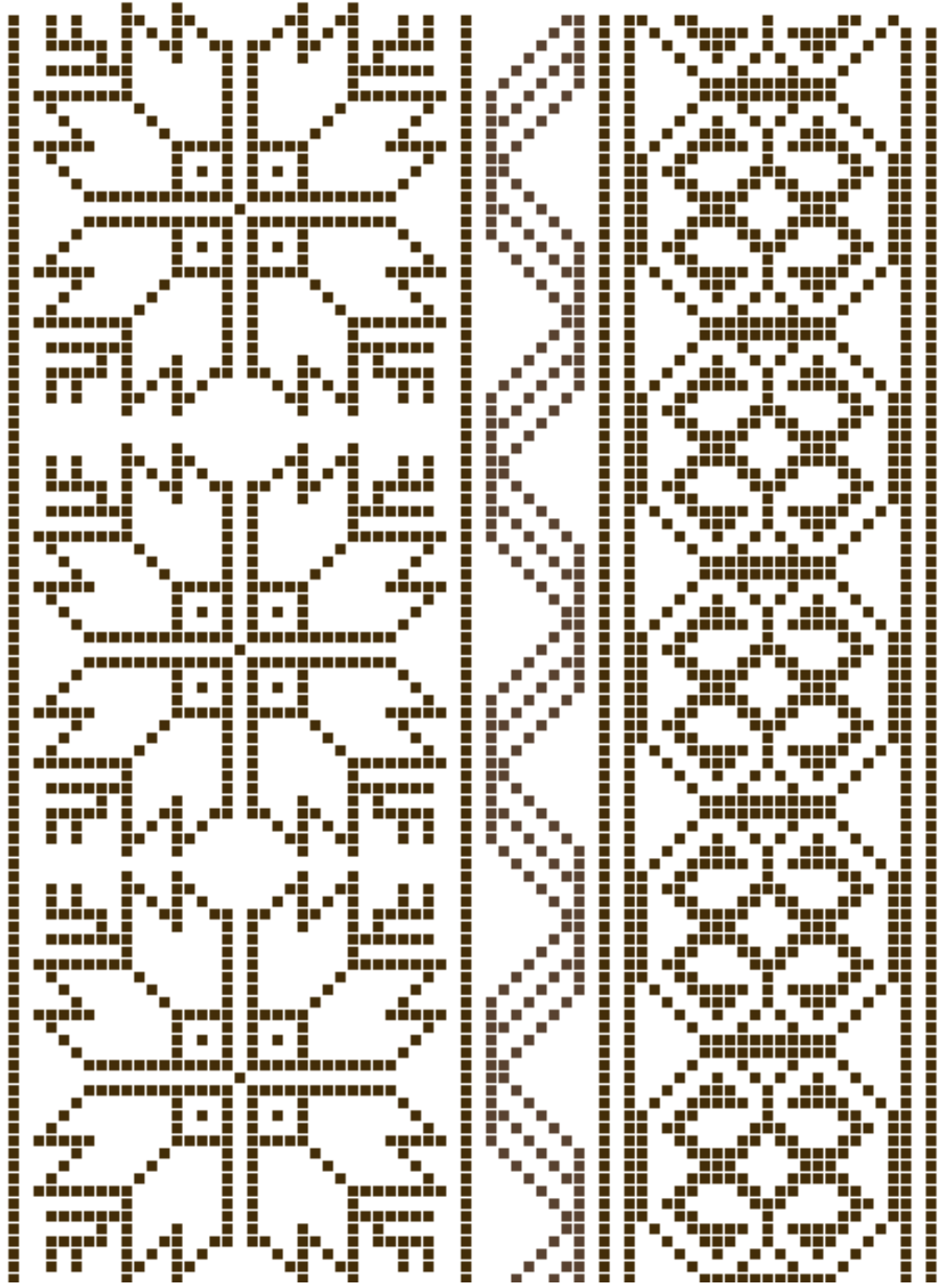
Durumu : Halı bütün durumdadır. Ancak kenar örgüleri ve halının alt kenarındaki kilim örgüsü aşınmıştır. Halı genelindeki havlarda aşınmalar ve renklerinde solmalar vardır.

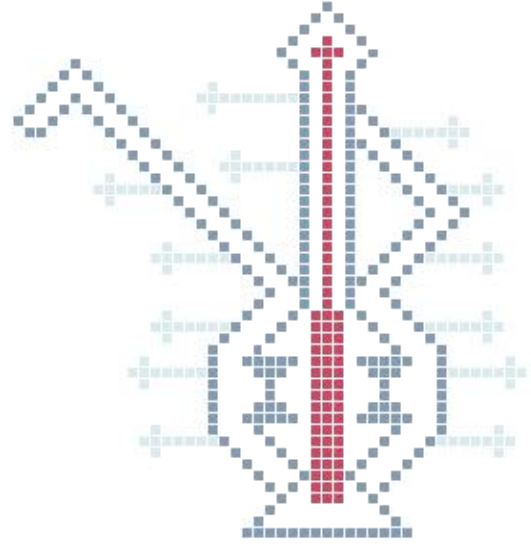
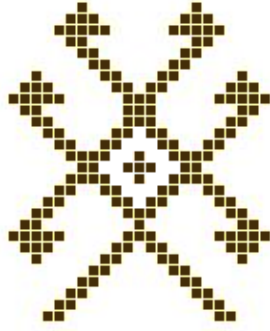
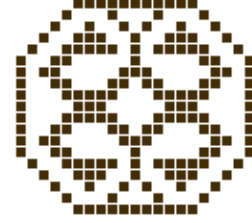
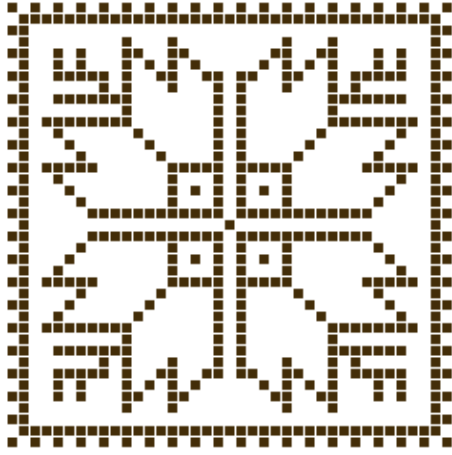
Fotoğraf 22 2174 envanter numaralı yastık halısı (Fikret Kaymak)

Şekil 24 2174 envanter numaralı halının kompozisyon şeması (Çizim: Fikret Kaymak)

Şekil 25 2174 envanter numaralı halının bordürünü oluşturan motifler (Çizim: Fikret Kaymak)

Şekil 26 2174 envanter numaralı halının zeminini oluşturan motifler (Çizim: Fikret Kaymak)

2.1.9. 1526 Envanter Numaralı Halı

Müze Envanter Bilgileri

Envanter no	:..... 1526
Varsa Eski Nosu	:..... -
Adı	:..... Halı yastık
Cinsi	:..... Yün
Devri ve Yeri	:..... 20.yüzyıl- Ladik
Ölçüleri	:..... 62,5 X 100 cm
Alındığı Tarih ve Yer	:..... 24.02.1972-Konya
Geliş Şekli	:..... Satın alma
Nereden ve ya Kimden	:..... Necati Manap- Konya
Kıymeti	:..... 500 TL
Yayımlandığı Yer	:..... -
Ayniyat Tarih ve No	:..... 24.02.1972 9/23
Eserin Tanımı	: Tamamen yün malzemeden dokunmuştur. Bir kısa kenarında zikzak motifleriyle üçgenlere ayrılmış ince bordür, diğer kısa kenarında içleri stilize çiçek motifli dolgulu stilize ev motifli sıralı ince bordür vardır. İçte dört kenarında kırmızı zeminli köşeli sarmaşık dalı üzerinde kare formulu stilize çiçek dolgulu dar bordür bulunmaktadır. Orta kısım beyaz zeminli olup üç sıra halinde kaydırmalı olarak düzenlenmiş iri yapraklı iki çeşit stilize çiçek motifli ile doldurulmuştur. Çiçekler ince dallarla birbirine bağlanmıştır. Dokumada kırmızı, beyaz, kahverengi, sarı, mavi, renkli yün ipler kullanılmıştır. Her iki kısa kenarda devetüyü renkli kilim dokuma bölümler vardır. Bütün yüzeyde yer yer havlarda dökülmeler, renklerde solmalar vardır.

Teknik inceleme bilgiler

Müzedeki yeri	: Halı ve kilim deposu, raf no: 24
Ebatları (en X boy)	: 60 X 94 cm
Düğüm sıklığı	: 26 X 26
Düğüm türü	: Gördes düğümü
Çözü hammadde	: Yün.
Çözüm iplik büküm yönü ve kat adedi	: Z2S
Çözüm iplik renkleri	: Krem (doğal yün rengi) iplik kullanılmıştır.
Atkı hammadde	: Yün.
Atkı iplik büküm yönü ve kat adedi	: 1Z iplik kullanılmıştır ve atkılar iki sıra halinde atılmıştır.
Atkı iplik renkleri	: Açık kahverengi.
İlme hammadde	: Yün.
İlme iplik büküm yönü ve kat adedi	: 2Z
İlme iplik renkleri	: Koyu kahverengi, açık kahve rengi, vişne rengi, krem (doğal yün rengi) sarı, koyu mavi

Kenar örgüsü	: Yaklaşık 1,5 cm
Kilim örgüsü	: 3cm
Saçak boyu ve durumu	: Yok
Kompozisyon özellikleri	: Halı, kısa kenarlarda iki, uzun kenarlarda bir sıra ince bordür ve bitkisel motiflerle düzenlenmiş zeminden oluşmaktadır.

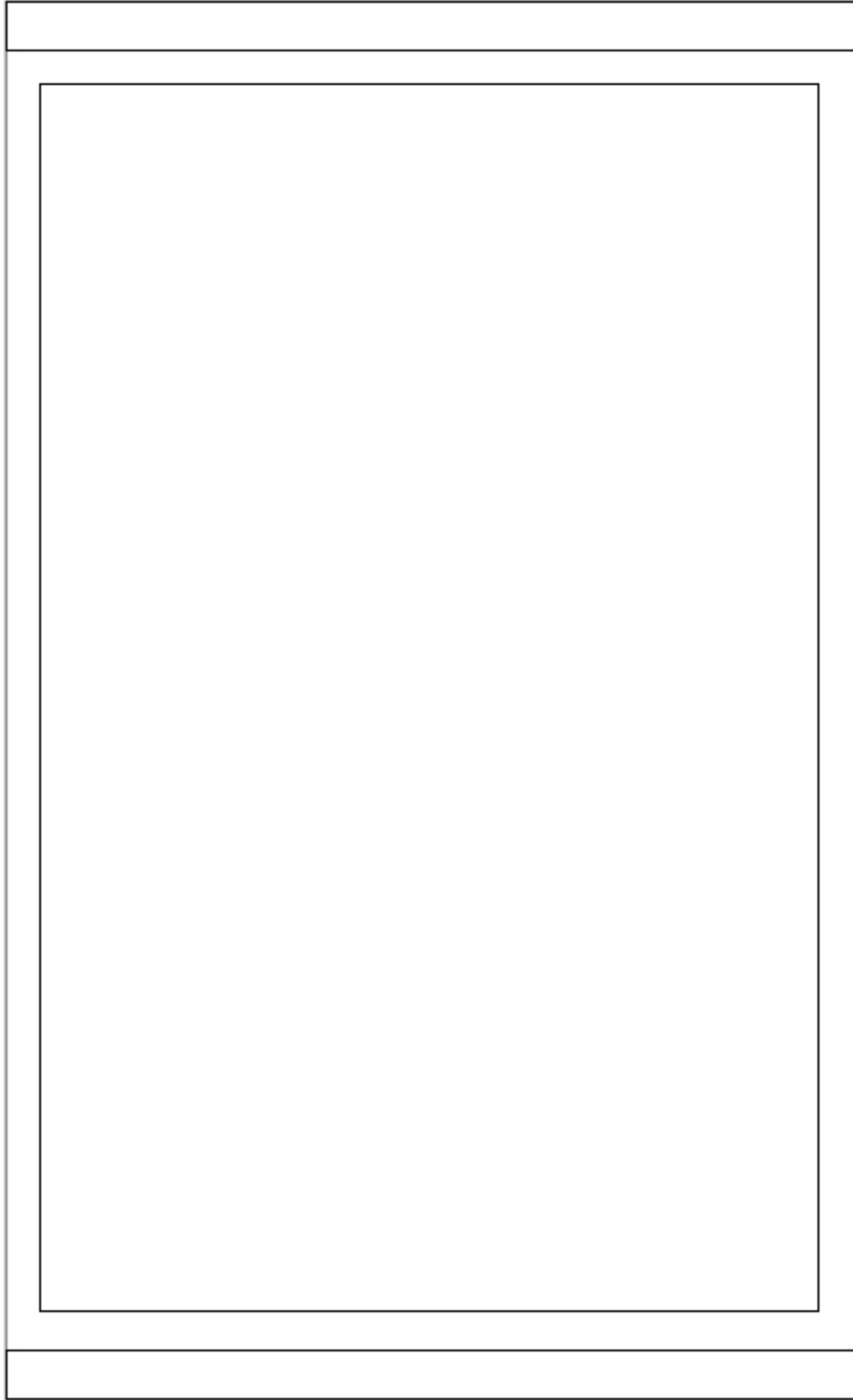
Halının bir ana bordürü ve kısa kenarlarında da birer sıra ince bordür bulunmaktadır. Ana bordürün zemini kırmızıdır. Motif dizilimi ise kendi içinde dörde bölünmüş karelerden oluşan geometrik motiflerin kontur çizgileriyle birbirine bağlı bir şekilde sıralanmasıyla oluşmaktadır. Alt kenarda bulunan bordür, kırmızı zemin üzerine ‘Y’ harfi şeklindeki krem renkli motiflerin yan yana dizilimiyle oluşmaktadır. Üst kenarındaki bordür ise biri kırmızı diğeri sarı eğik dörtgenlerin yan yana dizilimiyle oluşmaktadır ve ayrıca iki kontur çizgisinden oluşan zikzak hattı bordürün bir ucundan diğeri ucuna kadar uzanır.

Halının zemini krem renklidir. Zeminde sırasıyla bir stilize çiçek motifi bir de geometrik motif, kontur çizgileriyle birbirine bağlı olarak, üç sıra halinde, halı yönüne dik bir şekilde uzanır. Bu iki farklı motifin dizilimi her birinin tekrarı şeklindedir ve bir sonraki benzer motif bir önceki motif yönünün aksi yönünde dokunmuştur.

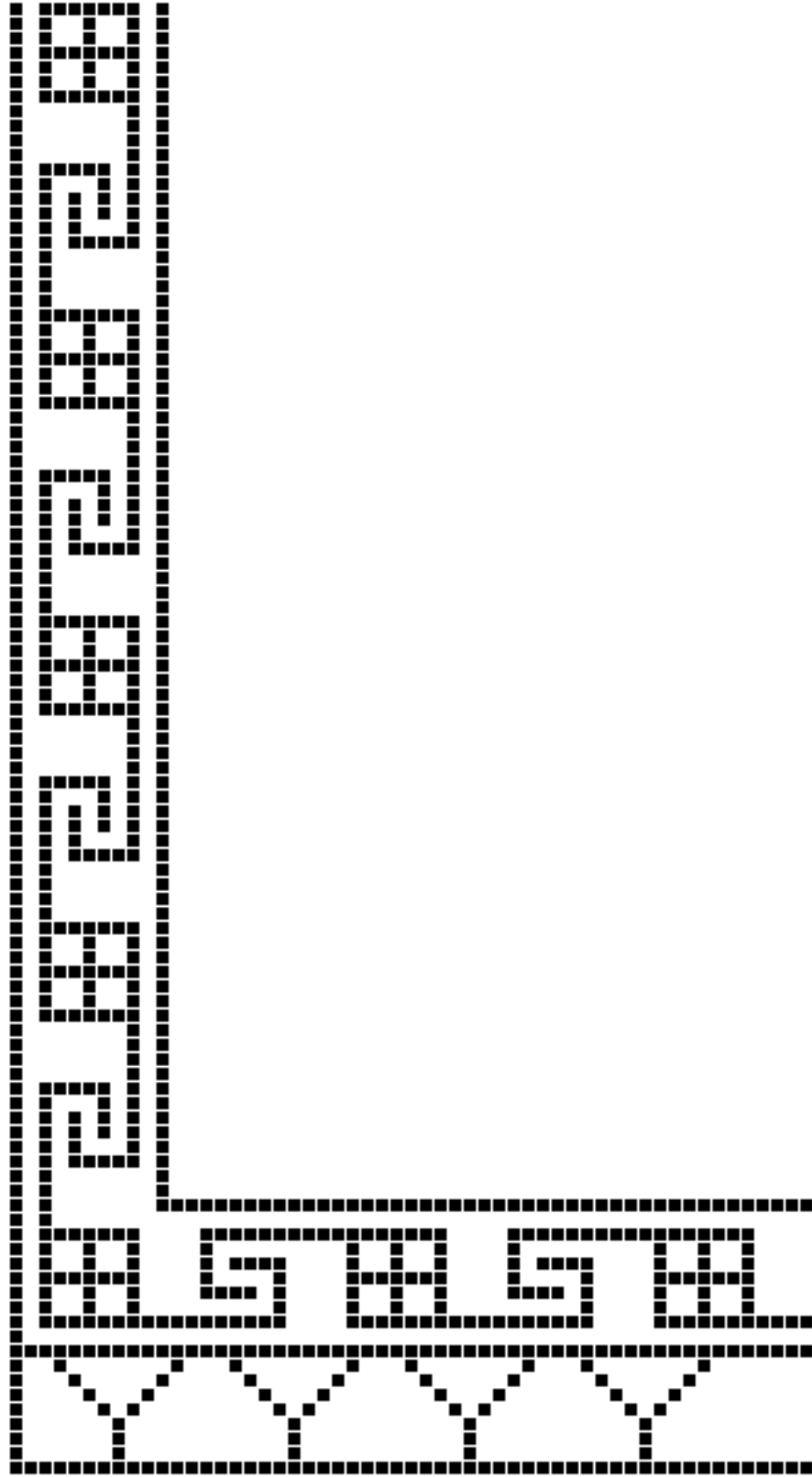
Durumu : Halı bütün durumdadır. Sadece her iki kilim örgüsü ve kenar örgüleri hasarlıdır. Halı müzede sergilemek amacı ile bir beze dikilerek sabitlenmiştir. Halının teknik özelliklerinin incelenmesi ön yüzünden yapılmıştır.

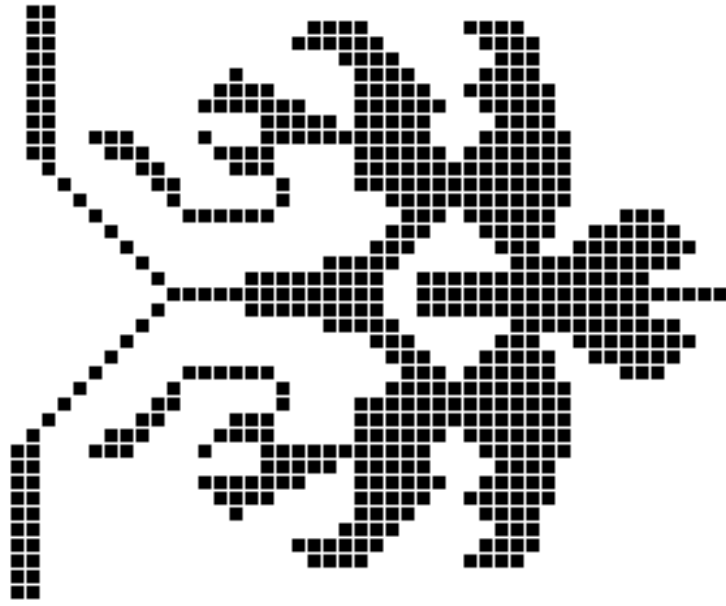
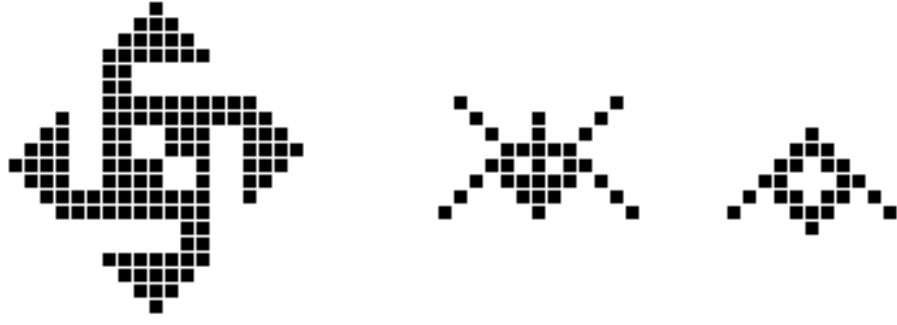
Fotoğraf 23 1526 envanter numaralı yastık halısı (Fikret Kaymak)

Şekil 27 1526 envanter numaralı halının kompozisyon şeması (Çizim: Fikret Kaymak)

Şekil 28: 1526 envanter numaralı halının bordürünü oluşturan motifler (Çizim: Fikret Kaymak)

Şekil 29: 1526 envanter numaralı halının zeminini oluşturan motifler (Çizim: Fikret Kaymak)

2.1.10. 5340 Envanter Numaralı Halı

Müze Envanter Bilgileri

Envanter no	:.....	5340
Varsa Eski Nosu	:.....	1972
Adı	:.....	Halı Seccade
Cinsi	:.....	Yün
Devri ve Yeri	:.....	18.yüzyıl- Ladik
Ölçüleri	:.....	105 X 182 cm
Alındığı Tarih ve Yer	:.....	06.05.1968 - Konya
Geliş Şekli	:.....	Satın alma
Nereden ve ya Kimden	:.....	Mevlüt Sarı
Kıymeti	:.....	900 TL
Yayımlandığı Yer	:.....	-
Ayniyat Tarih ve No	:.....	04.05.1968-3/49
Eserin Tanımı	: Tamamen yün malzemeden dokunmuştur. Üç bordürlüdür. Dıştaki ve içteki dar bordürler eğri çizgi motiflidir. Dıştaki mihraplı kısa kenarda kopmuştur. Ortada stilize geometrik ve bitkisel motif dolgulu geniş bordür yer almaktadır. Orta zemin kiremit renkli olup, beş sıra çiçekli bezeme yer almaktadır. Ayetlik kısımlarında stilize İbrik ve kandil motifleri vardır. Dokumada sarı, yeşil, mavi ve tonları, siyah, kiremit renkli ,vişne renkli yün ipler kullanılmıştır. Orta zeminde ileri derecede hav dökülmesi vardır.	

Teknik inceleme bilgiler

Müzedeki yeri	: Halı ve kilim deposu, raf no: 47
Ebatları (en X boy)	: 105 X 182 cm
Düğüm sıklığı	: 35 X 25
Düğüm türü	: Gördes düğümü
Çözü hammadde	: Yün.
Çözü iplik büküm yönü ve kat adedi	: Z2S
Çözü iplik renkleri	: Krem(doğal yün rengi) renkli iplik kullanılmıştır.
Atkı hammadde	: Yün.
Atkı iplik büküm yönü ve kat adedi	: 1Z, İki sıra atkı atılmıştır.
Atkı iplik renkleri	: Açık kahverengi iplik kullanılmıştır.
İlme hammadde	: Yün.
İlme iplik büküm yönü ve kat adedi	: 2Z.
İlme iplik renkleri	: Sarı, koyu yeşil, açık yeşil, mavi, turuncu, koyu kahverengi, krem rengi (doğal yün rengi), kiremit renkli ve vişne renkli iplik kullanılmıştır
Kenar örgüsü	: Yaklaşık 2 cm

Kilim örgüsü : 4 cm (halının sadece alt kısmındaki 38.ile 47. cm arasında kalan 9 cm. uzunluğundaki kilim örgüsü sağlam)

Saçak boyu ve durumu : Hasarlı, ölçülemiyor.

Kompozisyon özellikleri : Halı, büyük bir mihrap ve kenarlarında iki ince, bir de ana bordür olmak üzere üç sıra bordürden oluşmaktadır.

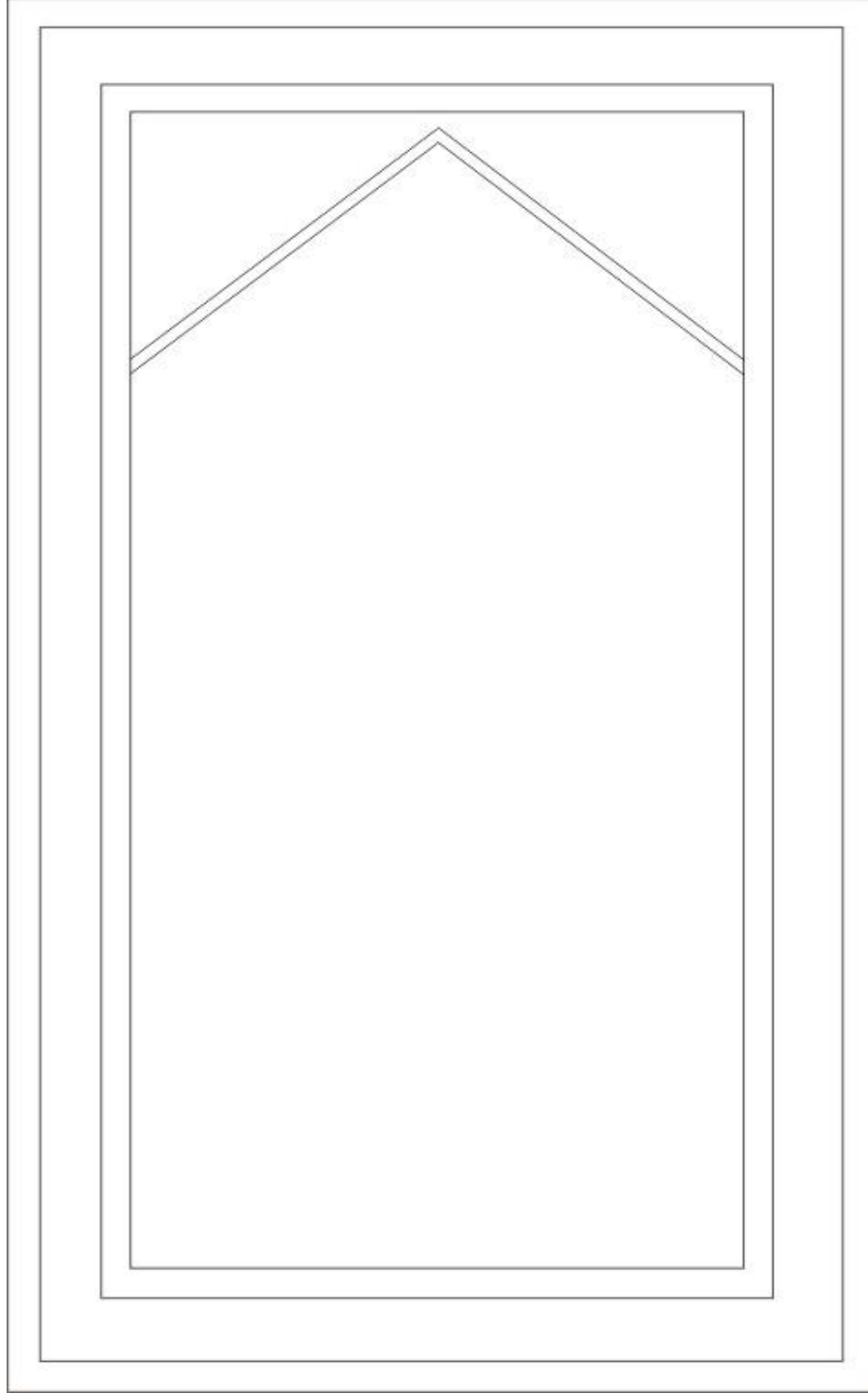
Mihrabın zemini kırmızı olup, geometrik şekillerden oluşan stilize bitkisel motifler mihrabın içini tamamıyla kaplar. Mihrabı oluşturan kontur çizgileri her iki taraftan belli bir açıyla yükselerek tepe noktasında son bulur ve bu çizgilerin üst kısmında kanca şeklinde motifler bulunur. Alınlık kısmında ibrik şeklinde iki geometrik motif bulunmaktadır.

Halının en dışındaki bordüründe geometrik motifler yer almaktadır. Birbirini takip eden, içinde yıldız şeklinde geometrik motifler ve stilize çiçek motifleri bulunan, eğik dörtgen kartuşların sıralanışıyla da ana bordür oluşmaktadır. Birbirini takip eden bu dörtgenler farklı renkleriyle ve aralarındaki daha küçük dörtgen motiflerle birbirinden ayrılırlar. Diğer ince bordürler ise birisi sarı zemin içinde yeşil, diğeri kırmızı zemin içinde açık yeşil "S" şeklinde kıvrılarak ilerleyen geometrik motiflerden oluşmaktadır

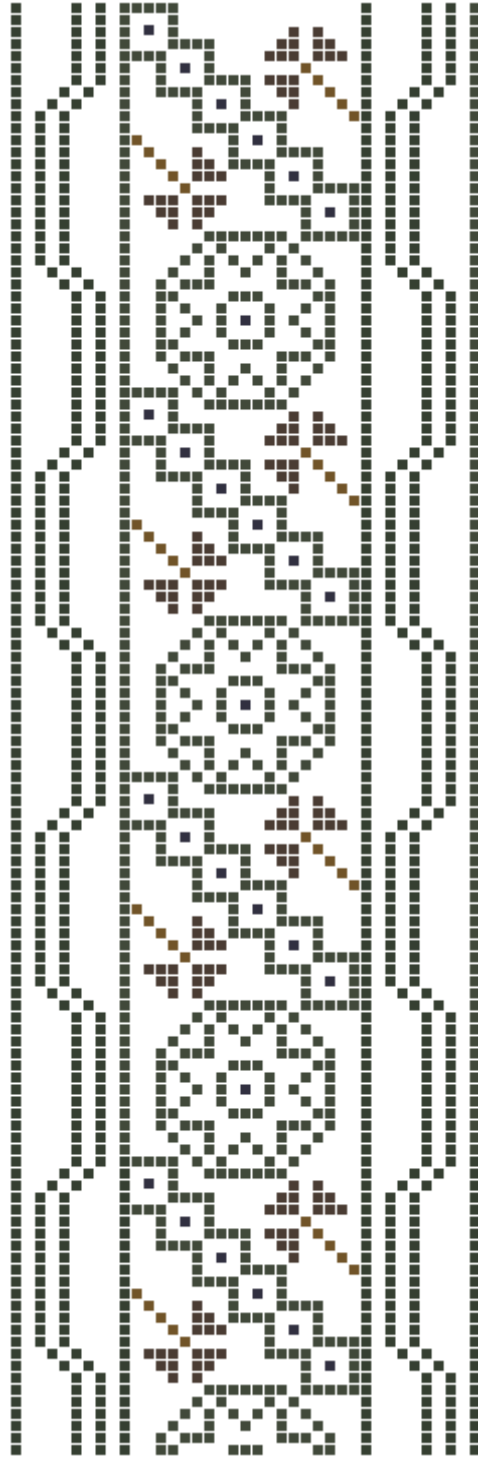
Durumu: Halı bütün durumdadır. Ancak halının alt ve üsteki kilim örgüsü ve saçakları hasarlıdır. Halının üst kenarındaki üçüncü bordür aşınma sonucu yok olmuştur ancak sol tarafından 25 cm. uzunluğunda bir alan kalmıştır. Havlı yüzeyinde aşınmalar vardır. Halının bordür motiflerinde desen hataları vardır.

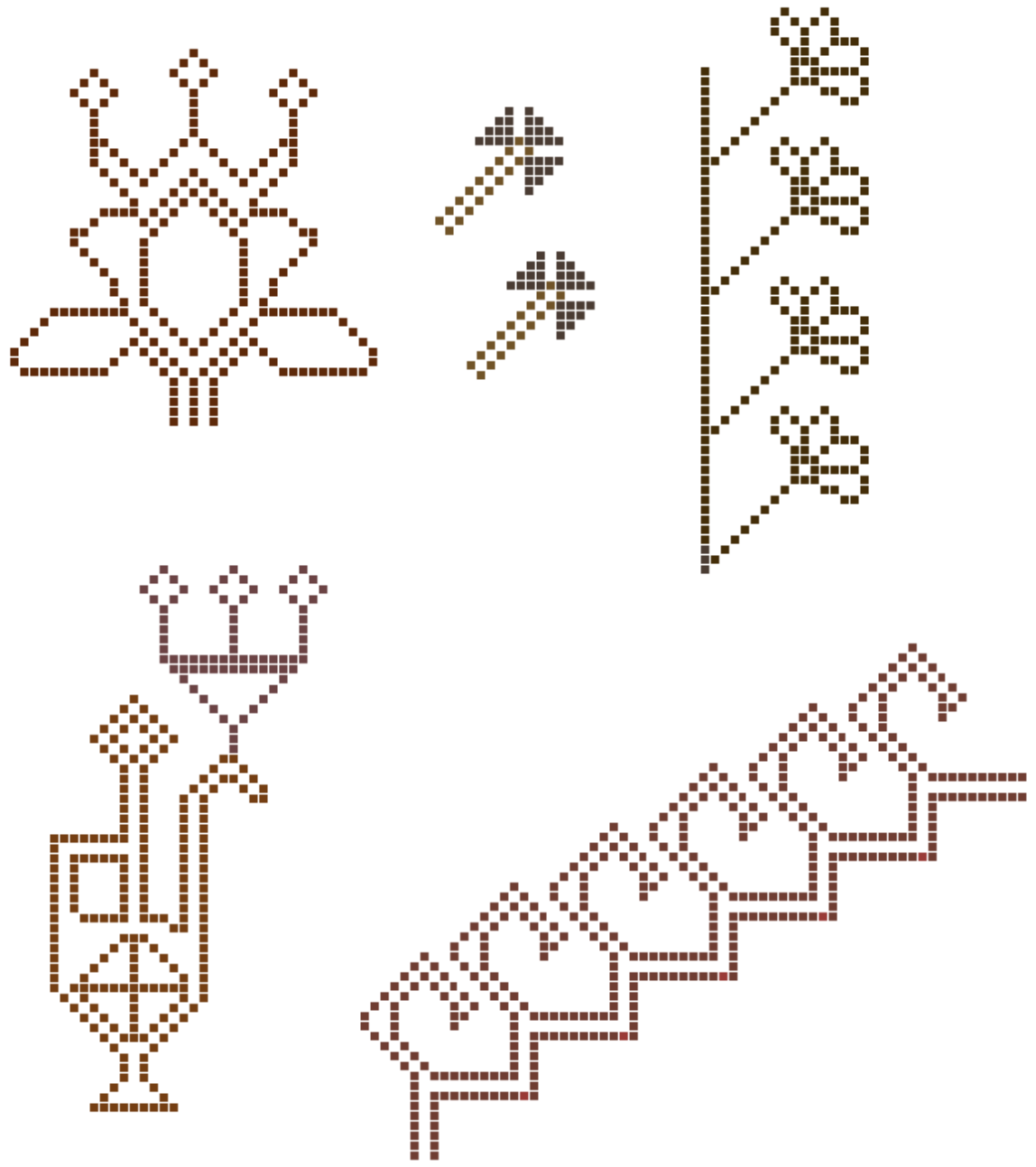
Fotoğraf 24 5340 envanter numaralı halı (Fikret Kaymak)

Şekil 30 5340 envanter numaralı halının kompozisyon şeması (Çizim: Fikret Kaymak)

Şekil 31 5340 envanter numaralı halının bordürünü oluşturan motifler (Çizim: Fikret Kaymak)

Şekil 32: 5340 envanter numaralı halının zeminini oluşturan motifler (Çizim: Fikret Kaymak)

2.1.11. 5897 Envanter Numaralı Halı

Müze Envanter Bilgileri

Envanter no	:.....	5897
Varsa Eski Nosu	:.....	2543
Adı	:.....	Halı Seccade
Cinsi	:.....	Yün
Devri ve Yeri	:.....	20.yüzyıl- Ladik
Ölçüleri	:.....	102 X 163 cm
Alındığı Tarih ve Yer	:.....	31.03.1975- Konya
Geliş Şekli	:.....	Hediye
Nereden ve ya Kimden	:.....	
Kıymeti	:.....	6 500 TL (1983)
Yayımlandığı Yer	:.....	-
Ayniyat Tarih ve No	:.....	-
Eserin Tanımı	:.....	Tamamen yün malzemeden dokunmuştur. Dar kenarında bordo zeminli bordür içinde çarpı ve çiçek motifleri yer almaktadır. İçteki geniş bordürde bir stilize lale, bir stilize gül motifi ile doldurulmuştur. Tabanlıkta üç lale motifi, alınlık çevresi ibrik, çengel ve karanfil motifleriyle bezenmiştir. Dokumada sarı, mavi bordo, kırmızı, yeşil, kahverengi, beyaz, siyah, pembe renkli yön iplik kullanılmıştır. Havları dökülmüş, yıpranmış ve saçak kısımlarında dökülmeler vardır.

Teknik inceleme bilgileri

Müzedeki yeri	: Halı ve kilim deposu, raf no: 114
Ebatları(en X boy)	: 100 X 164 cm
Düğüm sıklığı	: 35 X 23
Düğüm türü	: Gördes düğümü
Çözü hammadde	: Yün.
Çözü iplik büküm yönü ve kat adedi	: Z2S
Çözü iplik renkleri	: Krem(doğal yün rengi) iplik kullanılmıştır.
Atkı hammadde	: Yün.
Atkı iplik büküm yönü ve kat adedi	: 1Z
Atkı iplik renkleri	: Açık kahverengi iplik kullanılmıştır ve atkılar iki sıra halinde, kimi yerlerde üç sıra halinde atılmıştır.
İlme hammadde	: Yün.
İlme iplik büküm yönü ve kat adedi	: 2Z
İlme iplik renkleri	: Kiremit rengi, mor, sarı, koyu kahverengi, krem rengi, pembe, yağ yeşili ve haki yeşil.
Kenar örgüsü	: 1cm

Kilim örgüsü	: 5cm
Saçak boyu ve durumu	: Yok
Kompozisyon özellikleri	: Halı, mihrap ve ayaklık şeklinde düzenlenmiş zemin ve zemini çevreleyen üç sıra bordürden oluşmaktadır.

En dıştaki bordürün zemini kiremit renklidir. Bordür bir geometrik bir de stilize çiçek motiflerinin farklı renkleriyle ardı ardına sıralanışıyla oluşturulmuştur. Ana bordür ile dıştaki bordürü düz bir çubuk ayırmaktadır. Ana bordürün zemini mor renklidir. Motifleri ise stilize bitkisel motifler ile geometrik şekillerden oluşan iki farklı motif gurubunun bordür boyunca sıralanışıyla şeklindedir. Bu motifler sağ yada sol yönlü olup bir sonraki tekrarında bir öncekinden farklı yönde dokunmuşlardır. En içteki bordür sarı zeminli olup ‘S’ şeklinde kıvrılarak ilerleyen dal üstüne yerleştirilmiş stilize çiçek motifleriyle bezenmiştir ancak kısa kenarları zikzak şeklinde ilerleyen geometrik motiflerden oluşur.

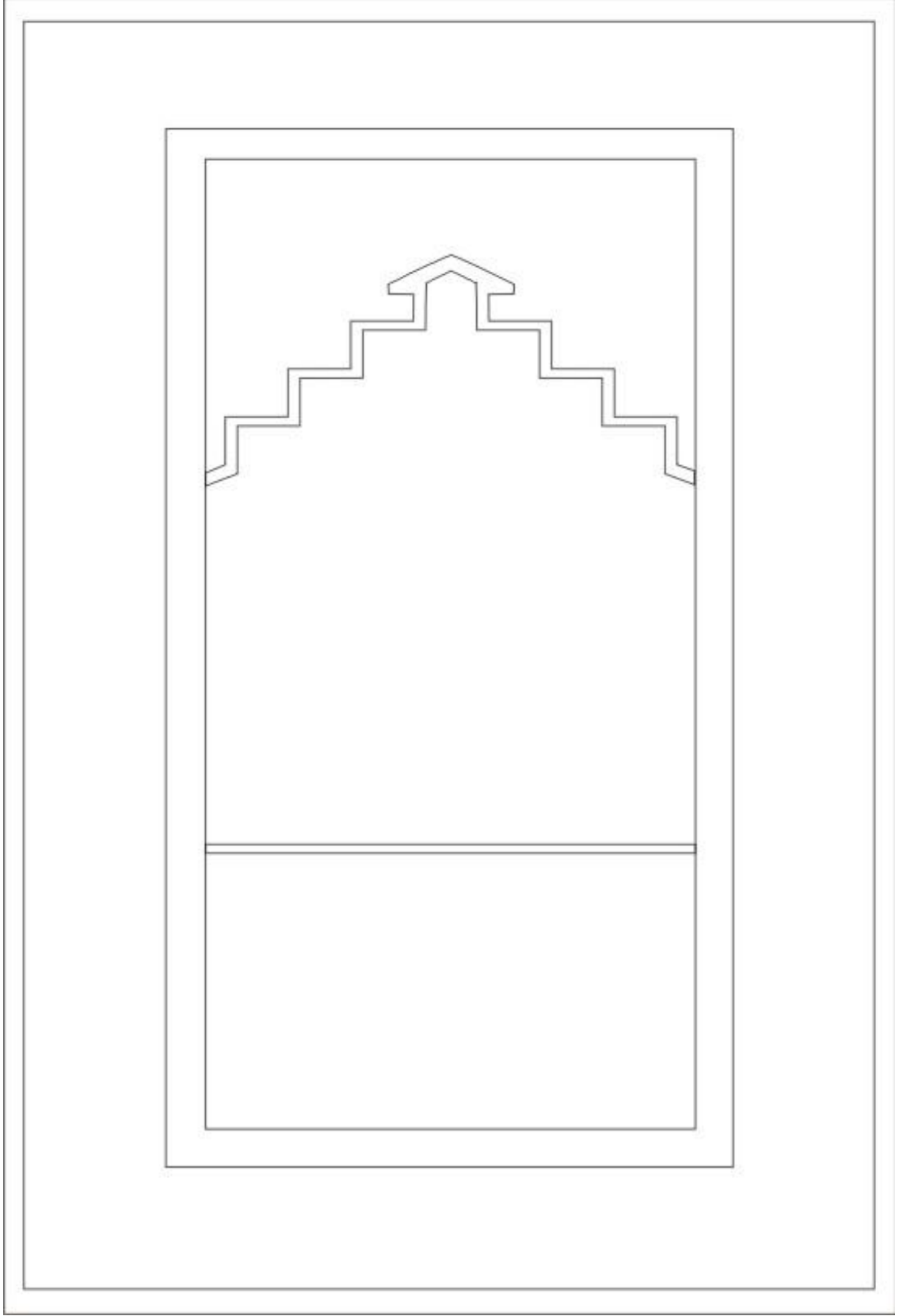
Halının mihrap zemini kiremit renklidir. Mihrap içinde herhangi bir motif yoktur ancak sağ ve sol kenarlarında karanfile benzeyen stilize çiçek motifleri mihrabın tepelik kısmına kadar sıralı halde birbirini takip eder. Mihrap merdiven şeklinde her iki taraftan daralarak tepe kısmına kadar yükselir. Tepe kısmında ise hilale benzeyen geometrik bir motif bulunmaktadır. Mihrabın üstünde kalan alanın zemini ise sarıdır. Bu alanda birbirine simetrik duran iki stilize ibrik motifleri yer almakta ve aralarında düzensiz yerleştirilmiş stilize çek motifleri bulunmaktadır. Halının ayaklık kısmında geometrik şekillerden oluşturulmuş kaideye bağlı üç adet stilize bitkisel motif bulunmaktadır ve bu motifler yön olarak halının boyuna ters olarak dokunmuşlardır.

Durumu : Halı bütün durumdadır. Alt ve üst kilim örgülerinin büyük bir kısmı hasarlıdır. En dıştaki bordürün sağ alt kısmındaki havlı yüzeyin bir bölümü tahrip olmuştur. Halının hav yüzeyinde aşınmalar vardır ve renklerinde solmalar vardır. Ayaklık bölümünde farklı iplik kullanımı sonucunda oluştuğu tahmin edilen renk hatası⁵² vardır.

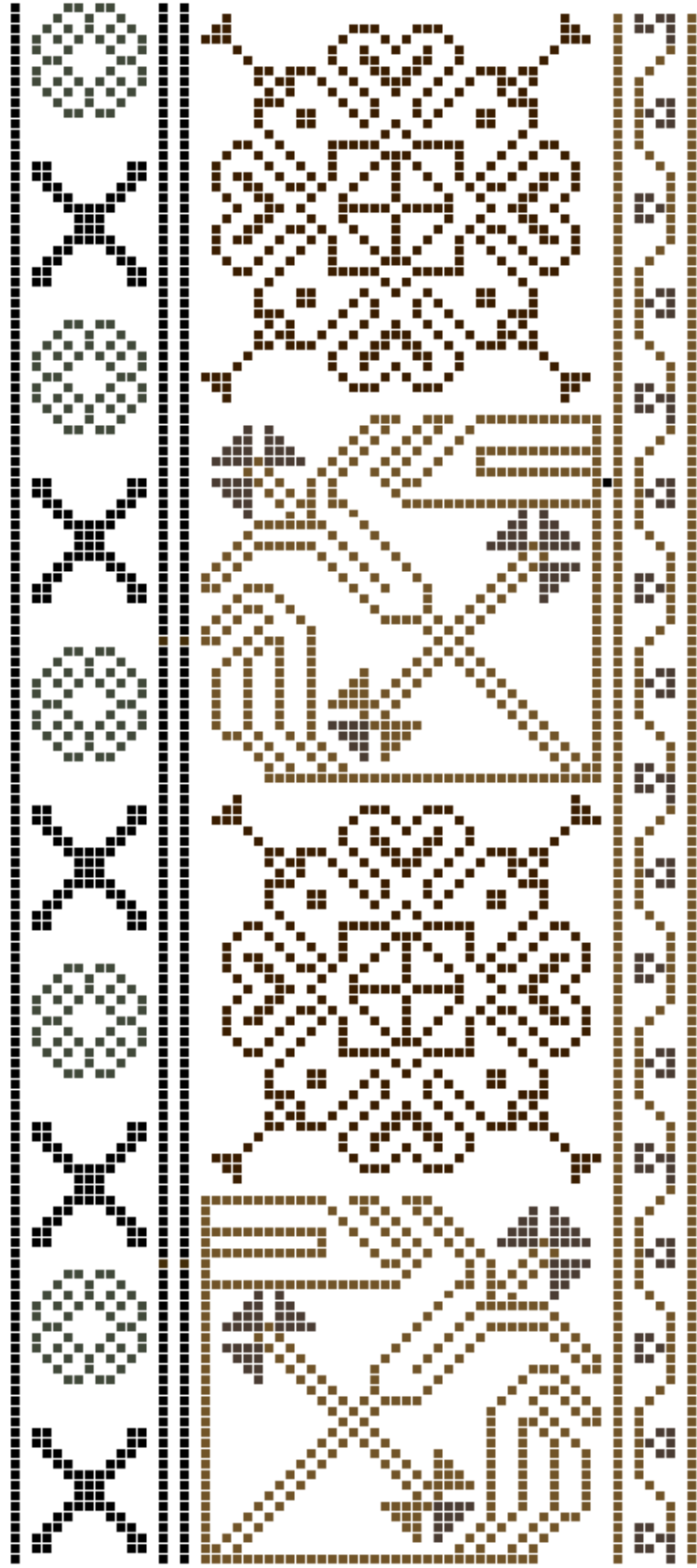
⁵² **Renk hatası:** desendeki renklerin halı üstünde farklı olmasından kaynaklanır ve üreticinin elinde desendeki renklerden yeterli ilmelik iplik olmamasından dolayı başka renk ilmelik iplik olması, dokuyucunun renk bilgisi olmadığında birbirine yakın renkleri bir arada kullanması sonucu oluşur. İ. Öztürk, a.g.e., 70-71 s.

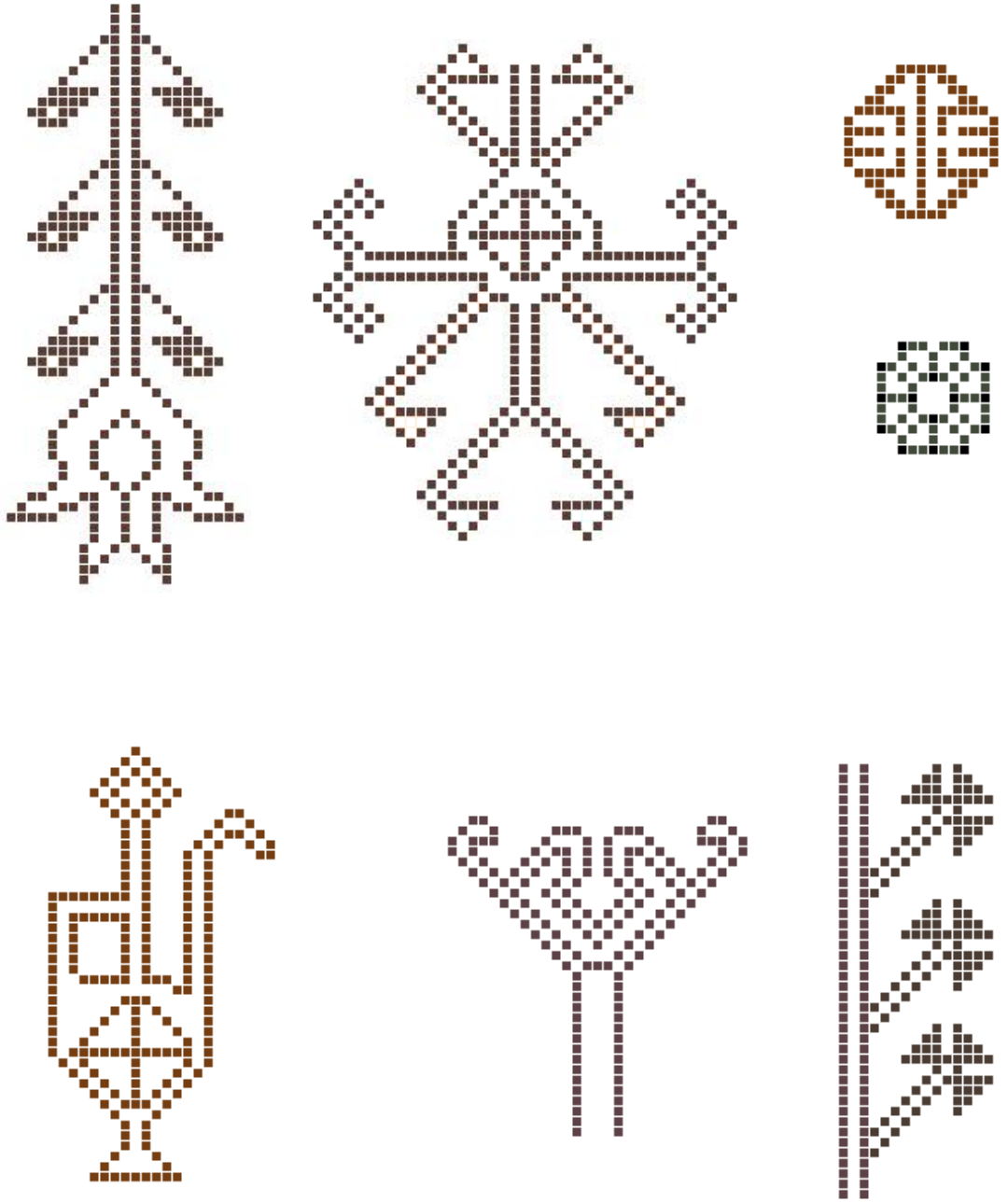
Fotoğraf 25 5897 envanter numaralı halı (Fikret Kaymak)

Şekil 33 5897 envanter numaralı halının kompozisyon şeması (Çizim: Fikret Kaymak)

Şekil 34 5897 envanter numaralı halının bordürünü oluşturan motifler (Çizim: Fikret Kaymak)

Şekil 35 5897 envanter numaralı halının zeminini oluşturan motifler (Çizim: Fikret Kaymak)

2.1.12. 5880 Envanter Numaralı Halı

Müze Envanter Bilgileri

<i>Envanter no</i>	:	5880
<i>Varsa Eski Nosu</i>	:	2523
<i>Adı</i>	:	Halı Seccade
<i>Cinsi</i>	:	Yün
<i>Devri ve Yeri</i>	:	20.yüzyıl- Lâdik
<i>Ölçüleri</i>	:	102 X 185 cm
<i>Alındığı Tarih ve Yer</i>	:	31.03.1975- Konya
<i>Geliş Şekli</i>	:	Nakil
<i>Nereden ve ya Kimden</i>	:	Mevlana dergâhından
<i>Kıymeti</i>	:	40 TL
<i>Yayımlandığı Yer</i>	:	-
<i>Ayniyat Tarih ve No</i>	:	26.10.1926
<i>Eserin Tanımı</i>	: Tamamen yün malzemeden dokunmuştur. Çözgüsü pamuktur. Dıştan İçe doğru sıralı muhtelif kalınlıklardaki bordürlerde zikzak ve bitkisel sarmaşık motifleri yer almaktadır. Bordo renkli orta zeminin etrafı stilize karanfil motifleriyle çevrilmiştir. Zemin ortasında mihrap kısmın belirleyen ve zemini turuncu olan bölümün etrafı mavi ince bir şeritle çevrili olup alınlık kısmı kademelidir. Dokumada kırmızı, sarı, yeşil, mavi, siyah, bordo, renkli yün ve pamuk kullanılmıştır. Saçakları dökülmüş olup yüzeyde çok fazla erime vardır.	

Teknik inceleme bilgileri

Müzedeki yeri	: Halı ve kilim deposu, raf no: 107
Ebatları(en X boy)	: 103 X 174 cm
Düğüm sıklığı	: 28 X 26
Düğüm türü	: Gördes düğümü
Çözgü hammaddesi	: Pamuk.
Çözgü iplik büküm yönü ve kat adedi	: 3SZ ⁵³
Çözgü iplik renkleri	: Beyaz(doğal pamuk rengi)
Atkı hammaddesi	: Pamuk.
Atkı iplik büküm yönü ve kat adedi	: 3SZ
Atkı iplik renkleri	: Açık kahverengidir ve atkılar iki sıra halinde atılmıştır.
İlme hammaddesi	: Yün.
İlme iplik büküm yönü ve kat adedi	: 2Z

⁵³ 3SZ: "S" bükümlü üç adet ipliğin bir araya getirilip, "Z" büküm yönü kazandırılmasıyla oluşturulan iplik.

İlme iplik renkleri :Kiremit rengi, turuncu, krem(doğal yün rengi), sarı, açık mavi, koyu mavi, açık yeşil, pembe ve kahverengi iplikler kullanılmıştır.

Kenar örgüsü : Yaklaşık 1,5 cm.

Kilim örgüsü : 8cm

Saçak boyu ve durumu : Üst kısımdaki saçak 6 cm, alt kısım hasarlı olduğu için net bir ölçü alınamıyor.

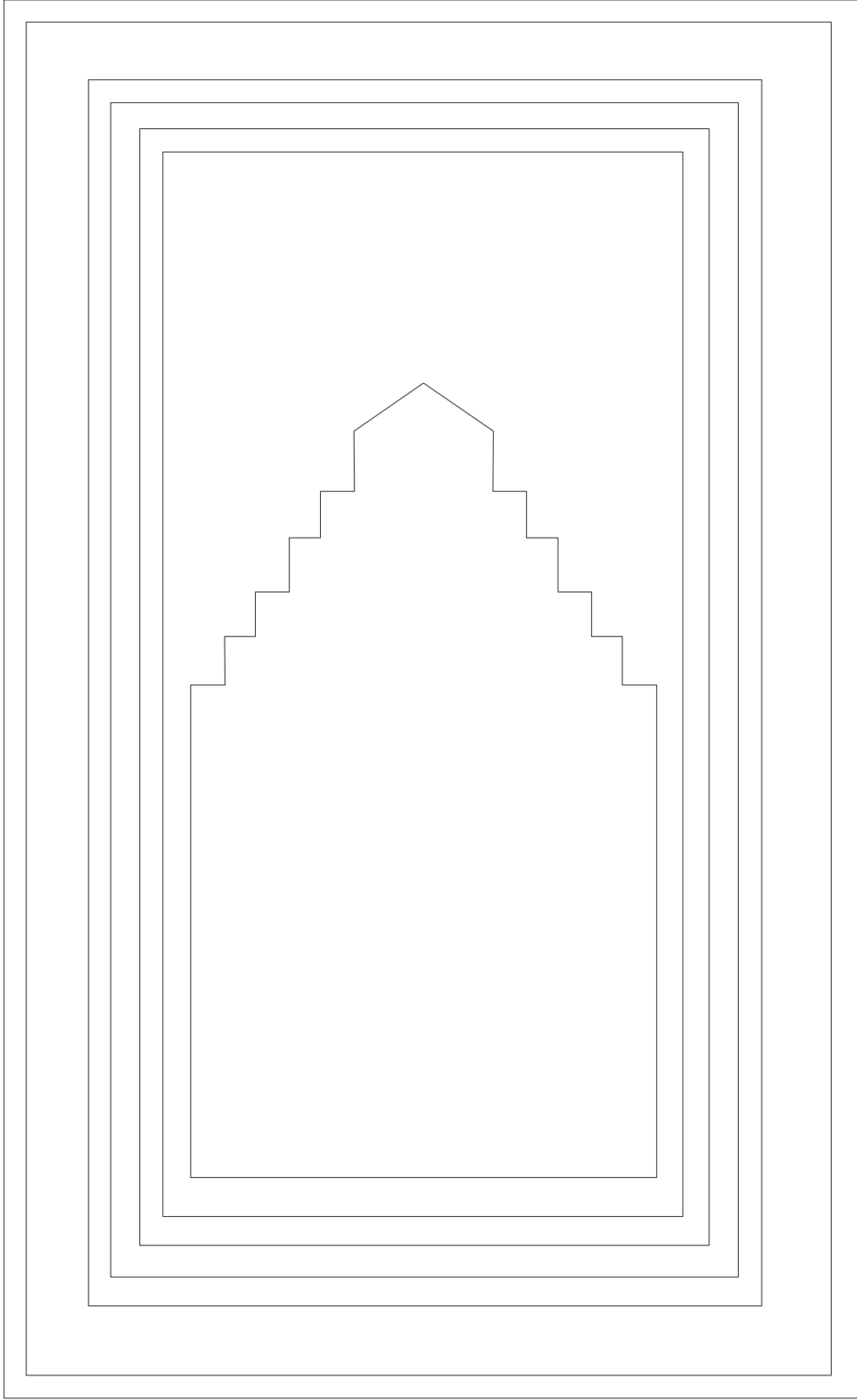
Kompozisyon özellikleri : Mihrap şeklinde düzenlenmiş zemin ve onu çevreleyen beş sıra bordür, halının genel kompozisyonunu oluşturur.

En dıştaki bordürün zemini yeşil renklidir. Üçgen şeklindeki geometrik motifler yan yana ve karşılıklı iki sıra halinde bordür boyunca uzanır. Ana bordürün zemini sarıdır. Bordür kıvrımlı dallar ve stilize çiçek motifleri ile bezenmiştir. Ana bordürün hemen iç kısmındaki üçüncü bordür de en dıştaki bordürün aynısıdır ancak bu bordürün zemini mavi renklidir. İkinci bordürün zemini kiremit renklidir. Tek kontur çizgisiyle birbiriyle bağlantılı ve sıralı bir şekilde ilerleyen geometrik şekilli motifler bordür boyunca kesintisiz devam eder. Birinci bordür de en dıştaki bordürle aynıdır, zemini de kiremit rengindedir. Mihrap kademeli olarak yükselir ve tepe kısmında geometrik bir motif ile son bulur. Mihrap zemini sarı renkte olup zemininde her hangi bir motif bulunmamaktadır. Mihrap dışında kalan alanın zemini ise kırmızıdır ve bu alanda da her hangi bir motif bulunmamaktadır. Ancak bu alanda zemini çevreleyen, bordür boyunca bordüre teğet, aynı motifin tekrarı şeklinde sıralanan stilize çiçek motifleri bulunmaktadır.

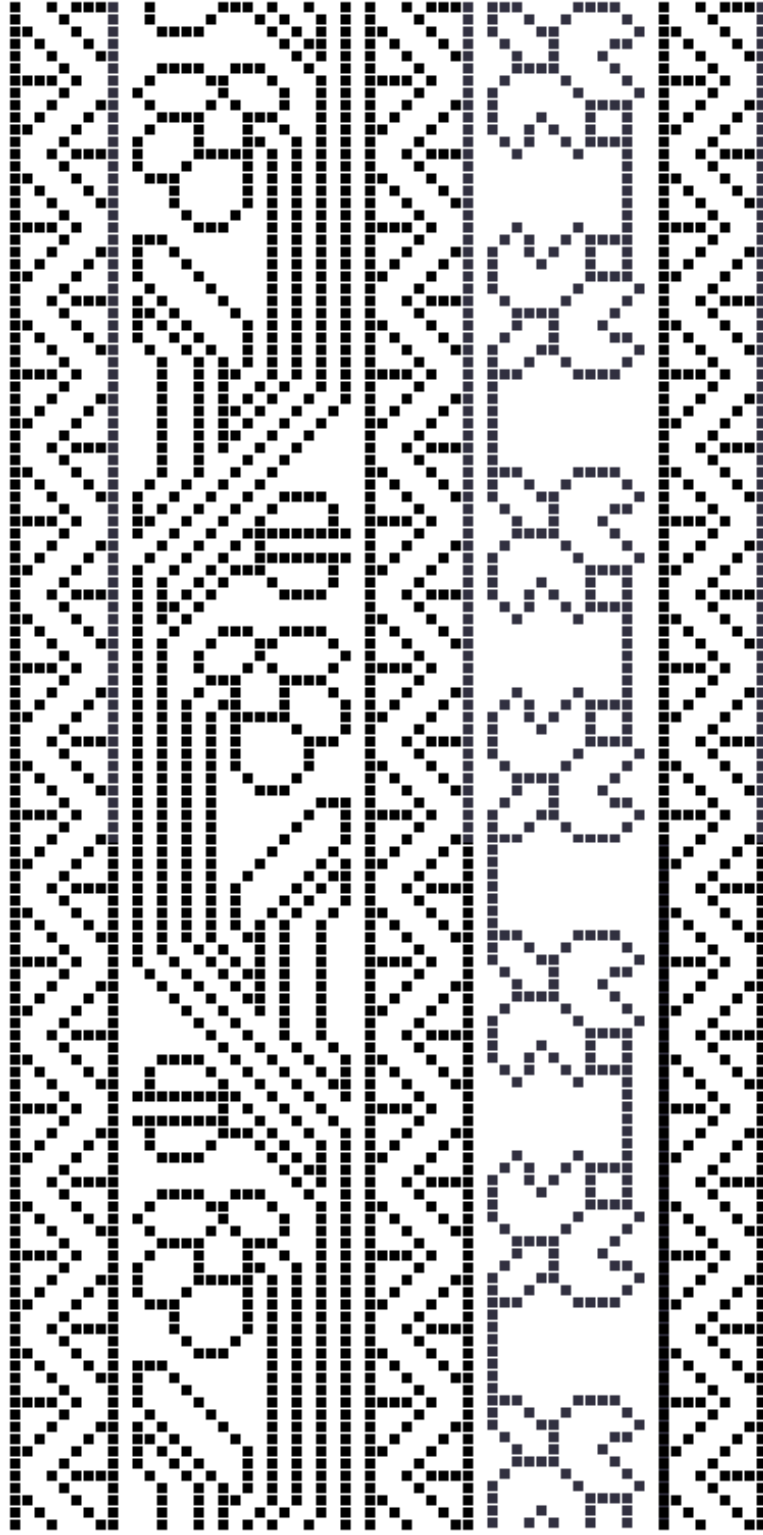
Durumu : Halı bütün durumdadır ancak havlı yüzeyinin genelinde aşınmalar ve renklerinde solmalar tespit edilmiştir. Halının sol kenarının alt kısmındaki dış bordür eksiktir. Üst tarafındaki saçağın bir kısmı hasarlıdır, alt tarafındaki saçak ise aşınarak tamamen yok olmuştur. Halıda çözgü kopukları, delikler ve yırtıklar tespit edilmiştir. Halının iki kenar örgüsünde de kısmi olarak aşınmalar bulunmaktadır. Ana bordürün köşe dönüşlerinde motif hataları görülmektedir.

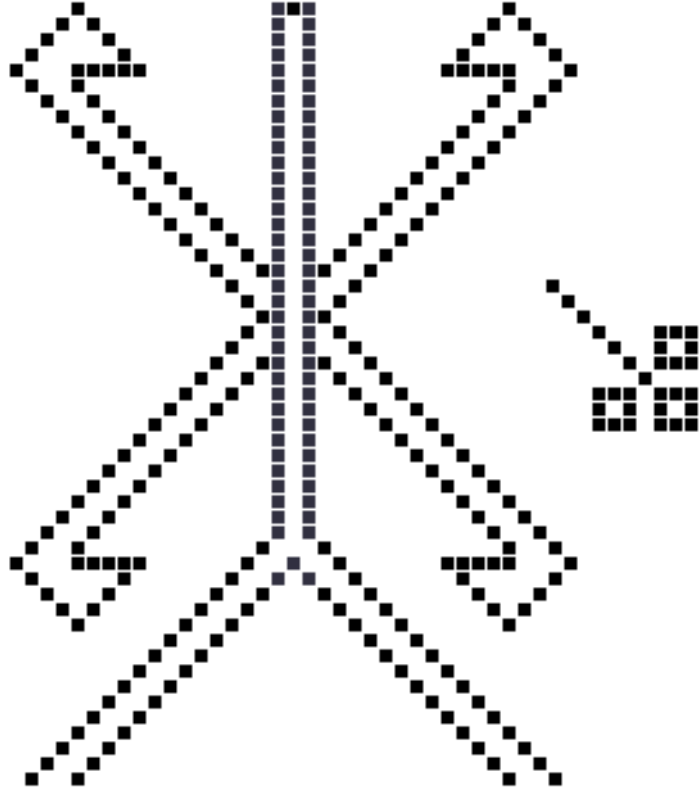
Fotoğraf 26 5880 envanter numaralı halı (Fikret Kaymak)

Şekil 36 5880 envanter numaralı halının kompozisyon şeması (Çizim: Fikret Kaymak)

Şekil 37 5880 envanter numaralı halının bordürünü oluşturan motifler (Çizim: Fikret Kaymak)

Şekil 38 5880 envanter numaralı halının zeminini oluşturan motifler (Çizim: Fikret Kaymak)

2.1.13. 5837 Envanter Numaralı Halı

Müze Envanter Bilgileri

Envanter no	:.....	5837
Varsa Eski Nosu	:.....	2476
Adı	:.....	Halı Seccade
Cinsi	:.....	Yün
Devri ve Yeri	:.....	20.yüzyıl- Ladik
Ölçüleri	:.....	115 X 177 cm
Alındığı Tarih ve Yer	:.....	31.03.1975
Geliş Şekli	:.....	Hediye
Nereden ve ya Kimden	:.....	Ankara' lı Mehmet Dede'den
Kıymeti	:.....	3 TL
Yayımlandığı Yer	:.....	-
Ayniyat Tarih ve No	:.....	06.10.1926
Eserin Tanımı	: Tamamen yün malzemeden dokunmuştur. Bitkisel sarmaşık motiflerinin doldurduğu iki ince bordür arasında sarı zeminli lale ve güllerle doldurulmuş geniş bordür vardır. Orta zemin enlemesine ikiye bölünmüş tabanlıklarında üç adet lale motifi alınlık tarafında ise mihrap şeklinde bir kısım ile mihrap alınlığının iki yanında kanca motifleri, stilize yıldız motifi, iki adet ibrik motifi yer almaktadır. Dokumada Bordo, sarı, mavi, lacivert, yeşil, bej, turuncu, kahverengi renkli yün iplikler kullanılmıştır. Kısa kenarlar çok yıpranmıştır. Halının tüm yüzeyinde ve kenarlarında yıpranma çöktür.	

Teknik inceleme bilgiler

Müzedeki yeri	: Halı ve kilim deposu, raf no: 127
Ebatları(en X boy)	: 109 X 178 cm
Düğüm sıklığı	: 35 X 20
Düğüm türü	: Gördes düğümü
Çözü hammadde	: Yün.
Çözüm iplik büküm yönü ve kat adedi	: Z2S
Çözüm iplik renkleri	: Krem(doğal yün rengi) renkli iplik kullanılmıştır.
Atkı hammadde	: Yün.
Atkı iplik büküm yönü ve kat adedi	: 1Z
Atkı iplik renkleri	: Koyu kahverengi iplik kullanılmıştır ve iki sıra atkı atılmıştır.
İlme hammadde	: Yün.
İlme iplik büküm yönü ve kat adedi	: Z2S

İlme iplik renkleri : Sarı, mavi, pembe, koyu kahverengi, krem rengi(doğal yün rengi), kiremit rengi ve lacivert renkli iplikler kullanılmıştır.

Kenar örgüsü : Yaklaşık 1 cm.

Kilim örgüsü : 4 cm (üst kısımdaki kilim örgüsü), alt kısımdaki kilim örgüsü yok

Saçak boyu ve durumu : Hasarlı, ölçü alınamıyor.

Kompozisyon özellikleri : Halı, mihrap şeklinde düzenlenmiş zemin, ayaklık ile zemini çevreleyen, kenarlarında iki ince bir de aralarında geniş olmak üzere üç sıra bordürden oluşmaktadır.

En dıştaki bordürün zemini kiremit renklidir. Bordürün içi "S" şeklinde kıvrılarak ilerleyen ve aralarında üçgen motifler bulunan geometrik şekillerden oluşur. Ana bordürün zemin rengi sarıdır. Ana bordürün iç dolgusu stilize bitkisel motifler ile stilize geometrik şekillerden oluşan iki farklı motif gurubunun sıralanışıyla oluşturulmuştur. Bu motifler sağ yada sol yönlü olup bir sonraki tekrarında bir öncekinden farklı yönde dokunmuşlardır. En içteki bordür ile ana bordürü bir sıra çubuk ayırmaktadır. En içteki bordürün zemini lacivert renklidir. Bordürün içi "S" şeklinde kıvrılarak ilerleyen dallar ve dalların üstünde yer alan stilize çiçek ve yaprak motiflerinin sıralanışı şeklindedir.

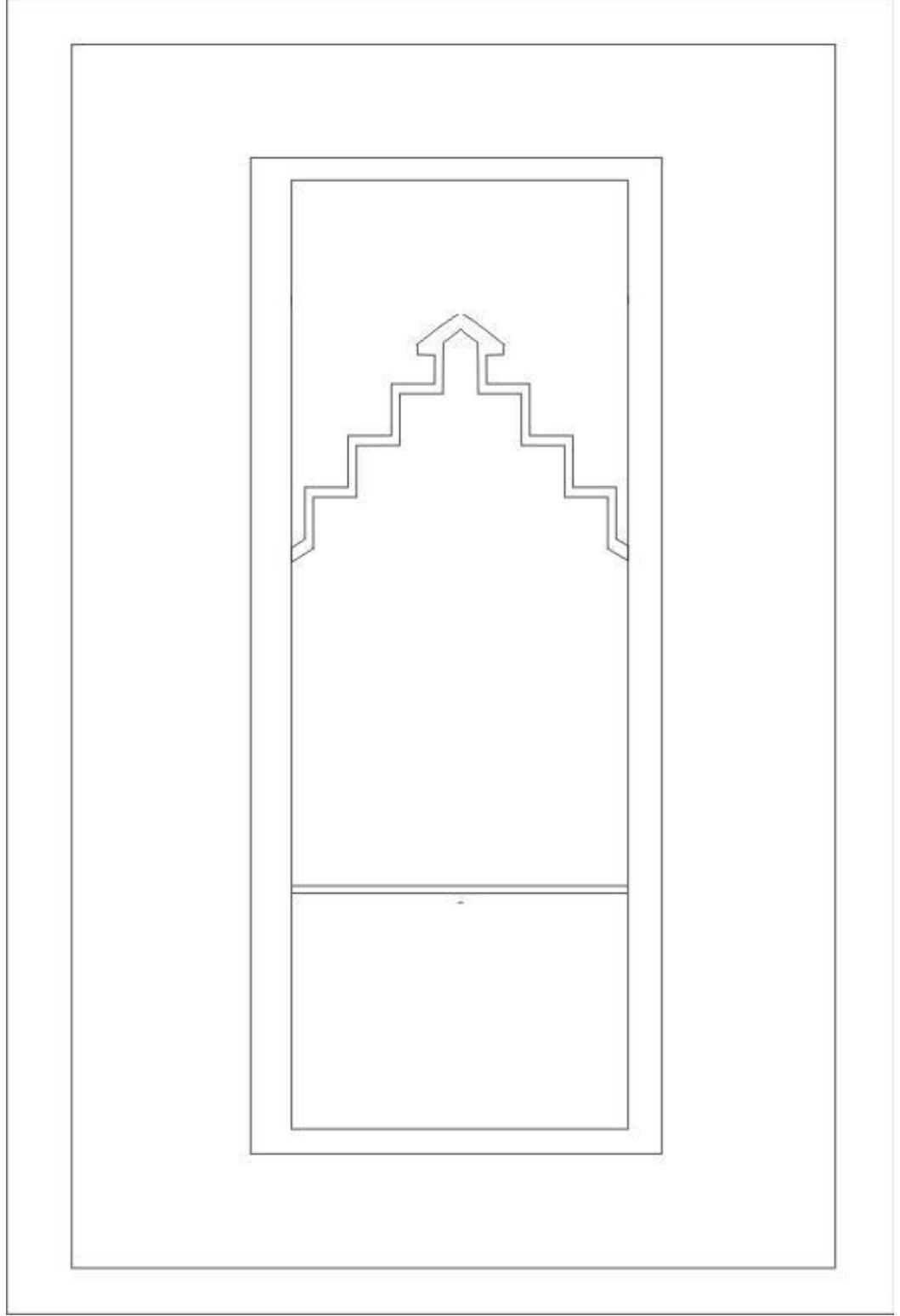
Halı tek mihraplıdır ve mihrabın üst kısmı kademeli bir şekilde yükselerek tepe noktasına ulaşır. Her kademelinin üst köşesinde kanca şeklinde birer motifler yer alır. Tepe noktasında hilal şeklinde geometrik bir motif bulunmaktadır. Mihrabın üstünde kalan alanın zemini sarı renkte olup, bu alanda birbirine simetrik yerleştirilmiş birer stilize ibrik motifi ile birer geometrik motif yer almaktadır. Mihrabın zemini kırmızıdır ve burada her hangi bir motif bulunmamaktadır. Halının ayaklık kısmında geometrik şekillerden oluşturulmuş üç kaide ve bu kaidelerin üstünde halının boyuna ters yönde dokunmuş üç adet stilize bitkisel motif bulunmaktadır. Ayaklık kısmının zemini kırmızıdır.

Durumu : Halı bütün durumdadır. Saçak kısımları hasarlıdır ve ayrıca halının alt kısmındaki bordür tamamen aşınarak kaybolmuştur. Sol üst köşedeki bordürün bir kısmı da aşınmaya bağlı olarak kaybolmuştur. Halının havlı yüzeyinde aşınmalar, renklerinde solmalar ve ayrıca çeşitli yerlerinde yırtıklar ve

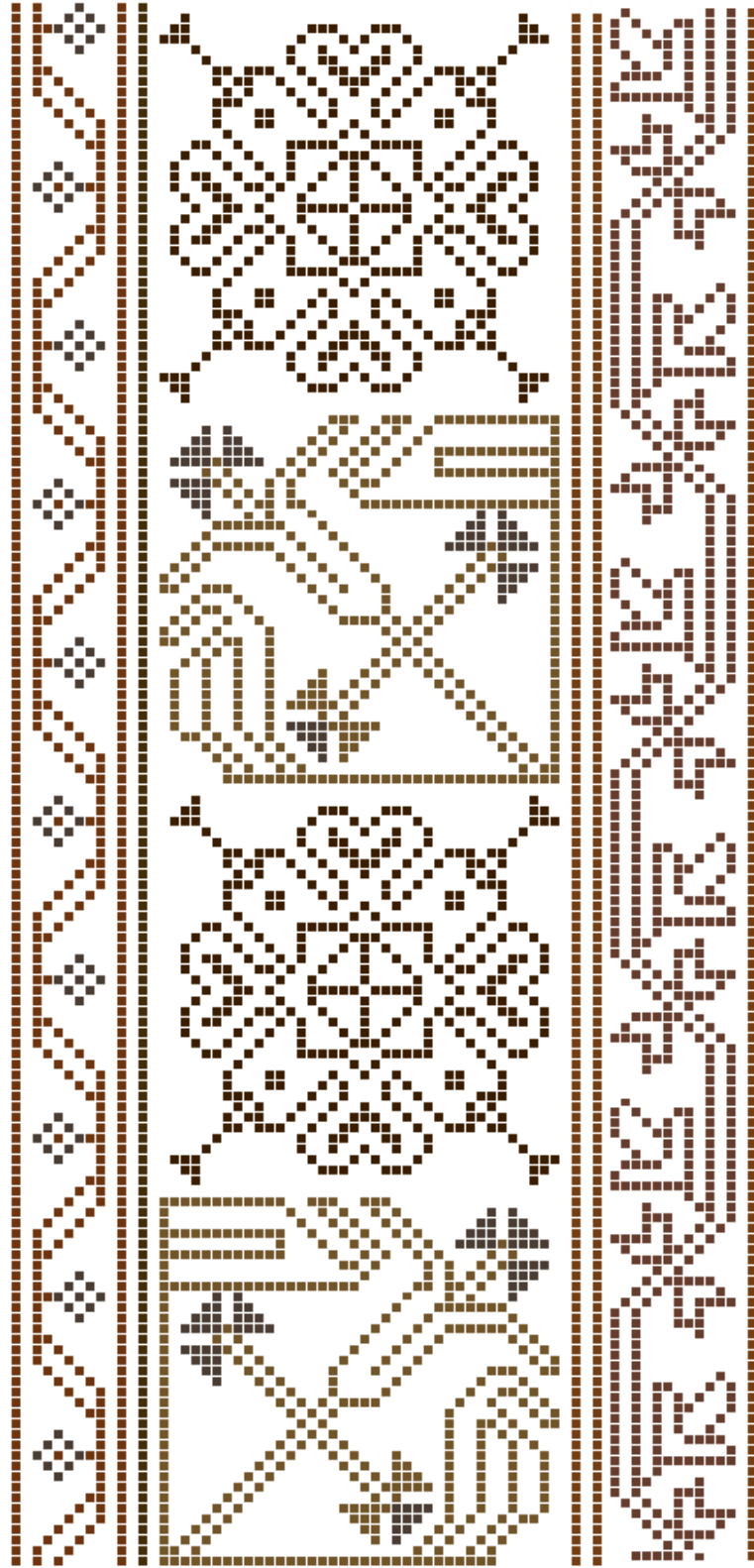
delikler tespit edilmiştir. Halının sağ tarafındaki kenar örgüsünün büyük bir kısmı hasarlıdır. Ana bordürün ve en içteki bordürün köşe dönüşlerinde motif hataları bulunmaktadır. Ayaklık kısmındaki kaide motiflerinde desen hataları gözükmemektedir.

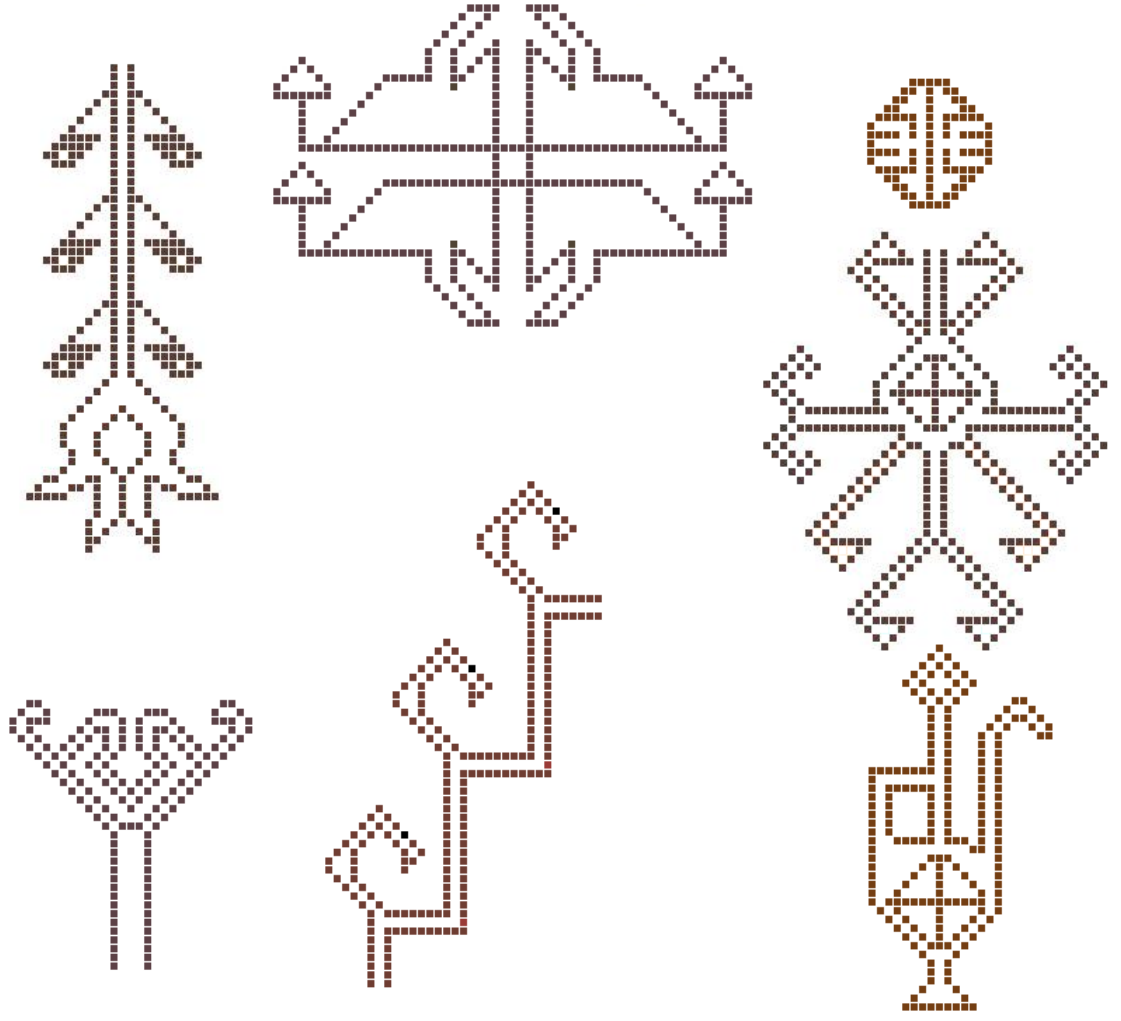
Fotoğraf 27 5837 envanter numaralı halı (Fikret Kaymak)

Şekil 39 5837 envanter numaralı halının kompozisyon şeması (Çizim: Fikret Kaymak)

Şekil 40 5837 envanter numaralı halının bordürünü oluşturan motifler (Çizim: Fikret Kaymak)

Şekil 41 5837 envanter numaralı halının zeminini oluşturan motifler (Çizim: Fikret Kaymak)

2.1.14. 5833 Envanter Numaralı Halı

Müze Envanter Bilgileri

<i>Envanter no</i>	:.....	5833
<i>Varsa Eski Nosu</i>	:.....	2472
<i>Adı</i>	:	Halı Seccade
<i>Cinsi</i>	:	Yün
<i>Devri ve Yeri</i>	:.....	20.yüzyıl- Ladik
<i>Ölçüleri</i>	:.....	117 X 195 cm
<i>Alındığı Tarih ve Yer</i>	:.....	31.03.1975 - Konya
<i>Geliş Şekli</i>	:.....	Nakil
<i>Nereden ve ya Kimden</i>	:.....	Mevlana dergahından
<i>Kıymeti</i>	:.....	25 TL
<i>Yayımlandığı Yer</i>	:.....	-
<i>Ayniyat Tarih ve No</i>	:.....	26.10.1926
<i>Eserin Tanımı</i>	:	Tamamen yün malzemeden dokunmuştur. Dört kenarında stilize lale ve sarmaşık gül dolgulu ince bordür arasında lale ve gül dolgulu mavi zeminli geniş bordür bulunmaktadır. Mihrap alınısının üst kısmı yeşil renkte olup stilize yıldız, nebati ve iki tarafta birer ibrik motifi ile tezyin edilmiştir. Mihrap şeklindeki orta zemin koyu kırmızı renkte olup. Tabanlıkta stilize fiskiye alınlıkta ise üç stilize avize motifleri vardır. Kısa kenarları kendinden saçaklıdır. Dokumada kırmızı, mavi, beyaz, sarı, yeşil, bordo renkli yün iplikler kullanılmıştır. Yıpranmış durumdadır.

Teknik inceleme bilgiler

Müzedeki yeri	: Halı ve kilim deposu, raf
Ebatları (en X boy)	: 114 X 186 cm
Düğüm sıklığı	: 33 X 25
Düğüm türü	: Gördes düğümü
Çözü hammadde	: Yün.
Çözüm iplik büküm yönü ve kat adedi	: Z2S
Çözüm iplik renkleri	: Krem(doğal yün rengi).
Atkı hammadde	: Yün.
Atkı iplik büküm yönü ve kat adedi	: 1Z
Atkı iplik renkleri	: Kiremit rengi iplik kullanılmıştır ve atkılar kimi yerde iki sıra, kimi yerde üç sıra atılmıştır.
İlme hammadde	: Yün.
İlme iplik büküm yönü ve kat adedi	: 2Z
İlme iplik renkleri	:Mavi, vişne rengi, koyu mavi, sarı, turuncu, krem, açık yeşil, kiremit rengi ve pembe renklerinde iplikler kullanılmıştır.

Kenar örgüsü	: Yaklaşık 1 cm.
Kilim örgüsü	: 4cm
Saçak boyu ve durumu	: 8cm
Kompozisyon özellikleri	: Halının zemini mihrap şeklinde düzenlenmiştir ve bu zemini çevreleyen üç sıra bordür halının genel kompozisyonu oluşturur.

En dıştaki bordür koyu kırmızı ve açık yeşil renklerinde aynı geometrik motiflerin karşılıklı olarak iç içe geçmiş halde sıralanışı ile oluşturulmuştur. Ana bordürün zemini mordur ve bordürün iç dolgusu stilize bitkisel motifler ile stilize geometrik şekillerden oluşan iki farklı motif gurubunun alternatif sıralanışıyla oluşturulmuştur. Bu motifler sağ yada sol yönlü olup bir sonraki tekrarında bir öncekinden farklı yönde dokunmuşlardır. Ancak bu sıralanış şekline üst ve alt bordürlerde uyulmamıştır. En içteki bordürün zemini krem renklidir ve geometrik şekillerden oluşan stilize bitkisel motiflerin birbiriyle bağlantılı olarak sıralanışı iç dolgusunu oluşturur.

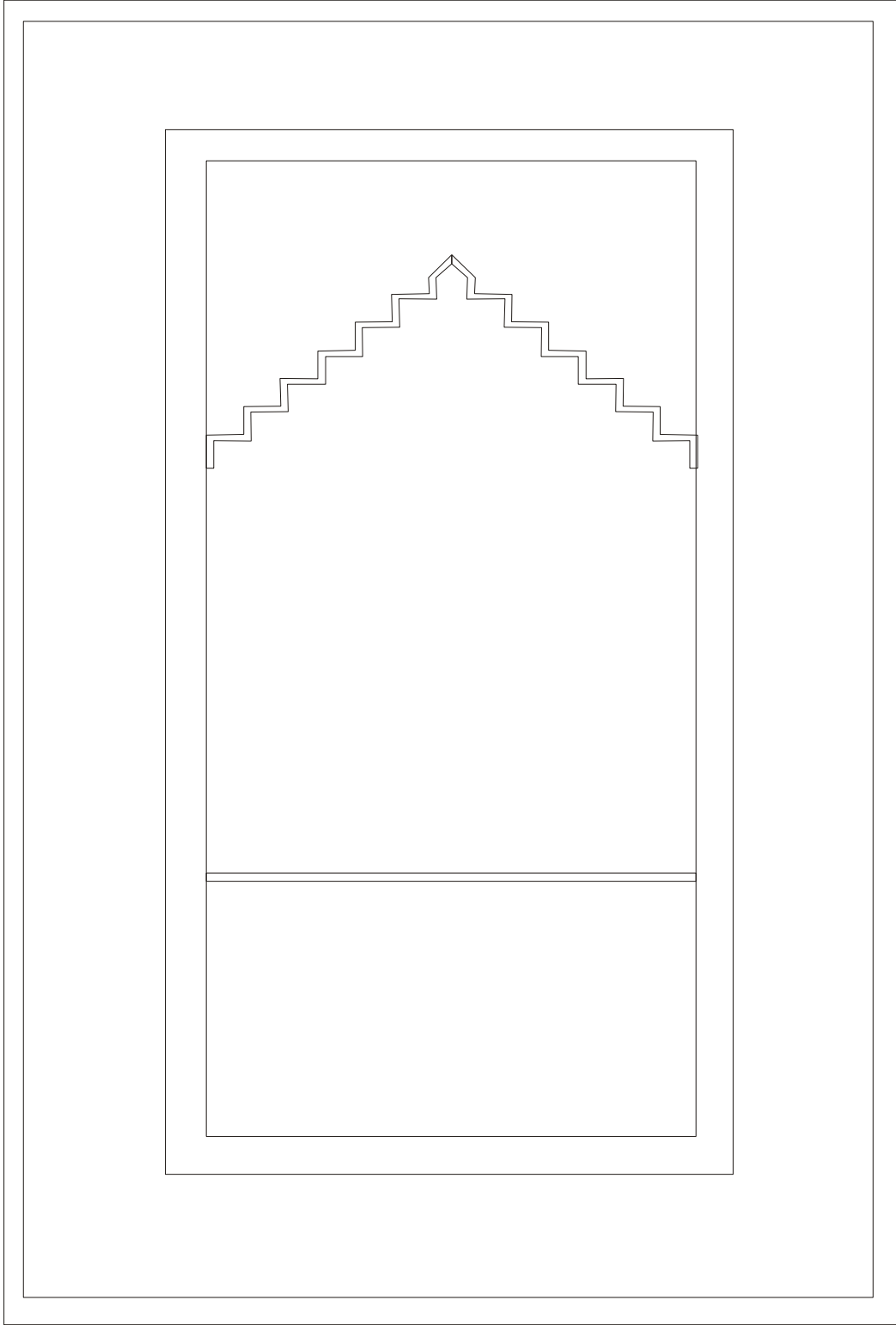
Mihrabın zemini koyu kırmızı rengindedir ve mihrabın tepe noktasının alt kısmından başlayarak mihrabın alt bölümüne kadar uzanan, geometrik şekillerden oluşturulmuş üçlü ahize motifi bulunmaktadır. Mihrabın alt kısmında ise fıskiye tasviri olabileceği tahmin edilen geometrik şekillerden oluşturulmuş bir motif gurubu yer alır. Mihrap her iki taraftan kademeli bir şekilde daralarak yükselir ve tepe noktasında son bulur. Tepe noktasında ise stilize bitkisel motif bulunmaktadır. Mihrabın üst kısmında kalan alanın zemini açık yeşil renklidir. Bu alan birbirine simetrik duran geometrik motifler, stilize ibrik ve bitkisel motifler ile bezenmiştir.

Durumu : Halı bütün durumdadır. Alt ve üst saçakları hasarlı, alt kısımdaki kilim örgüsünün sağ tarafındaki bölümü sökülmüştür. Havlı yüzeyinde aşınmalar ve renklerinde solmalar tespit edilmiştir. İç bordürün sağ üst köşesinde potluk⁵⁴ vardır.

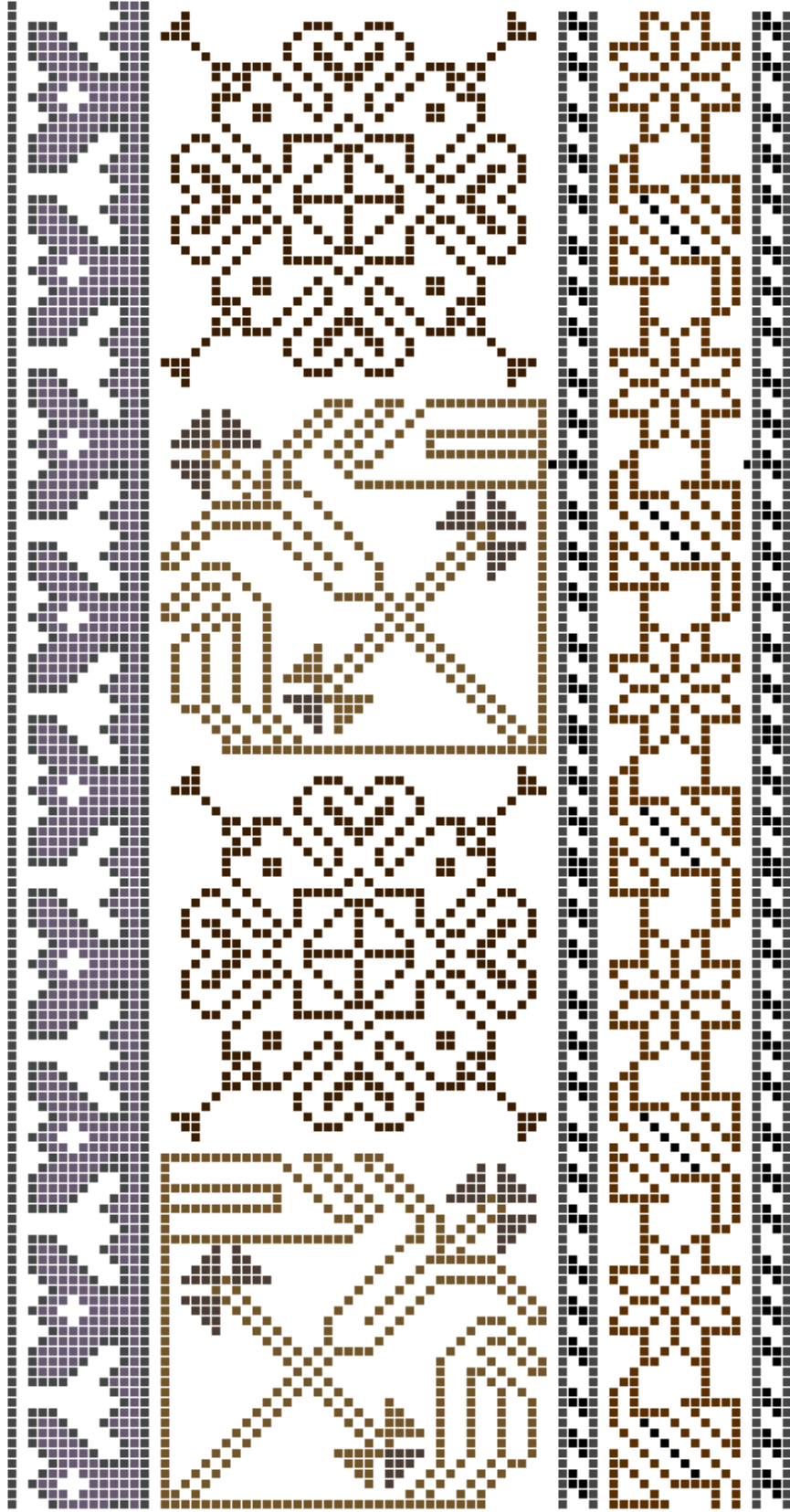
⁵⁴**Potluk:** Halı yüzeyinin zemin üzerinde kabarması, çözgünün düzgün olmaması ve kirkitin hatalı vurulmasından oluşur. Potluk hataları: Tezgâh leventlerinin birbirine paralel olmaması, çözgü tellerinin aralıklarının iyi yapılmaması, gevşek çözgü tellerinin bağlanmaması, alt atkının çok gergin vurulması, Metal sarma tezgâhlarda, çözgü tezgâha takılıp ve aktarma esnasında iki levendi paralel hale getirmesinde çözgüde gevşek olan tellerin bağlanması sonucu oluşur. İ. Öztürk, **a.g.e.**, 71 s.

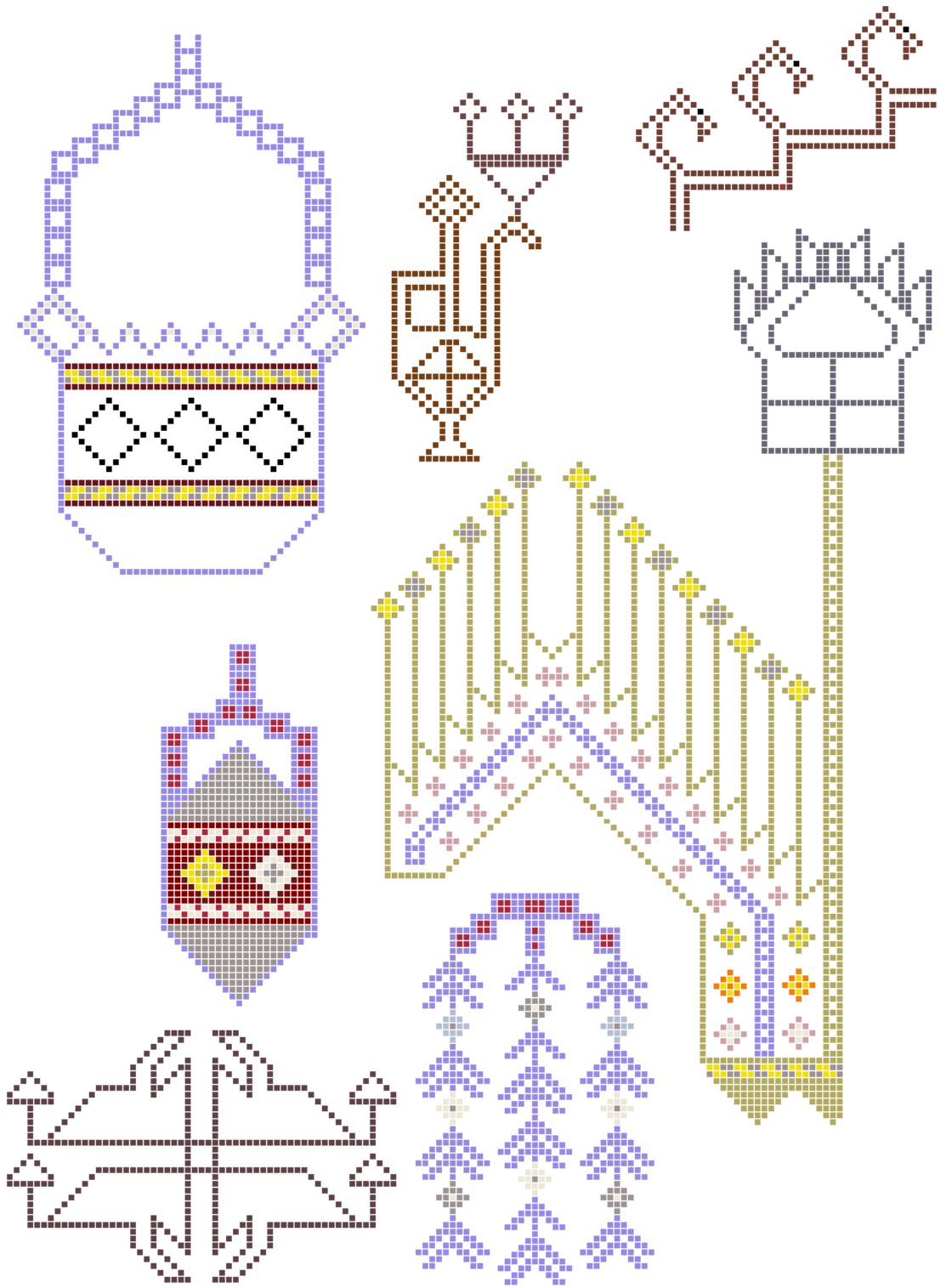
Fotoğraf 28 5833 envanter numaralı halı (Fikret Kaymak)

Şekil 42 5833 envanter numaralı halının kompozisyon şeması (Çizim: Fikret Kaymak)

Şekil 43 5833 envanter numaralı halının bordürünü oluşturan motifler (Çizim: Fikret Kaymak)

Şekil 44 5833 envanter numaralı halının zeminini oluşturan motifler (Çizim: Fikret Kaymak)

2.1.15. 5727 Envanter Numaralı Halı

Müze Envanter Bilgileri

Envanter no	:.....	5340
Varsa Eski Nosu	:.....	2395
Adı	:.....	Halı Seccade
Cinsi	:.....	Yün
Devri ve Yeri	:.....	20.yüzyıl- Ladik
Ölçüleri	:.....	108 X 190 cm
Alındığı Tarih ve Yer	:.....	25.05.1972- Konya
Geliş Şekli	:.....	Satın alma
Nereden ve ya Kimden	:.....	Nuri Nesimeoğlu
Kıymeti	:.....	1.400 TL
Yayımlandığı Yer	:.....	-
Ayniyat Tarih ve No	:.....	05.05.1972 9/35
Eserin Tanımı	: -Tamamen yün malzemeden dokunmuştur, iç içe üç sıra bitkisel dolgulu bordürden sonra mihrap şeklinde tasarlanmış kırmızı iplerle dokunmuş orta zemin vardır. Mihrap alınlığının iki tarafında çengel motifleri, stilize ibrik ve stilize çiçek motifi vardır. Tabanlıkta fiskeye motifi ile kırmızı zemin üzerinde tüm yüzeyi kaplayan kandil motifleri vardır. İki kısa kenarı kısa saçaklıdır, Özellikle kısa kenarlarda yıpranma ve dökülmeler vardır. Dokumada, Kırmızı, sarı, beyaz, yeşil, kahverengi, pembe renkli yün iplik kullanılmıştır.	

Teknik inceleme bilgiler

Müzedeki yeri	: Halı ve kilim deposu, raf no: 109
Ebatları (en X boy)	: 104 X 184 cm
Düğüm sıklığı	: 32 X 25
Düğüm türü	: Gördes düğümü
Çözü hammadde	: Yün.
Çözü iplik büküm yönü ve kat adedi	: Z2S
Çözü iplik renkleri	: Krem (doğal yün rengi) iplik kullanılmıştır.
Atkı hammadde	: Yün.
Atkı iplik büküm yönü ve kat adedi	: 1Z
Atkı iplik renkleri	: Kiremit rengi, iplik kullanılmıştır ve atkılar iki sıra halinde atılmıştır.
İlme hammadde	: Yün.
İlme iplik büküm yönü ve kat adedi	: 2Z
İlme iplik renkleri	: Mavi, vişne rengi, mor, açık mor, sarı, turuncu, krem, açık yeşil, kiremit rengi ve pembe renklerinde iplikler kullanılmıştır.

- Kenar örgüsü** : Yaklaşık 1 cm.
- Kilim örgüsü** : 4cm.
- Saçak boyu ve durumu** : 10cm (üst kısım saçak), alt kısımdaki saçaklar hasarlı olduğu için ölçü alınmıyor.
- Kompozisyon özellikleri** : Halı, üç sıra bordürün çevrelediği mihrap şeklinde düzenlenmiş zeminden oluşmaktadır.

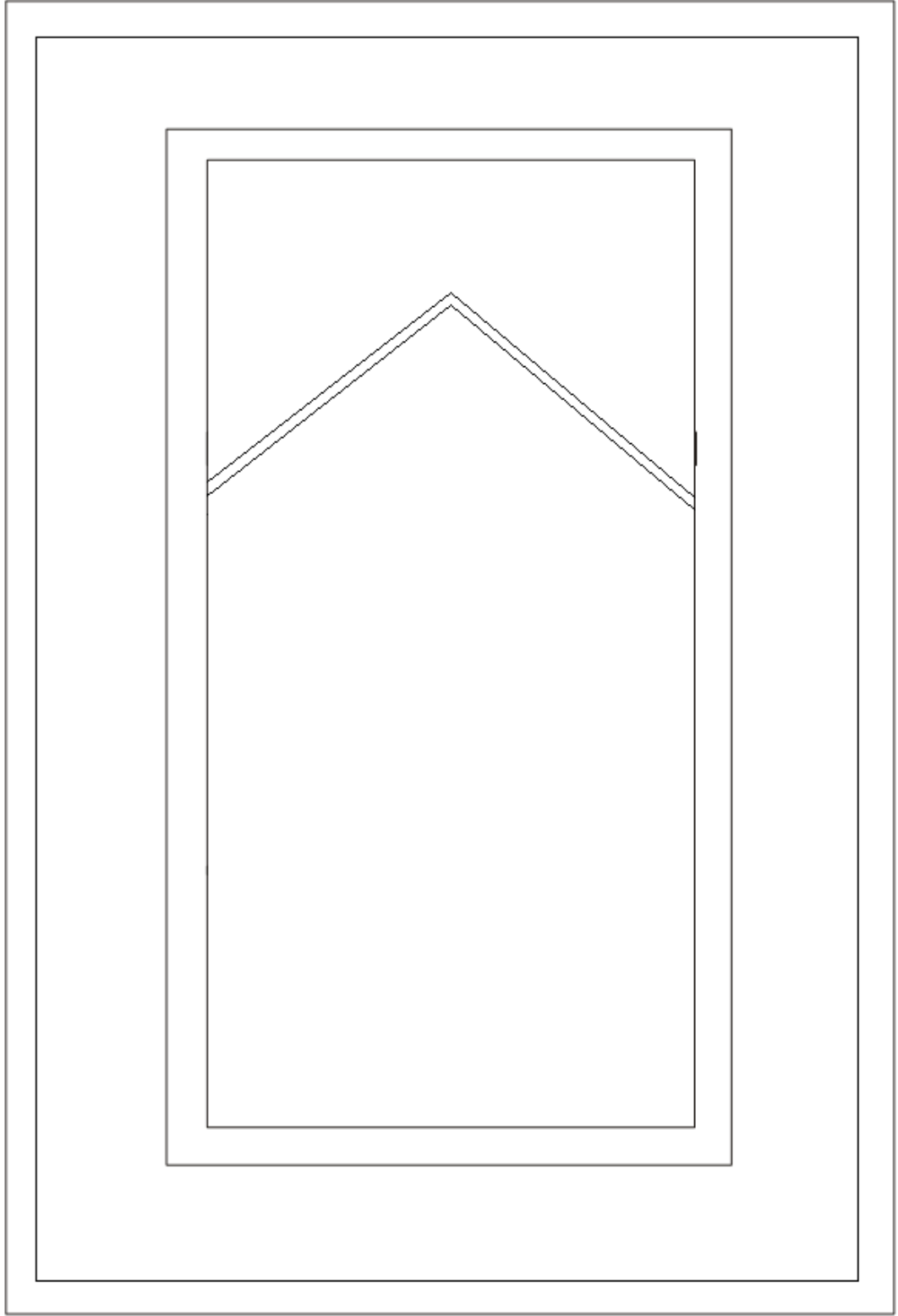
En dıştaki bordürün zemini koyu kırmızıdır. Bordürün içi birbiriyle bağlantılı bir şekilde sıralanan geometrik şekillerden oluşturulmuş stilize motifler ile bezenmiştir. Ana bordürün zemini mor renklidir. Bordürün içi stilize bitkisel motifler ile stilize geometrik şekillerden oluşan iki farklı motif gurubunun alternatif dizilimiyle oluşmaktadır. Bu motifler sağ yâda sol yönlü olup bir sonraki tekrarında bir öncekinden farklı yönde dokunmuşlardır. Ancak bu sıralanış şekline ana bordürün kısa kenarlarında uyulmamıştır. En içteki bordürün zemini mor renkli olup en dıştaki bordürün motifleriyle benzer özellik gösterir.

Mihrap üç sıra bordürün belli bir açıyla yükselerek tepe noktasına ulaşmasıyla oluşmaktadır. Kanca şeklinde geometrik motifler birbirine bağlantılı olarak en üst bordüre paralel bir şekilde sıralanmıştır. Mihrabın tepe kısmında hilal şeklinde geometrik bir motif bulunmaktadır. Mihrabın üst kısmındaki alanın zemin rengi açık yeşil olup sağ ve sol tarafta birbirine simetrik stilize ibrik ve geometrik motifleri yer almaktadır. Mihrabın zemini koyu kırmızıdır ve zemini geometrik şekillerle stilize edilmiş üçlü ahize ve fiskiye tasviri olduğu tahmin edilen motifler gurubu ile bezenmiştir.

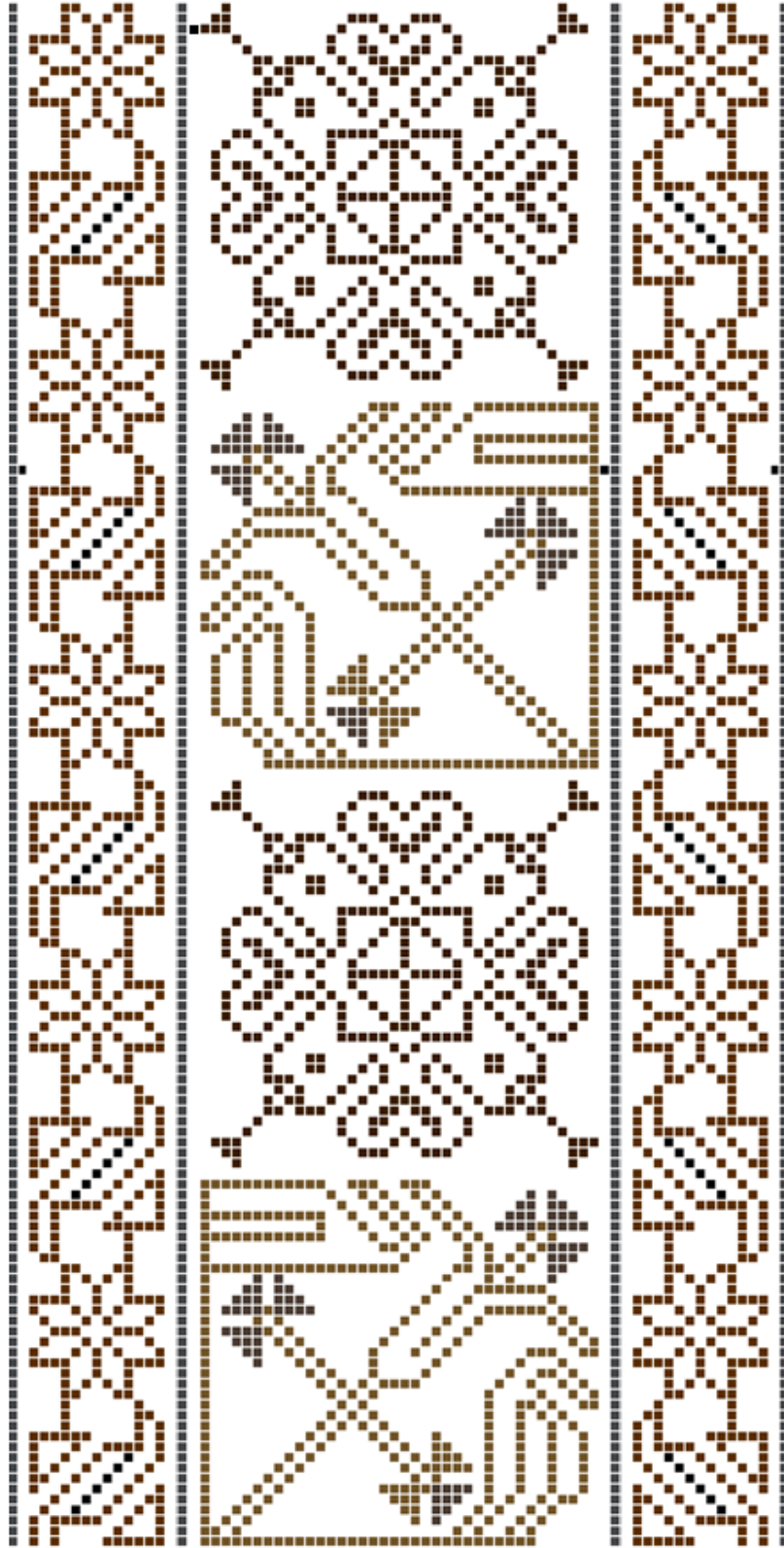
Durumu : Halı bütün durumdadır. Üst kenarındaki saçaklarda aşınmalar vardır ve alt kenarındaki kilim örgüsünün bir kısmı aşınarak yok olmuştur. Havlı yüzeyinde aşınmalar ve renklerinde solmalar gözükmemektedir. Halıda dokuma hatasından kaynaklanan kenar farklılıkları bulunmaktadır.

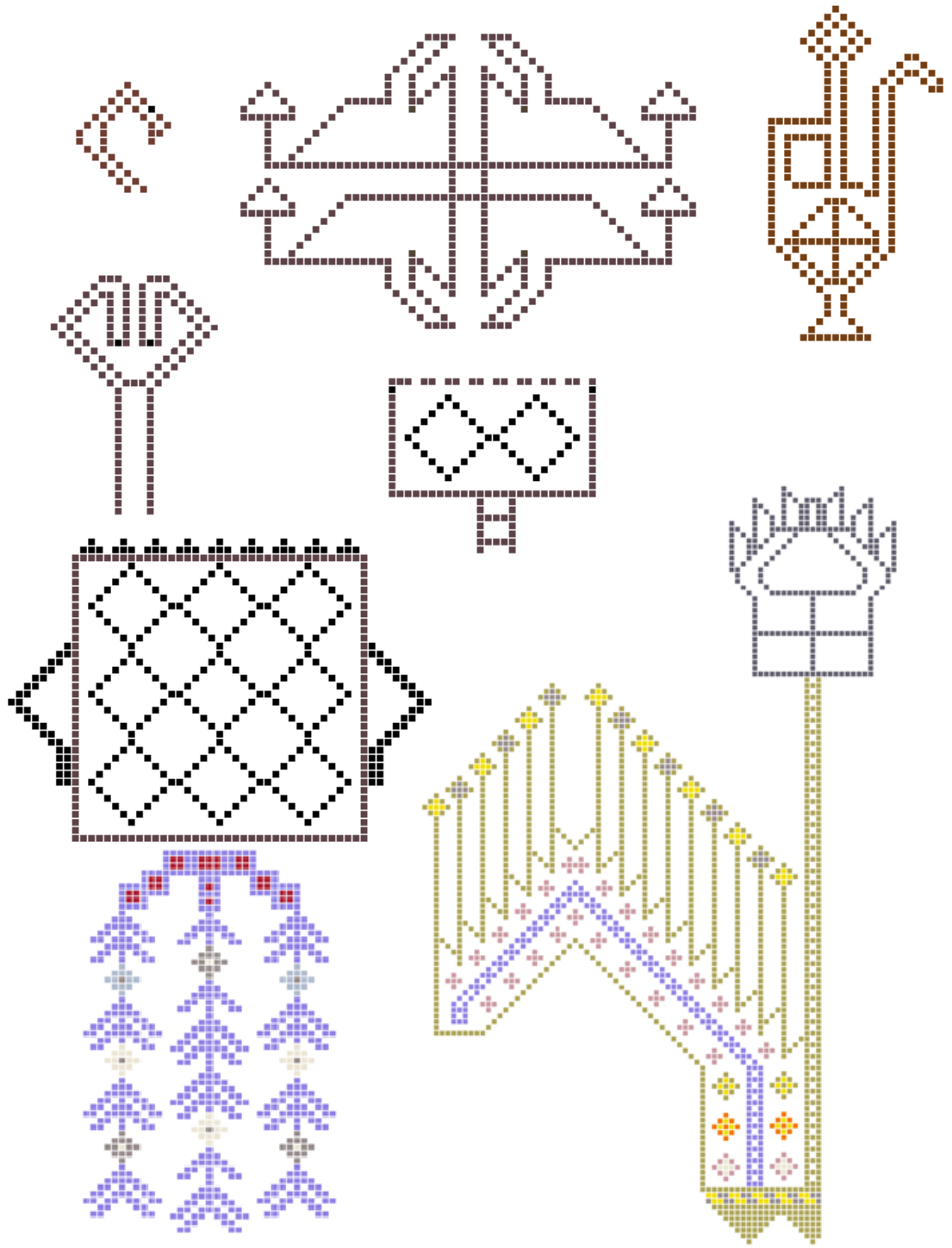
Fotoğraf 29 5727 envanter numaralı halı (Fikret Kaymak)

Şekil 45 5727 envanter numaralı halının kompozisyon şeması (Çizim: Fikret Kaymak)

Şekil 46 5727 envanter numaralı halının bordürünü oluşturan motifler (Çizim: Fikret Kaymak)

Şekil 47 5727 envanter numaralı halının zeminini oluşturan motifler (Çizim: Fikret Kaymak)

2.1.16. 5720 Envanter Numaralı Halı

Müze Envanter Bilgileri

<i>Envanter no</i>	:.....	5720
<i>Varsa Eski Nosu</i>	:.....	2386
<i>Adı</i>	:.....	Halı Seccade
<i>Cinsi</i>	:.....	Yün
<i>Devri ve Yeri</i>	:.....	20.yüzyıl- Ladik
<i>Ölçüleri</i>	:.....	102 X 197 cm
<i>Alındığı Tarih ve Yer</i>	:.....	22.05.1972 - Konya
<i>Geliş Şekli</i>	:.....	Satın alma
<i>Nereden ve ya Kimden</i>	:.....	Ali Başaran- Konya
<i>Kıymeti</i>	:.....	2000 TL
<i>Yayımlandığı Yer</i>	:.....	-
<i>Ayniyat Tarih ve No</i>	:.....	24.02.1972 9/26
<i>Eserin Tanımı</i>	:.....	Tamamen yün malzemeden dokunmuştur. En dışta kırmızı Zeminli bordur , stilize sarmaşık, iç kısımdaki mor zeminli geniş bordur gül ve lale motifleri ile doldurulmuştur. Orta zemini beyaz zeminli stilize sarmaşık doldurulmuş bir çerçeve sınırlamaktadır. Kırmızı renkli orta zemin mihrap şeklinde düzenlenmiştir. Tabanlılık kısmında üç adet lale motifli alınlık kısmında stilize çiçek, ibrik ve geometrik motifler vardır. Kısa kenarlar saçaklıdır. Dokumada kırmızı, yeşil, beyaz, mor, sarı renkli yün iplikler kullanılmıştır.

Teknik inceleme bilgiler

Müzedeki yeri	: Halı ve kilim deposu, raf no: 113
Ebatları (en X boy)	: 104 X 188 cm
Düğüm sıklığı	: 35 X 25
Düğüm türü	: Gördes düğümü
Çözü hammadde	: Yün.
Çözüm iplik büküm yönü ve kat adedi	: Z2S
Çözüm iplik renkleri	:Krem(doğal yün rengi) iplik kullanılmıştır.
Atkı hammadde	: Yün.
Atkı iplik büküm yönü ve kat adedi	: 1Z
Atkı iplik renkleri	: Kiremit rengi, iplik kullanılmıştır ve atkılar kimi yerlerde iki sıra halinde, kimi yerlerde üç sıra halinde atılmıştır.
İlme hammadde	: Yün.
İlme iplik büküm yönü ve kat adedi	: 2Z
İlme iplik renkleri	: Vişne rengi, mor, sarı, kırmızı, krem, açık yeşil, kiremit rengi ve koyu kahverengi renklerinde iplikler kullanılmıştır.
Kenar örgüsü	: Yaklaşık 1 cm.

Kilim örgüsü	: 5cm
Saçak boyu ve durumu	: 4cm
Kompozisyon özellikleri	: Halı, mihrap şeklinde düzenlenmiş zemin ve zemini çevreleyen üç sıra bordürden oluşmaktadır.

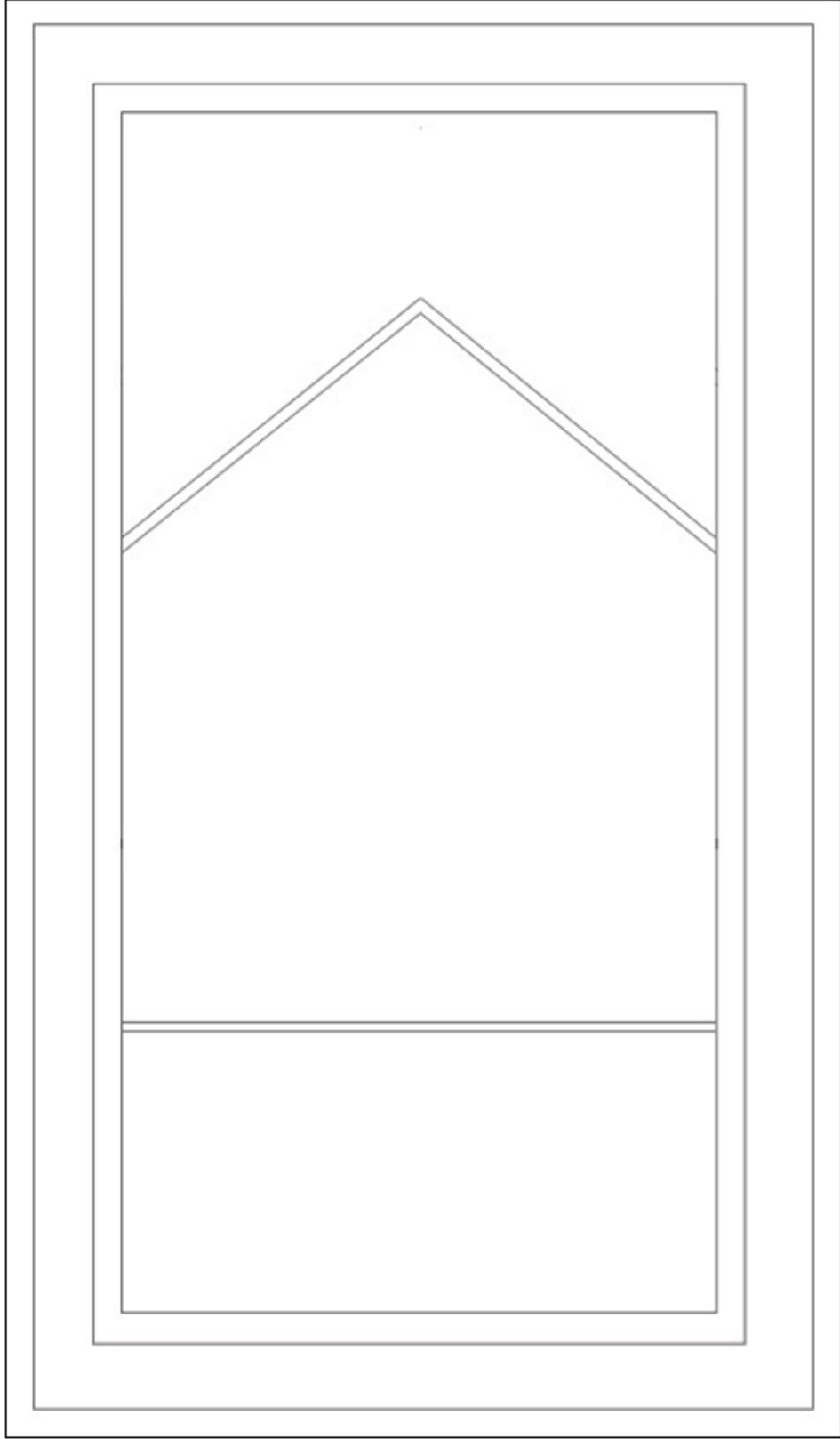
En dıştaki bordürün zemini koyu kırmızıdır. Bordürün içi birbiriyle bağlantılı stilize bitkisel motifler ile bezenmiştir. Ana bordürün zemini mor rengindedir. Bordürün içi stilize bitkisel motifler ile stilize geometrik şekillerden oluşan iki farklı motif gurubunun alternatif dizilimiyle oluşturulmuştur. Bu motifler sağ ya da sol yönlü olup bir sonraki tekrarında bir öncekinden farklı yönde dokunmuşlardır. Ancak bu sıralanış şekline ana bordürün kısa kenarlarında uyulmamıştır. En içteki bordürün zemini krem renkli olup en dıştaki bordürün motifleriyle benzer özellik gösterir. Üç bordür de birer sıra süslü çubuklarla birbirinden ayrılır.

Mihrabın üst kısmı üç sıra bordürün belli bir açıyla yükselerek tepe noktasına ulaşmasıyla oluşmaktadır. Kanca şeklinde geometrik motifler birbirine bağlantılı olarak mihrabın üst kısmına paralel bir şekilde sıralanmıştır. Mihrabın tepe kısmında hilal şeklinde geometrik bir motif bulunmaktadır. Mihrabın üst kısmındaki alanın zemin rengi yeşil olup sağ ve sol tarafta birbirine simetrik stilize ibrik ve geometrik motifleri yer almaktadır. Mihrabın zemin rengi kırmızıdır ve zeminde her hangi bir motif bulunmamaktadır. Halının ayaklık bölümünün zemini koyu kırmızı renginde olup geometrik şekillerden oluşturulmuş üç adet kaide ile birlikte bu kaideler üstünde bulunan üç adet stilize bitki motifleri halının boyuna göre ters yönde dokunmuştur.

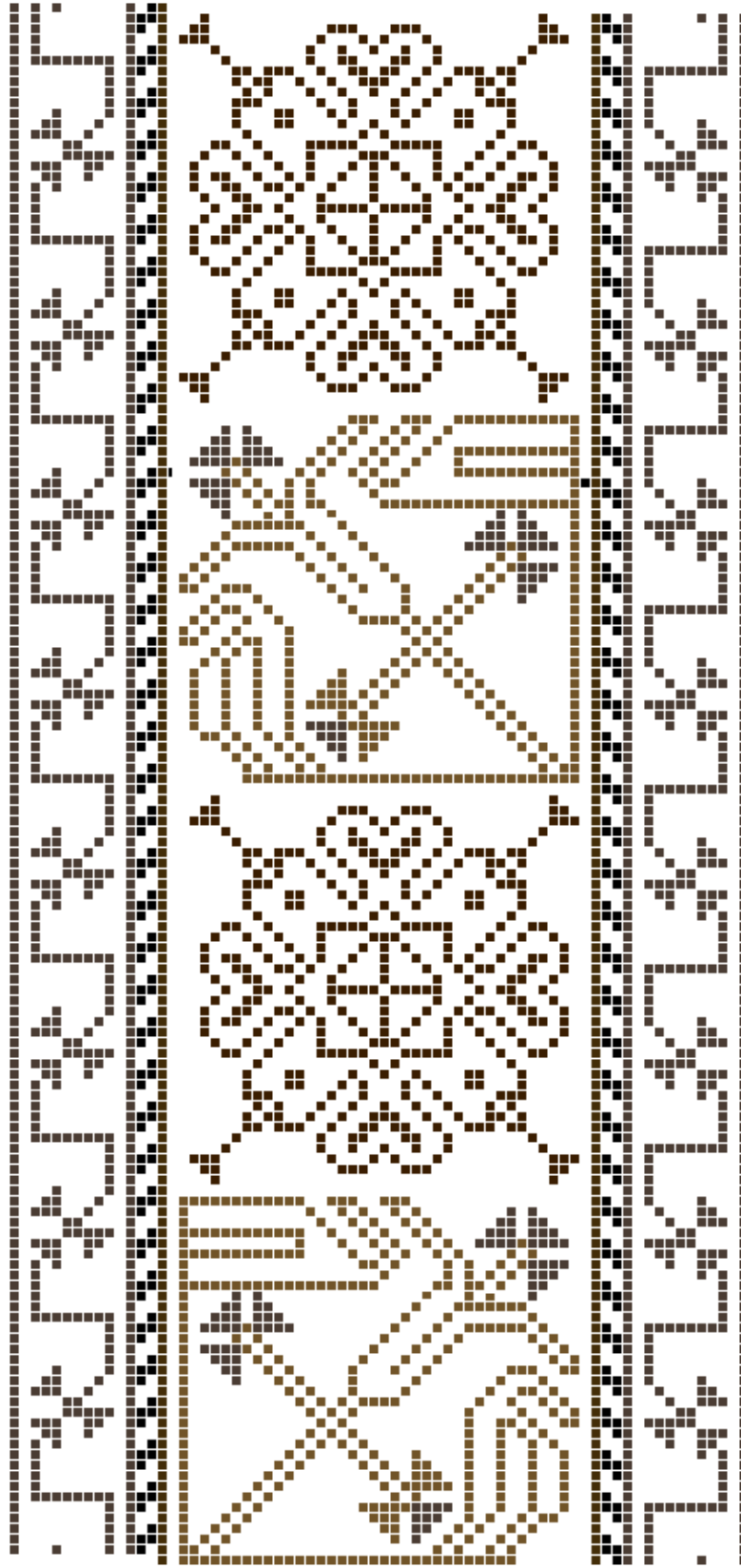
Durumu : Halı bütün durumdadır ancak halının saçaklarında aşınmalar ve kenar örgülerinde çözgü ve atkı kopuklukları vardır. Havlı yüzeyinde aşınmalar ve renklerinde solmalar gözlenmektedir. Halıda dokuma hatasından kaynaklanan kenar farklılıkları gözükmemektedir.

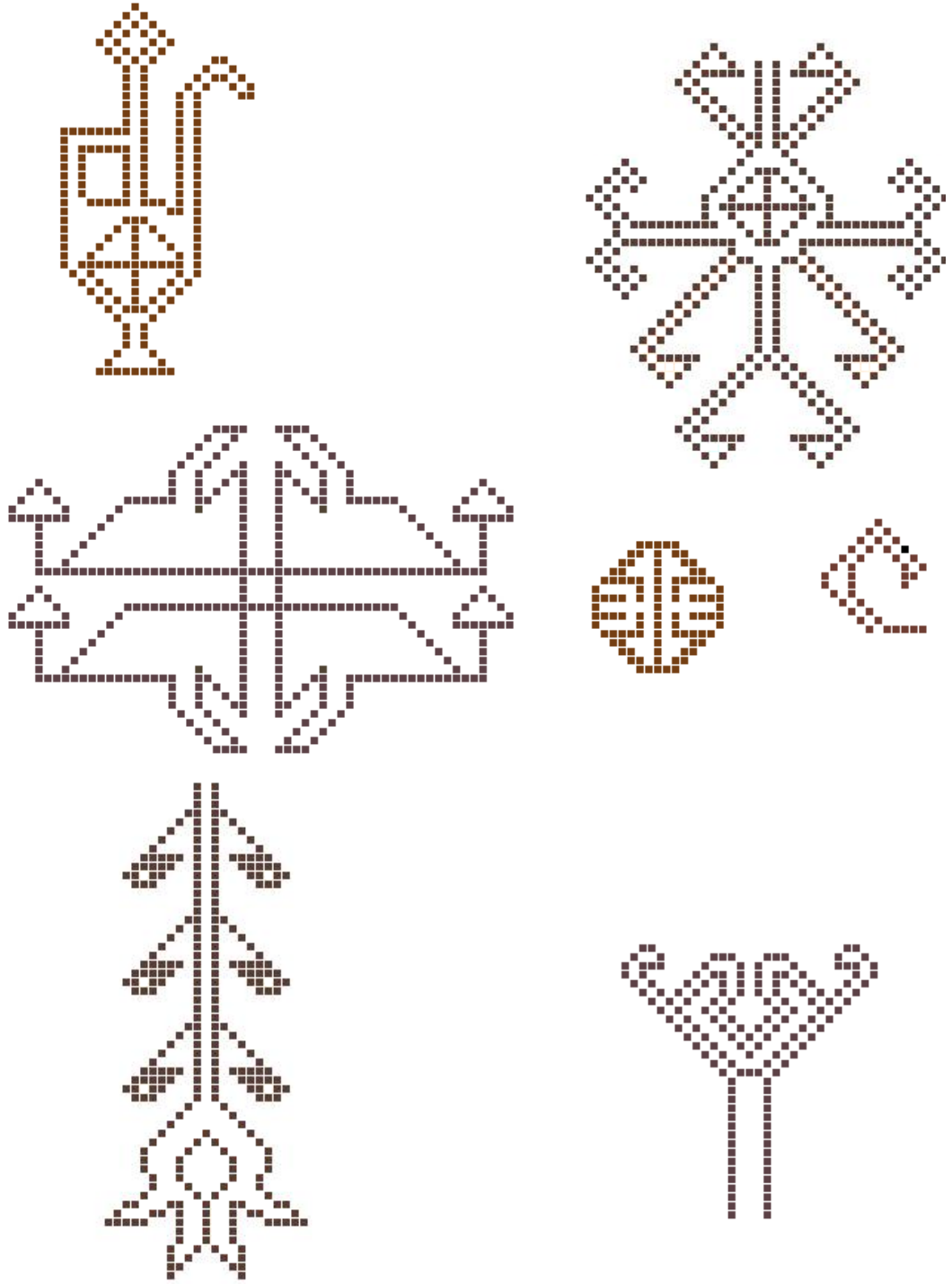
Fotoğraf 30 5720 envanter numaralı halı (Fikret Kaymak)

Şekil 48 5720 envanter numaralı halının kompozisyon şeması (Çizim: Fikret Kaymak)

Şekil 49 5720 envanter numaralı halının bordürünü oluşturan motifler (Çizim: Fikret Kaymak)

Şekil 50 5720 envanter numaralı halının zeminini oluşturan motifler (Çizim: Fikret Kaymak)

2.1.17. 6169 Envanter Numaralı Halı

Müze Envanter Bilgileri

Envanter no	:.....	6169
Varsa Eski Nosu	:.....	-
Adı	:.....	Halı Seccade
Cinsi	:.....	Yün
Devri ve Yeri	:.....	19.yüzyıl- Ladik
Ölçüleri	:.....	103 X 170 cm
Alındığı Tarih ve Yer	:.....	27.12.2001 - Konya
Geliş Şekli	:.....	Hibe
Nereden ve ya Kimden	:.....	Sille Ak Camii'nden
Kıymeti	:.....	100.000.000 TL
Yayımlandığı Yer	:.....	-
Ayniyat Tarih ve No	:.....	27.12.2001 51/8
Eserin Tanımı	: Tamamen yün malzemeden dokunmuştur. Dört kenarında dışta kırmızı içte zarı zeminli içleri köşeli zikzak motifi dolgulu dar bordürler arasında ortada mavi zeminli, geniş bordürde stilize ardışık olarak bir lale bir gül motifi suyu bulunmaktadır. Mihrap zemini kırmızı renkli olup ayaklıkta üç ters lale motifi vardır.mihrap kademeli olarak yükselmiş, kademeler üst sınırda çengellerle sonuçlandırılmış, ortada karşılıklı ay şeklini almıştır. Mihrap yan boşluğu yeşil zeminli olup birer adet stilize gül ve ibrik motifi bulunmaktadır. İki kısa kenarında dış dar bordürler eksiktir. Uzun kenarlarında yer yer eksik ve yırtıklar tabanlık kısmında tamamen erimiş olup sadece çözümler kalmıştır. Dokumada kırmızı, yeşil, mavi, sarı, kahverengi, beyaz renkli yün iplikler kullanılmıştır. Havlarda dökülmeler, erime ve ezilmeler, güve yenikleri olup çok yıpranmış durumdadır.	

Teknik inceleme bilgileri

Müzedeki yeri	: Halı ve kilim deposu, raf no: 162
Ebatları (en X boy)	: 103 X 172cm
Düğüm sıklığı	: 35 X 23
Düğüm türü	: Gördes düğümü
Çözgü hammaddesi	: Yün.
Çözgü iplik büküm yönü ve kat adedi	: Z2S
Çözgü iplik renkleri	:Krem(doğal yün rengi).
Atkı hammaddesi	: Yün.
Atkı iplik büküm yönü ve kat adedi	: 1Z
Atkı iplik renkleri	: Açık kahve rengi iplik kullanılmıştır ve atkılar iki sıra halinde atılmıştır.
İlme hammaddesi	: Yün.
İlme iplik büküm yönü ve kat adedi	: 2Z
İlme iplik renkleri	: Kiremit rengi, sarı, krem(doğal yün rengi), açık yeşil, mavi renklerinde iplikler kullanılmıştır.

Kenar örgüsü	: Yaklaşık 1 cm.
Kilim örgüsü	: Yok
Saçak boyu ve durumu	: Yok
Kompozisyon özellikleri	: Halı, mihrap şeklinde düzenlenmiş zemin ve üç sıra bordürden oluşmaktadır.

Halının en dışında bulunan bordürün zemini kırmızıdır ve içi ‘S’ şeklinde kıvrılarak ilerleyen ve her kıvrımın arasında üçgen şekiller bulunan geometrik motiflerle bezenmiştir. Ana bordürün zemini açık mavidir. İç dolgusu stilize bitkisel motifler ile geometrik şekillerden oluşan iki farklı motif gurubunun sıralanışıyla oluşturulmuştur. Bu motifler sağ ya da sol yönlü olup bir sonraki tekrarında bir öncekinden farklı yönde dokunmuşlardır. Ancak bordürün kısa kenarlarında tek tip stilize bitkisel motifler yan yana sıralanmıştır ve üst köşelerinde yıldız şeklinde birer geometrik motif bulunmaktadır. En içteki bordürün zemini sarı renginde olup iç dolgusunu oluşturan motifler en dıştaki bordürün motifleriyle benzer özellikler göstermektedir.

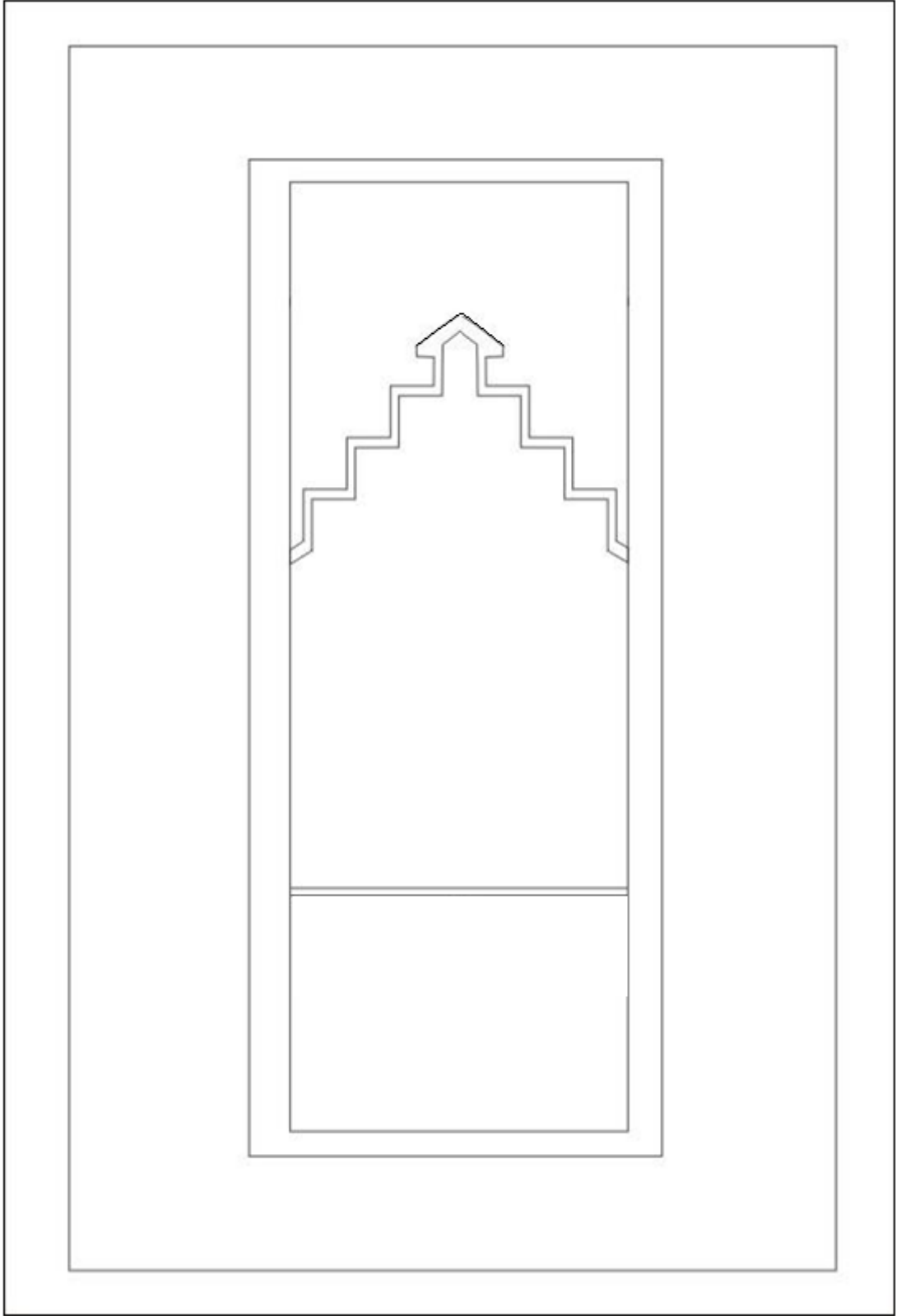
Mihrabın zemini kırmızıdır ve zeminde herhangi bir motif bulunmamaktadır ancak alt kenarına stilize çiçek motifleri sıralanmıştır. Mihrap kademeli bir şekilde yükselerek tepe noktasına ulaşır ve her kademenin üst köşesinde kancaya benzer birer geometrik motif yer alır. Tepe noktasında hilal şeklinde geometrik bir motif vardır. Mihrabın üstünde kalan alanın zemini yeşildir ve bu alanda birbirine simetrik yerleştirilmiş stilize ibrik motifi ve geometrik şekillerden oluşturulmuş motifler yer alır. Halının ayaklık kısmının zemini tamamen tahrip olduğu için zemin rengi tespit edilememektedir ancak motif aralarında görünen mavi renkteki havlar bu zeminin mavi olduğunu düşündürmektedir. Geometrik şekillerden oluşturulmuş kaidelere bağlantılı duran stilize bitkisel motifler halının ayaklık kısmına halı boyuna ters yönde dokunmuşlardır.

Durumu : Halı bütün durumdadır fakat kısa kenarlarında bulunan bordürler aşınmaya bağlı olarak tamamen yok olmuştur. Halının sol kenarındaki dış bordürün sol üst köşeye yakın bölgesindeki, yaklaşık 50 cm kadar bir alanı aşınarak yok olmuştur. Halının ayaklık kısmı aşınma ve zararlı böcek saldırısı sonucu tahrip olmuş, büyük bir kısmı da yok olmuştur. Halının hav yüzeyinde aşınmalar ve renklerinde solmalar tespit edilmiştir. Ayrıca halının çeşitli bölgelerinde çözü

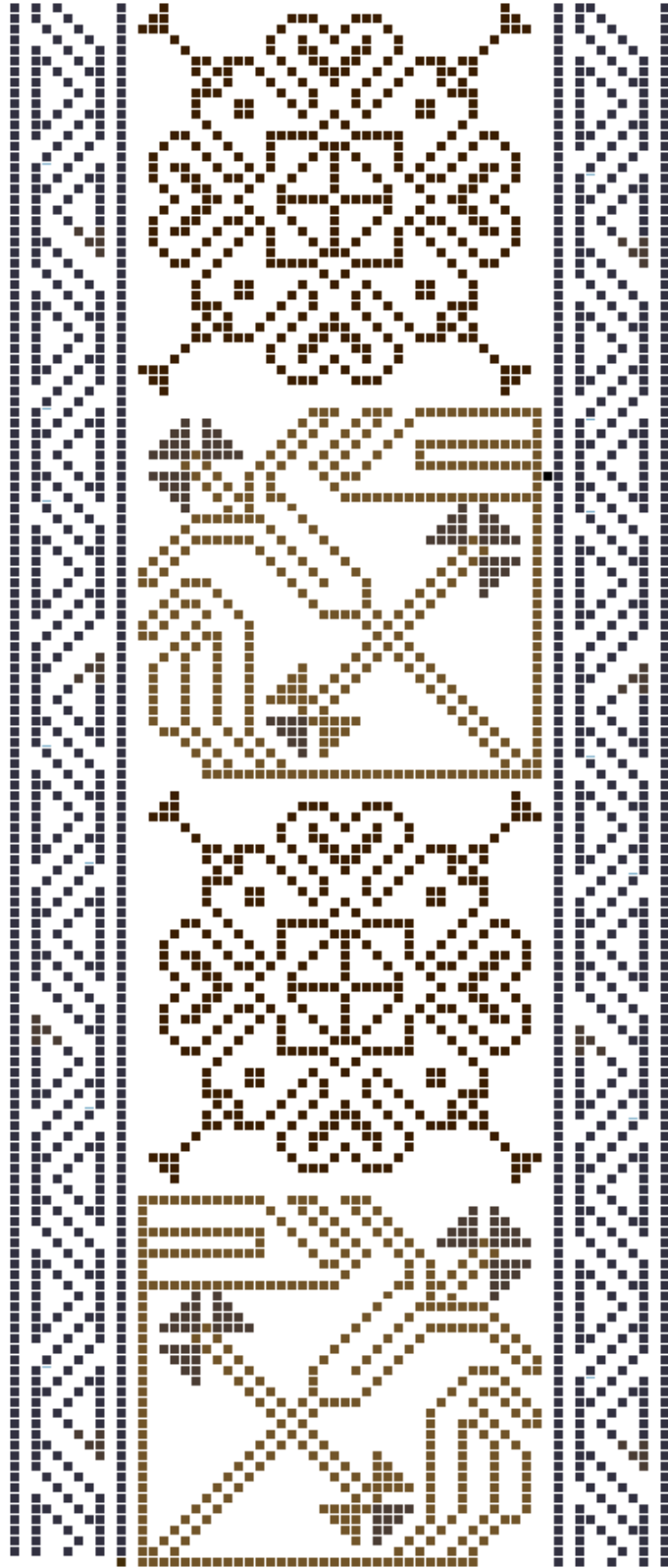
kopukluklarına, yırtık ve deliklere rastlanmıştır. Halının ana bordüründe dokuyucu kaynaklı motif hataları bulunmaktadır.

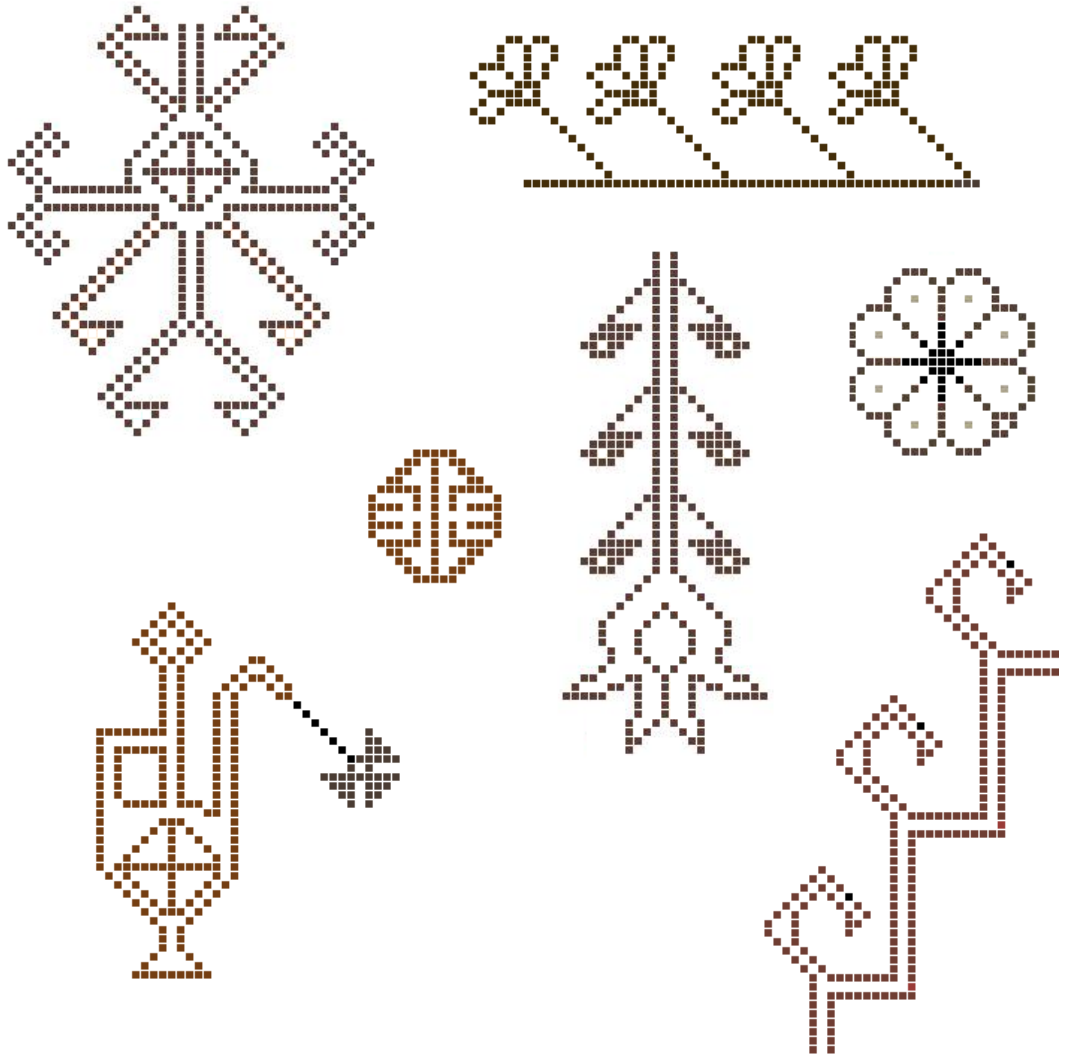
Fotoğraf 31 6169 envanter numaralı halı (Fikret Kaymak)

Şekil 51 6169 envanter numaralı halının kompozisyon şeması (Çizim: Fikret Kaymak)

Şekil 52 6169 envanter numaralı halının bordürünü oluşturan motifler (Çizim: Fikret Kaymak)

Şekil 53 6169 envanter numaralı halının zeminini oluşturan motifler (Çizim: Fikret Kaymak)

2.1.18. 6170 Envanter Numaralı Halı

Müze Envanter Bilgileri

Envanter no	:.....	6170
Varsa Eski Nosu	:.....	-
Adı	:.....	Halı Seccade
Cinsi	:.....	Yün
Devri ve Yeri	:.....	19.yüzyıl- Ladik
Ölçüleri	:.....	112 X 205 cm
Alındığı Tarih ve Yer	:.....	27.12.2001 - Konya
Geliş Şekli	:.....	Hibe
Nereden ve ya Kimden	:.....	Sille Ak Camii'nden
Kıymeti	:.....	100.000.000 TL
Yayımlandığı Yer	:.....	-
Ayniyat Tarih ve No	:.....	27.12.2001 21/8
Eserin Tanımı	: Tamamen yün malzemeden dokunmuştur. Dörtkenarında en dışta sarı zeminli zikzak dolgulu dar bordür, ortada farklı renklerde verev taksimatlandırılmış, zeminlerde sekiz kollu yıldız dolgulu geniş bordür, beyaz zeminli köşeli çiçekli dal motifi dolgulu dar bordür bulunmaktadır. Mihrap zemini kırmızı renkli olup ortasında sekiz kollu yıldız motifi vardır. Tabanlık bölümünde üç ters lale motifi ve çengel motifi kompozisyonlar bulunmaktadır. Mihrap kademeli olarak yükselmekte, içte ve dışta çengel şeklinde çiçek motifleri sıralanmıştır. Mihrap ortasında üstte karşılıklı stilize ay motifleri, kenarında kalan yeşil renkli mihrap yan boşluklarında stilize birer ibrik ve rüzgârgülü motifi bulunmaktadır. İki kısa kenarında dış dar bordürler eksiktir. Dokumada kırmızı, sarı, mavi, beyaz, yeşil, kahverengi yün iplikler kullanılmıştır. Bütün yüzeyde havlarda dökülmeler, erime ve ezilmeler, özellikle tabanlık bölümünde aşırı olmak üzere yıpranmış durumdadır.	

Teknik inceleme bilgiler

Müzedeki yeri	: Halı ve kilim deposu, raf no: 165
Ebatları (en X boy)	: 110 X 204 cm
Düğüm sıklığı	: 30 X 25
Düğüm türü	: Gördes düğümü
Çözü hammadde	: Yün.
Çözü iplik büküm yönü ve kat adedi	: 2ZS
Çözü iplik renkleri	: Krem(doğal yün rengi) iplik kullanılmıştır.
Atkı hammadde	: Yün.
Atkı iplik büküm yönü ve kat adedi	: 1Z
Atkı iplik renkleri	: Açık kahverengi iplik kullanılmıştır ve atkılar kimi yerlerde iki sıra, kimi yerlerde üç sıra halinde atılmıştır.
İlme hammadde	: Yün.
İlme iplik büküm yönü ve kat adedi	: 2Z

İlme iplik renkleri : Kiremit rengi, vişne rengi, sarı, krem(doğal yün rengi), açık yeşil, mavi renklerinde iplikler kullanılmıştır.

Kenar örgüsü : Yaklaşık 1 cm.

Kilim örgüsü : Yok

Saçak boyu ve durumu : Yok

Kompozisyon özellikleri : Halı, üç sıra bordür ve mihrap şeklinde düzenlenmiş zeminden oluşmaktadır.

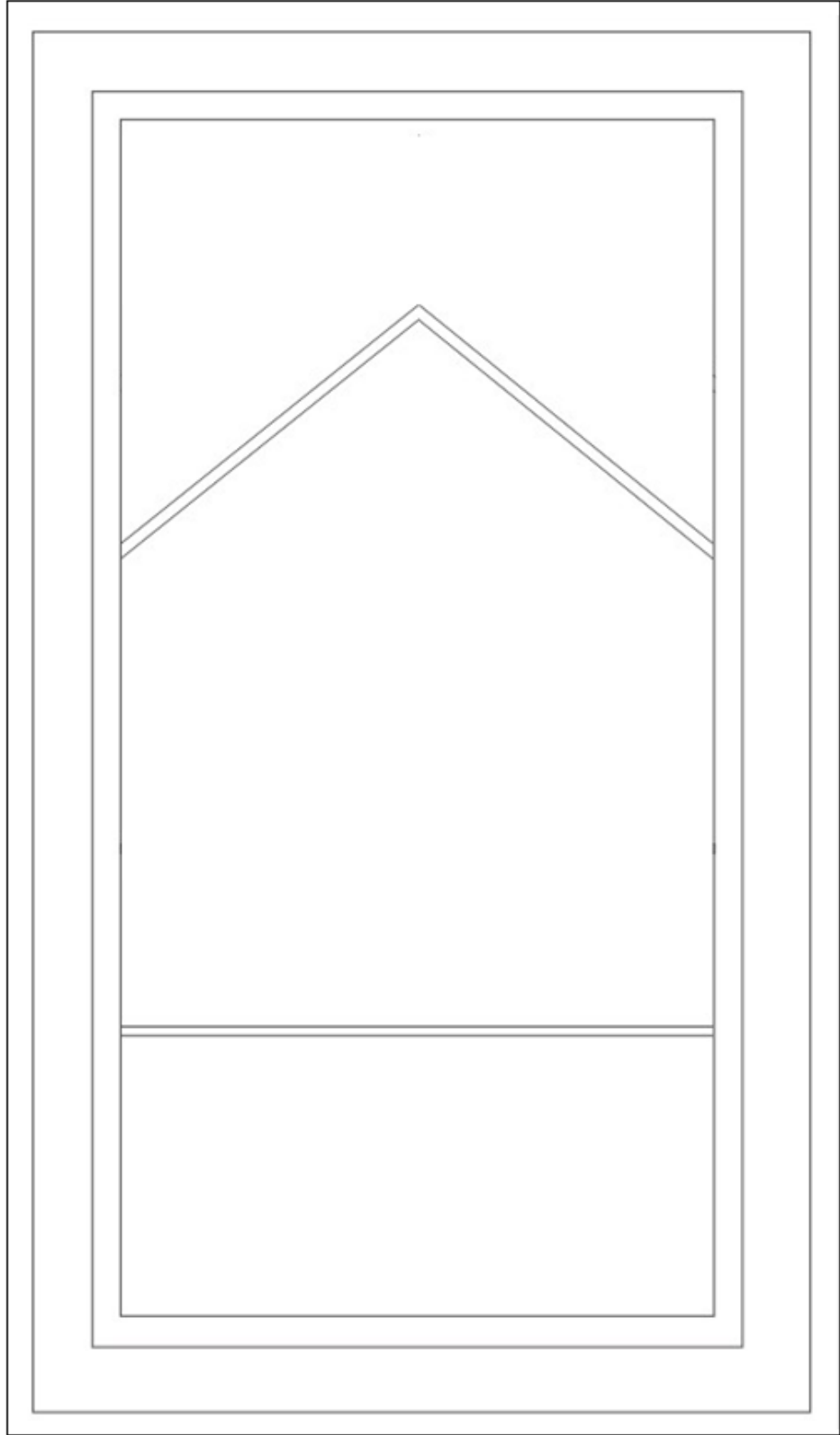
En dıştaki bordürün zemini sarıdır, içi ise farklı renklerde ve yan yana iki çubuğun zikzaklar oluşturarak sıralanışı şeklinde düzenlenmiştir. Ana bordür ise birbirini takip eden, içinde yıldız şeklinde geometrik motifler ve stilize çiçek motifleri bulunan eğik dörtgen kartuşların sıralanışı ile oluşmaktadır. Birbirini takip eden bu dörtgenler farklı renkleriyle ve aralarındaki küçük, kare şeklindeki motiflerle birbirinden ayrılırlar. En içteki bordürün zemini krem rengindedir. Bordürün içi "S" şeklinde kıvrılarak ilerleyen dallar ve dalların üstünde yer alan stilize çiçek ve yaprak motiflerinin sıralanışı şeklinde düzenlenmiştir.

Halının mihrap zemini kırmızıdır ve ortada yıldız şeklinde geometrik bir motif bulunur. Mihrabın üst kısmı kademeli bir şekilde daralarak tepe noktasına ulaşır. Tepe noktasında hilal şeklinde geometrik bir motif bulunmaktadır. Mihrabın üst kısmının altında ve üstünde sıralı stilize çiçek motifleri vardır. Mihrabın üst tarafında bulunan alanın zemin rengi açık yeşildir ve bu alanda birbirine simetrik yerleştirilmiş iki stilize ibrik ve iki geometrik motif bulunmaktadır. Ayaklık bölümünün zemini koyu kırmızı renge olup geometrik şekillerden oluşturulmuş üç adet kaide ve bu kaide üstünde bulunan üç adet stilize bitki motifi halının boyuna göre ters yönde dokunmuştur. Ayrıca en içteki bordür ile aynı özellikler gösteren bir bordür de mihrap ile tabanlık bölümlerini birbirinden ayırır.

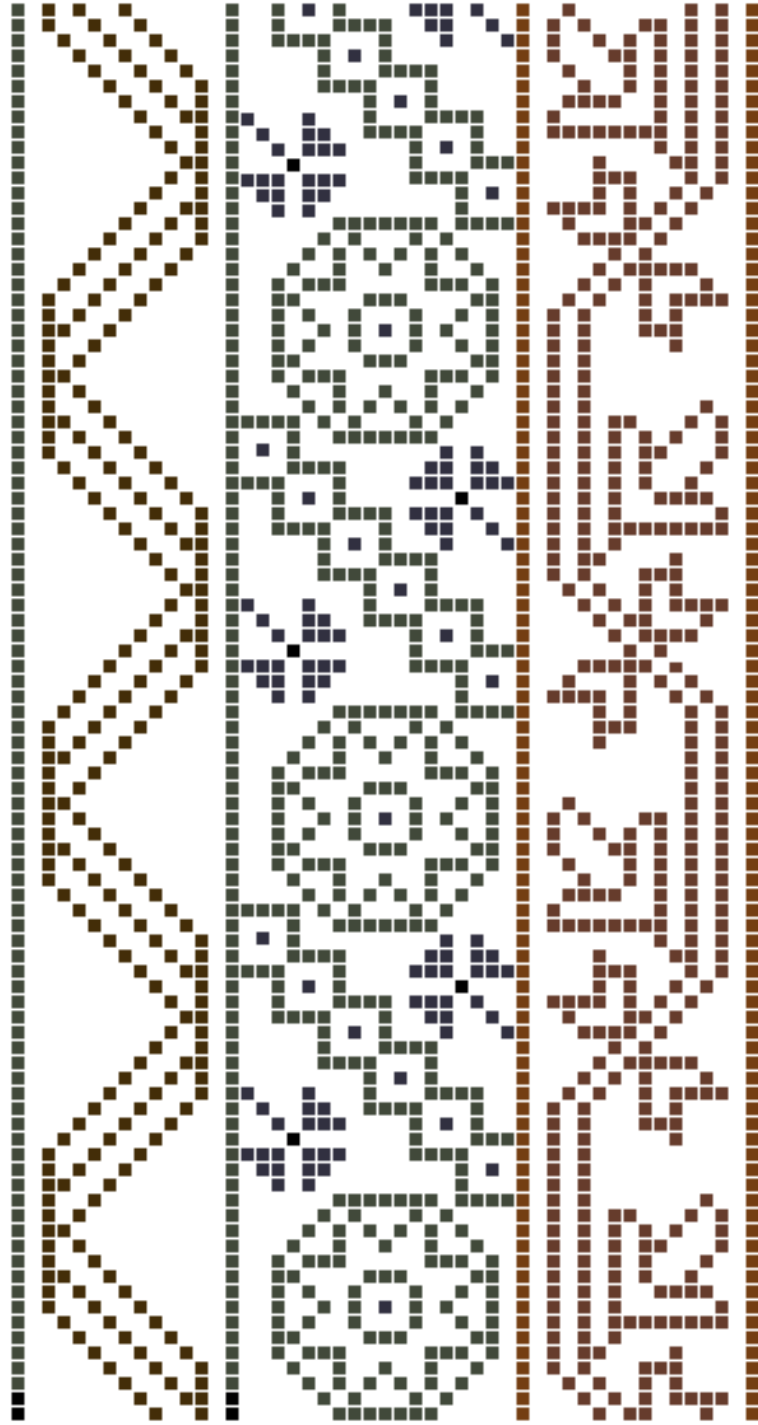
Durumu : Halı bütün durumdadır. Saçakları aşınmaya maruz kalarak yok olmuştur. Kısa kenarlardaki ince bordürlerin büyük bir bölümü yok olmuştur. Halı genelindeki hav yüzeylerde, özellikle tabanlık kısmında büyük ölçüde aşınmalar tespit edilmiş, yırtık ve deliklere rastlanmıştır. Halının sol tarafının alt kısımlarındaki kenar örgüleri sökülmüştür. İnce bordürlerin köşelerindeki dönüşlerde motif hataları görülmektedir.

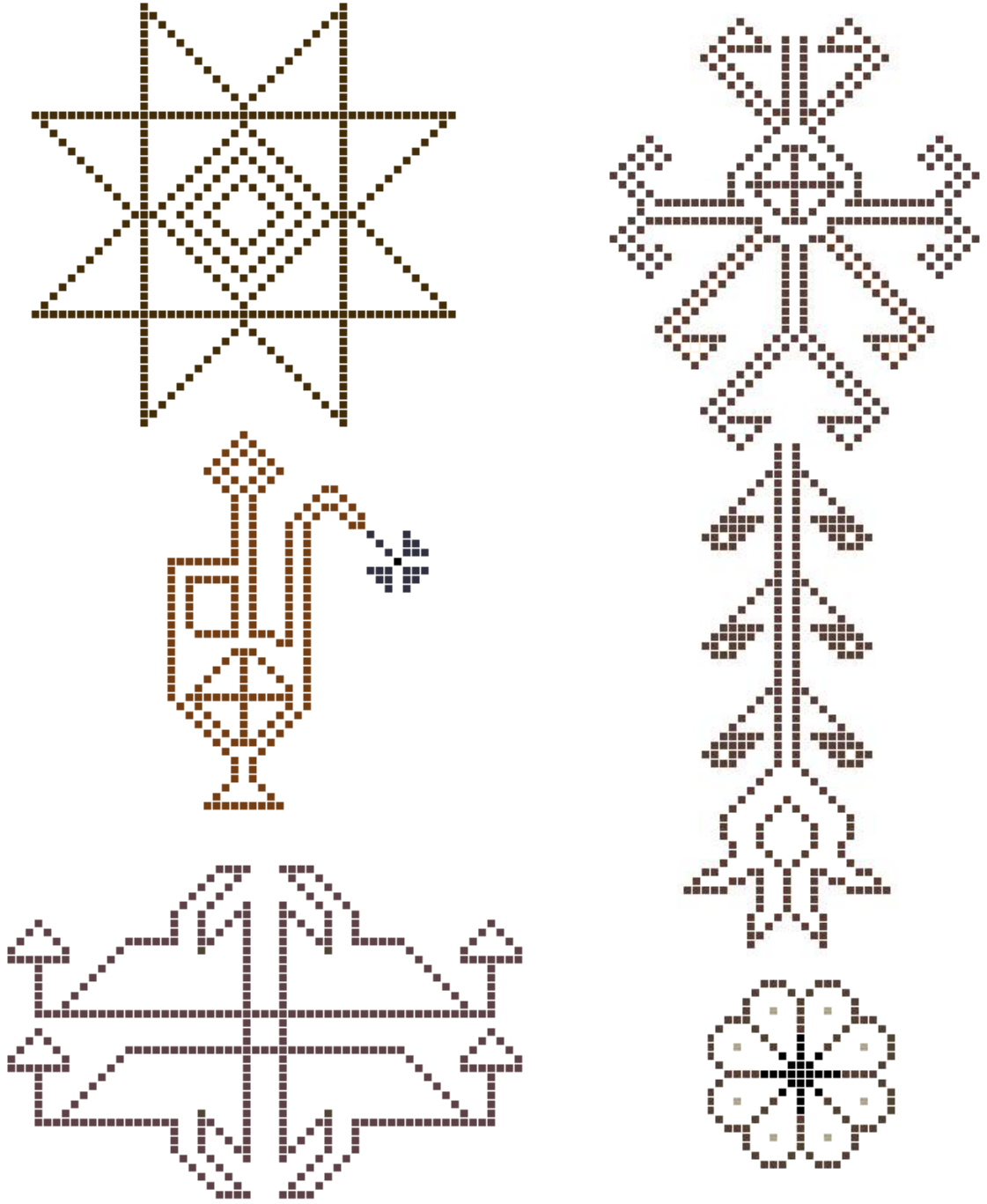
Fotoğraf 32 6170 envanter numaralı halı (Fikret Kaymak)

Şekil 54 6170 envanter numaralı halının kompozisyon şeması (Çizim: Fikret Kaymak)

Şekil 55 6170 envanter numaralı halının bordürünün oluşturan motifle (Çizim: Fikret Kaymak)

Şekil 56 6170 envanter numaralı halının zeminini oluşturan motifler (Çizim: Fikret Kaymak)

2.1.19. 6171 Envanter Numaralı Halı

Müze Envanter Bilgileri

Envanter no	:.....	6171
Varsa Eski Nosu	:.....	-
Adı	:.....	Halı Seccade
Cinsi	:.....	Yün
Devri ve Yeri	:.....	19.yüzyıl- Ladik
Ölçüleri	:.....	102 X 173 cm
Alındığı Tarih ve Yer	:.....	27.12.2001- Konya
Geliş Şekli	:.....	Hibe
Nereden ve ya Kimden	:.....	Sille Ak Camii'inden
Kıymeti	:.....	80.000.000 TL
Yayımlandığı Yer	:.....	-
Ayniyat Tarih ve No	:.....	27.12.2001 51/8
Eserin Tanımı	: Tamamen yün malzemeden dokunmuştur. Dört kenarında en dışta solmuş, köşeli zeminde zikzak dolgulu dar bordür, ortada farklı renkli kademeli zeminlere sekizgenler içinde sekiz kollu yıldız motifi dolgulu geniş bordür, en içte sarı zemin üzerine ters ve düz yerleştirilmiş köşeli stilize yaprak dolgulu dar bordür bulunmaktadır. Mihrap solmuş kırmızı zeminli olup ortasında üç adet dört yapraklı stilize çiçek kompozisyonu ve aralarında serpmeye çiçek ve geometrik motifler, mihrap üst boşluğunda stilize çift ağızlı ibrik motifi vardır. Mihrap çerçevesi çengel motifli, üst birleşme noktası ay motifli, yeşil renkli yan boşluklarında birer adet stilize ibrik ve gül motifi dolguludur. Dokumada kırmızı, sarı, mavi, yeşil, beyaz, kahverengi yün ipler kullanılmış olup çok solmuş durumdadır. İki kısa kenarında dış dar bordürler eksik, bütün yüzeyde havlarda dökülmeler, erime ve ezilmeler, kısmi yırtıklar olup çok yıpranmış durumdadır.	

Teknik inceleme bilgiler

Müzedeki yeri	: Halı ve kilim deposu, raf no: 168
Ebatları (en X boy)	: 98 X 175 cm
Düğüm sıklığı	: 27 X 25
Düğüm türü	: Gördes düğümü
Çözü hammadde	: Yün.
Çözü iplik büküm yönü ve kat adedi	: Z2S
Çözü iplik renkleri	: Krem(doğal yün rengi) iplik kullanılmıştır.
Atkı hammadde	: Yün.
Atkı iplik büküm yönü ve kat adedi	: 2Z
Atkı iplik renkleri	: Koyu kahverengi iplik kullanılmıştır ve atkılar iki sıra, kimi yerlerde üç sıra halinde atılmıştır.
İlme hammadde	: Yün.
İlme iplik büküm yönü ve kat adedi	: 2Z

İlme iplik renkleri : Kiremit rengi, sarı, krem(doğal yün rengi), açık yeşil, açık kahverengi, koyu kahverengi, mavi renklerinde iplikler kullanılmıştır.

Kenar örgüsü : Yaklaşık 1 cm.

Kilim örgüsü : Yok

Saçak boyu ve durumu : Yok

Kompozisyon özellikleri : Halı, mihrap şeklinde düzenlenmiş zemin ve onu çevreleyen üç sıra bordürden oluşur.

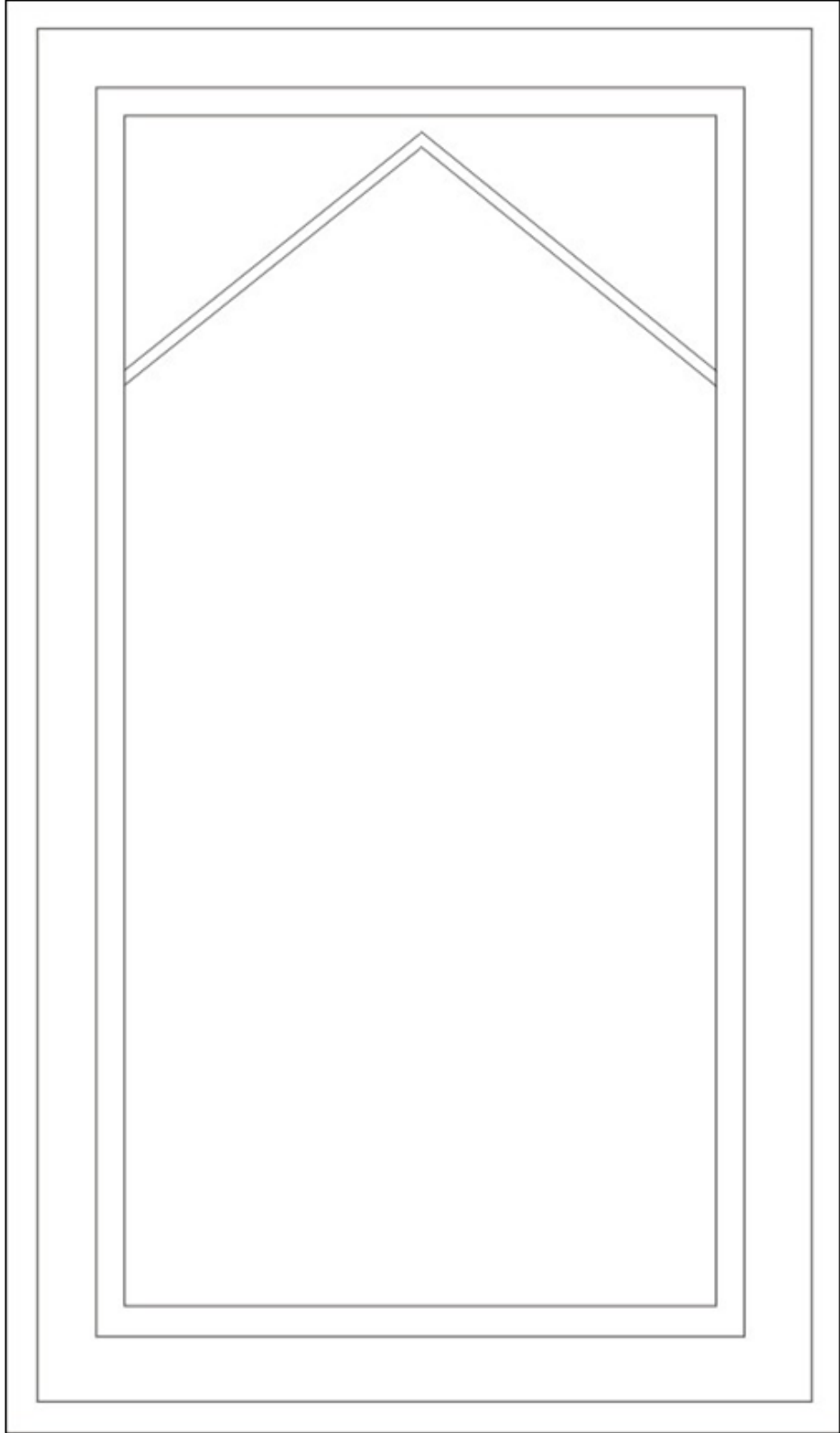
En dıştaki bordürün zemini kiremit renklidir ve zemin sağa-sola kıvrılarak kesintisiz ilerleyen çubuk motifi ile süslenmiştir. Birbirini takip eden, içinde yıldız şeklinde geometrik motifler ve stilize çiçek motifleri bulunan, eğik dörtgen kartuşların sıralanışıyla da ana bordür oluşmaktadır. Birbirini takip eden bu dörtgenler farklı renkleriyle ve aralarındaki daha küçük dörtgen motifleriyle birbirinden ayrılırlar. En içteki bordürün zemini sarıdır ve zemin geometrik şekillerden oluşan motiflerin belli aralıklarla sıralanışı ile bezenmiştir. Fakat kısa kenarlardaki motifler bu motiflerden farklıdır ve en dıştaki bordürün motifleri ile aynıdır.

Mihrap zemini kiremit renkli olup içi stilize bitkisel motifler ve geometrik şekillerden oluşturulmuş motifler ile düzenlenmiştir. Mihrap üç sıra çubuk motifin her iki taraftan belli bir açıyla yükselerek tepe noktasında birleşmesiyle oluşur. Bu çubukların üstünde, belli aralıklarla sıralanmış kanca şeklinde geometrik motifler bulunur. Mihrabın tepe noktasında hilal şeklinde geometrik bir motif yer alır. Mihrabın üst kısmında kalan alanın zemini açık yeşil renge olup her iki tarafında simetrik olarak yerleştirilmiş ikişer adet stilize ibrik ve stilize çiçek motifleri bulunmaktadır.

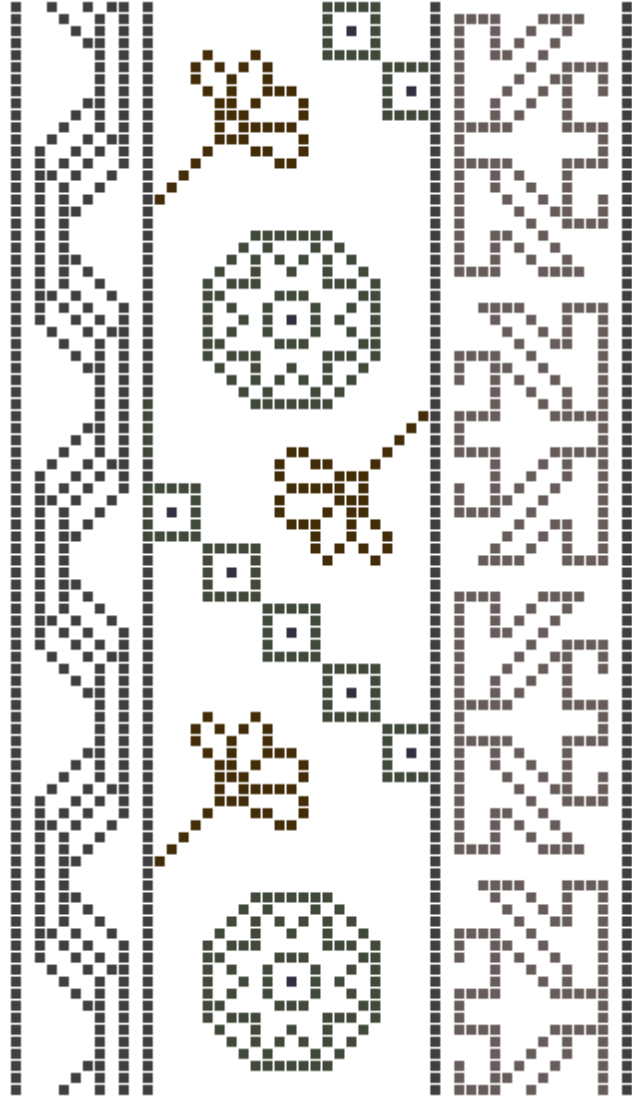
Durumu : Halı bütün durumdadır fakat halının kısa kenarlarındaki ana bordüre kadar olan kısımları aşınarak yok olmuştur. Havlı yüzeyin genelinde ileri derece aşınmalar vardır, hatta bazı motifler aşınarak yok olmuştur. Halının çeşitli bölgelerinde yırtıklar, delikler ve çözümlü kopuklukları bulunmaktadır. Halı zararlı böcek saldırısına uğramış, bazı yerlerde motifleri oluşturan ilmeler zararlı böcekler tarafından tahrip edilmiştir. Renklerinde ise büyük ölçüde solmalar görülmektedir. Halıda dokuma hatasından kaynaklanan kenar farklılıkları görülmektedir.

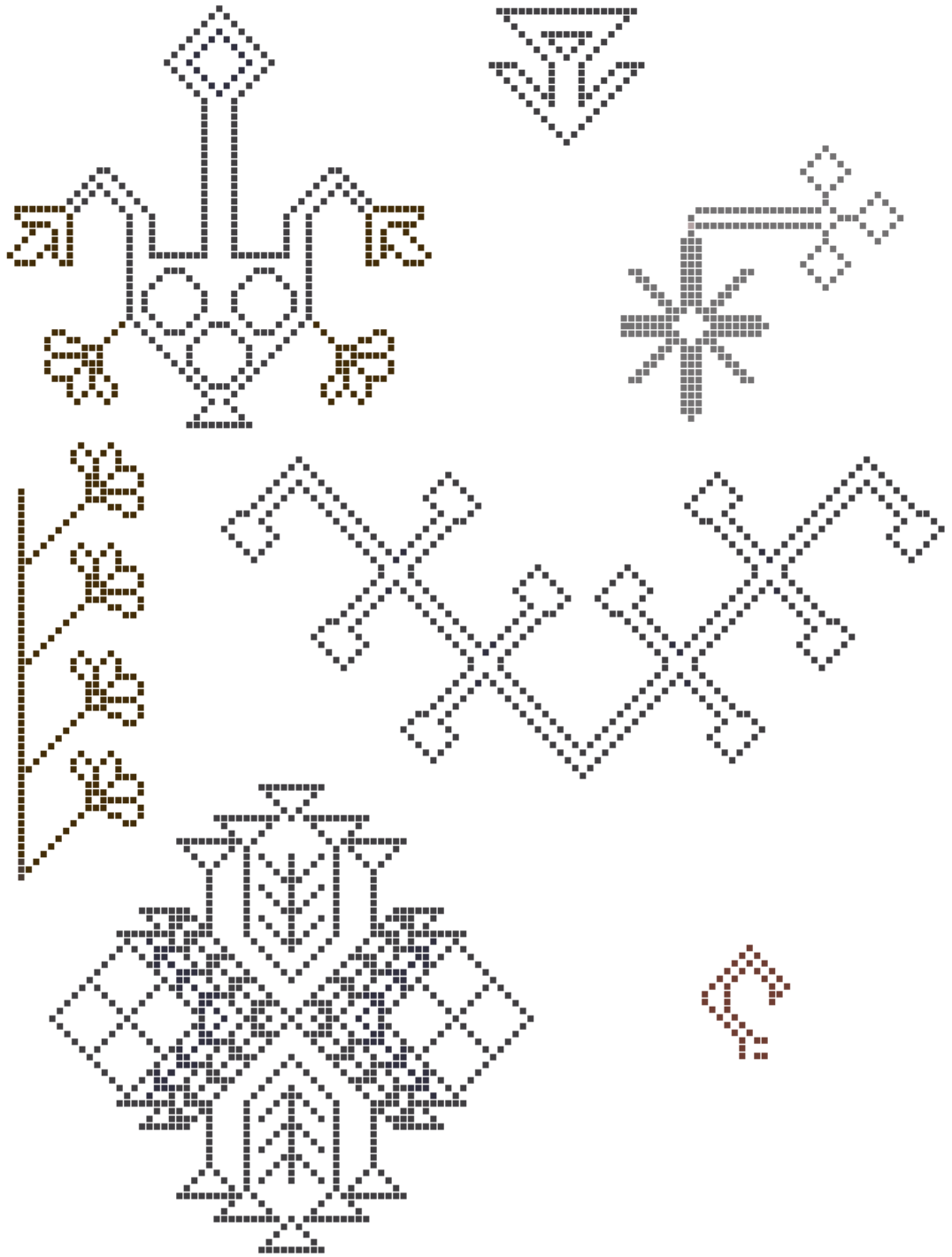
Fotoğraf 33 6171 envanter numaralı halı (Fikret Kaymak)

Şekil 57 6171 envanter numaralı halının kompozisyon şeması (Çizim: Fikret Kaymak)

Şekil 58 6171 envanter numaralı halının bordürünü oluşturan motifler (Çizim: Fikret Kaymak)

Şekil 59 6171 envanter numaralı halının bordürünü oluşturan motifler (Çizim: Fikret Kaymak)

2.1.20. 6174 Envanter Numaralı Halı

Müze Envanter Bilgileri

Envanter no	:.....	6174
Varsa Eski Nosu	:.....	-
Adı	:.....	Halı Seccade
Cinsi	:.....	Yün
Devri ve Yeri	:.....	19.yüzyıl- Ladik
Ölçüleri	:.....	105 X 154 cm
Alındığı Tarih ve Yer	:.....	27.12.2001 - Konya
Geliş Şekli	:.....	Hibe
Nereden ve ya Kimden	:.....	Sille Ak Camii'nden
Kıymeti	:.....	100.000.000 TL
Yayımlandığı Yer	:.....	-
Ayniyat Tarih ve No	:.....	27.12.2001 51/8
Eserin Tanımı	: Tamamen yün malzemeden dokunmuştur. Dört kenarında en dışta kırmızı zeminli köşeli zikzak motifli dolgulu dış dar bordür, ortada mor zeminli stilize gül ve lale motifli sıralı geniş bordür, beyaz zeminli köşeli "S" motifli suyu dolgulu iç dar bordür bulunmaktadır. İç dar bordür alt kenarı çiçek dolguludur. Tabanlıkta üç adet ters lale motifli ile çengel kompozisyonları vardır. Mihrap zemini bordo renkli olup kenarında verev saplı çiçek sırası vardır. Mihrap dış kenarında çengeller olup ortada eşkenar dörtgen bulunmaktadır. Mihrap yan boşlukları yeşil zeminli olup stilize ibrik, muska ve çiçek dolguludur. Dokumada kırmızı, bordo, turuncu, yeşil, beyaz, mor renkli yün iplikler kullanılmıştır. Renklerinde solmalar, her iki kısa kenarında dış dar bordüründe eksiklikler, bütün yüzeyde havlarda dökülmeler, erime ve ezilmeler, yer yer değişik boyutta yırtık ve delikler bulunmaktadır.	

Teknik inceleme bilgileri

Müzedeki yeri	: Halı ve kilim deposu, raf no: 161
Ebatları(en X boy)	: 101 X 148 cm
Düğüm sıklığı	: 32 X 23
Düğüm türü	: Gördes düğümü
Çözü hammadde	: Yün.
Çözü iplik büküm yönü ve kat adedi	: S2Z
Çözü iplik renkleri	: Açık kahverengi iplik kullanılmıştır.
Atkı hammadde	: Yün.
Atkı iplik büküm yönü ve kat adedi	: 1Z
Atkı iplik renkleri	: Kahverengi iplik kullanılmıştır ve atkılar iki sıra halinde atılmıştır.
İlme hammadde	: Yün.
İlme iplik büküm yönü ve kat adedi	: 2Z

İlme iplik renkleri	: Kiremit rengi, sarı, krem(doğal yün rengi), açık yeşil, mor, açık mavi, turuncu, açık kahverengi, koyu kahverengi renklerinde iplikler kullanılmıştır.
Kenar örgüsü	: Yaklaşık 1 cm.
Kilim örgüsü	: Yok
Saçak boyu ve durumu	: Yok
Kompozisyon özellikleri	: Halı, mihrap şeklinde düzenlenmiş zemin ve zemini çevreleyen üç sıra bordürden oluşur.

Mihrap üç sıra bordürün her iki taraftan belli bir açıyla yükselerek tepe noktasında birleşmesiyle oluşur. Bu bordürlerin hemen üstünde kanca şeklinde geometrik motifler sıralanmıştır. Mihrabın üstünde kalan alanın zemini açık yeşil renge olup bu alana stilize ibrik ve geometrik şekillerden oluşan motifler düzensiz bir şekilde yerleştirilmiştir. Mihrap zemini koyu kırmızıdır ve içinde herhangi bir motif yoktur fakat her kenarında tek çubuk üzerine sıralanmış stilize çiçek motifleri ve geometrik motifler bulunmaktadır. Halının ayaklık kısmında geometrik şekillerden oluşturulmuş üç kaidenin üstünde duran stilize üç çiçek motifi halı boyuna ters bir yönde dokunmuştur.

En içteki bordürün zemini krem renklidir ve bordür içinde ‘‘S’’ şeklinde kıvrılarak ilerleyen tek bir kontur çizgisi bulunmaktadır. Ana bordürün zemini mavidir fakat bu bordürün üst kenardaki zemini koyu kırmızıdır. Bordürün içi stilize çiçek motifleri ve geometrik şekillerden oluşan motiflerin alternatif dizilimleri şeklinde düzenlenmiştir. En dıştaki bordürün zemini koyu kırmızıdır. Bordürün içi çubuk şeklindeki geometrik motiflerin zikzaklar oluşturacak biçimde sıralanışı ile düzenlenmiştir.

Durumu : Halı bütün durumdadır. Halının üst kenarındaki üçüncü bordür aşınma sonucu tamamen yok olmuştur. Alt kenardaki dış bordürün de havlarında sökümler vardır. Havlı yüzeyin genelinde aşınmalar ve renklerinde solmalar gözlenmektedir. Ana bordürü oluşturan motiflerin çoğunda dokuyucudan kaynaklanan motif hataları vardır ve ayaklık kısmındaki kaidelerde de bu durum gözlenmektedir. Zeminde ve ana bordürde abrajlı iplik⁵⁵ kullanımı nedeniyle oluşan

⁵⁵ **Abraj:** Halı üzerinde bir rengin birbirinden farklı tonları enine çizgi şeklinde olabildiği gibi, özellikle zemin renklerinde büyük bir bölümü kaplayacak şekilde de görülen önemli bir hatadır. Yanlış

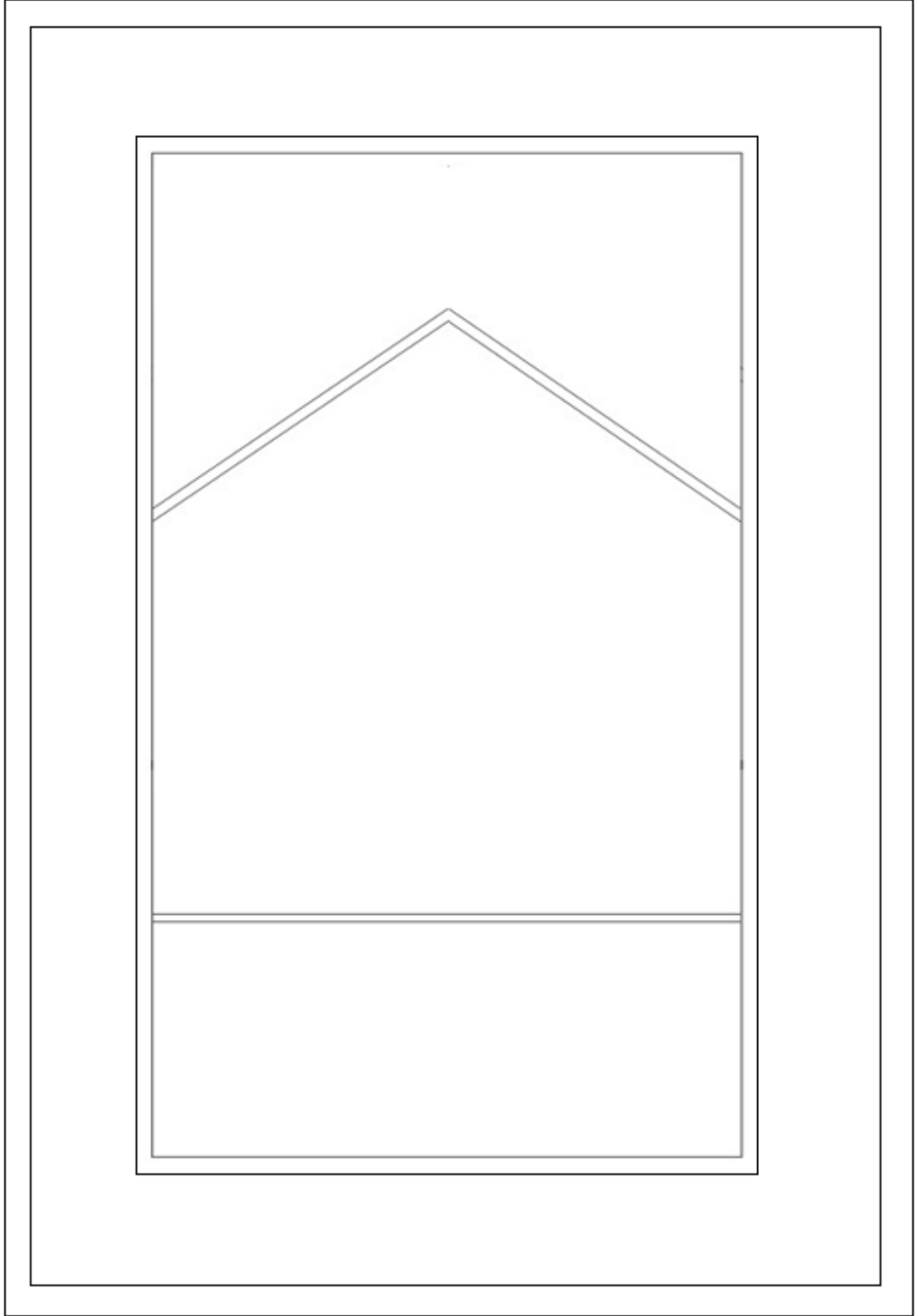
renk farklılıkları bulunmaktadır. Halının ayaklık kısmındaki kaidenin motiflerinde desen hataları bulunmaktadır.

boyanmış ve kazan farkından doğan ton değişikliklerinin yer aldığı ipliklerin kullanılması ya da biten rengin yerine yakın bir tonunun bilerek kullanılması sonucunda dokuyucu faktöründen kaynaklanan ve dokuma esnasında oluşan durumdur.

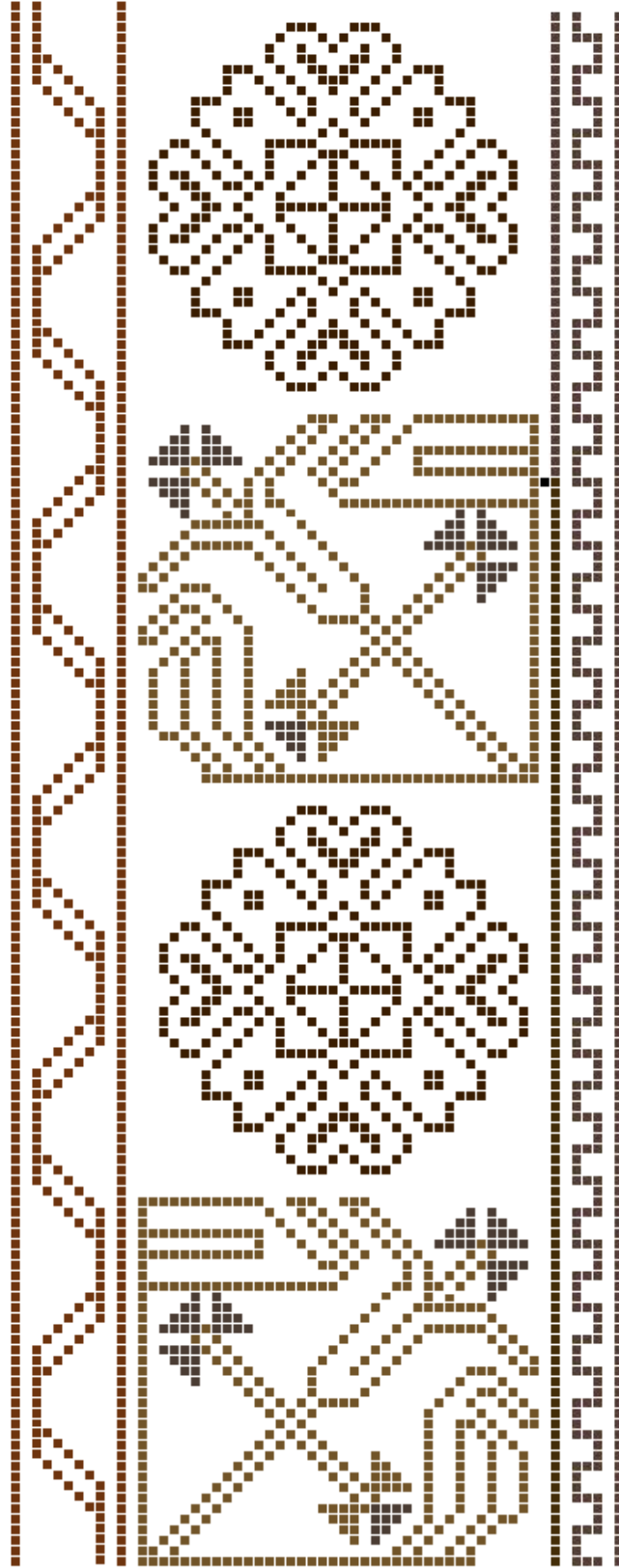
Abraj hataları: Desende aynı renkten oluşan farklı renk tonları varsa, dokuyucunun bu farklı tondaki iplikleri birbirine karıştırması, depolama esnasında ton değişikliği olan aynı renklerin bir rafta istif edilmesi, depoda aynı rengin birkaç tonunda *ilmelik iplik* varsa, ayrı raflarda muhafaza edilmeyip, bir arada bulundurularak dokunacak halıya renk tonlarına dikkat etmeden *ilmelik iplik* verilmesi, çile boyaması yapılan *ilmelik ipliklerin*, çilenin dağılmaması için bazı yerlerinden bağlandığından bağlı kısımların boyayı tam almaması, çile boyamada yapılan *ilmelik ipliklerin* boyama esnasında boya kazanı içerisinde iyi *aktarılmamışından ipliğin bir kısmının açık bir kısmının koyu olması* gibi *nedenlerden dolayı* oluşur. Öztürk, 2007(b), **a.g.e.**, 70 s.

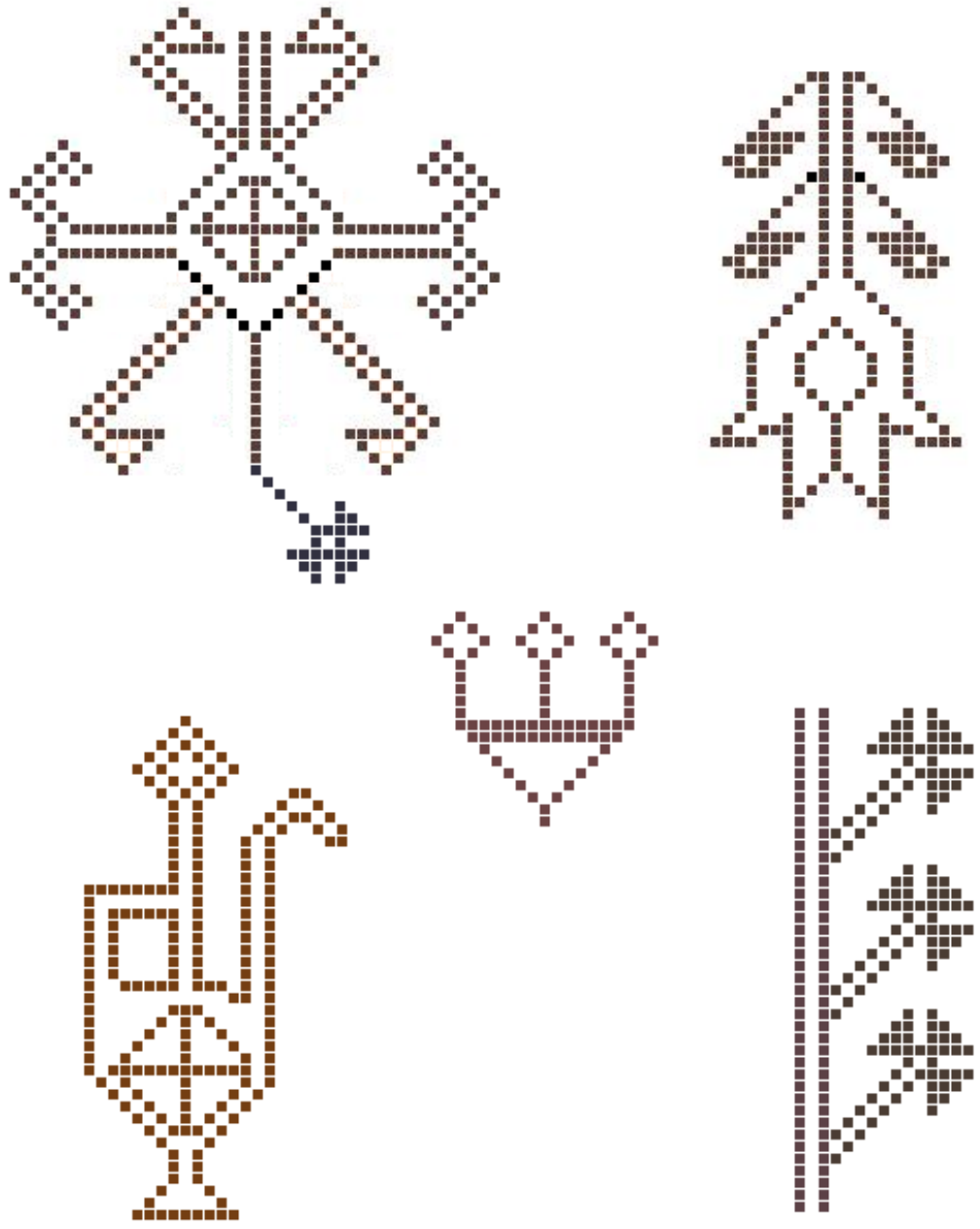
Fotoğraf 34 6174 envanter numaralı halı (Fikret Kaymak)

Şekil 60 6174 envanter numaralı halının kompozisyon şeması (Çizim: Fikret Kaymak)

Şekil 61 6174 envanter numaralının bordürünü oluşturan motifler (Çizim: Fikret Kaymak)

Şekil 62 6174 envanter numaralının zemini oluşturan motifler (Çizim: Fikret Kaymak)

2.1.21. 6175 Envanter Numaralı Halı

Müze Envanter Bilgileri

Envanter no	:.....	6175
Varsa Eski Nosu	:.....	-
Adı	:.....	Halı Seccade
Cinsi	:.....	Yün
Devri ve Yeri	:.....	20.yüzyıl- Ladik
Ölçüleri	:.....	76 X 126 cm
Alındığı Tarih ve Yer	:.....	27.12.2001 - Konya
Geliş Şekli	:.....	Hibe
Nereden ve ya Kimden	:.....	Sille Ak Camii'nden
Kıymeti	:.....	80.000.000 TL
Yayımlandığı Yer	:.....	-
Ayniyat Tarih ve No	:.....	27.12.2001 51/8
Eserin Tanımı	:.....	Tamamen yün malzemeden dokunmuştur. Dört kenarında dışta kırmızı, içte sarı zeminli köşeli zikzak ve üçgen dolgulu dar bordür, arasında farklı renk verev taksimatlandırılmış zemin üzerinde sekiz kollu yıldız dolgulu geniş bordür bulunmaktadır. Mihrap kırmızı zeminli olup ortasında stilize hayat ağacı ve çiçek dolgulu motifler vardır. Dokumada kırmızı, yeşil, mavi, beyaz yeşil kahverengi yün iplikler kullanılmıştır. İki kısa kenarında dış dar ve orta bordüründe eksikler bütün yüzeyde renklerde solmalar, havlarda dökülmeler, erime ve ezilmeler, tabanlıklar ortasında dikey olarak geniş bir yırtık, yer yer küçük delik ve yırtıklar olup çok yıpranmış durumdadır.

Teknik inceleme bilgiler

Müzedeki yeri	: Halı ve kilim deposu, raf no: 171
Ebatları(en X boy)	: 72 X 125 cm
Düğüm sıklığı	: 24 X 20
Düğüm türü	: Gördes düğümü
Çözü hammadde	: Yün.
Çözüm iplik büküm yönü ve kat adedi	: 2ZS
Çözüm iplik renkleri	: Açık kahverengi iplik kullanılmıştır.
Atkı hammadde	: Yün.
Atkı iplik büküm yönü ve kat adedi	: 2Z
Atkı iplik renkleri	: Kahverengi iplik kullanılmıştır ve atkılar iki sıra halinde, kimi yerlerde üç sıra halinde atılmıştır.
İlme hammadde	: Yün.
İlme iplik büküm yönü ve kat adedi	: 2Z
İlme iplik renkleri	: Kiremit rengi, krem(doğal yün rengi), koyu mavi, açık mavi, sarı, açık kahverengi, koyu kahverengi, yeşil renklerinde iplikler kullanılmıştır.

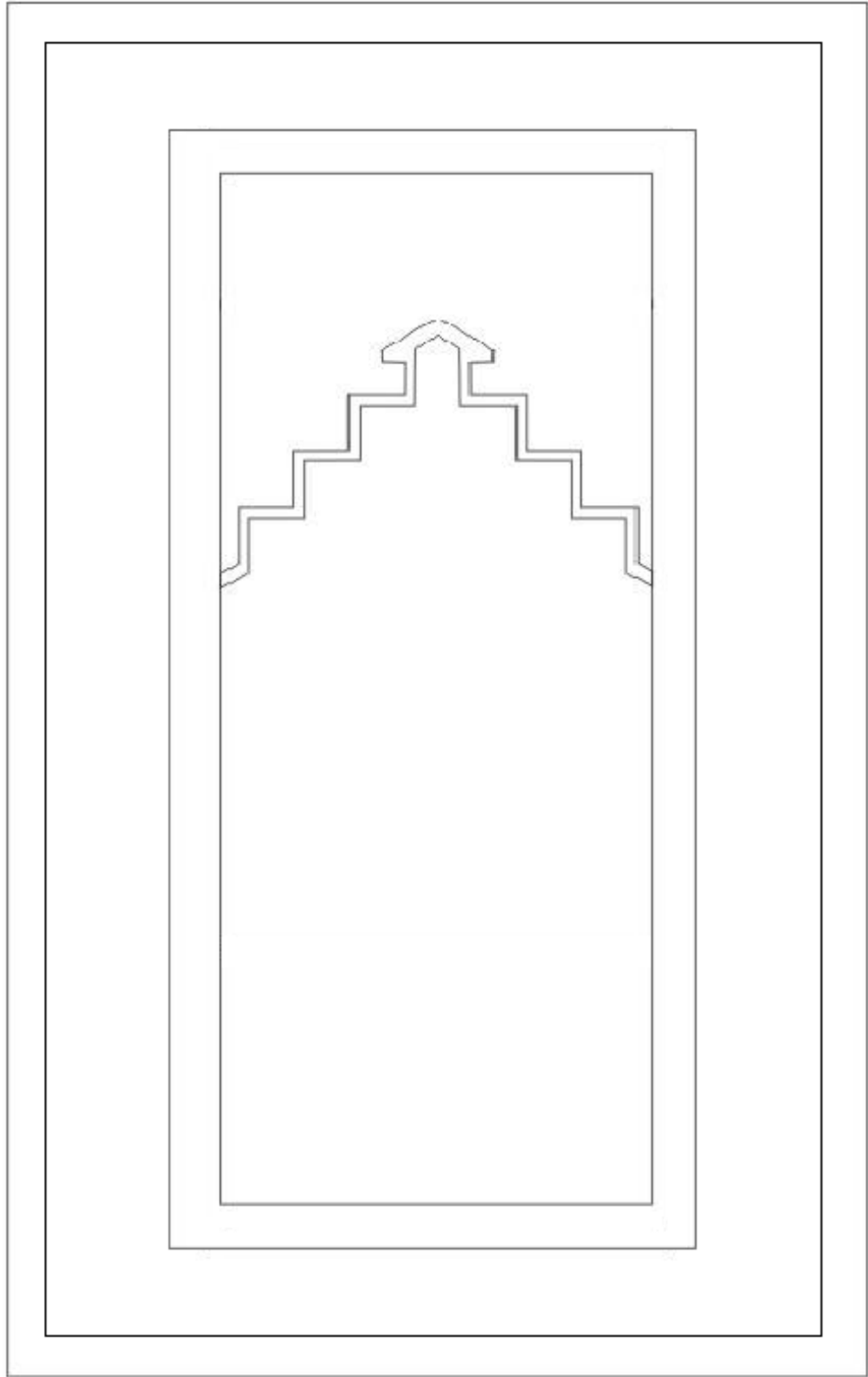
Kenar örgüsü	: Yaklaşık 1 cm.
Kilim örgüsü	: Yok
Saçak boyu ve durumu	: Yok
Kompozisyon özellikleri	: Halı, üç sıra bordür ve bordürün çevrelediği mihrap şeklinde düzenlenmiş zeminden oluşmaktadır.

Mihrabı oluşturan konturlar her iki taraftan kademeli bir şekilde daralarak yükselir ve tepe kısmında birleşir. Tepe kısmında hilal şeklinde geometrik bir motif bulunur. Mihrabın üst kısmında kalan alanın zemini yeşildir ve bu alanda birbirine simetrik yerleştirilmiş ikişer adet stilize ibrik motifleri ve geometrik şekillerden oluşturulmuş motifler bulunmaktadır. Mihrap zemini kırmızıdır ve mihrabın içi stilize edilmiş bitkisel motifler ve geometrik şekillerden oluşturulmuş motifler ile düzenlenmiştir. Bu düzenlemeyle zeminde hayat ağacı motifi oluşturulmuştur. Halının en dışında bulunan bordürün zemini kırmızıdır ve içi "S" şeklinde kıvrılarak ilerleyen ve her kıvrımın arasında üçgen şekiller bulunan geometrik motiflerle bezenmiştir ancak bu bordürün kısa kenarları eksiktir. Ortadaki bordür olan ana bordür, içinde yıldız şeklinde geometrik motifler ve stilize çiçek motifleri bulunan, eğik dörtgen kartuşların sıralanışıyla oluşmaktadır. Birbirini takip eden bu dörtgenler farklı renkleriyle ve aralarındaki daha küçük dörtgen motifleriyle birbirinden ayrılırlar. En içteki bordürün zemini sarı renginde olup iç dolgusunu oluşturan motifler en dıştaki bordürün motifleriyle benzer özellikler göstermektedir.

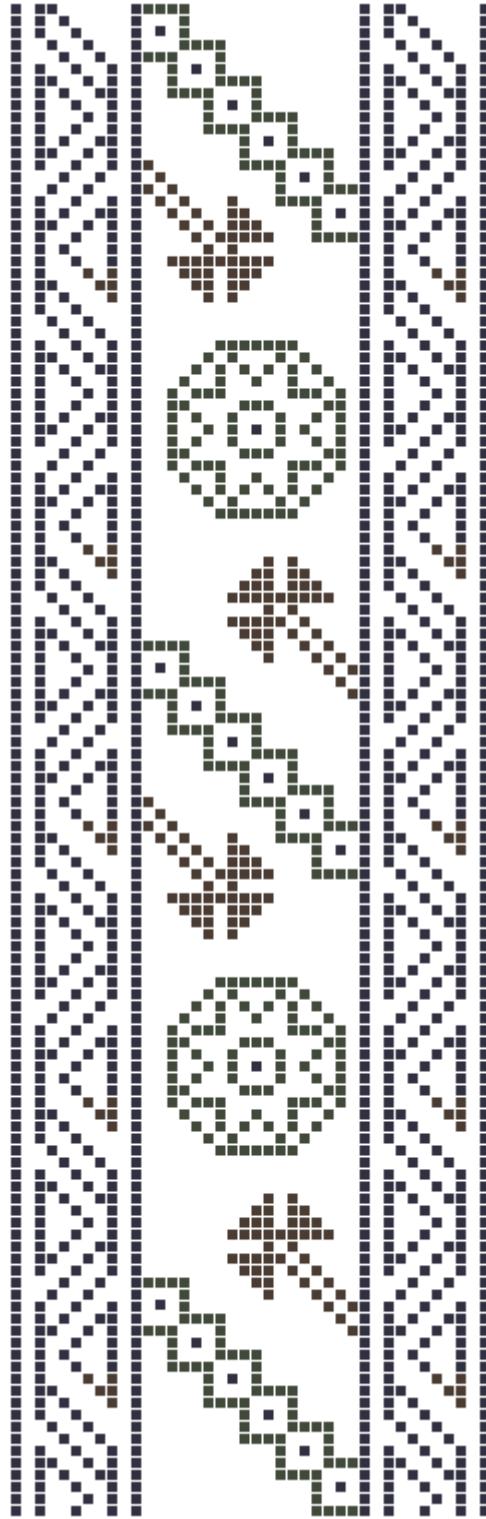
Durumu : Halı bütün durumdadır ancak üst kenarın ana bordüre kadar olan kısmı, alt kenarındaki ana bordürün de neredeyse tamamı aşınma sonucu yok olmuştur. Halının mihrap zemininde halının boyuna dik olarak 22 cm. yırtık ve çözümlü kopuklukları bulunmaktadır. Havlı yüzeyin genelinde büyük ölçüde aşınmalar ve renklerinde solmalar vardır. Hav yüzeyindeki bu aşınmadan dolayı halının atkı ve çözümleri halının ön yüzünden rahatlıkla görülmektedir. Ana bordürdeki kimi motiflerde hatalar gözlenmektedir.

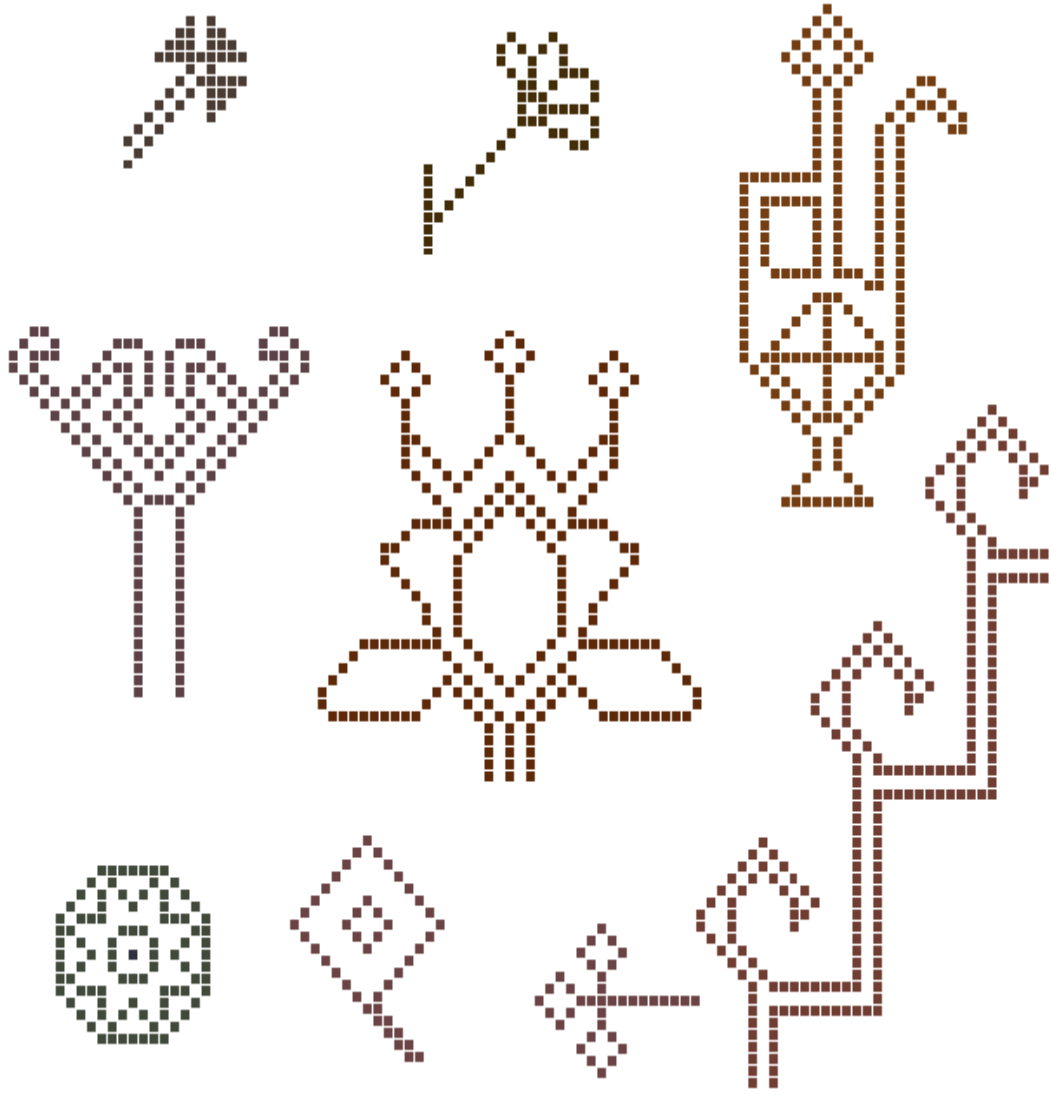
Fotoğraf 35 6175 envanter numaralı halı (Fikret Kaymak)

Şekil 63 6175 envanter numaralı halının kompozisyon şeması (Çizim: Fikret Kaymak)

Şekil 64 6175 envanter numaralı halının bordürünü oluşturan motifler(Çizim: Fikret Kaymak)

Şekil 65 6175 envanter numaralı halının zeminini oluşturan motifler(Çizim: Fikret Kaymak)

2.1.22. 6188 Envanter Numaralı Halı

Müze Envanter Bilgileri

Envanter no	:.....	6188
Varsa Eski Nosu	:.....	-
Adı	:.....	Halı Yastık
Cinsi	:.....	Yün
Devri ve Yeri	:.....	19.yüzyıl- Ladik
Ölçüleri	:.....	58 X 95 cm
Alındığı Tarih ve Yer	:.....	15.08.2002
Geliş Şekli	:.....	Hediye
Nereden ve ya Kimden	:.....	Bethany Mendehhal
Kıymeti	:.....	300.00.000 TL
Yayımlandığı Yer	:.....	-
Ayniyat Tarih ve No	:.....	15.08.2002 52/16
Eserin Tanımı	: Tamamen yün malzemeden dokunmuştur. İki kısa kenarında kızıl kahve zemin üzerinde dört yapraklı stilize karanfil motifleri sıralanmıştır. Daha içte dört kenarında çepeçevre dolanan mavi ince şerit içerisinde çiçekli sarmaşık dalı bulunmaktadır. Orta zemin kızıl kahve zemin üzerine artı şeklinde düzenlenmiş dallardan çıkan geometrik sekiz adet çiçek kompozisyonu bulunmaktadır. Uzun kenarda iç yüzlerde uçları çengelli ok motifleri sıralanmıştır. Dokumada kızıl kahve, mavi, yeşil, kırmızı, sarı, beyaz, kahverengi, bordo renkli yün iplikler kullanılmıştır. İki kısa kenarında eksikler olup renklerde solmalar ardır.	

Teknik inceleme bilgiler

Müzedeki yeri	: Halı ve kilim deposu, raf no: 201
Ebatları(en X boy)	: 55 X 95 cm
Düğüm sıklığı	: 35 X 25
Düğüm türü	: Gördes düğümü
Çözü hammadde	: Yün.
Çözü iplik büküm yönü ve kat adedi	: 2Z
Çözü iplik renkleri	: Kahverengi iplik kullanılmıştır.
Atkı hammadde	: Yün.
Atkı iplik büküm yönü ve kat adedi	: 1Z
Atkı iplik renkleri	: Kahverengi iplik kullanılmıştır ve atkılar iki sıra halinde atılmıştır.
İlme hammadde	: Yün.
İlme iplik büküm yönü ve kat adedi	: 2Z
İlme iplik renkleri	: Kırmızı, krem(doğal yün rengi), lacivert, mavi, , açık kahverengi, koyu kahverengi, renklerinde iplikler kullanılmıştır.
Kenar örgüsü	: Yaklaşık 1 cm.

Kilim örgüsü : Yok

Saçak boyu ve durumu : Yok

Kompozisyon özellikleri : Halı, stilize bitkisel motiflerle düzenlenmiş zemin, zemini çevreleyen bir sıra bordür ve ayrıca kısa kenarlarında da birer sıra bordür olarak üç kısımda incelenebilir.

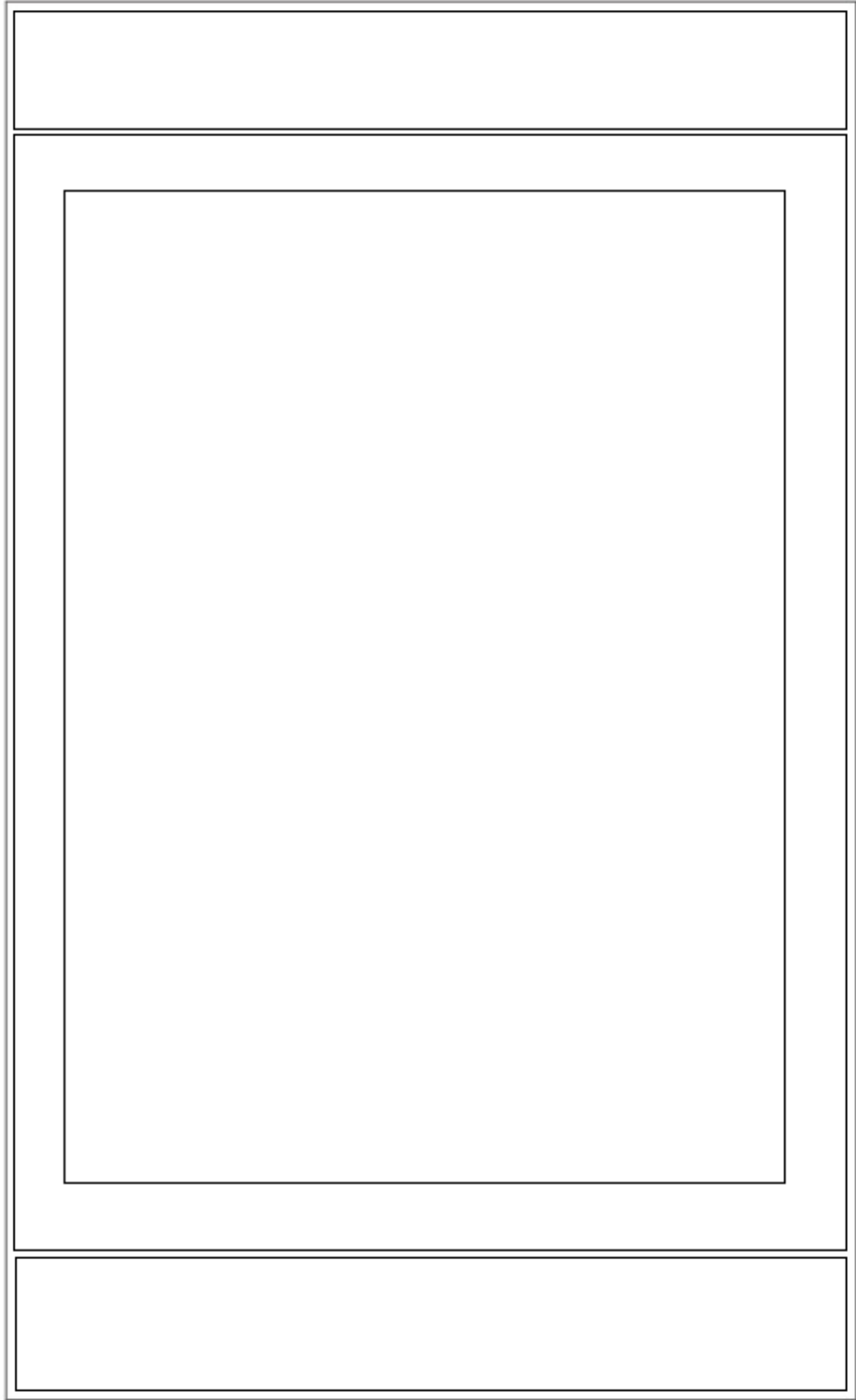
Halının zemin rengi turuncudur. Zemin stilize bitkisel motifler ile geometrik şekillerden oluşan motiflerin simetrik olarak halının boyu yönünde ve üç sıra halinde sıralanması şeklinde bezenmiştir. Zemini çevreleyen bordürün zemin rengi koyu türkuaz olup, içi kıvrımlı dallarla birbirine bağlanan ve bordür boyunca kesintisiz uzanan stilize çiçek motifleri ile bezenmiştir. Kısa kenarlardaki bordürlerin zemini turuncudur ve içi stilize bitkisel motiflerin yan yana sıralanışı şeklinde düzenlenmiştir.

Durumu : Halı bütün durumdadır fakat kısa kenarlarındaki ana bordürlerde eksikler vardır. Halının hav yüzeyinde aşınmalar ve renklerinde solmalar vardır. Halı müzede sergilemek amacıyla bir beze dikilerek sabitlenmiştir. Bu yüzden halının teknik incelemesi halının ön yüzünden yapılmıştır. Halıda dokuma hatasından kaynaklanan çarpıklık⁵⁶ ve kenar farklılıkları vardır.

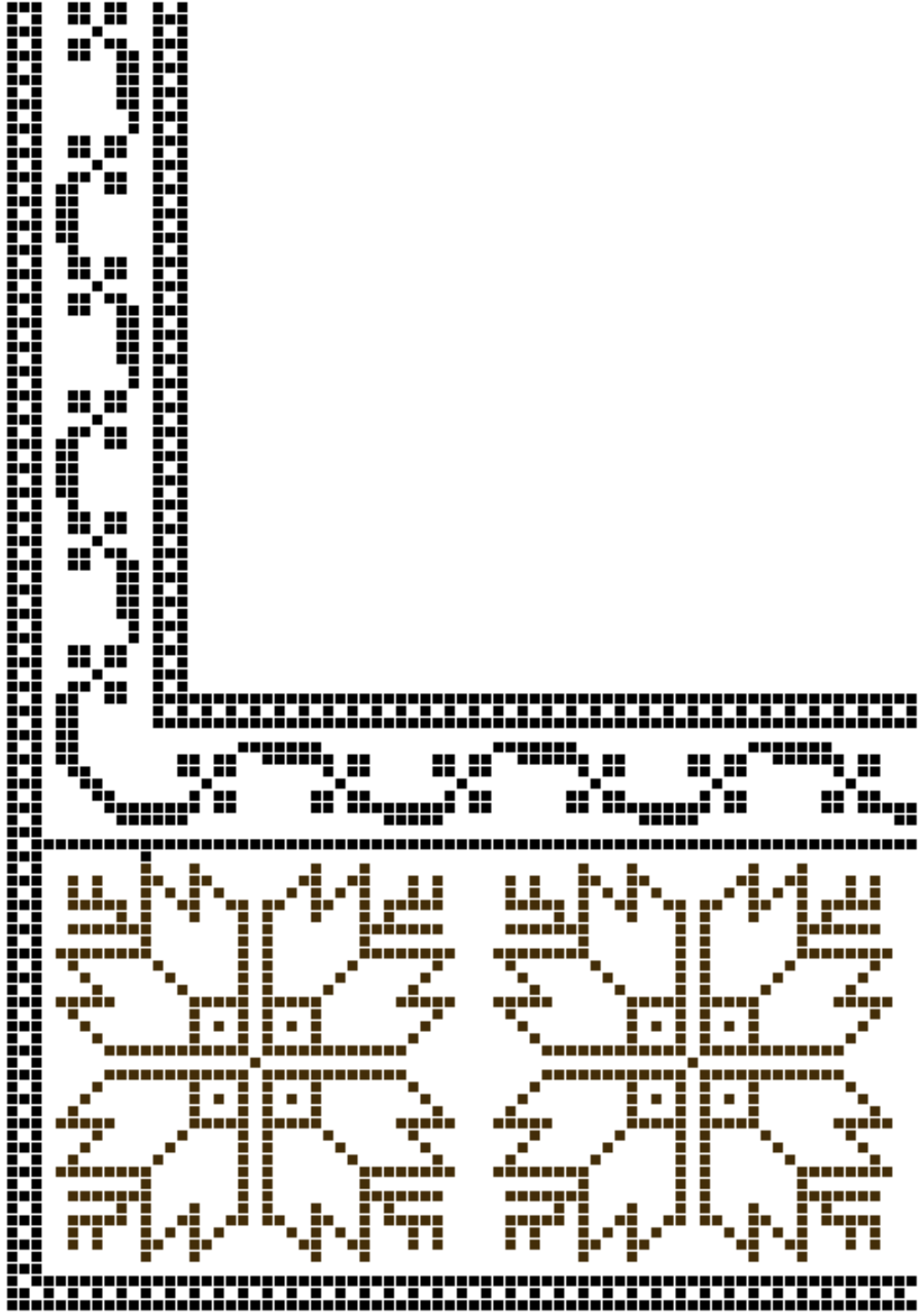
⁵⁶ **Çarpıklık:** Halının iki ucunun birbirine eşit olmamasıdır. Çözü ve dokuma başlangıcında, dokuma sırasında ve bitirilmesi anında yapılan hatalardan oluşur. Öztürk, 2007(b), a.g.e., s.71

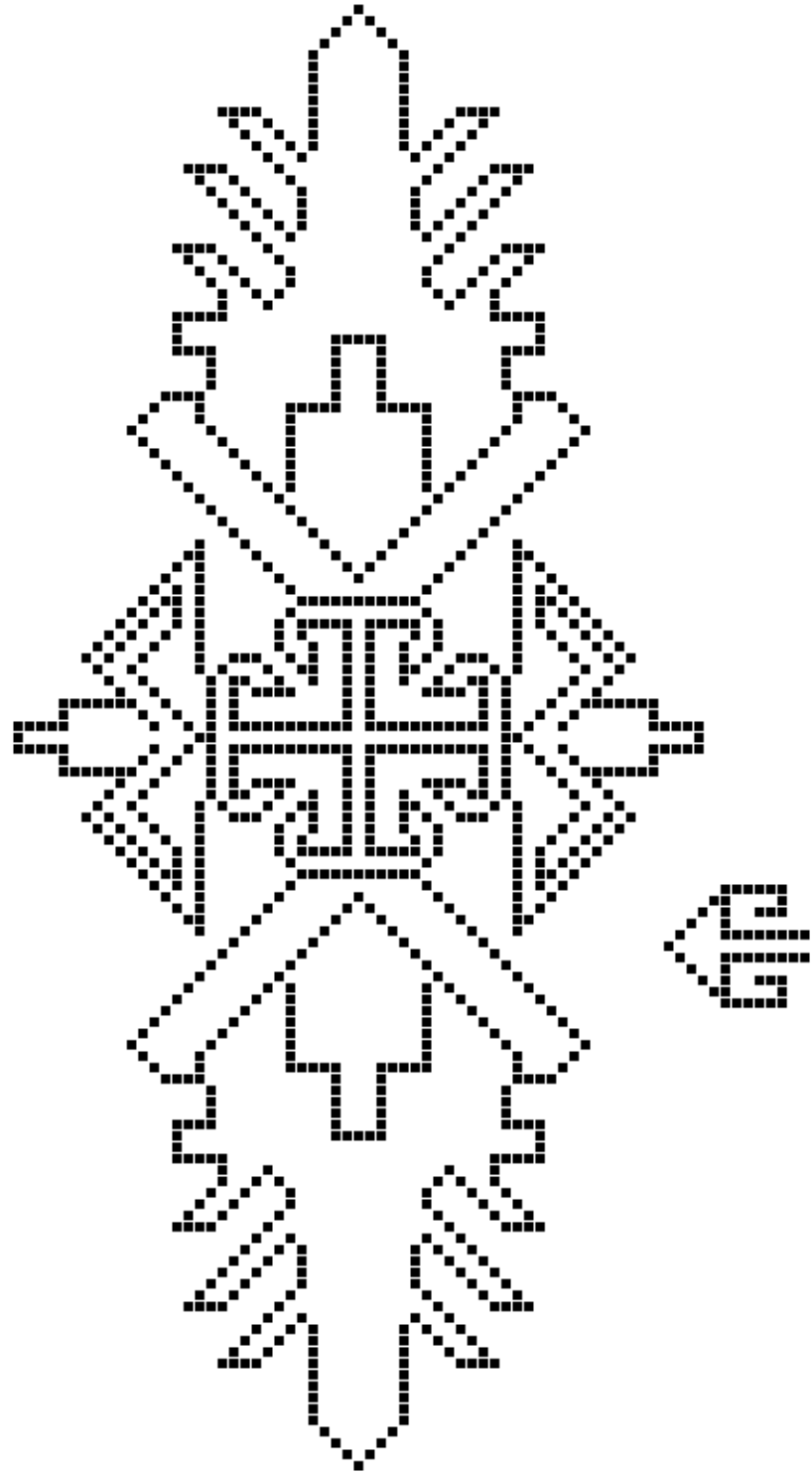
Fotoğraf 36 6188 envanter numaralı yastık halısı (Fikret Kaymak)

Şekil 66 6188 envanter numaralı halının kompozisyon şeması (Çizim: Fikret Kaymak)

Şekil 67 6188 envanter numaralı halının bordürünü oluşturan motifler (Çizim: Fikret Kaymak)

Şekil 68 6188 envanter numaralı halının zeminini oluşturan motifler (Çizim: Fikret Kaymak)

2.1.23. 6295 Envanter Numaralı Halı

Müze Envanter Bilgileri

Envanter no	:.....	6295
Varsa Eski Nosu	:.....	-
Adı	:.....	Halı Seccade
Cinsi	:.....	Yün
Devri ve Yeri	:.....	18.yüzyıl- Ladik
Ölçüleri	:.....	113 X 184 cm
Alındığı Tarih ve Yer	:.....	27.12.2004 -Konya
Geliş Şekli	:.....	Hediye
Nereden ve ya Kimden	:.....	Selçuklu Sulutaş Köyü Camii'nden
Kıymeti	:.....	75. 000.000 TL
Yayımlandığı Yer	:.....	-
Ayniyat Tarih ve No	:.....	27.12.2004 55/45
Eserin Tanımı	: Tamamen yün malzemedden dokunmuştur. Dört kenarında dıştan içe doğru araları çiçekli köşeli sarmaşık motifli dar bordür, araları zikzak motifli dar bordür, verev çizgili şerit, stilize dört yapraklı çiçek motifli geniş bordür, kırmızı renkli şerit, araları çiçekli köşeli zikzak sarmaşık motifli dar bordür bulunmaktadır. Orta zemin kırmızı renkli olup mihrap şeklinde düzenlenmiştir. Mihrap iç kenarında sıralı verev saplı stilize karanfil motifleri vardır. Mihrap köşelerinde üçgen boşluklarda stilize dört yapraklı çiçek motifi vardır. Dokumada kırmızı, beyaz, yeşil, kahverengi, sarı, mor renkli yün iplikler kullanılmıştır. Üst kısa kenarlar saçaklıdır, renklerde solmalar vardır.	

Teknik inceleme bilgiler

Müzedeki yeri	: Halı ve kilim deposu, raf no: 166
Ebatları (en X boy)	: 124 X 185 cm
Düğüm sıklığı	: 35 X 25
Düğüm türü	: Gördes düğümü
Çözü hammadde	: Yün.
Çözüm iplik büküm yönü ve kat adedi	: 2Z
Çözüm iplik renkleri	: Krem(doğal yün rengi) iplik kullanılmıştır.
Atkı hammadde	: Yün.
Atkı iplik büküm yönü ve kat adedi	: 1Z
Atkı iplik renkleri	: Açık kahverengi iplik kullanılmıştır ve atkılar iki sıra halinde atılmıştır.
İlme hammadde	: Yün.
İlme iplik büküm yönü ve kat adedi	: 2Z

İlme iplik renkleri : Kiremit rengi, krem(doğal yün rengi), siyah, açık kahverengi, koyu kahverengi, açık yeşil, açık mor, vişne rengi, yağ yeşili renklerinde iplikler kullanılmıştır.

Kenar örgüsü : Yaklaşık 1 cm.

Kilim örgüsü : Yaklaşık 8 cm

Saçak boyu ve durumu : 13cm (halının üst kısmındaki saçaklar), alt kısmındaki saçaklar hasarlı, ölçülemiyor.

Kompozisyon özellikleri : Halı, mihrap şeklinde düzenlenmiş zemin ve dört sıra bordürden oluşmaktadır.

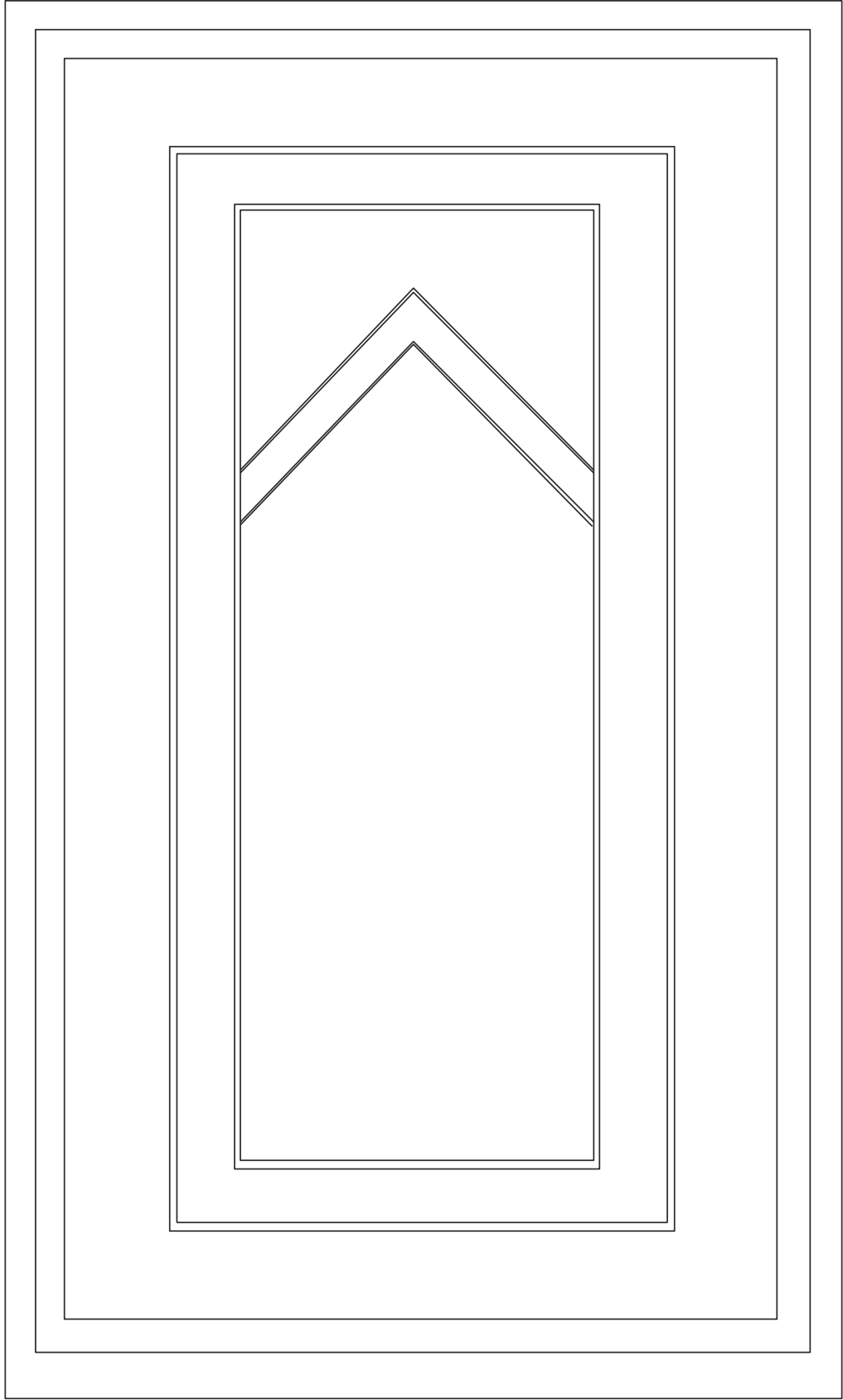
Mihrap zemini kiremit rengindedir ve zeminde herhangi bir motif bulunmamaktadır ancak bütün kenarlarında karanfili andıran stilize çiçek motifleri sıralanmıştır. Mihrap iki sıra bordürün her iki kenardan belli bir açıyla yükselerek tepe noktasında birleşmesiyle oluşur. Bu bordürlerin üstünde ise kanca şeklinde geometrik motifler tepe noktasına kadar sıralanmıştır. Mihrabın tepe noktasında dörtgen ve hilal şekillerinden oluşan geometrik bir motif gözükmektedir. Mihrabın üstünde kalan bölümün zemin rengi açık yeşil olup bu bölümün her iki tarafında da simetrik olarak yerleştirilmiş iki geometrik motif bulunur.

Zemini çevreleyen birinci bordürün her iki tarafında birer çubuk vardır. Bu bordürün zemini krem renginde olup içinde kıvrımlı dallar ile birlikte stilize çiçek ve yaprak motifleri yer alır. Ana bordür ikinci sırada yer alır ve zemini mavidir. Bordürün içi stilize çiçek motiflerinden oluşan motif gurubunun belli aralıklarla sıralanışı şeklinde düzenlenmiştir. Bu bordürü üçüncü bordür ile birbirinden bir sıra süslü çubuk ayırır. Üçüncü bordürün zemini yeşildir ve içi "S" şeklinde kıvrılarak ilerleyen ve her kıvrımın arasında üçgen şekiller bulunan geometrik motiflerle bezenmiştir. Ancak bu motif gurubu kısa kenarlarda sadece zikzak şeklindedir ve aralarında üçgen motifler yoktur. En dıştaki bordürün zemini kiremit renklidir. Tek kontur çizgisiyle birbirine bağlı ve sıralı bir şekilde ilerleyen stilize bitki motifleri bordür boyunca kesintisiz devam eder.

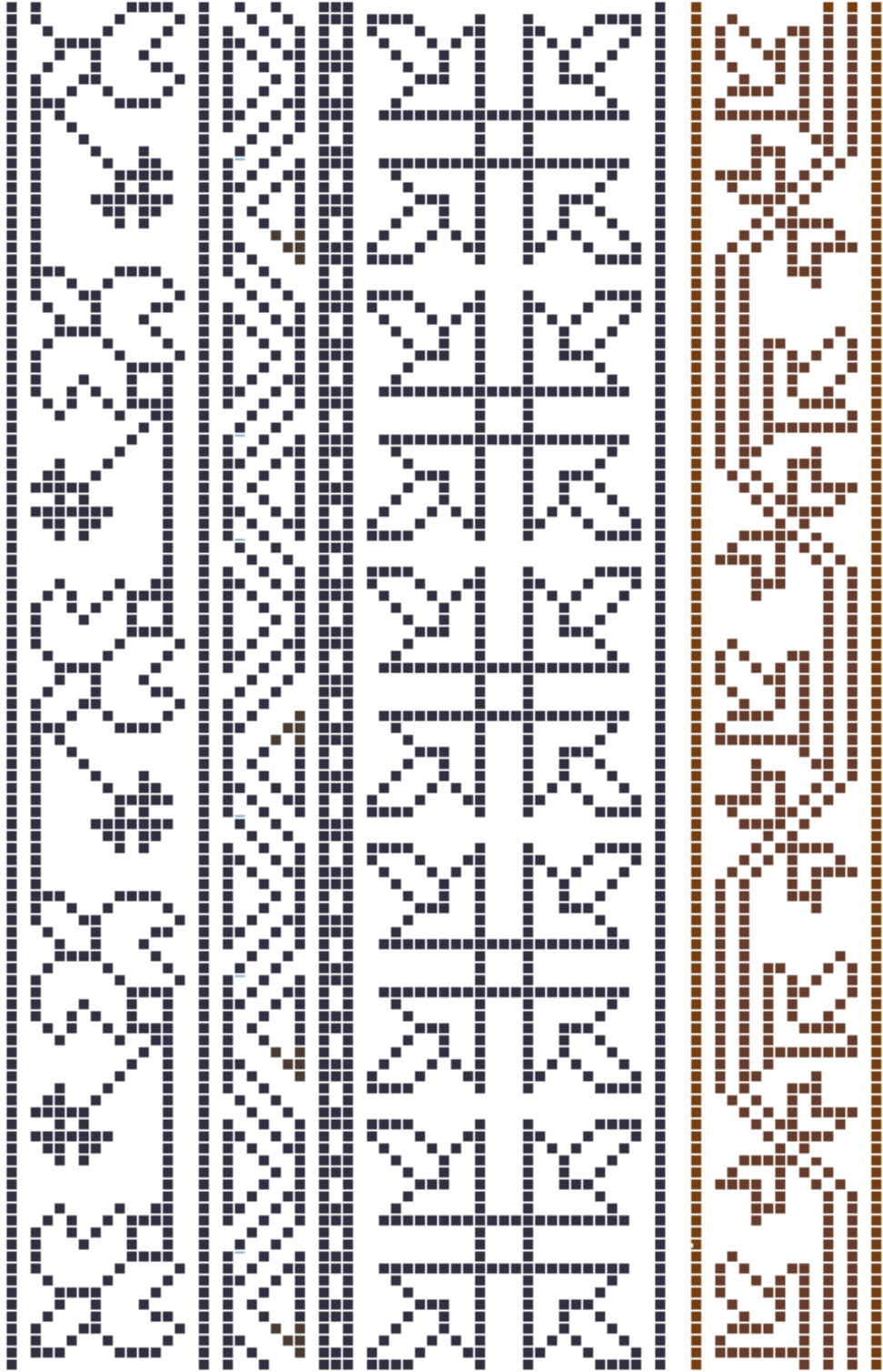
Durumu : Halı bütün durumdadır. Alt kenardaki saçaklar aşınma sonucu yok olmuştur. Halının hav yüzeyinde aşınmalar ve renklerinde solmalar vardır. Üçüncü bordürün köşelerinde motif hataları görülmektedir ayrıca dokuma hatasından kaynaklanan kenar farklılıkları vardır.

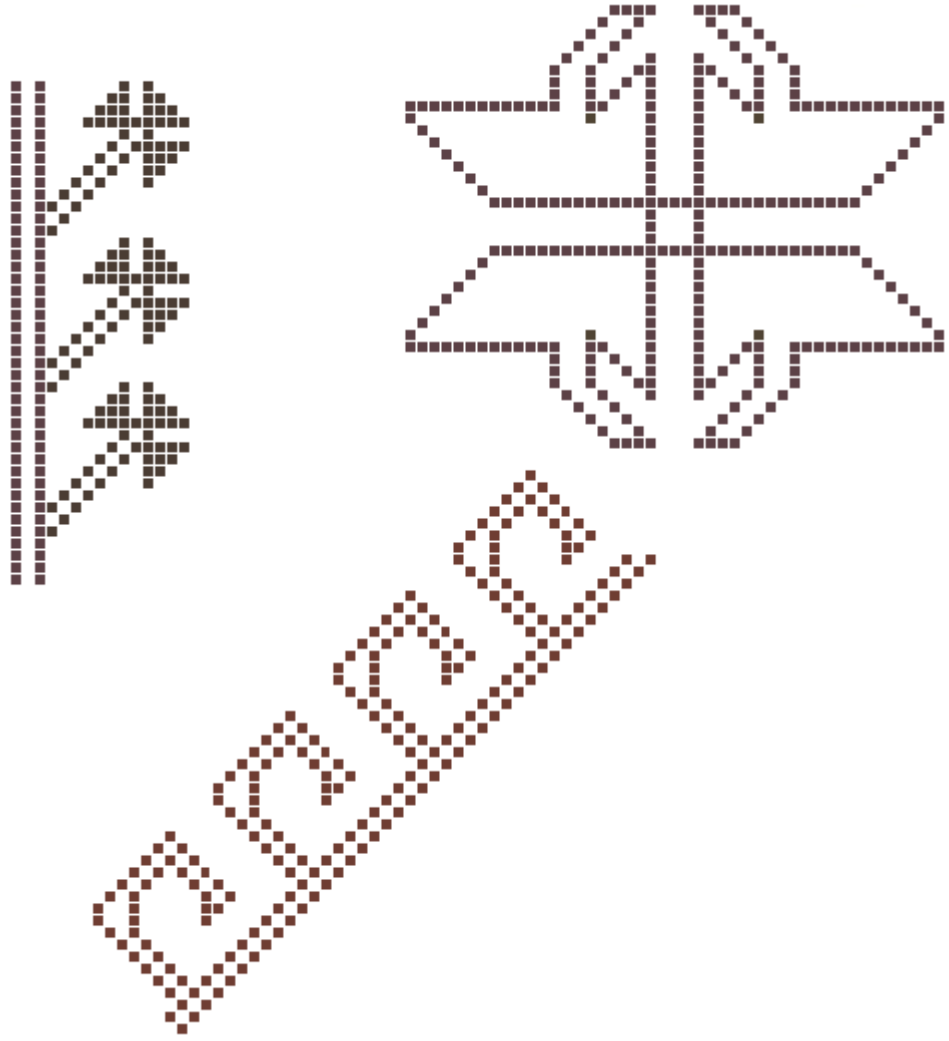
Fotoğraf 37 6295 envanter numaralı halı (Fikret Kaymak)

Şekil 69: 6295 envanter numaralı halının kompozisyon şeması (Çizim: Fikret Kaymak)

Şekil 70: 6295 envanter numaralı halının bordürünü oluşturan motifler (Çizim: Fikret Kaymak)

Şekil 71: 6295 envanter numaralı halının zeminini oluşturan motifler (Çizim: Fikret Kaymak)

2.1.24. 6294 Envanter Numaralı Halı

Müze Envanter Bilgileri

Envanter no	:.....	6294
Varsa Eski Nosu	:.....	-
Adı	:.....	Halı Seccade
Cinsi	:.....	Yün
Devri ve Yeri	:.....	20.yüzyıl- Ladik
Ölçüleri	:.....	98 X 159 cm
Alındığı Tarih ve Yer	:.....	27.12.2004- Konya
Geliş Şekli	:.....	Hediye
Nereden ve ya Kimden	:.....	Selçuklu Sulutaş Köyü Camii'nden
Kıymeti	:.....	90.000.000 TL
Yayımlandığı Yer	:.....	-
Ayniyat Tarih ve No	:.....	27.12.2004 55/45
Eserin Tanımı	: Tamamen yün malzemeden dokunmuştur. Dört kenarında dıştan içe doğru ters ve düz 'Y' motifli ince bordür. Stilize dört yapraklı geniş bordür, köşeli 'S' motifli ince bordür bulunmaktadır. Orta bölüm kırmızı zeminli olup mihrap şeklinde düzenlenmiştir. Mihrap içinde kenarlarda sıralı stilize karanfil motifleri vardır. Mihrap köşe boşluklarında birer adet stilize dört yapraklı çiçek motifleri bulunmaktadır. Renklerde solmalar vardır. Dokumada kırmızı, yeşil, sarı, mavi, kahverengi yün iplikler kullanılmıştır.	

Teknik inceleme bilgiler

Müzedeki yeri	: Halı ve kilim deposu, raf no: 160
Ebatları(en X boy)	: 98 X 154 cm
Düğüm sıklığı	: 30 X 25
Düğüm türü	: Gördes düğümü
Çözü hammadde	: Yün.
Çözgü iplik büküm yönü ve kat adedi	: 2Z
Çözgü iplik renkleri	:Krem(doğal yün rengi) iplik kullanılmıştır.
Atkı hammadde	: Yün.
Atkı iplik büküm yönü ve kat adedi	: 2Z
Atkı iplik renkleri	: Kahverengi iplik kullanılmıştır ve atkılar iki sıra halinde atılmıştır.
İlme hammadde	: Yün.
İlme iplik büküm yönü ve kat adedi	: 2Z
İlme iplik renkleri	:Kiremit rengi, krem(doğal yün rengi), koyu kahverengi,açık yeşil, vişne rengi, yağ yeşili, sarı renklerinde iplikler kullanılmıştır.

Kenar örgüsü : Yaklaşık 1 cm.
Kilim örgüsü : Yaklaşık 3 cm
Saçak boyu ve durumu : 5cm (halının üst kısmındaki saçaklar), alt kısmındaki saçaklar hasarlı, ölçülemiyor.

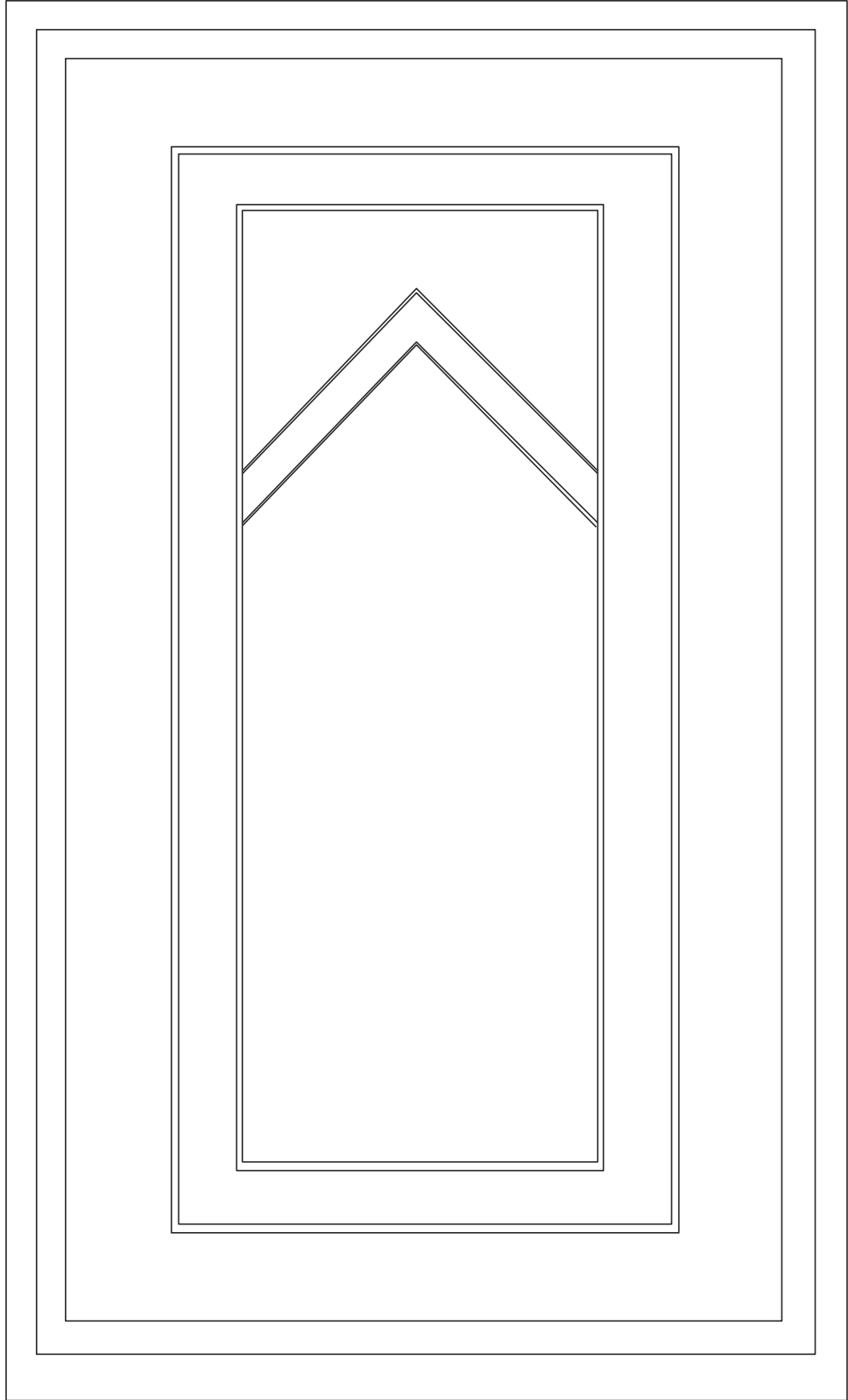
Kompozisyon özellikleri : Halı, üç sıra bordür ve bu bordürlerin çevrelediği mihrap şeklinde düzenlenmiş zemin olarak iki bölümde incelenebilir. En dıştaki bordür kiremit rengi ve açık yeşil renklerinde aynı geometrik motiflerin karşılıklı olarak iç içe geçmiş halde sıralanışı ile oluşturulmuştur. Ana bordür orta sırada yer alır. Her iki tarafında bulunan süslü çubuklarıyla diğer bordürlerden ayrılır. Ana bordürün zemini mavidir ve zemini stilize çiçek motiflerinden oluşan motif gurubunun belli aralıklarla sıralanışı şeklinde düzenlenmiştir. En içteki bordürün zemini kiremit renklidir ve içinde geometrik şekillerden oluşturulmuş bir motif belli aralıklarla bordür boyunca sıralanmaktadır.

Mihrap zemini koyu kırmızıdır ve zeminde herhangi bir motif bulunmamaktadır ancak bütün kenarlarında karanfili andıran stilize çiçek motifleri sıralanmıştır. Mihrap iki sıra bordürün her iki kenardan belli bir açıyla yükselerek tepe noktasında birleşmesiyle oluşur. Ayrıca bu bordürlerin üstünde kanca şeklinde geometrik motifler bulunmaktadır ve mihrabın tepe noktasına kadar sıralanmıştır. Mihrabın tepe noktasında geometrik bir motif bulunmaktadır. Mihrabın üstünde kalan bölümün zemin rengi açık yeşil olup bu bölümün her iki tarafında da simetrik olarak yerleştirilmiş iki geometrik motif bulunur.

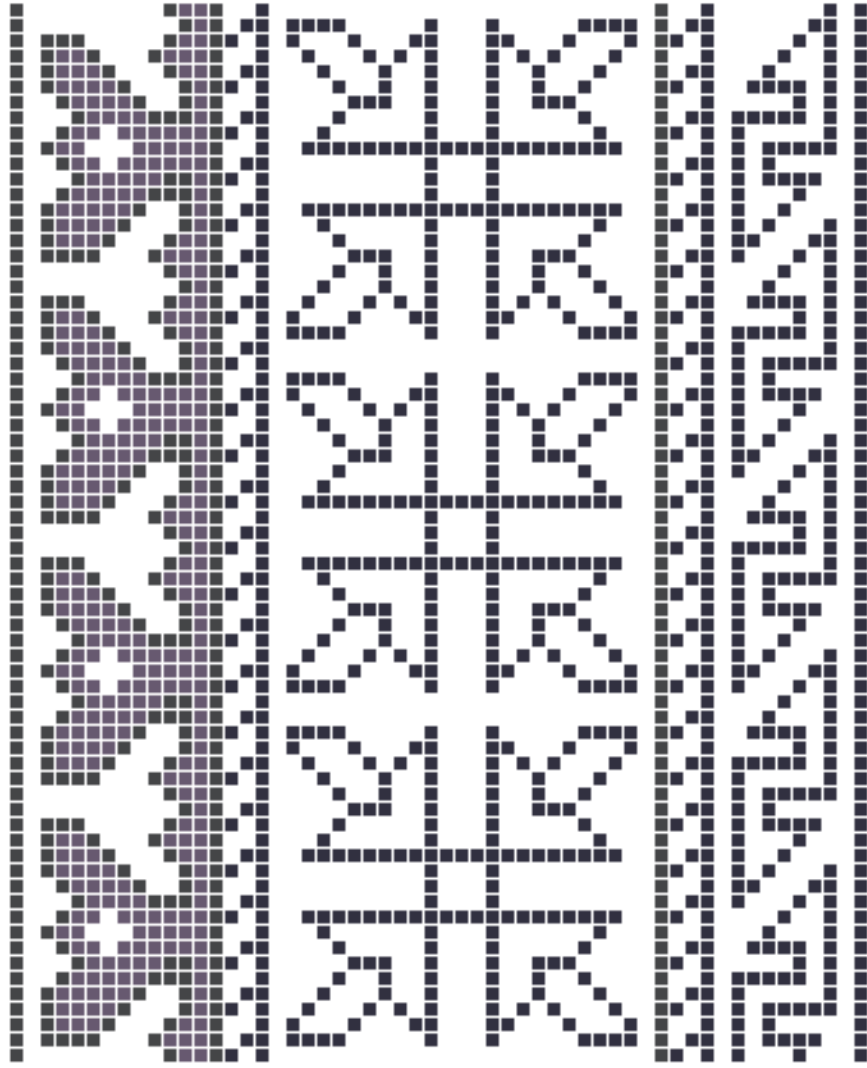
Durumu : Halı bütün durumdadır. Alt kenardaki saçaklar aşınma sonucu yok olmuştur. Halının hav yüzeyinde aşınmalar ve renklerinde solmalar vardır. Halının bordürlerinde motif hataları görülmektedir. Zeminde abrajlı iplik kullanımı sonucu renk hataları bulunmaktadır.

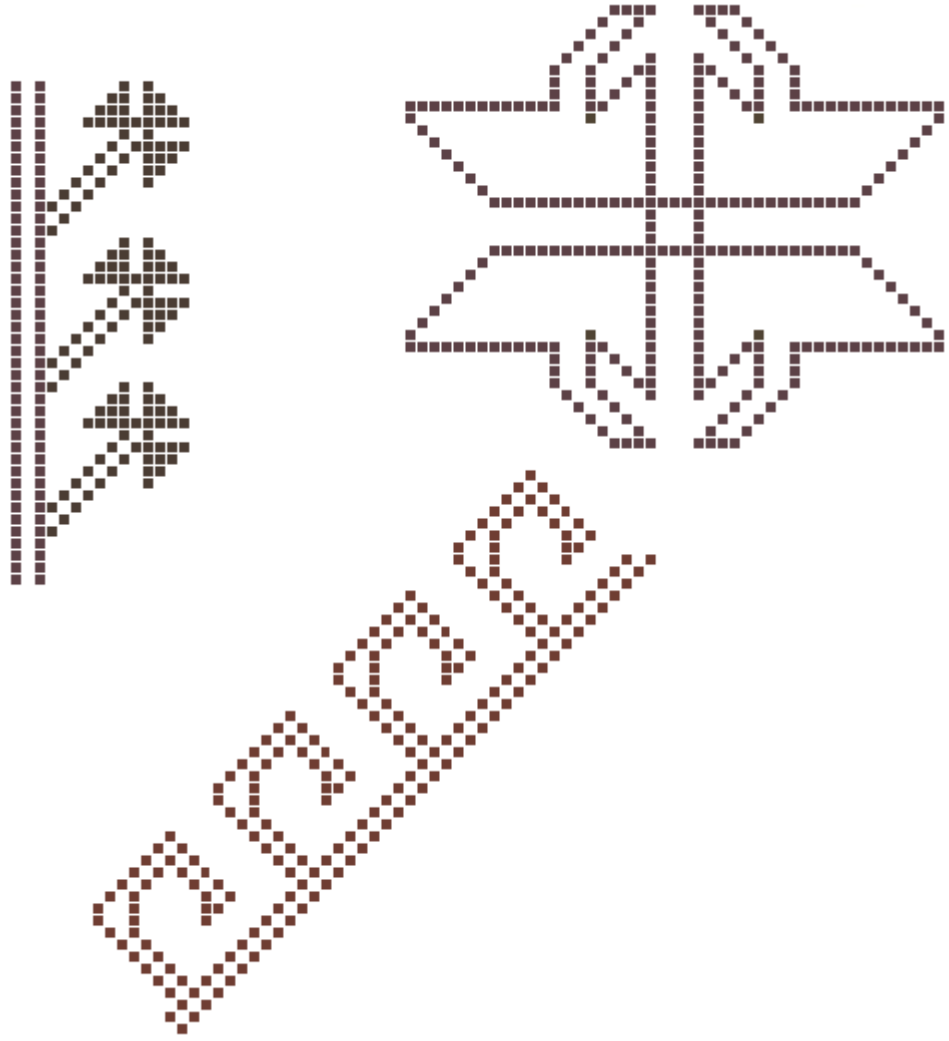
Fotoğraf 38 6294 envanter numaralı halı (Fikret Kaymak)

Şekil 72: 6294 envanter numaralı halının kompozisyon şeması (Çizim: Fikret Kaymak)

Şekil 73: 6294 envanter numaralı halının bordürünü oluşturan motifler (Çizim: Fikret Kaymak)

Şekil 74: 6294 envanter numaralı halının zeminini oluşturan motifler (Çizim: Fikret Kaymak)

2.1.25. 6296 Envanter Numaralı Halı

Müze Envanter Bilgileri

Envanter no	: 6296
Varsa Eski Nosu	: -
Adı	: Halı Seccade
Cinsi	: Yün
Devri ve Yeri	: 20.yüzyıl- Ladik
Ölçüleri	: 123 X 207 cm
Alındığı Tarih ve Yer	: 27.12.2004 - Konya
Geliş Şekli	: Hediye
Nereden ve ya Kimden	: Selçuklu Sulutaş Köyü Camii'nden
Kıymeti	: 80.000.000 TL
Yayımlandığı Yer	: -
Ayniyat Tarih ve No	: 27.12.2004 55/45
Eserin Tanımı	: Tamamen yün malzemeden dokunmuştur. Dört kenarında dıştan içe doğru çiçekli, köşeli, zikzak motifli dar bordür, stilize gül motifli geniş bordür, köşeli zikzak bordürü, ters-düz 'Y' şeklinde düzenlenmiş dar bordür bulunmaktadır. Orta zemin kırmızı renkli olup mihrap şeklinde düzenlenmiştir. Mihrap iç kısmında verev saplı stilize karanfil sırası vardır. Mihrap ortasında üst üste iki adet geometrik şekilli stilize ağaç motifi bulunmaktadır. Mihrap yan boşluklarında stilize dört yapraklı çiçek motifi vardır. Dokumada kırmızı, mor, sarı, yeşil, bordo, siyah renkli yün iplikler kullanılmıştır. Üst kısım kenarı saçaklıdır. Renklerde solmalar vardır.

Teknik inceleme bilgiler

Müzedeki yeri	: Halı ve kilim deposu, raf no: 159
Ebatları(en X boy)	: 116 X 200 cm
Düğüm sıklığı	: 30 X 25
Düğüm türü	: Gördes düğümü
Çözü hammadde	: Yün.
Çözgü iplik büküm yönü ve kat adedi	: Z2S
Çözgü iplik renkleri	: Krem(doğal yün rengi) iplik kullanılmıştır.
Atkı hammadde	: Yün.
Atkı iplik büküm yönü ve kat adedi	: 2Z
Atkı iplik renkleri	: Açık mor iplik kullanılmıştır ve atkılar iki sıra halinde kimi yerlerde üç sıra halinde atılmıştır.
İlme hammadde	: Yün.
İlme iplik büküm yönü ve kat adedi	: 2Z

İlme iplik renkleri : Kiremit rengi, krem(doğal yün rengi), koyu kahverengi,açık yeşil, siyah, yağ yeşili, sarı, açık mor renklerinde iplikler kullanılmıştır.

Kenar örgüsü : Yaklaşık 1 cm.

Kilim örgüsü : Yaklaşık 3 cm

Saçak boyu ve durumu : 5cm (halının üst kısmındaki saçaklar), alt kısmındaki saçaklar hasarlı, ölçülemiyor.

Kompozisyon özellikleri : Halı, dört sıra bordür ve mihrap şeklinde düzenlenmiş zeminden oluşmaktadır.

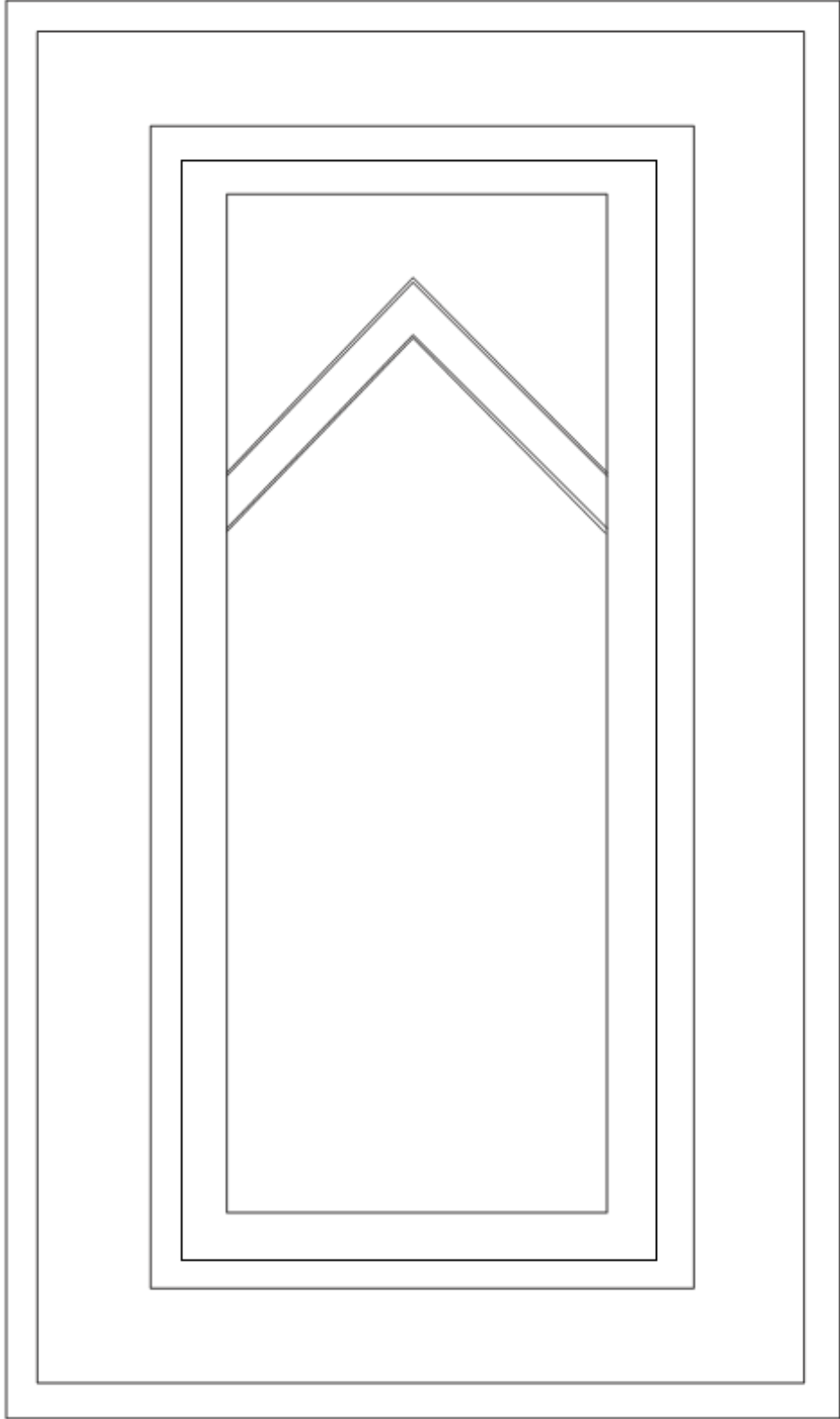
En dıştaki bordürün zemini kiremit rengindedir. Bordürün içinde geometrik motifler ve stilize çiçek motifleri bir birine bağlı olarak alternatif bir şekilde sıralanmıştır. Ana bordürün zemini mavidir ve geometrik şekillerden oluşan bir motif, farklı renkleriyle bordür boyunca sıralanır. İkinci bordürün zemini kiremit rengindedir. Bordürün içinde zikzak şeklinde kesintisiz sıralanan geometrik motifler bulunmaktadır. En içteki bordür kahverengi ve mavi renklerinde aynı geometrik motiflerin karşılıklı olarak iç içe geçmiş halde sıralanışı ile oluşturulmuştur.

Mihrap iki sıra bordürün her iki kenardan belli bir açıyla yükselerek tepe noktasında birleşmesiyle oluşur. Bu bordürlerin üstünde ise kanca şeklinde geometrik motifler bulunur ve bu motifler tepe noktasına kadar sıralanmıştır. Mihrabın tepe noktasında geometrik bir motif bulunmaktadır. Mihrabın üstünde kalan bölümün zemin rengi açık yeşil olup bu bölümün her iki tarafında da simetrik olarak yerleştirilmiş iki geometrik motif bulunur. Mihrap zemini kiremit renklidir. Zeminde stilize bitki motifleri ile geometrik şekillerden oluşturulmuş iki motif gurubu görünmektedir ayrıca karanfili andıran stilize çiçek motifleri mihrabın kenarları boyunca belli aralıklarla sıralanmıştır.

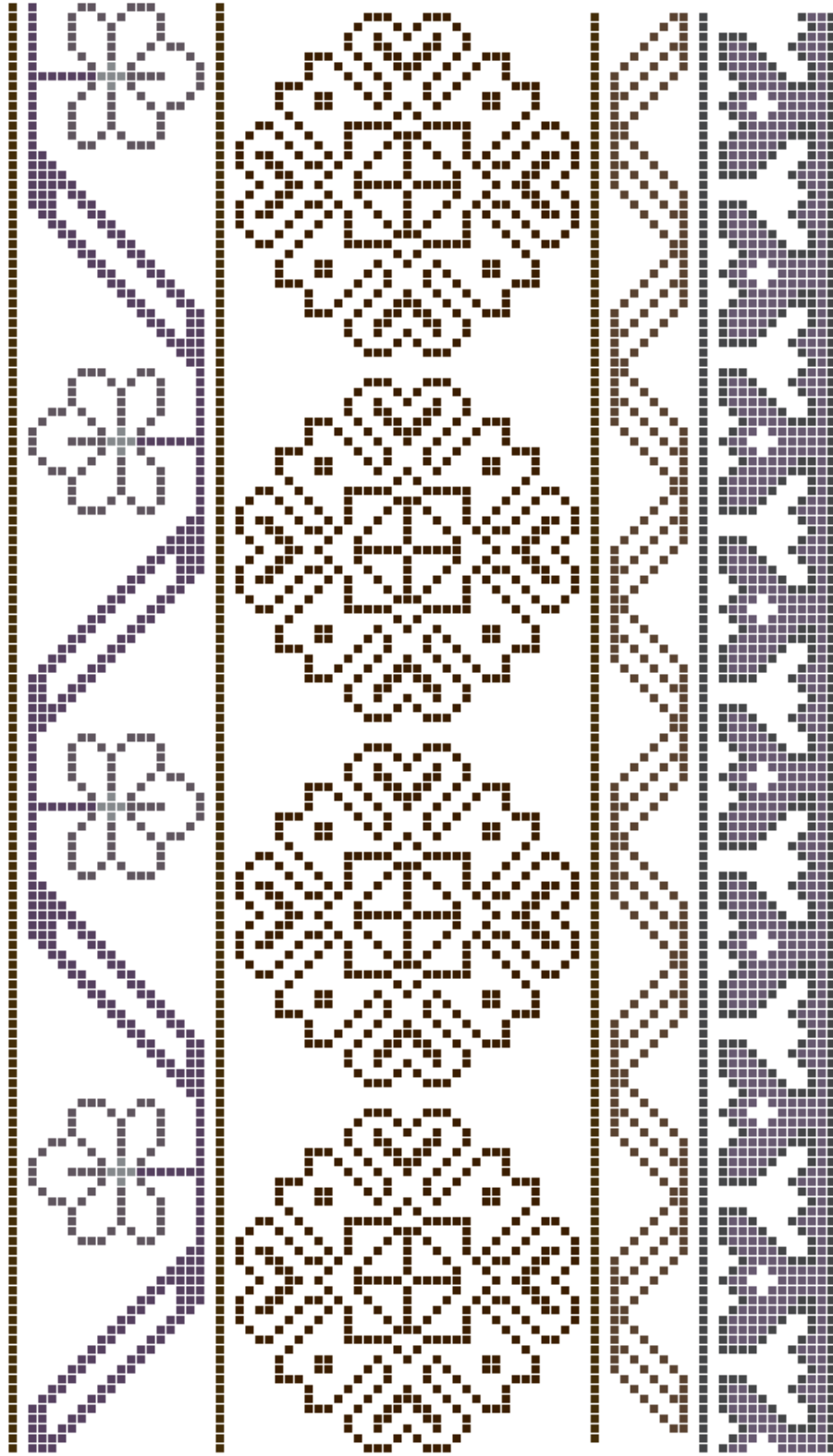
Durumu : Halı bütün durumdadır. Alt kenardaki saçaklar aşınma sonucu yok olmuştur. Halının hav yüzeyinde aşınmalar ve renklerinde solmalar vardır. Halının bordürlerindeki köşe dönüşlerinde motif hataları görülmektedir. Mihrabın zemininde abrajlı iplik kullanımı nedeniyle oluşan renk hataları vardır.

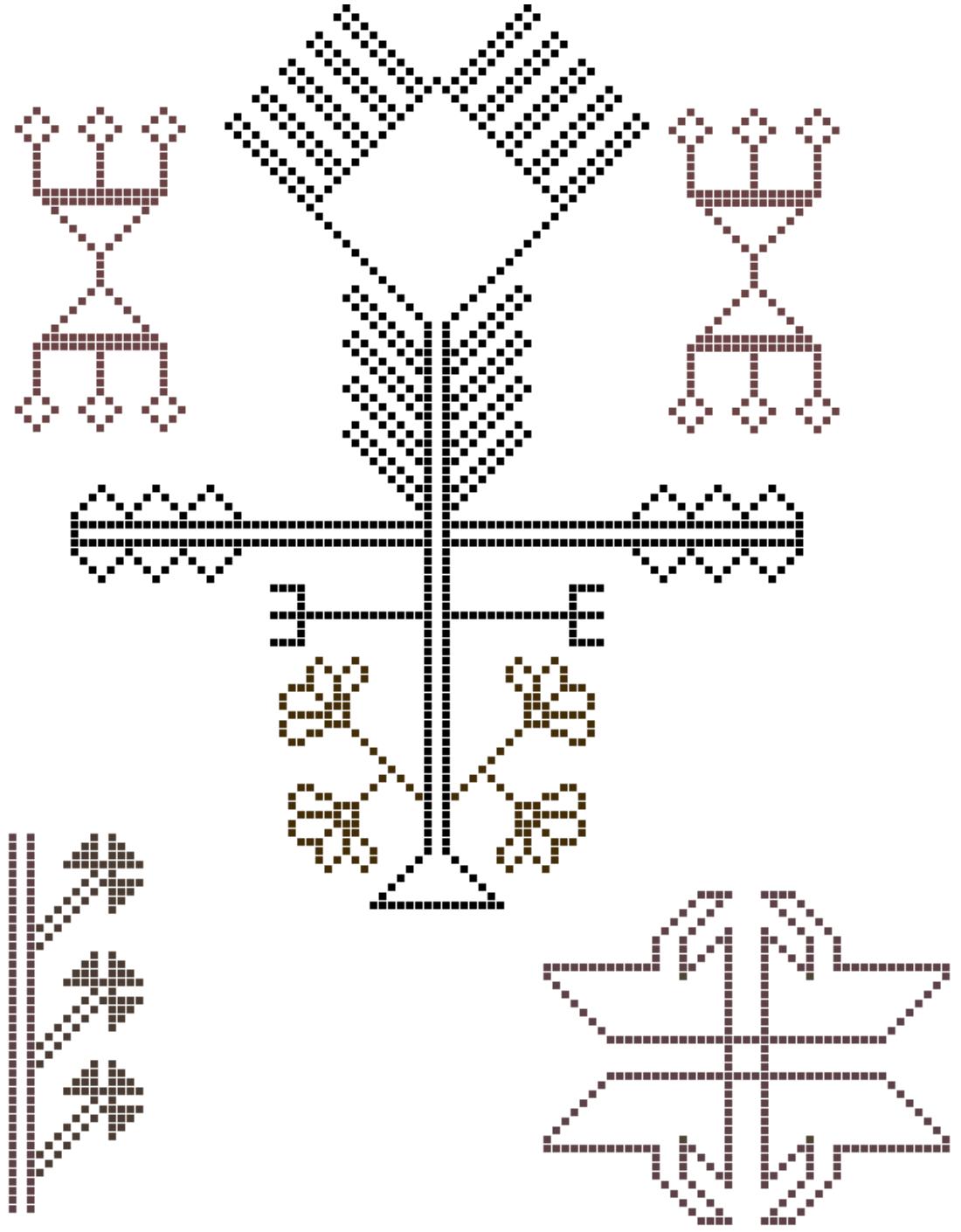
Fotoğraf 39 6296 envanter numaralı halı (Fikret Kaymak)

Şekil 75: 6296 envanter numaralı halının kompozisyon şeması (Çizim: Fikret Kaymak)

Şekil 76: 6296 envanter numaralı halının bordürünü oluşturan motifler (Çizim: Fikret Kaymak)

Şekil 77: 6296 envanter numaralı halının zeminini oluşturan motifler (Çizim: Fikret Kaymak)

2.2. Konya Etnografya Müzesi'nde Bulunan Lâdik Halılarının Değerlendirilmesi

En eskisi 17.yüzyıl, en yenisi ise 20.yüzyıl olarak tarihlenen bu halılar müzeye gelmeden önce uzun yıllar kullanılmış olduğundan eskimiş ve yıpranmış durumdadır. Saçakları genellikle aşınarak yok olmuş, kimilerinde kilim örgüsü ve kenar örgüsü de sökülmüştür. Müzeye kazandırılan bu halıların çoğu yoğun olarak kullanılan camilerden geldiği için hav yüzeyleri büyük ölçüde aşınmış durumdadır. Halıların genelinde yırtıklar, çözümler, renklerinde solmalar ve zararlı böcek saldırısı sonucu eksik alanlar bulunmaktadır. Yapılan incelemelerde halıların hiç birisine onarım amaçlı bir müdahalede bulunulmadığı tespit edilmiştir.

Konya etnografya müzesinde bulunan Ladik halıların hepsi Gördes düğümü ya da Türk düğümü olarak adlandırılan düğüm tekniği ile dokunmuştur. Bu halıların düğüm sıklıkları incelendiğinde, halıların geneli orta kalite halılar sınıfına girmektedir.⁵⁷ İncelenen bu halıların dokuma kalitesi kendi aralarında değişiklik göstermektedir. Kendi aralarındaki bu değişikliği göstermek ve teknik analizlerini daha iyi yapabilmek için (tablo 1) oluşturulmuştur. Bu tabloda halılar düğüm sıklıklarına göre A, B, C, D olarak dört sınıfa ayrılmıştır. El halılarının düğüm sıklığının her yerinde aynı olmadığından ve eskimiş olmasından kaynaklanan değer değişiklikleri göz önünde bulundurularak halıların değişik yerlerinden ölçüler alınmış ve ortama bir değer yazılmıştır. Gruplar belirlenirken 1 dm² deki toplam düğüm sayısı birbirine yakın olanlar aynı grupta değerlendirilmiştir. Ayrıca 10 cm. ende bulunan ve 10 cm. boyda bulunan düğüm sayıları arasındaki farklılıklar dikkate alınmıştır. *Öyle ki, yaklaşık 25x25 düğüm/dm² sıklığa sahip bir halının benzeri el üretimi olduğu için 26x24- 24x27- 26x27 düğüm/dm² gibi sıklıklarda olabilmektedir. Bu durum ende ve/veya boyda 2 düğümlük artış veya azalma ile 1dm² deki toplam düğüm sayısındaki farkın yaklaşık olarak 100 düğüme kadar çıkabileceği anlamına gelmektedir.*⁵⁸

⁵⁷ El halılarında kalite sınıflandırılması için Bkz: Ali Özel: Halıcılık- El Halısı Dokumacılığı, Ankara 1989, Başbakanlık Basımevi s. 71. Devlet Bakanlığı Yayınları No: 44, MK No:1989 AD 4111 S. 17-19

⁵⁸ Öztürk, a.g.e., s.114

Tablo 1: Konya Etnografya Müzesinde bulunan Lâdik halılarının düğüm sıklığı kalitelerine göre kendi içinde gruplandırılması.

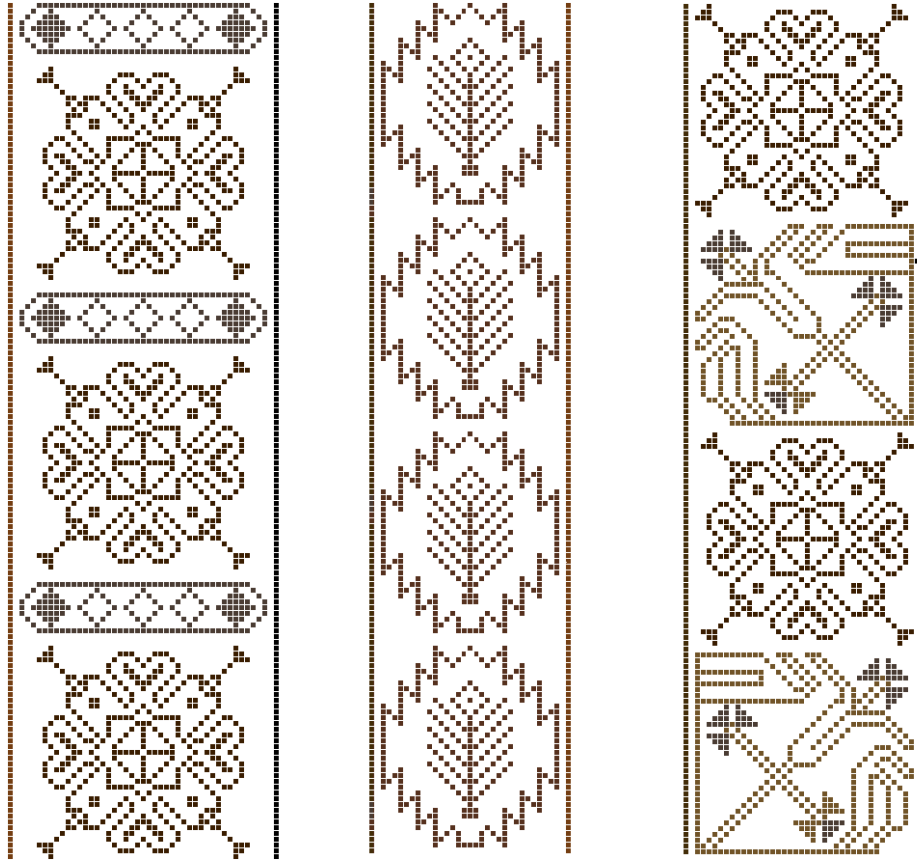
Grup	Düğüm sıklığı (düğüm/dm ²)		Envanter no	Foto no
A (kaba kalite)	24x20	(480 düğüm)	6175	32
B (orta kalite)	26x26	(676 düğüm)	2174	19
	26x26	(676 düğüm)	1526	20
	27x25	(676 düğüm)	6171	30
B-C (orta-ince kalite)	28x26	(728 düğüm)	5880	23
	35x20	(700 düğüm)	5837	24
	30x25	(750 düğüm)	6170	29
	32x23	(736 düğüm)	6174	31
	30x25	(750 düğüm)	6294	35
	30x25	(750 düğüm)	6296	36
	36x20	(720 düğüm)	2030	17
	30x24	(720 düğüm)	2084	18
C (ince kalite)	35x25	(875 düğüm)	5340	21
	33x27	(891 düğüm)	2029	16
	35x23	(805 düğüm)	5897	22
	33x25	(825 düğüm)	5833	25
	32x25	(800 düğüm)	5727	26
	35x25	(875 düğüm)	5720	27
	35x23	(805 düğüm)	6169	28
	35x25	(875 düğüm)	6188	33
	35x25	(875 düğüm)	6295	34
	32x40	(1280 düğüm)	820	13
	45x25	(1125 düğüm)	822	15
	40x28	(1120 düğüm)	847	14
	46x32	(1472 düğüm)	821	12

A grubu halılar düğüm sıklığı kalitesi en düşük olan halılardır. B grubunda ise düğüm sıklığı kalitesi orta seviyede olan halılar bulunmaktadır. B- C grubunda ince

ile orta seviye arası düğüm sıklığı kalitesindeki halılar yer almaktadır. C grubunda kalitesi en yüksek halılar bulunmaktadır.

Çoğu halının saçak kısımları hasarlıdır ve bu durum çözgü ipliklerini analiz etme konusunda büyük kolaylık sağlamıştır. Çözgü iplikleri genellikle krem(doğal yün rengi) renkli, Z2S kat ve büküm yönlü yün ipliklerdir ancak 6174, 2174, 847 envanter numaralı halıların çözgüleri pembe ve S2Z yün ipliklerden oluşmaktadır. Ayrıca yapılan incelemede 5880 envanter numaralı halının çözgülerinin beyaz, 3SZ pamuk ipliği olduğu tespit edilmiştir. İncelenen halıların genelinde açık kahverengi 1Z atkı iplikleri kullanılmıştır ancak 2174 envanter numaralı halıda krem rengi Z2S, 847 envanter numaralı halıda kiremit rengi 1Z, 821 envanter numaralı halıda krem renkli 1Z atkı iplikleri kullanılmıştır. Atkılar İki sıra halinde, kimi yerde üçer sıra halindedir.

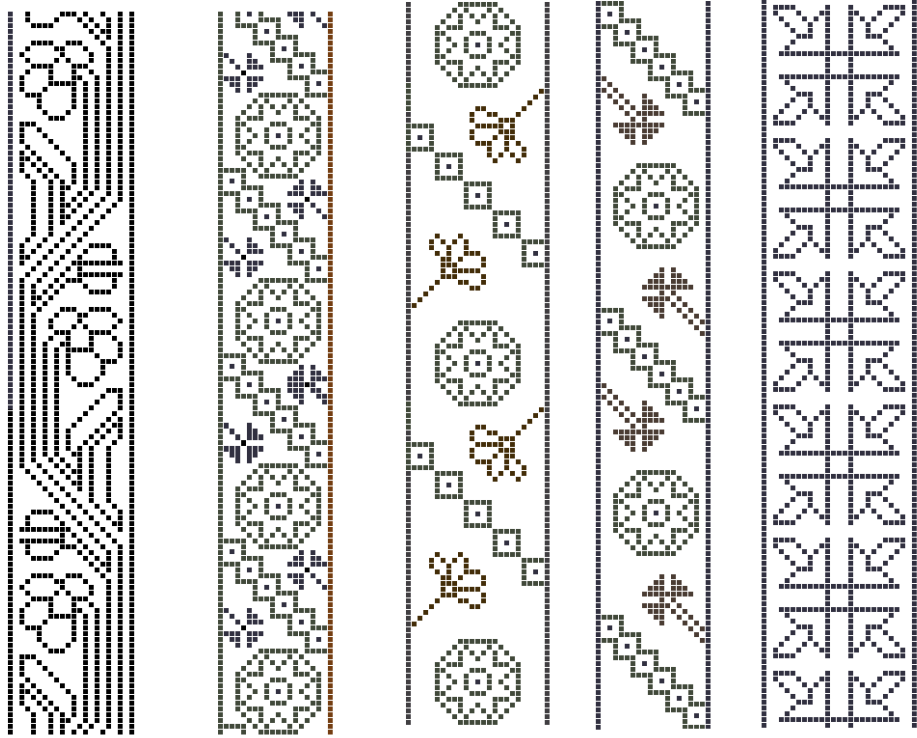
Halıların kompozisyonları incelendiğinde tümünün tek mihraplı seccade olduğu gözlenmektedir ancak 6188, 1526, 2174 envanter numaralı halılar yastık halısı olduğu için seccadelerden farklı kompozisyon özellikleri göstermektedir. İncelenen halıların bordürleri genellikle ortada bir ana bordür ve ana bordürün her iki yanında da birer sıra ince bordür olarak üç sıra halindedir. Ana bordürlerin içinde genellikle bitkisel motifler kullanılmıştır ve geometrik motifli olanlar az sayıdadır. İncelenen halıların birçoğunda kullanılan bordürler genelde birbirinin aynısıdır. Bu bordürleri tasarım özellikleriyle birlikte, kullanıldığı halıyı da gösteren bir tabloda gruplandırmak mümkündür. (Bkz tablo: 2)

1

2

3

4

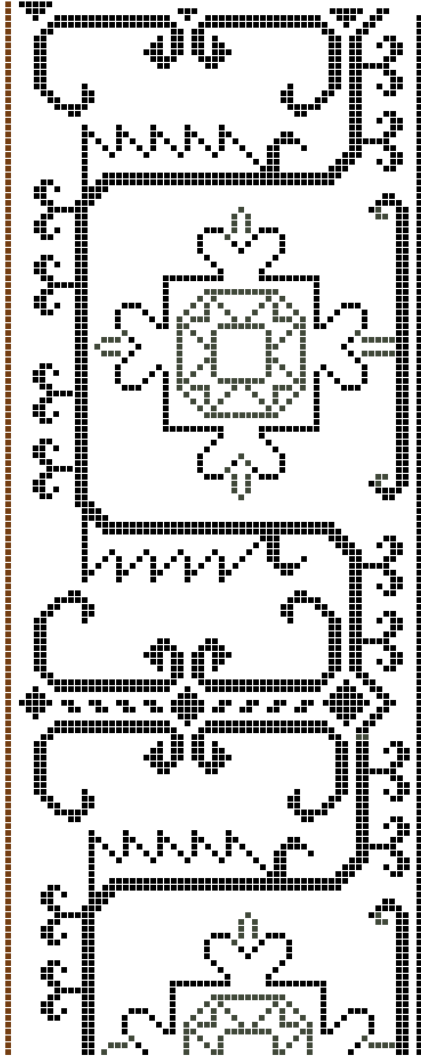
5

6

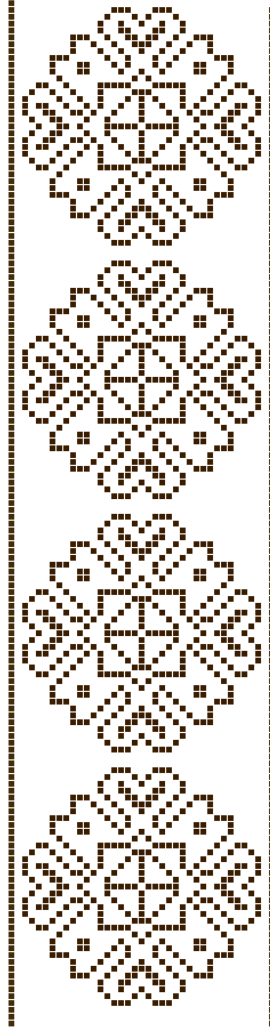
7

8

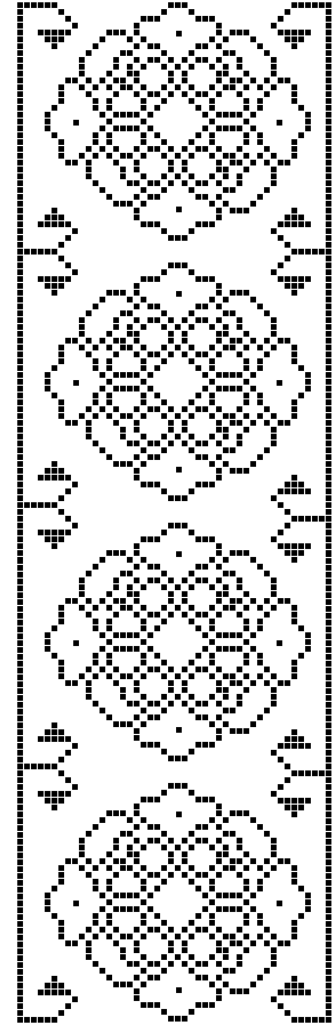
Şekil 78 İncelenen halılarda kullanılan bordürler (Çizim: Fikret Kaymak)

9

10

11

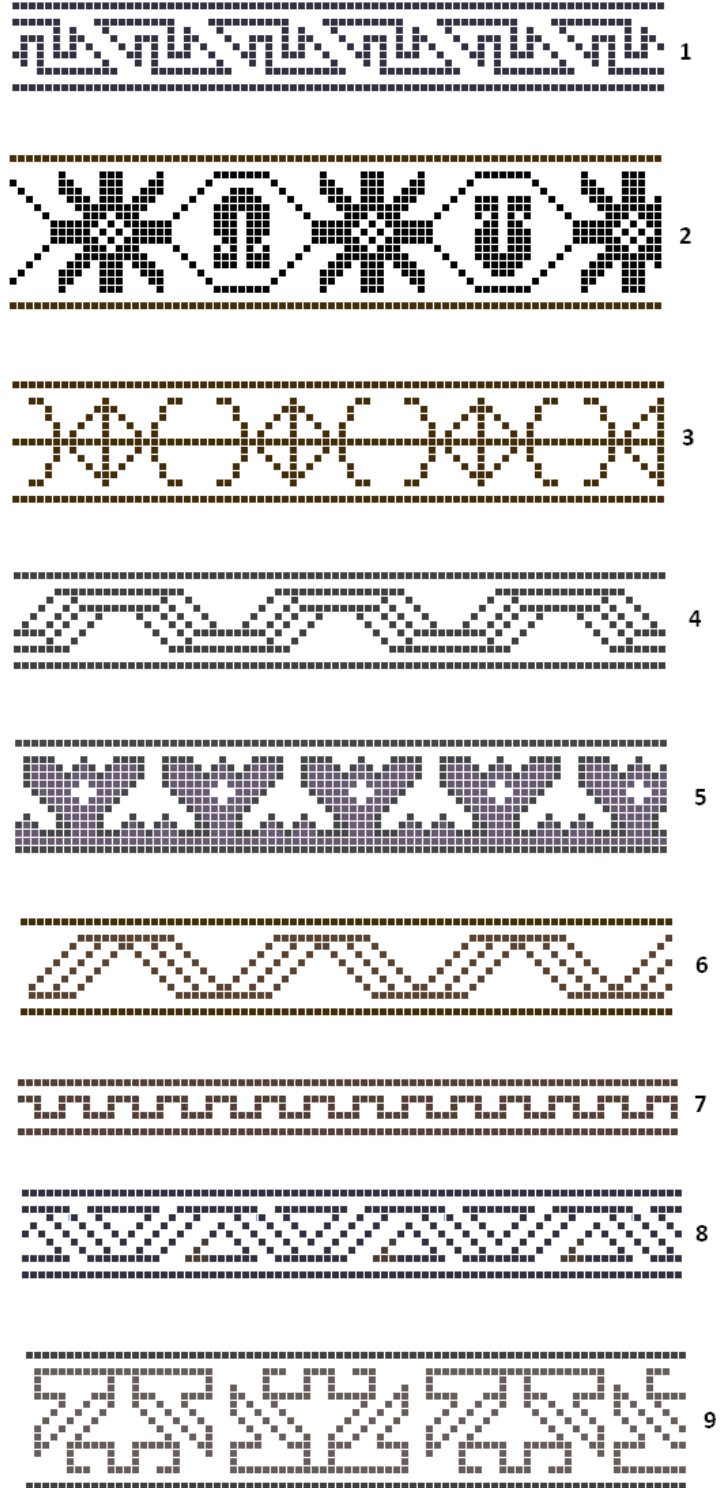
Şekil 79 İncelenen hahlarda kullanılan bordürler (Çizim: Fikret Kaymak)

Tablo 2 Ana bordürlerin, görüldükleri halılara göre gruplandırılması

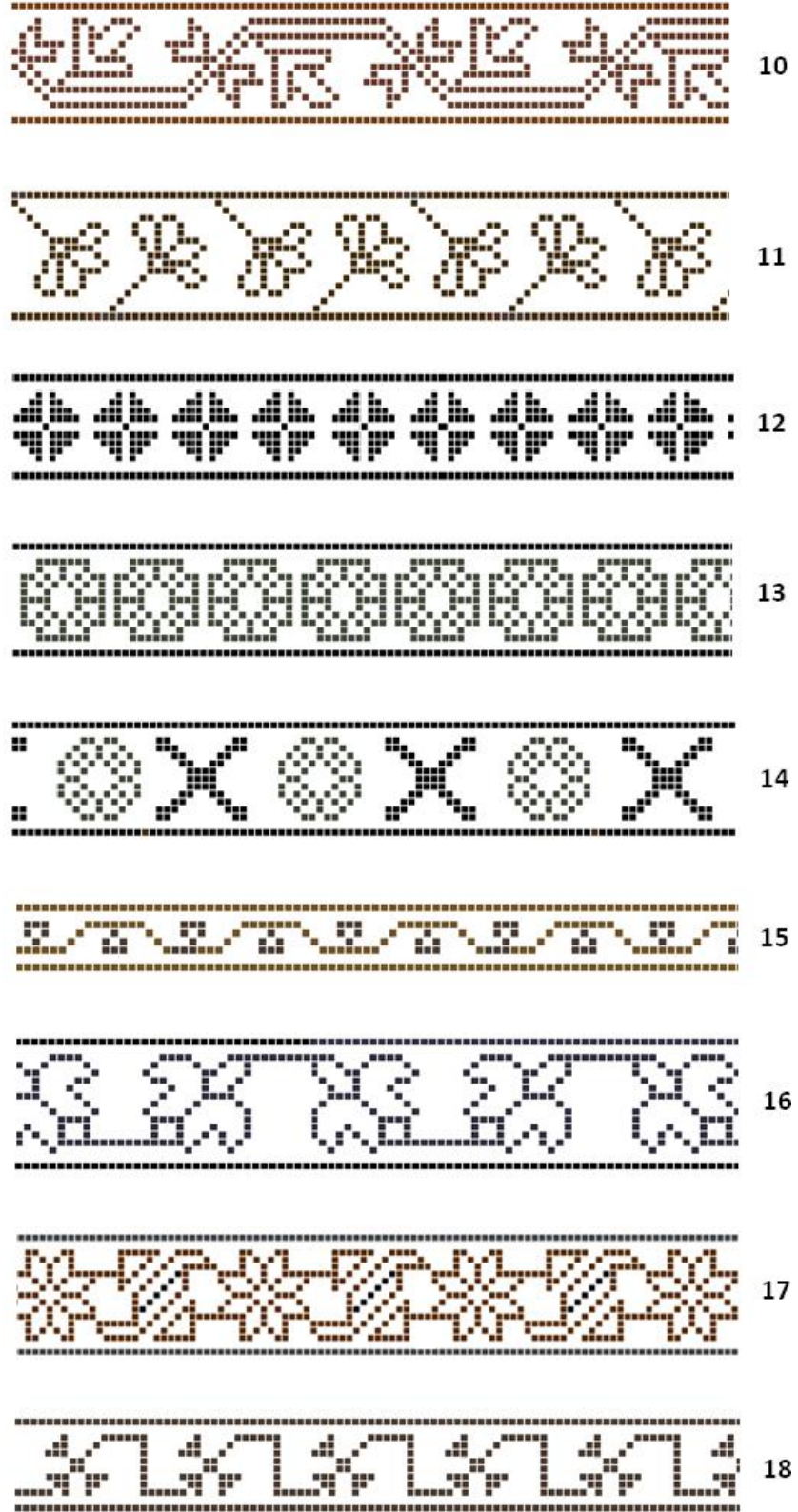
Bordür no	Envanter no	Fotoğraf no
1	2030	17
2	2029	16
3	2184	18
	822	15
	5897	22
	5837	24
	5833	25
	5727	26
	5720	27
	6169	28
	6174	31
821	12	
4	5880	23
5	6170	29
	6175	32
6	6171	30
7	5340	21
8	6295	34
	6294	35
9	820	15
10	6296	36
11	847	14

İnce bordürlerin içi ise geometrik şekillerden ve geometrik şekillerden oluşturulmuş bitkisel motifler ile bezenmiştir. Bitkisel motifler genellikle ‘‘S’’ şeklinde kıvrılarak ilerleyen dallar üstüne yerleştirilmiş yaprak ve stilize çiçeklerin sıralanışı şeklindedir. Geometrik motifler ise genellikle zikzak şeklinde ve kesintisiz olarak bordür boyunca uzanır. Bu bordürleri de geometrik motifli ve bitkisel motifli

bordürler olarak iki guruba ayırabilir, kullanıldıkları halılara göre bir tabloda gösterebiliriz. (Bkz tablo: 3)

Şekil 80 İncelenen halılardaki geometrik motiflerden oluşan ince bordürler (Çizim: Fikret Kaymak)

Şekil 81 İncelenen halılardaki geometrik şekillerden oluşan bitkisel motifli ince bordürler
(Çizim: Fikret Kaymak)

Tablo 3 İnce bordürlerin, görüldükleri halılara göre gruplandırılması

Bordür no	Halı Envanter no	Fotoğraf no
1	6294	35
2	821	12
3	2184	18
4	6171 5340	30
5	5833 6294 6296	25 35 36
6	6296 6174 6170 2174 2184	36 31 29 19 18
7	6174	31
8	6295 6175 6169	34 32 28
9	6171	30
10	6295 821 6170 5837 822 820 2030 2029	34 12 29 24 15 13 17 16
11	2029	16
12	2030	17
13	820	13
14	5897	22
15	5837 5897	24 22
16	5880 6295	23 34
17	5727 5833	26 25
18	5720 822	27 15

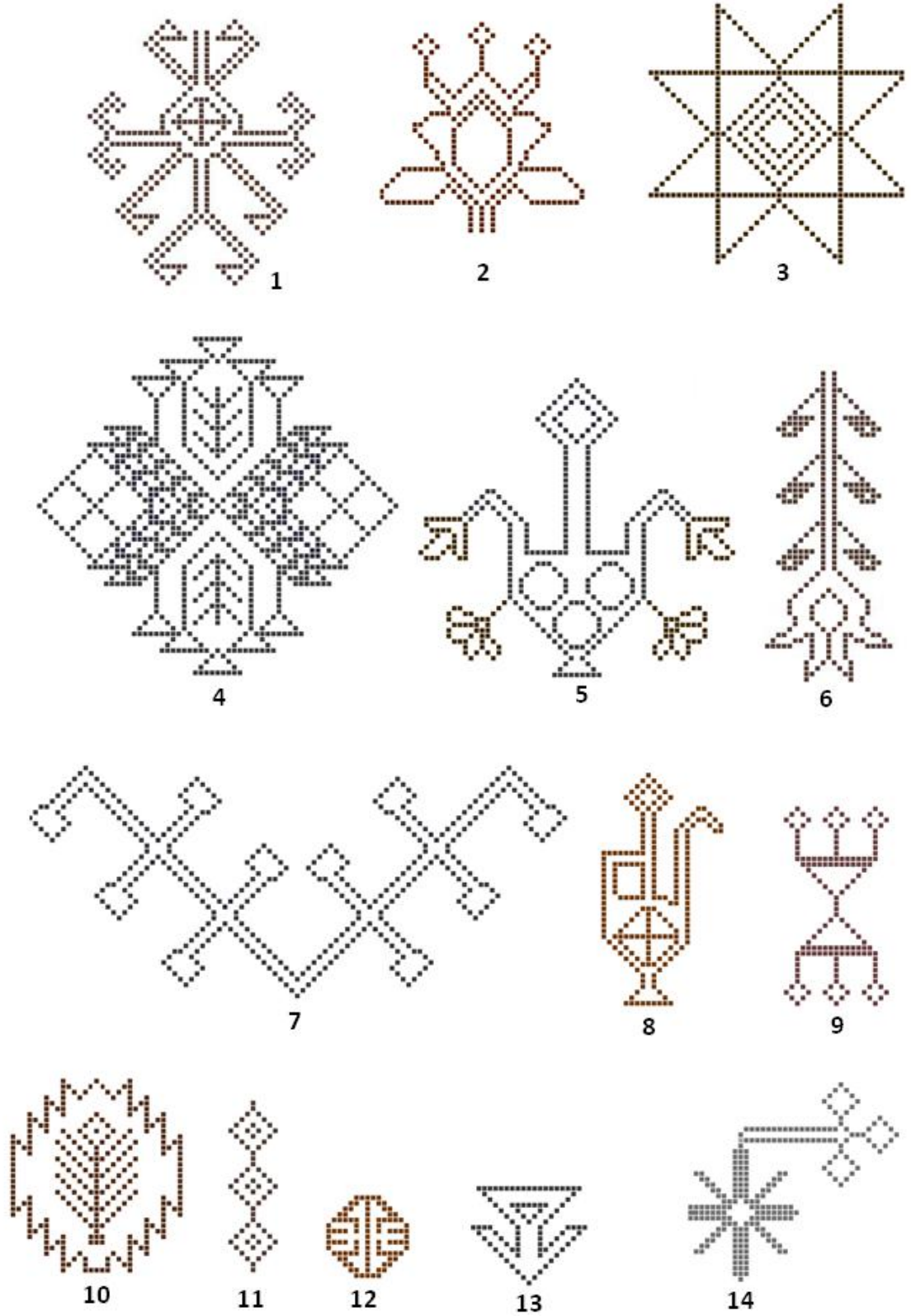
İncelenen halıların tümünde zemin kademeli olarak her iki taraftan daralarak yükselen mihrap şeklinde düzenlenmiştir. Bu mihrap şekline Selçuklu mimarisinde sıkça rastlamak mümkündür. (bkz. Fotoğraf: 38)

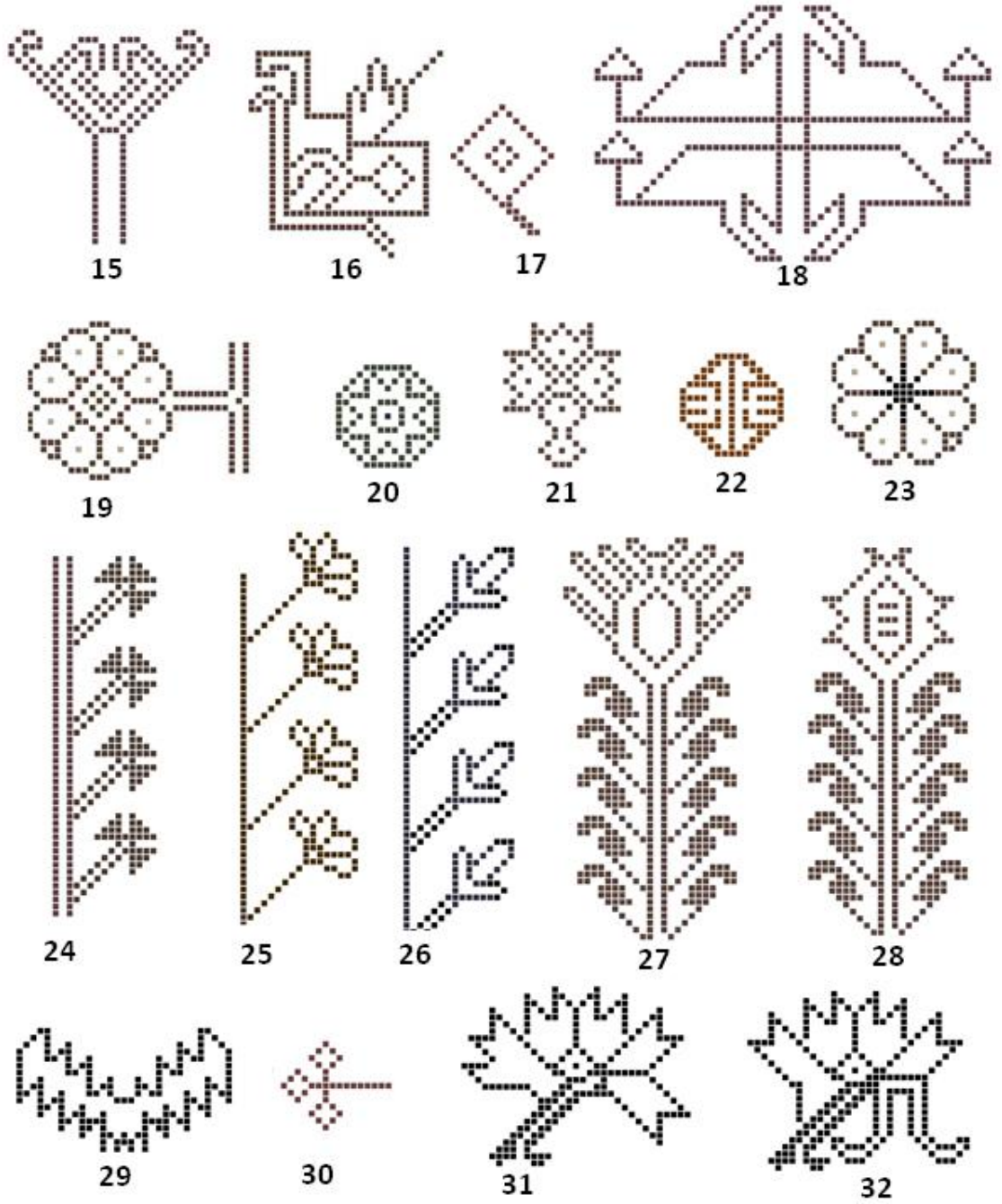
Fotoğraf 40 822 envanter numaralı halı ile Camii mihrabının kompozisyon özelliklerindeki dikkat çekici benzerlik

Bunun yanı sıra üç sıra düz bir bordürün her iki taraftan belli bir açıyla yükselerek tepe noktasında birleşmesinden oluşan mihraplar da gözlenmektedir. 820, 847 envanter numaralı halıların mihrapları sütunçeli ve üç bölümden oluşarak diğer mihrap zeminli halılardan ayrılır. Mihrap zeminlerinde genellikle herhangi bir motif yoktur ancak 822, 6171, 6175, 6296 envanter numaralı halıların mihrap zeminlerinde stilize bitkisel motifler ve geometrik şekillerden oluşan motifler, hayat ağacı motifi şeklinde düzenlenmiştir. Envanter numarası 5833 ve 5727 olan halıların mihrap zeminlerinde ise geometrik motiflerden oluşturulmuş stilize ahize motifi ve fiskiye tasviri olduğu düşünülen motifler yer almaktadır. Yastık halıları kısa kenarlarda ikişer, uzun kenarlarda birer sıra bordür ve zeminde stilize bitkisel motiflerin belli bir düzene göre sıralanışı ile oluşmaktadır. 2174 envanter numaralı yastık halı her

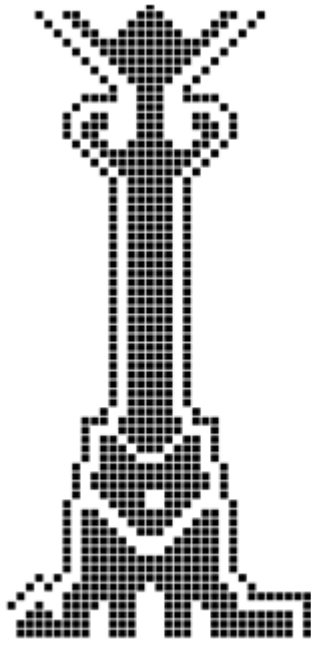
kenarında üçer sıra bordür ve zemininde madalyon motifinden oluşmaktadır. Dokuma yönüne göre ters duran yan yana sıralanmış lale şeklinde stilize çiçek motifleri kimi halılarda ayaklık, kimi halılarda alınlık olarak karşımıza çıkar. Mihrabın üst kısmındaki alanda genellikle stilize ibrik motifi ile geometrik motifler gözlenmektedir. Bunun yanı sıra kimi halılarda hançer yaprak ve karanfil şekillerini anımsatan motiflerde görülür. Halılarda görülen motifleri bir tabloda gruplandırabiliriz. (Bkz tablo: 4)

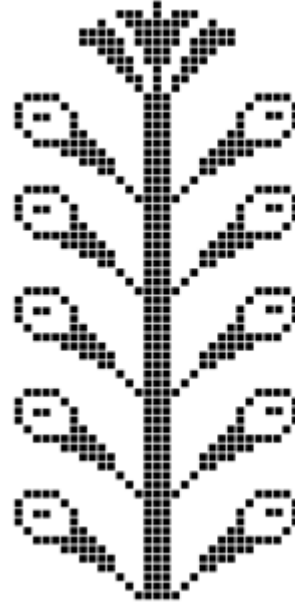
Şekil 82 İncelenen halıların zeminlerinde görünen motifler (Çizim: Fikret Kaymak)

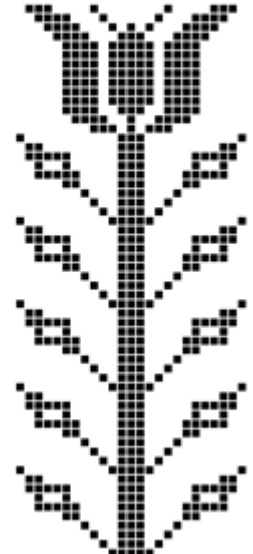
Şekil 83 İncelenen halıların zeminlerinde görünen motifler (Çizim: Fikret Kaymak)

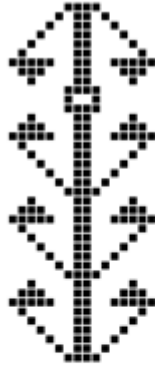
33

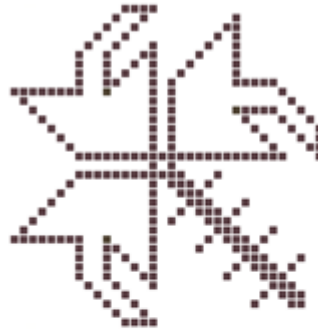
34

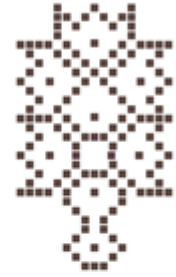
35

36

37

38

39

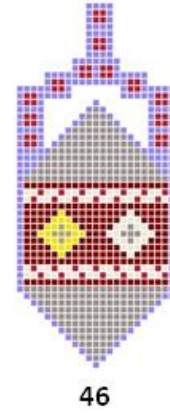
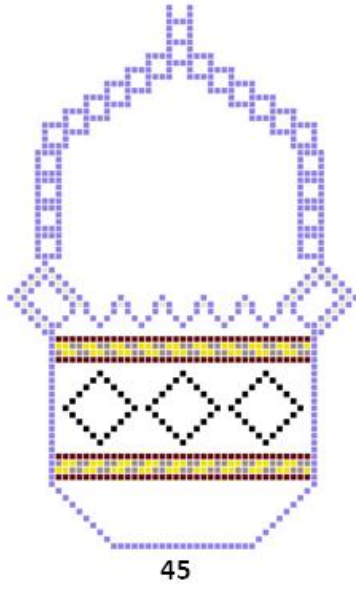
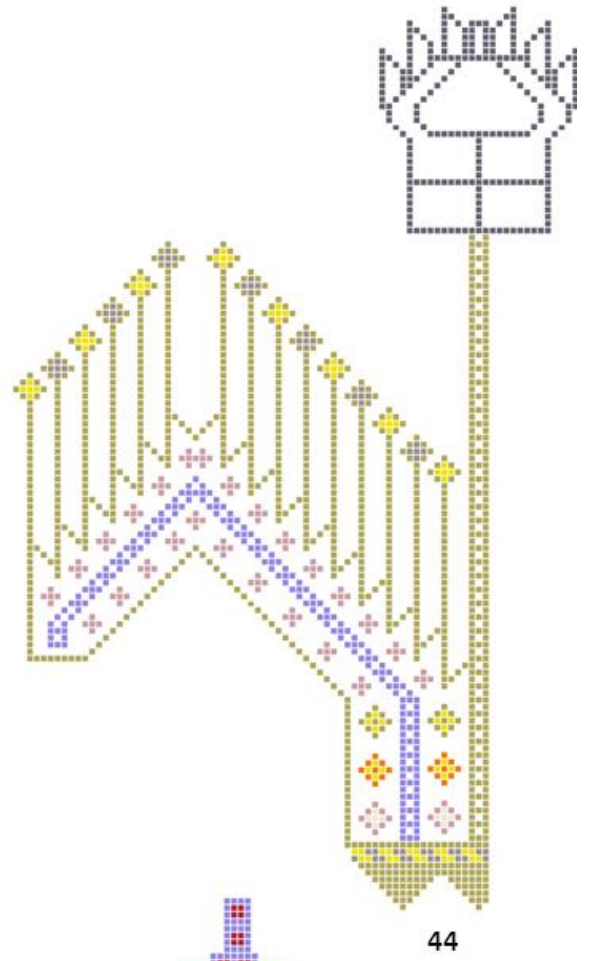
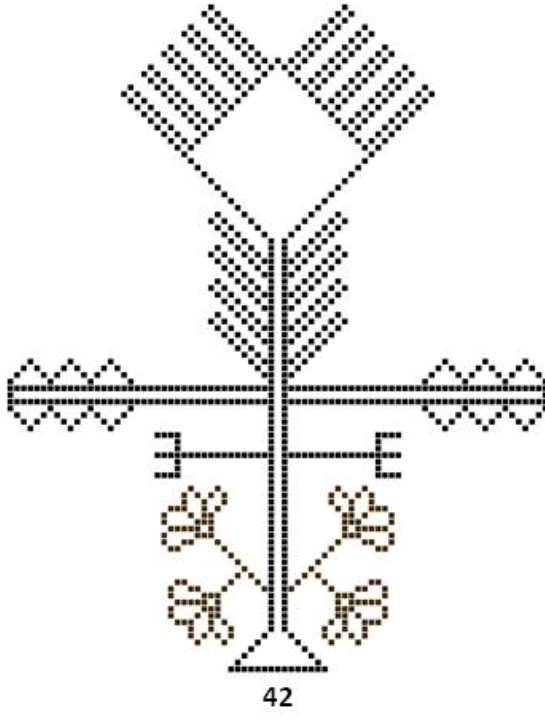

40

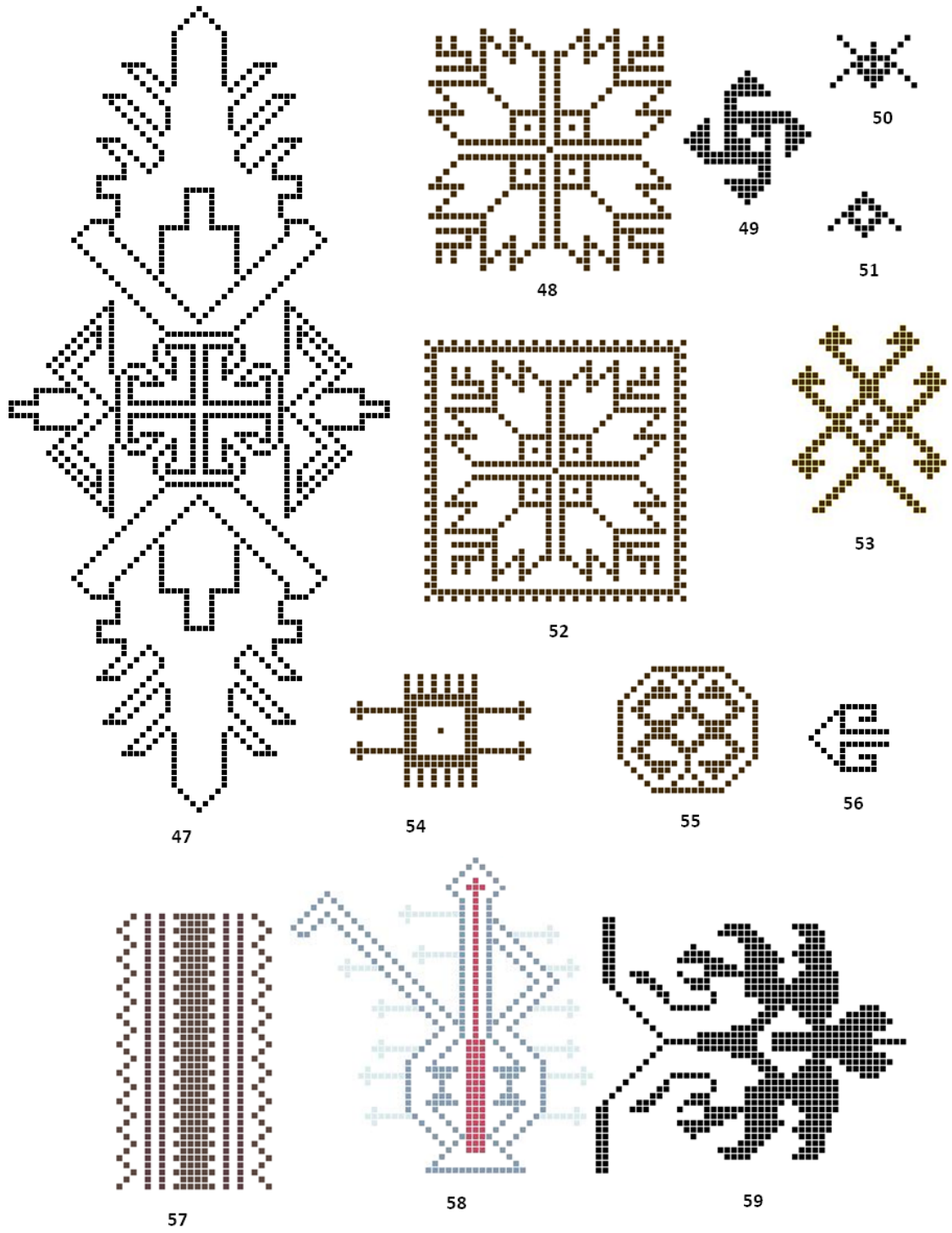

41

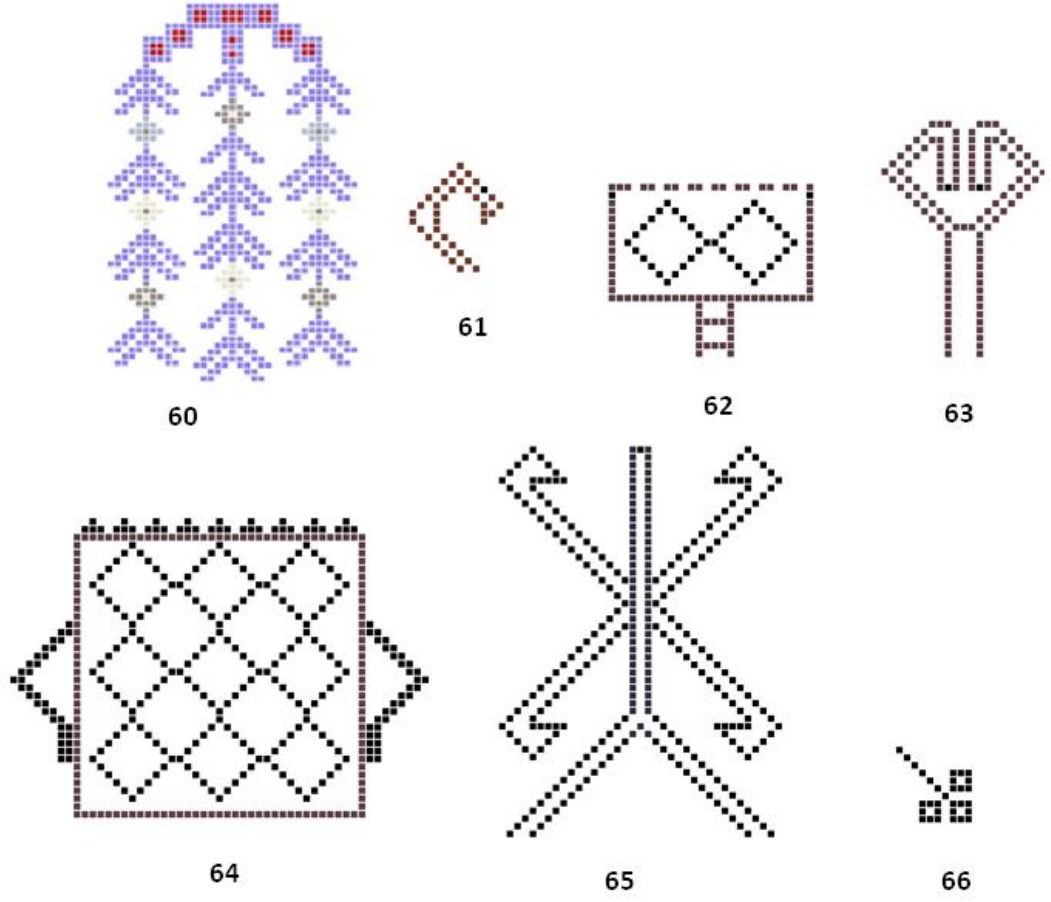
Şekil 84 İncelenen halıların zeminlerinde görünen motifler (Çizim: Fikret Kaymak)

Şekil 85 İncelenen halıların zeminlerinde görünen motifler (Çizim: Fikret Kaymak)

Şekil 86 İncelenen halıların zeminlerinde görünen motifler (Çizim: Fikret Kaymak)

Şekil 87 İncelenen halıların zeminlerinde görünen motifler (Çizim: Fikret Kaymak)

Tablo 4 zemindeki motiflerin, görüldükleri halılara göre gruplandırılması

Halı Envanter no	Motif no	Fotoğraf no
5340	25, 8, 2, 24,19,30, 20,61	21
2029	1, 2, 6, 8, 12, 18, 61, 15	16
2030	26, 6, 61	17
2184	18, 15, 25, 1, 61, 20, 6	18
2174	48, 52, 53, 54, 55, 58	19
1526	49, 50, 51, 56, 59	20
820	29, 31, 32, 20, 27, 24, 28, 21, 57	13
822	37, 38, 40, 8, 23, 15, 61	15
847	33, 34, 35, 36, 38, 39, 40, 41,	14
5897	1, 6, 8, 24, 15, 22, 61	22
5880	30, 65, 66	23
5837	1, 6, 8, 12, 18, 15, 61	24
5833	30, 8, 45, 46, 44, 18, 23, 61, 60	25
5727	18, 8, 15, 44, 61, 62, 63, 64	26
5720	1, 8, 18, 6, 12, 61	27
6169	1, 8, 25, 15, 23, 61	28
6170	1, 6, 8, 18, 23, 3	29
6171	23, 17, 14, 13, 5, 4, 8, 25, 30,7, 26	30
6174	1, 6, 8, 9, 24, 61,	31
6175	15, 17, 25, 20, 30, 8, 7, 63, 61	32
6188	47, 56	33
821	29, 31, 32, 20, 27, 28, 21,	12
6295	24, 18	34
6294	24, 18, 61	35
6296	24, 18, 42,	36

2.3. Uygulama çalışmaları

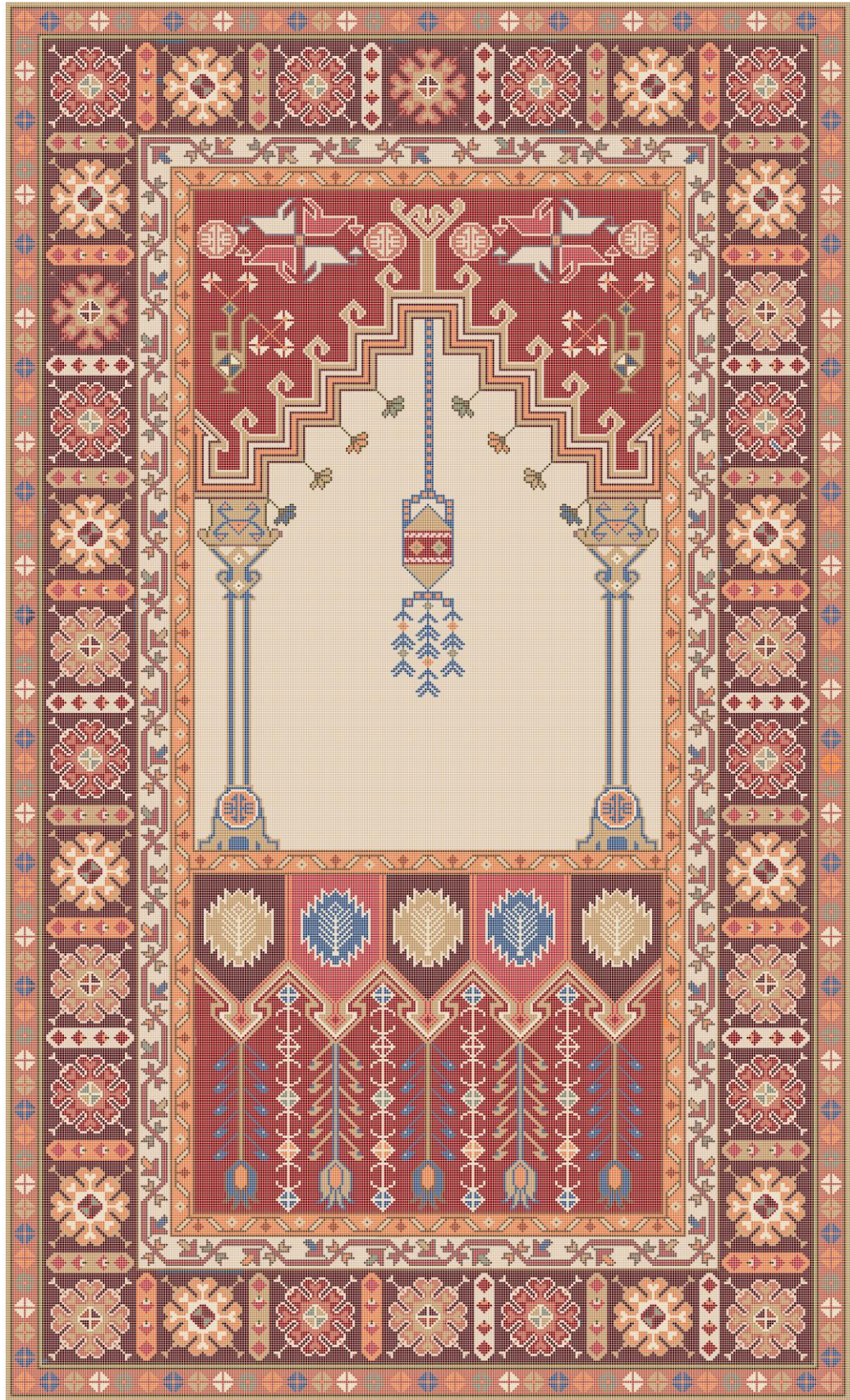
Bu bölümde Lâdik halılarının özgün yapısına ve kompozisyon özelliklerine uygun yeni halı düzenleme önerileri sunulmuştur. Önerilen düğüm sıklığı kalitesi tabloda gösterilmiştir ve ayrıca halının önerilen düğüm sıklığı kalitesinde dokunması sonucunda oluşması beklenen ebatları da tabloda gösterilmiştir.

Tablo 5 Yeni düzenleme önerisi getirilen halıların teknik özellikleri

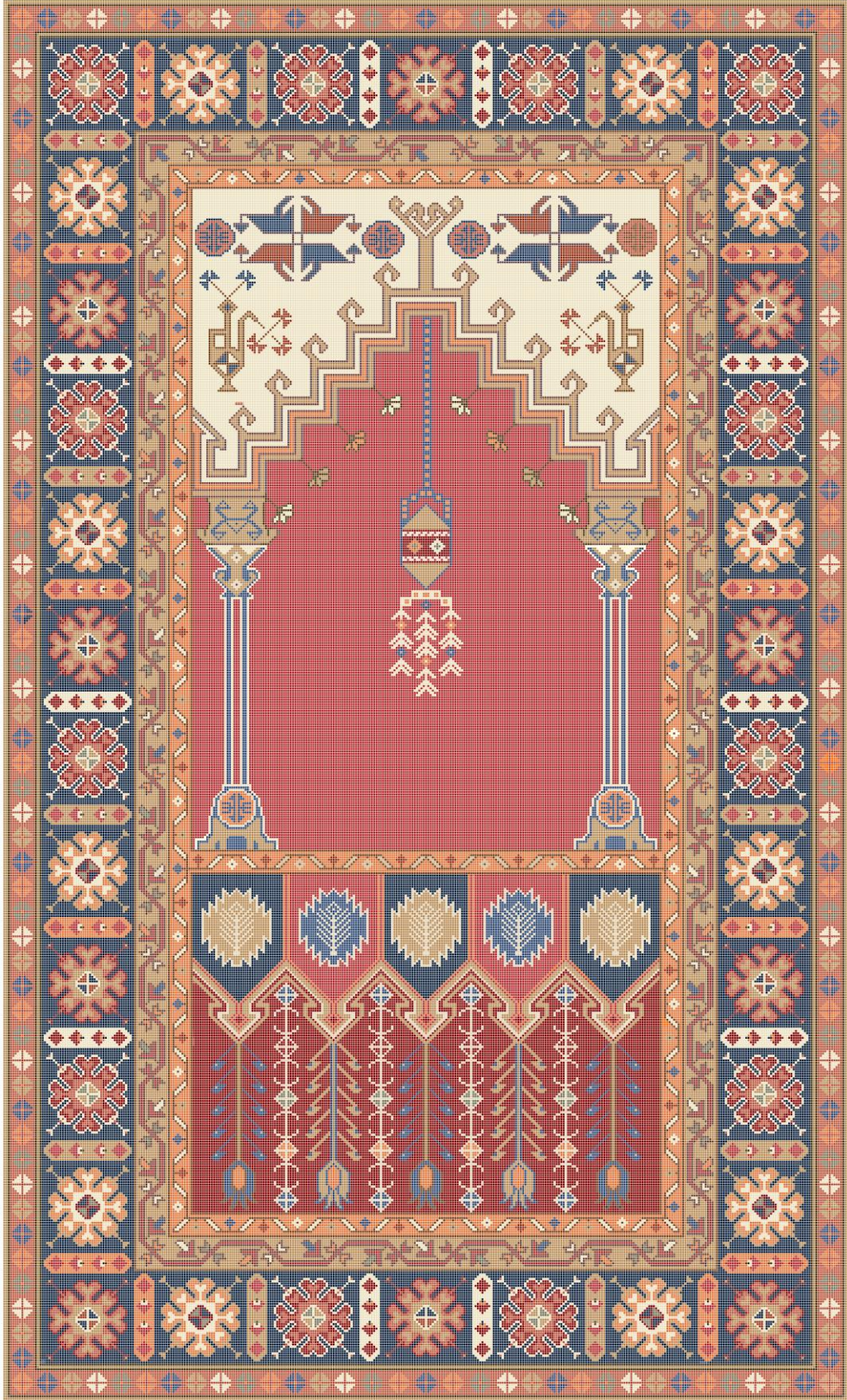
Halı no	Kullanılan renkler	Öngörülen ebatlar (boy x en)	Düğüm sıklığı (düğüm/dm ²)	Toplam düğüm (boy x en)	Atkı Çözümlenme
1.1 (bkz. şekil: 86)	Kırmızı, turuncu, lacivert, koyu lacivert, yağ yeşili, krem, koyu yeşil, koyu kırmızı	193 x 155 cm	40 x 30	772 x 465	yün
2.1 (bkz. şekil: 88)	Turuncu, kırmızı, koyu kırmızı, mavi, lacivert, yağ yeşili, kahverengi, krem, türkuaz	150 x 125 cm	40 x 32	600 x 400	yün
2.2 (bkz. şekil: 89)					
3.1 (bkz. şekil: 90)	Kırmızı, koyu kırmızı, turuncu, yağ yeşili, koyu yeşil, krem	200 x 150 cm	43 x 30	860 x 450	yün
3.2 (bkz. şekil: 91)	Kırmızı, koyu kırmızı, lacivert, koyu yeşil, krem, turuncu, yağ yeşili	200 x 150 cm	43 x 30	860 x 450	yün
4.1 (bkz. şekil: 92)	Kırmızı, koyu kırmızı, koyu lacivert, koyu yeşil, krem, turuncu, yağ yeşili	180 x 120 cm	43 x 36	777 x 432	yün
4.2 (bkz. şekil: 93)					

Uygulama Çalışması 1

En dıştaki bordürün zemin rengi turuncu olarak belirlenmiş ve içi dört yapraklı stilize bitki motifleri ile bezenmiştir. Bu bordürün zemin rengi aynı zamanda en içteki bordürün zemin rengi ile aynı tulup halı genelindeki renk bütünlüğünün sağlaması dikkate alınmıştır. Ana bordürün zemini kahverengidir. Koyu kırmızı ve krem renginin hakim olduğu zemini belirgin bir şekilde çevrelemesi hedeflenmiştir. Aynı tutumun incelenen halılar içinde envanter numarası 2029, 2184, 5837, 5833, 5720, 6109, 6174 olan halılarda da gösterildiği anlaşılmaktadır. Ana bordürün içi 2030 envanter numaralı halıda olduğu gibi, dörtgen motiflerle stilize çiçeklerin alternatif dizilimi şeklinde bezenmiştir. Bu motiflerin alanlarında, kontur çizgilerinde zeminin hakim rengi olan krem rengi ve yağ yeşili çoğunlukta kullanılarak ana bordürün zemin renginin düşürülmesi hedeflenmiştir, ayrıca zeminin hakim rengi olan krem rengi ile bütünlük sağlaması amaçlanmıştır. Zemin kademeli olarak yükselen sütunlu mihrap ile düzenlenmiş ve ayrıca halının geleneksel yapısına uygun bir kandil motifi ile mihrabın boş alanı süslenmiştir. Mihrabın üstünde kalan alanın zemin rengi koyu kırmızı olarak belirlenmiş ve stilize ibrik motifi ile geometrik motifler bu alana simetrik olarak yerleştirilmiştir. Son olarak zemin rengi koyu kırmızı olarak belirlenen ayaklık kısmı, geometrik kaideler üstünde halı yönüne ters duran stilize bitkisel motiflerle bezenerek halının karakteristik özelliği vurgulanmıştır.

Şekil 88 Uygulama çalışması 1,1 (Çizim: Fikret Kaymak)

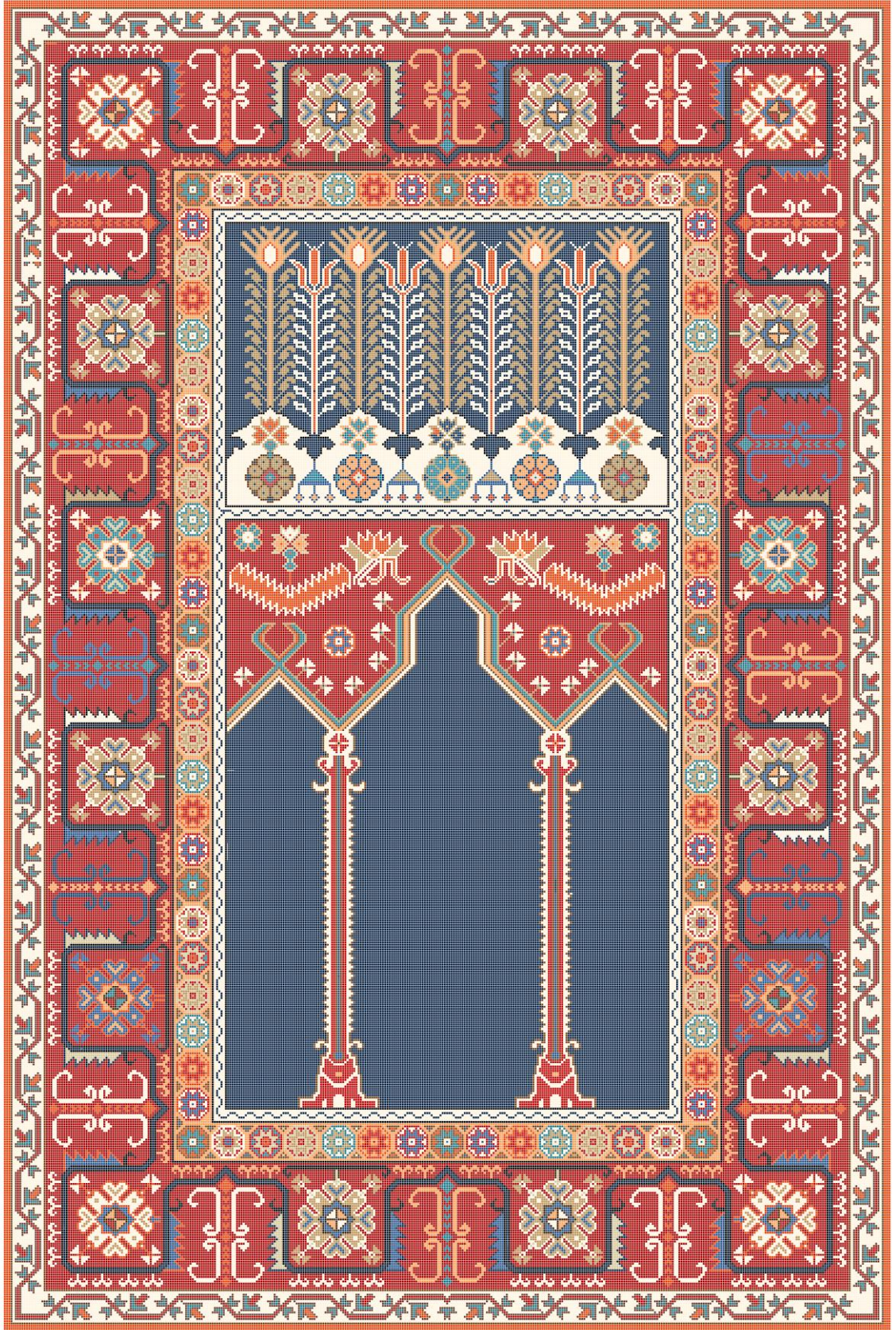
Şekil 89 Uygulama çalışması 1,2 (Çizim: Fikret Kaymak)

Uygulama Çalışması 2

Zemin rengi koyu kırmızı olarak belirlenen ana bordürün içi 820 envanter numaralı halı model alınarak bezenmiştir. Ancak kıvrımlı dalların arasına stilize çiçek motifleri yerleştirilerek bordür yeniden yorumlanmıştır. En dıştaki bordürün zemini krem renkli olup mihrap zemini ile bütünlük sağlaması amaçlanmıştır. Bordürün içi ise s şeklinde kıvrılarak ilerleyen bitkisel motiflerle doldurulmuştur. En içteki bordürün zemini turuncu olup yıldız şeklindeki geometrik motiflerin farklı renkleri ile sıralanışı bordür grubu ile zemini belirgin bir şekilde birbirinden ayırır. Halının zemini 17.yüzyıl halılarındaki mihrap şekli model alınarak oluşturulmuş ve iki adet sütun bu halı grubun geleneksel yapısına uygun bir şekilde yeniden yorumlanarak mihrap zeminine yerleştirilmiştir. Mihrabın üstünde kalan alana bitkisel ve geometrik motifler 17.yüzyıl Ladik halılarında olduğu gibi yerleştirilmiş ancak motifler yeniden uyarlanmıştır. Alınlık kısmında geometrik ve stilize çiçek motiflerinden oluşan kaideler üstüne yerleştirilmiş stilize bitkisel motifler 847 envanter numaralı halıda olduğu gibi iki farklı motifin alternatif dizilimleri şeklinde sıralanmıştır.

Şekil 90 Uygulama çalışması 2,1 (Çizim: Fikret Kaymak)

Şekil 91 Uygulama çalışması 2,2 (Çizim: Fikret Kaymak)

Uygulama Çalışması 3

En dıştaki bordürün içi zikzak şeklinde kesintisiz ilerleyen geometrik motiflerle süslenmiştir. Bu zikzakların arasına stilize yaprak motifleri yerleştirilerek görsel açıdan en içteki motifle bütünlük sağlaması amaçlanmıştır. 5837 envanter numaralı halıda da bu motif seçimine dikkat edilmiştir. Ana bordürün içi geometrik ve stilize çiçeklerden oluşan bir motif grubunun sırasıyla sağ ve sol yönlü olarak yerleştirilmesiyle oluşturulmuştur. En içteki bordür “s” şeklinde kıvrılarak ilerleyen dallar, bu dalların arasına yerleştirilmiş stilize çiçek ve yaprak motiflerinden oluşturulmuştur. Halının zemini oluşturulurken 20.yüzyıl örnekleri model alınmıştır. Kademeli bir şekilde daralarak yükselen mihrabın zemini motifsiz bırakılmıştır. Mihrabın üst kısmındaki alana ise örneğine sadece 6171 envanter numaralı halıda rastlanan çift taraflı stilize ibrik motifi simetrik bir şekilde yerleştirilmiştir. Bu motiflerin aralarındaki stilize çiçek motifleri ile geometrik motifler bu alandaki tekdüze görünüşü yok etmek amacı ile yerleştirilmiştir. Halının ayaklık kısmı kontur çizgileri ve geometrik motiflerle örneklerinden farklı olarak yeniden oluşturulmuştur ve bu kaidelerin aralarına stilize çiçek motifi yerleştirilmiştir. Kaidelerin üstünde ise uzun saplı stilize bitkisel motifler halı yönüne ters bir şekilde yerleştirilmiştir.

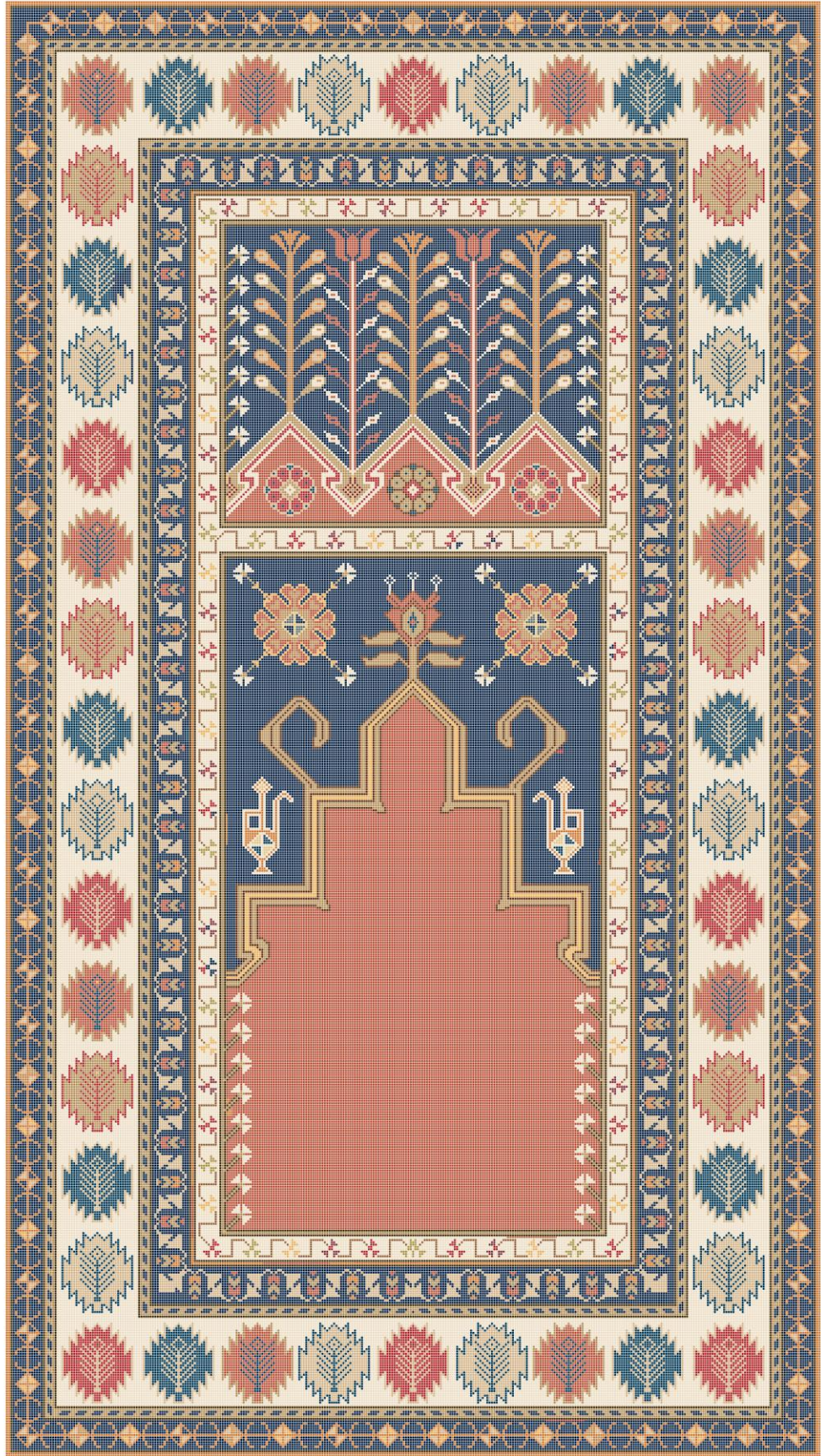
Şekil 92 Uygulama çalışması 3,1 (Çizim: Fikret Kaymak)

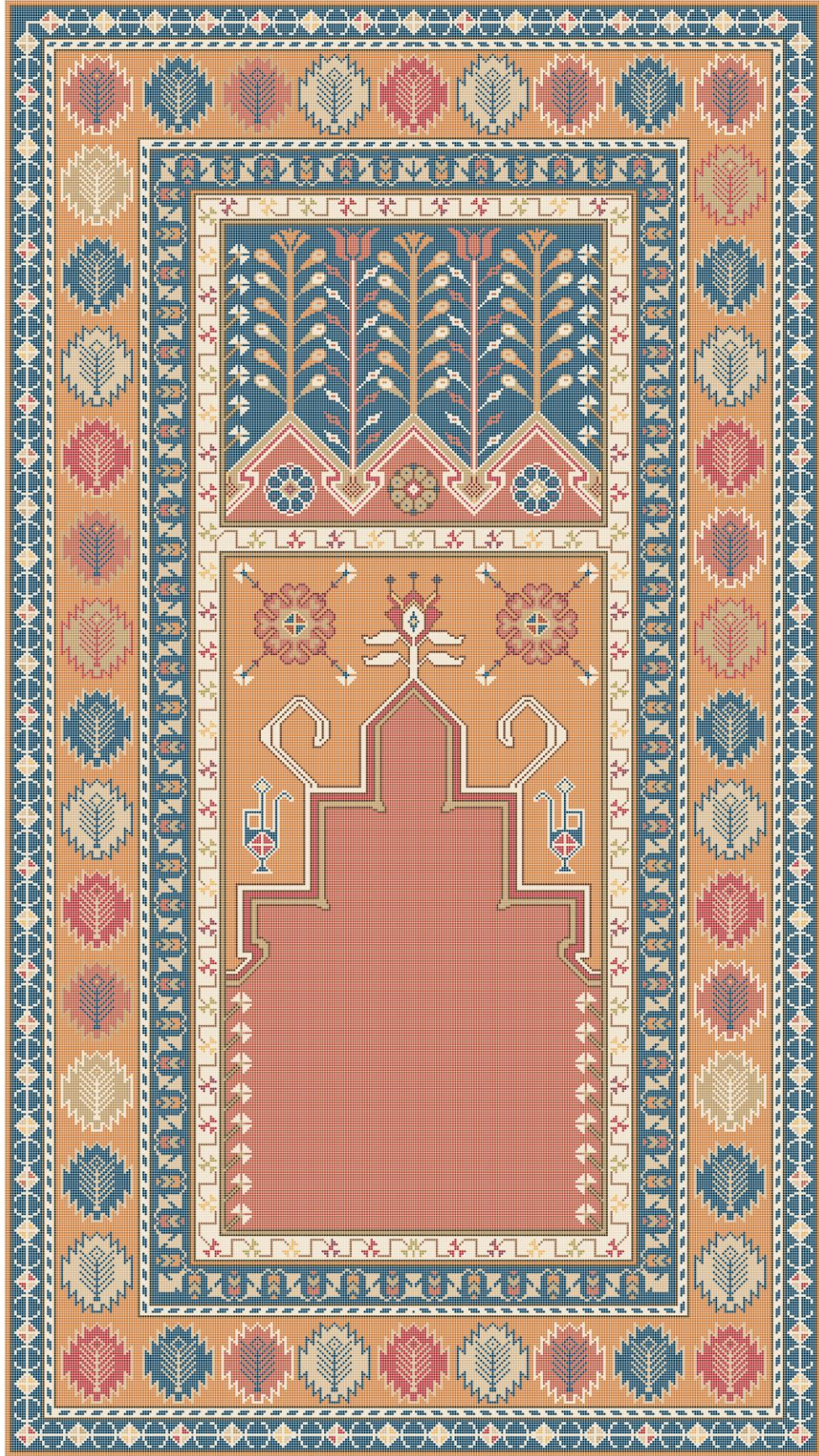
Şekil 93 Uygulama çalışması 3,2 (Çizim: Fikret Kaymak)

Uygulama Çalışması 4

En dıştaki bordürün içi bir biriyle bağlantılı kesintisiz sıralanan geometrik motifler ile süslenmiştir. Ana bordür, örneğine sadece 2029 envanter numaralı halıda rastlanan geometrik şekillerden oluşan motiflerin sıralanışı ile oluşturulmuştur. Hem bordürün zemin renginin şiddetini düşürmek için hem de halı genelindeki hakim renkle uyumu yakalamak motiflerin aralarındaki renk dağılımına dikkat edilmiştir. Ana bordürün yanında yer alan ikinci bordür bir biriyle bağlantılı stilize çiçek ve yaprak motiflerinin sıralanışı ile oluşturulmuştur. En içteki bordür ise yine bir biriyle bağlantılı bir başka stilize çiçek motifi ile oluşturulmuştur. Bu bordür alınlık ile mihrap kısmını da birbirinden ayırarak halı zeminini ikiye böler. Alınlık kısmında geometrik şekillerden oluşturulmuş kaidelere bağlı, uzun saplı stilize bitkisel motifler halı yönüne doğru uzanmaktadır. Halının mihrabı üç kademeli olarak tasarlanıp zemini motifsiz bırakılmıştır. Mihrabın uç kısmı stilize bitkisel motif ile sonlandırılarak geleneksel yapısına uygun bir şekilde yeniden düzenlenmiştir. Mihrabın üstünde kalan alanda ise birbirine simetrik duran stilize çiçek motifleri ile ibrik motifleri Lâdik halılarının geleneksel yapısına uygun sadelikte yerleştirilmiştir.

Şekil 94 Uygulama çalışması 4,1 (Çizim: Fikret Kaymak)

Şekil 95 Uygulama çalışması 4,2 (Çizim: Fikret Kaymak)

SONUÇ

1901 yılında Müze-i Hümayun'un Konya şubesi olarak kurulan ilk müze, 1927'de Bakanlar Kurulu kararı ile Mevlana Müzesi'ne çevrilmiştir. Mevlana Dergâhı'ndan getirilen etnografik eşyaların da teşkil ettiği müze 6 Aralık 1975'te Konya Etnografya Müzesi adıyla ziyarete açılmıştır. Önceleri sadece Mevlana dergâhından getirilen etnografik eşyaların sergilendiği müzede 1954 yılında yapılan bir çalışma ile Konya Dellal Pazarı'ndan satın alınan ve Türkiye'nin çeşitli bölgelerinden bir araya getirilen halı ve kilimlerle halı-kilim seksiyonu oluşturulmuştur. Halı seksiyonunda Anadolu'nun çeşitli halı merkezlerinde dokunan halılar ile Selçuklu ve Beylikler Dönemine ait halıların yanı sıra Konya ve çevresinde bulunan Kiçi Muhsine, Sille, Obruk, İnlince ve Lâdik gibi merkezlerde dokunan halılar da bulunmaktadır.

“Konya Etnografya Müzesinde Bulunan Lâdik Halıları ve Görsel Çözümlemeleri” adlı bu tezde, müzede bulunan 25 adet Lâdik halısının teknik ve tasarım özellikleri incelenmiştir.

Müzede bulunan bu Lâdik halıları Mevlana dergâhından, Sille Ak Camii'nden, Selçuklu Sulutaş Köyü Camii'nden nakil yoluyla gelmiştir ve ayrıca bazı kişiler tarafından hediye edilerek ya da satın alma yoluyla müzeye kazandırılmıştır.

Halıların müzeye geliş tarihi ile birlikte nereden geldiği, kimler tarafından alındığı ve alındığı tarihteki fiyatı hakkındaki bilgiler müze envanter defterlerinde bulunmaktadır. Ayrıca envanter defterlerinde, halıların tasarım özellikleri ve üretildiği tarihlerle ilgili bilgilere de verilmiştir ancak bu bilgiler yeterli değildir bunun yanı sıra verilen bu bilgiler, uzman kişiler tarafından sağlanan güvenilir bilgiler değildir.

Müzede bulunan Lâdik halılarının çoğunluğu Mevlana Dergâhından gelmiştir ve Mevlana dergâhından gelen bu halıların geneli yapıldığı tarih açısından en eski Lâdik halılarıdır. Satın alma yoluyla müzeye kazandırılan halılar ise Lâdik grubu halıların en yenilerini oluşturmaktadır.

İncelenen halıların içinde 5340, 6170, 6171, 6175 envanter numaralı halılar Sille Ak Camii'nden gelmiş olup renk, motif, kompozisyon ve teknik bakımından

benzer özellikler göstermektedir. Yine aynı şekilde 2174, 822, 5897, 5837, 5720, 6169, 6174 envanter numaralı halılar da 19. ve 20. yüzyıllara tarihlendirilmiş olup renk, motif, kompozisyon ve teknik bakımından benzer özellikler göstermektedir. Ayrıca incelenen halıların üç tanesi yastık halıdır ve bu halılar kompozisyon, renk ve motif olarak birbirinden farklıdır.

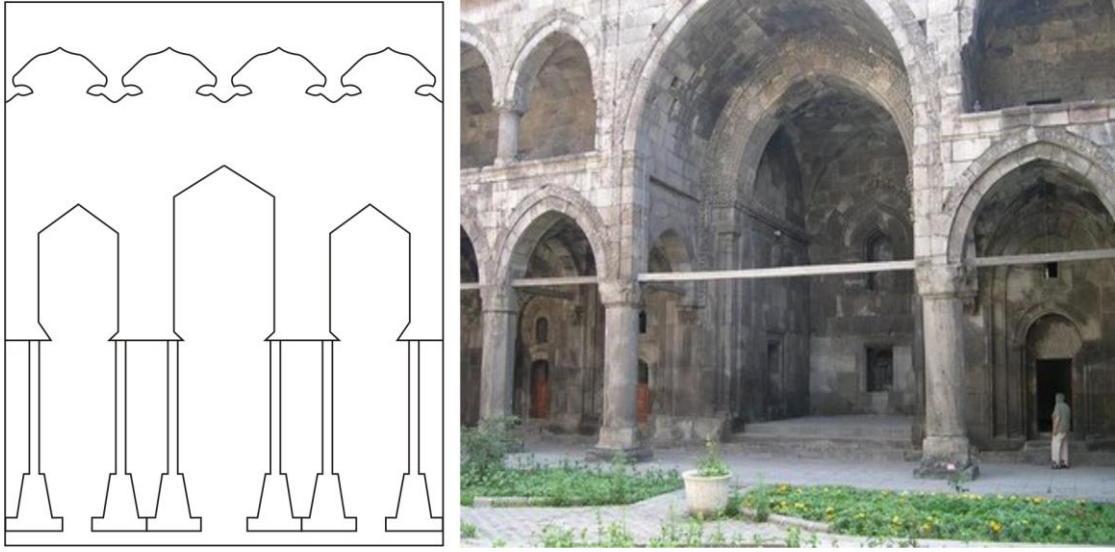
Müze'deki Lâdik halıların düğüm sıklığı kalitesi incelendiğinde halıların genelinin ince kalite olduğu görülmektedir. 820, 821, 847 envanter numaralı halılar 45X25, 40X28, 46X32 düğüm/dm² düğüm sıklığı ile kalitesi en yüksek halılardır. 6175 envanter numaralı halı 24X20 düğüm/dm² düğüm sıklığı ile kaba kalitede dokunmuş tek halıdır. Ayrıca, Müze'deki Lâdik halılarının hepsi Gördes düğüm tekniği ile dokunmuştur.

Çözü ve atkısı pamuk olan 5880 envanter numaralı halı hariç incelenen halıların çözü, atkı ve ilme hammaddeleri tamamen yündür. Çözüler genellikle krem (doğal yün) renkli ipliklerdir ve 2ZS büküm verilerek kullanılmıştır. Nadiren de bu çözülerin rengi açık kahverengidir. Atkı iplikleri genelde Z bükümlü ve kiremit rengindedir ama açık kahverengi atkı iplikleri de kullanılmıştır. Atkılar düğüm aralarında iki sıra halinde atılmıştır ancak kimi yerlerde üç ve ya dört sıra atıldığı da tespit edilmiştir. İlme ipliklerinde kiremit rengi, kırmızı, yağ yeşili, lacivert, kahverengi, vişne rengi ve krem renkleri kullanılan başlıca renklerdendir. Bu renklerin yanı sıra özellikle 19. ve 20.yüzyıl halılarında sıkça kullanılmaya başlayan yeşil, mor, sarı, turuncu, bordo, pembe, mavi ve türkuaz renkleri de bulunmaktadır. İlme ipliklerinin genelde 2ZS büküm yönü ve kat adedi olarak kullanıldığı tespit edilmiştir.

İncelenen halılar ebatları açısından karşılaştırıldığında 6170 envanter numaralı halı 110 X 204 cm. ölçüleri ile en büyük halı, 6188 envanter numaralı halı ise 55 X 95 cm. ölçüleri ile en küçük halıdır.

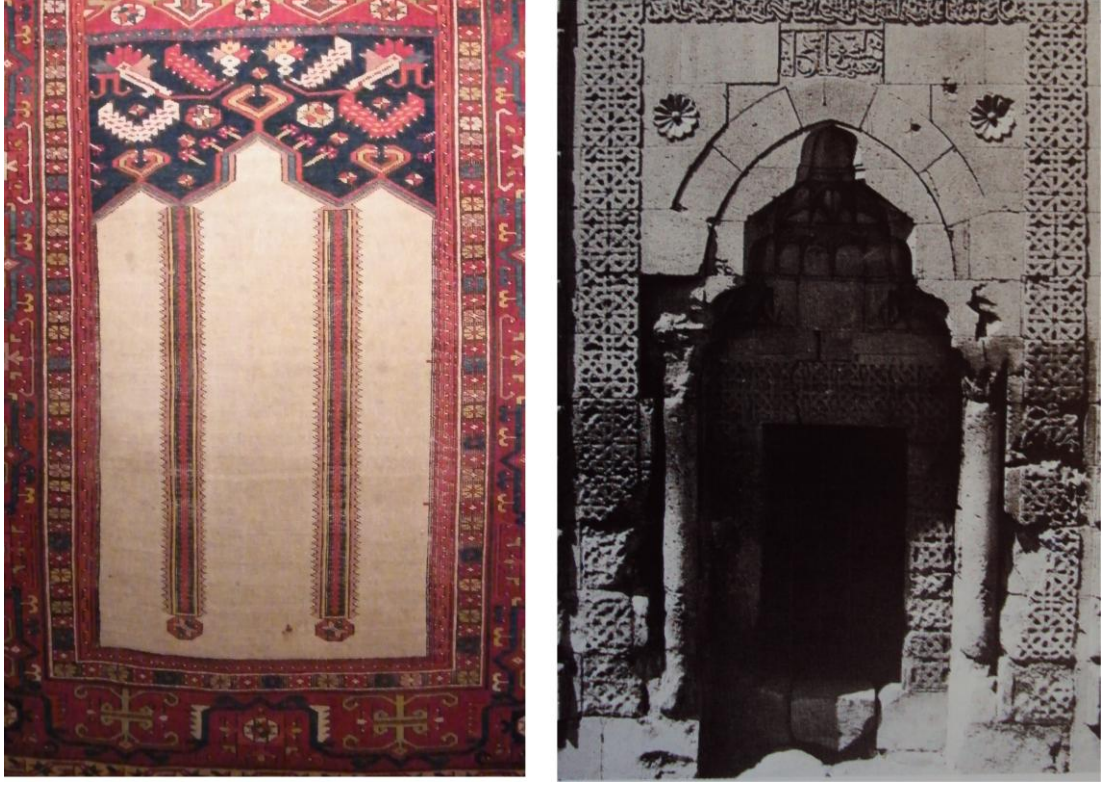
Kaynaklara göre dokuyucular motifleri oluştururken doğadaki çeşitli bitki ve çiçeklerden, hayvanlardan, günlük yaşamında sıkça karşılaştığı süs eşyalarından, mimaride kullanılan geometrik şekillerden yararlanmışlardır. Tasarım özellikleri ve motifleri açısından incelendiğinde bu durumun Lâdik halılarında da aynı olduğu anlaşılmaktadır. Özellikle Selçuklu mimarisindeki dini yapılardan büyük ölçüde etkilenen Lâdik halıları, kompozisyon özellikleri açısından bu yapılardaki

mihrapların, eyvanların ve taç kapıların ana hatları ile yakın benzerlik göstermektedir. Çalışma konusu olan kimi halıların zemin kompozisyonu mihrap şeklinde kimilerinin ise sütunlarla desteklenmiş eyvan şeklindedir. 17.yüzyıla tarihlenen en eski Lâdik halıların zemin kompozisyonu genelde sütunlu eyvan şeklindedir. 847 envanter numaralı halının zemin kompozisyonu ile Çifte Minareli Medresenin eyvanı arasındaki çizgisel benzerlik örneklerden sadece birisidir.(Fotoğraf: 39). Halıdaki üç bölümden oluşan mihrabın ortasındaki bölümünün diğerlerinden daha geniş ve daha yüksek olması tesadüf değildir.

Fotoğraf 41 847 envanter numaralı halının zemin kompozisyonu ile Çifte Minareli Medresenin eyvanı

Kaynaklarda 17.yüzyılın sonlarına ve 18.yüzyıla tarihlenen halıların mihraplarında değişmelerin olduğu görünmektedir. Mihrabın üst kısmı yine üç bölümden oluşurken sütunların yerini ya süsleme amacı ile yerleştirilmiş motifler almış ya da sütunlar tamamen kaybolmuştur. Oluşan bu değişimin yine mimari yapılara bağlı kalarak gerçekleştiği söylenebilir. Çünkü yapılan inceleme ve karşılaştırmalarda görülüyor ki model alınan bu yapılar stilize edilerek, ufak değişikliklerle halıya kompozisyon şeması olarak aktarılmış.(Fotoğraf: 40)

Fotoğraf 42 820 envanter numaralı halı ve Sitte Melik Türbesi, Divriği. (D. Kuban arşivi)

19.yüzyıla gelindiğinde halılardaki mihrap şeklinin yine bir değişim geçirdiği görülmektedir. Bu dönemlerdeki mihraplar genellikle basamak şekilde daralarak tepe noktasına yükselir. Bunun yanı sıra, envanter numaraları 5727, 5833 olan halıların mihrap zeminindeki stilize ahize motifleri ve fiskiye tasviri olduğu düşünülen motiflerin de yine bu yapılarda kullanılan aydınlatma ve fiskiyeli havuz sistemlerinden esinlendiği düşünülmektedir. Mihrap zemini çoğu halıda motifsiz ve tek renktir. Mihrap zemininde bulunan motifler ise genelde Hayat Ağacı motif grubunu oluşturur. Alınlık ya da ayaklık kısımlarındaki motifler, kimi halılarda halı yönüne ters dokunmuş stilize bitkisel motifler olup, küçük değişiklikler göstererek tüm halılarda benzer özelliktedirler. Yaklaşık 18.yüzyılın ortalarından itibaren başlayarak sonraki dönemlerde dokunmuş halılardaki mihrabın üst kısmında kalan alanda genelde stilize ibrik motifi ve geometrik motifler yer alır. Daha önceki halı gruplarında ise stilize hayvan motifleri ya da karanfil şeklinde stilize çiçek motifleri bulunur. Halılar motif, renk ve tasarım açısından incelendiğinde özellikle bordürlerde birbirleri ile benzer özellikler gösterdikleri görülmektedir. Bordürler genellikle iki

farklı stilize bitkisel motifin alternatif dizilimi ile oluşturulmuştur. Bordürlerinde geometrik motiflerin görüldüğü sadece beş halı vardır.

Bilinen ilk örneklerinden günümüze kadar sanatın tüm alanlarında, üretilen eserlerde renk, üslup, ifade gibi birçok ögenin dönemlere göre değişime uğradığını görüyoruz. Bu durum Geleneksel Türk Sanatları içinde değerlendirilen el dokuması halılar için de aynıdır. Örneğin, bilinen en eski örnekleri 17.yüzyıla dayandırılan Lâdik halıları 20.yüzyılın sonlarına kadar bir takım değişimler geçirerek üretilmiştir. 17.yüzyılda dokunan örnekleri iki veya bir sıra bordürün çevrelediği üç bölümlü ve sütunlu mihrap zeminden oluşur. Ama 18.yüzyıllarda dokunan örneklerinde sütunlar tamamen kaybolur mihrabın üst kısmında değişimler başlar. Bazı kaynaklar her ne kadar bozulma olarak değerlendirirse de aslında bu durum Lâdik halılarının kendine has üslubunun ortaya çıkışıdır. Çünkü kaynaklara göre Lâdik halılarının bilinen en eski örnekleri Transilvanya'da da çok bulunmasından dolayı o adla anılan Uşak grubu halılardır ve benzer örnekleri Uşak ve civarında çokça dokunmuştur. Bu halı grubu Lâdik'te dokunmaya başladıktan sonra yöre halkı tarafından zamanla birçok motifi ve kompozisyon özellikleri değiştirilmiş, o yöreye özgü yeni bir halı tipi olarak ortaya çıkmıştır. Ayrıca incelenen halıların en eski örneklerinde düğüm sıklığı kalitesi 1120 düğüm/dm² iken 17.yüzyılın sonlarına doğru 1472 düğüm/dm² olması kalitenin arttığına işaret ediyor. Ancak 18.yüzyılın ortalarından itibaren üretilen halıların kalitesinin düştüğü Müzede incelenen halıların hem teknik ve hammadde hem de kompozisyon özelliklerinden anlaşılıyor.

Konu olan halıların beş tanesi sergi salonunda sergilenmekte diğerleri ise halı-kilim deposunda raflarda korunmaktadır. Raflardaki halılar rulo halinde ve her iki kenarından iplerle bağlı bir şekilde, üzerinde envanter numarasını gösteren küçük levhalarla birlikte istiflenmiş durumdadır. Sergideki halılar ise hem sağlamlaştırmak için hem de sergileyebilmek için bezelere dikilerek sabitleştirilmiştir.

Sergideki 847 envanter numaralı halı ve raflardaki 822 envanter numaralı halı hariç diğer halılar bütün durumdadır. 847 ve 822 envanter numaralı halılarda eksikler bulunmaktadır. Halıların genelinde hav yüzeyinde aşınmalar, renklerinde solmalar ve ufak çaplı yırtık ve delikler bulunmaktadır.

Konya Etnografya Müzesinde bulunan bu halıların uzman kişiler tarafından temizlenip onarılması bu halıların daha uzun yıllar korunmasında çok önemli

olacaktır. Bu yüzden müzede çok zengin çeşitliliği bulunan bu halı ve düz dokuma yer yaygılarının “Halı-Kilim Müzesi” olarak ayrı bir bölümde bir araya getirilmesi bu eserler üzerinde çalışma, araştırma ve belgeleme konusunda büyük kolaylık sağlayacak ve ayrıca daha uygun şartlarda korunup, daha fazla sayıda halının sergilenmesi sağlanacaktır.

KAYNAKÇA

Kitaplar

Alte Anotolische Teppiche, Res. 7,8,9,10,21. Turkish Rugs The Rachel B.Stevens Memorial Collection, Washington, D.C. 1972,s.40. A.Hopf., Ay.Es.s.12.

ANMAÇ, Elvan; **XIX.Yüzyıl Sonu XX.Yüzyıl Başı Batı Anadolu Ticari Halıcılığı, Osmanlı Cilt: 3**, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 1999, 522-526 s.

ASLANAPA, Oktay; **Türk Halı Sanatı'nın Bin Yılı**, Eren Yayıncılık ve Kitapçılık Ltd. şti. İstanbul, 1987, 235 S.

BODUR, Fulya; **Halıcılık Tarihine Kısa Bir Bakış ve Konya Halıları**, s. 107

DENİZ, Bekir; **Osmanlı Dönemi Halıları, Osmanlı Cilt:11**, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 1999, s.381

DENİZ, Bekir; **Türk Dünyasında Halı ve Düz Dokuma Yaygıları**, Atatürk Kültür Merkezi Yayınları, Ankara, 2000, 284 S.

DİRİK, Kazım; **Eski ve Yeni Türk Halıcılığı ve Cihan Halı Tipleri Panoraması**, Alaaddin Kırıl Basımevi, İstanbul, 1938, 145 S.

EILAND, L. Murry; **Oriental Rugs (A New Comprehensive Guide)**, N. York Graphic Society Book, Little, Brown and Company, Boston, 1981, 294 S.

EILAND, L. Murry Jr.&Murray EILAND III; **Oriental Rugs A Complete Guide**, Calmann & King Ltd., ([Boston]), 1998, 368 S.

ERDMANN, Kurt; **Der Türkische Teppich Des 15. Jahrhunderts (15. Asır Türk Halısı)**, Çeviren: Haldun Taner, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, 1957, 134 S.

F.spuhler- H.Konig-M. Volkmann, Alte Orientteppiche, München,1978,s.67.

MAKRO, Ksynia; Analysis of Carpet Structure, **The Atlas of Rugs and Carpet**, Edited: David Black, Tiger Book International, London, 1994, 21 s.

ÖNDER, Mehmet; **Mevlana Şehri Konya**, Güven Matbaası, Ankara 1971, s. 512

ÖNEY, Gönül; **Anadolu Selçuklu Mimarisinde Süsleme ve El Sanatları**, Ankara 1978, s.135

ÖZEL, Ali; **Halicilik-El Halısı Dokumacılığı**, Başbakanlık Basımevi, Devlet Bakanlığı Yayınları, No: 44, Ankara 1989, 71 S.

ÖZTÜRK, İsmail; **Dokumaya Giriş**, Mor Fil Yayınları, 2007, 120 S

RUEDİN, E.Gans; Le Tapis de L'Amateur, Fribourg, 1975, s.64-67.

YETKİN, Şerare; **Türk Halı Sanatı**, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, Ankara, 1991, 225 S.

Makaleler

BARIŞTA, H. Örcün; **Sarayönü ve Lâdik'te Bulunan Türk Halılarından Bazı Örnekler**, Vakıflar Dergisi, sayı: 25, Ankara 1995, s.211

BODUR, Fulya; **Karapınar Halıcılığı**, Türk Dünyası Araştırmaları, Türk Halıları özel Sayısı, s.32, Ekim 1984, s. 73-81

Deniz, Bekir; **Aksaray Müzesi Halıları**, 3. Ulusal El Sanatları Sempozyumu Bildirileri, 23-25 Kasım 1983, İzmir-1984, s.93-107.

DENİZ, Bekir; **Kırşehir Halıları**, Arkeoloji-Sanat Tarihi Dergisi, C.III,

E.Ü.Edebiyat Fakültesi Yayını, İzmir, 1984, s.25-81.

DENİZ, Bekir; **Ladik Halıları**, Bilim, Birlik, Başarı, yıl:12, sayı: 46, 1986, s. 13-18

HALICI, Fevzi; **Lâdik Seccadeleri**, Antika, sayı: 2 Mayıs, 1985, 144 S

H. Melek HİDAYETOĞLU, Meral AKAN, “Konya’da Cumhuriyet Döneminde
Dokuma Faaliyetleri”, Arış , sayı 5, Mart 2011, s 65

Tezler

ÖZTÜRK, Bahadır, “Türk ve İslam Eserleri Müzesi’nde Bulunan Anadolu Selçuklu
Dönemi Halılarının Tasarım Özellikleri ve Restitüsyon Çalışması”,
Yayınlanmamış Sanatta Yeterlilik Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel
Sanatlar Enstitüsü, İzmir 2011, s.

İnternet Adresleri

<http://www.turkelhalilari.gov.tr/>

ÖZGEÇMİŞ

Ad, Soyad : Fikret KAYMAK

Doğum yeri ve yılı: Karaoba, 1980

Yabancı Dil: İngilizce

Eğitim:

Lisans: Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Geleneksel Türk Sanatları
Bölümü Halı- Kilim ve Eski Kumaş Desenleri Anasanat Dalı, 2009

Lise: Açık Öğretim Lisesi

İş tecrübesi:

Mesleki Birlik/Dernek/Kuruluş Üyelikleri:

Alınan Burs ve Ödüller:

Yayımları: